

132986

کتابی از مؤلف کہ بطبع رسیدہ است

شیرازنامہ - ابو العباس احمد بن ابی الخیر زر کوب شیرازی

معراجنامہ - شیخ رئیس ابو علی سینا

نظام التواریخ - قاضی بیضاوی

جامع التواریخ - رشید الدین فضل اللہ جلد دوم طبع بلوشہ

نہ رسالہ از ملا محسن فیض بفارسی و عربی

الف - ترجمۃ الصلوۃ

ب - ترجمۃ الشریعہ

ج - مفتاح الخیر

د - ترجمۃ الزکوۃ

ه - ترجمۃ العقاید

ر - شرایط الایمان

ط - زاد السالکین

ح - الفت نامہ

ل - آئینہ شاہی

- راہنمای آثار تاریخی شیراز

جغرافیای تاریخی ایران

راہهای باستانی و پایتختهای قدیمی ایران

یزدان شناخت عین القضاۃ ہمدانی

ذیل ظفر نامہ شامی حافظ ابرو

کامل جامع التواریخ رشید الدین فضل اللہ (در دو جلد)

(مجموع تواریخ مطبوع - کاترمر - بلوشہ - رزین - بان و سایر تواریخ دیگر

کہ جمع آوری شدہ)

کتاب حاضر تاریخ نیشابور

بسم الله الرحمن الرحيم
فمنحه منحه منحه
تقديم ارباب فضل و ادب

کتاب حاضر تاریخ نیشابور۔ امام حاکم ابو عبد الله محمد بن عبد الله بن محمد بن حمدويه
یکی از کتب منحصر بفرد: علم الرجال علم تاریخ و جغرافیای نیشابور تا اواخر قرن پنجم
هجری قمری است۔ این نسخه منحصر بفرد که در بورساکس برداری شده و بعداً اصل
نسخه در آتش سوزی همان شهر از بین رفته و نسخه عکسی آنهم که بوزارت فرهنگ داده
شده در فاضله وزارت فرهنگ و کتابخانه ملی بچنگال سیمرغ افتاده و بکوه قاف رفته است
با تحقیق و تتبع و مطالعه سه سال بزیور طبع آراسته گردیده و بدوستان و پاسداران علم
تقديم میشود امید است بر زلاتش قلم غفو و اغماض کشیده و از فوائدش بهره مند گردند
وبالله التوفيق

فہرست مطالب کتاب تاریخ نیشاپور

صفحہ	مطلب
۱	مقدمہ
۳	ذکر مفاخر خراسان بشارت آیات واحادیث و اخبار کبار سلف
۴	الاحادیث
۵	آثار سلف عظام رضی عنہم
۷	ذکر صحابہ کبار رضوان اللہ علیہم بنیساہور
	ذکر بزرگان کی بنیساہور رسیدہ اند از علما و اشراف تابعین رضوان اللہ علیہم اجمعین
۱۳	وساکن شدہ اند یا گذشتہ اند
۱۵	ذکر اتباع التابعین من النساہوریین و من وردھا اوسکنھا او حدث بها
۲۷	اتباع الاتباع بعد الصحابہ و هو القرن الرابع بعد النبوة والثالث بعد الصحابہ
۳۴	ذکر مصنفاتہ
۳۹	ذکر الطبقة الخامسة من علماء نيسابور و من دخل و نشر علمہ
	ذکر الطبقة السادسة من العلماء النيسابوريين و من سكنها و حدث فيها من علماء
۶۱	المسلمين رضی اللہ عنہم
	قال الحاكم رضی اللہ عنہ هذه اسامی المشايخ الذين مارزقت السماع منهم من هذه
	الطبقة فشرع الان فی اسامی الذين ادرکهم و رزقت السماع منهم بنیساہور من هذه
۷۵	الطبقة ايضاً على الترتيب المذكور

قال الحالم الامام ابو عبد الله الحافظ النيسابوری وقع لفراغ بعون الله و حسن تقديره

۱۱۳

شهر رمضان سنه ثمان وثلثمائه

ذكر بناء قهندزر و شهر قديم و مفاخر و اوضاع و محلات و بارو و واديها و محولات

۱۱۷

نيسابور و انچ تعلق بامثال اين امور دارد

۱۱۸

ذكر حفر خندق قهندز

۱۱۸

ذكر بناء شهر قديم

۱۱۹

ذكر حفر خندق در جوانب شهر قديم

۱۲۰

ذكر ارتفاع زمين نيسابور نسبت بابلاد ديگر

ذكر قري و قنوات که بر حوالی شهر و قهندز بود بازدياد عمارت در شهر و سور داخل

۱۲۱

شد و باغات و بساتين محلات شهر کشت

۱۲۲

ذكر محلات شهر و اوضاع و اوصاف آن

۱۲۵

ذكر فتح نيسابور بردست صحابه و تابعين رضوان الله عليهم

۱۲۶

رواية اخرى

۱۳۷

ذكر واديها نيسابور

۱۳۸

اما ارباع نيسابور جارست

ذكر ولايات کی از نواحی و اقطار خراسان بنيسابور نسبة دادندی اشراف و اکابر

۱۳۹

آنها نسابوری خواندندی

۱۴۱

اما مسجد جامع بزرگ و مقصوده بزرگ

۱۴۲

ذكر دو منار جامع

ذكر مسجدهاء متبرک شهر قديمی که محل قبول طاعات و اجابت دعوات بودی ۱۴۳

۱۴۴

ذكر ميادين نيسابور

۱۴۴

ذكر مقابر و قبور کی مزارات نيسابور بود

۱۴۶	فایده
۱۴۸	مقدمه
۱۴۹	اسامی سادات کبار
۱۴۹	اسامی صحابه رضی الله عنهم
۱۴۹	اسامی مشایخ طبقات
۱۵۰	اسامی علماء بزرگ
	اسامی کسانی که قبور ایشان مزارات آن شهر بوده بعضی آن بزرگان و بعضی
۱۵۰	غیر ایشان
	اسامی بزرگانی که در شهر نسابور مدفون اند نقل از خط جواجه قطب الدین
۱۵۱	رحمة الله
۱۵۳	مقدمه بسم الله الرحمن الرحيم
۱۵۴	الطبقة الاولى منهم
۱۵۵	الطبقة الثانية
۱۵۷	الطبقة الثالثة
۱۵۸	الطبقة الرابعة
۱۶۰	الطبقة الخامسة

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمة المصحح

الحمد لله الموفق من شاء من عباده لخدمة العلم والدين ،
و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة تشهد لصاحبها
بحسن اليقين ؛ واشهد ان سيدنا محمداً عبده ورسوله الى الناس
اجمعين ، صلى الله وسلم عليه وعلى آله وصحبه والتابعين باحسان
الى يوم الدين .

سأله است که گنجینه ها و خزائن کتب قدیمی ، مورد توجه و تدقیق علمای
بزرگ دنیا و متتبعین با ذوق قرار گرفته و تشنگان علم و ادب و صاحبان سلیقه
و قریحه برای سیراب ساختن روان و ارضای غوغای درونی خود باین گنجینه ها روی
آورده اند و هر کس بحد امکان مادی و معنوی خویش از آن دریای بیکران بهره ای
گرفته و بدنیای دانش تقدیم داشته است .

این ذخائر که بیشتر کتب نفیس خطی فارسی و عربی را تشکیل میدهند دست
قهار طبیعت آنها را از سرزمین خود دور انداخته و در نقاطی غیر مانوس ، پراکنده
انباشته و از این جهت است که محققین برای تتبع و بحث درباره کتاب و مجلد و یکی
از آن نقاط سفر کرده و از منابع کتب آنجا استفاده نمائند ، الاقل و پرست کتابخانه های
مختلف را بررسی کامل نموده تا از وجود نسخ متعدد کتاب مورد بحث اطلاع
کافی بدست آورند

یکی از آن نقاط که همچو دریای ژرف این دریای گویا بهر دست اعمام حو

پنهان داشته و از آفات زمان حفاظت کرده کتابخانه‌های استانبول می‌باشد .

در هر يك از این کتابخانه‌ها هزاران مجله کتب نفیس قدیمی عربی و فارسی که اغلب اقدم نسخ موجوده و یا نسخه منحصر بفرد دنیا است میتوان یافت که جز مستشرقین معدود، دیگران و بخصوص محققین ما، یا از وجود آنها بیخبرند و یا دسترسی بدانها نداشتند و از این جهت در مقدمه هیچیک از کتب ادبی که تا حال در مملکت ما تصحیح و طبع شده و اقدم و اصح آن در استانبول موجود بوده بهیچوجه استفاده ننموده و حتی اسمی هم از آن نبرده‌اند، و همین امر سبب شده که باهمه دقتی که در تطبیق مطالب بعمل آورده‌اند منظور مصحح آنطور که شاید و باید تامین نشده است .

این کتب پربها، یاد در زمان مولف و یا اندکی بعد از آن تحریر یافته و اغلب حاوی تاریخ تحریر و نام کاتب است .

از این لحاظ نگارنده با سرمایه مزجاة در مدت اقامت در استانبول بكمك دوستان نرك و استادان دانشگاه و روسای مسئول و مكاتبه با حضرت استاد فقید مرحوم قزوینی از یکصد جلد کتب فارسی و عربی که همگی اقدام و اصح نسخ موجوده یا نسخه منحصر بفرد دنیا است . عکس برداری نموده و برای استفاده علما و متتبعین میهن عزیز حاضر کرده‌ام و کوشیده‌ام تا بابت دست آوردن فرصت یکی را پس از دیگری بزیور طبع بیاورایم :

کتاب تاریخ نیشابور امام؛ الحاکم ابو عبد الله محمد بن عبد الله نیشابوری:

که مولف آن در سال ۴۰۵ هجری قمری در نیشابور وفات یافته و یکی از مهمترین و نفیس‌ترین کتاب در تاریخ نیشابور است: از همان تعداد کتبی است که نگارنده در کتابخانه (کورسنلو جامع) واقع در شهر بورسا (بورسه) که این شهر زمانی هم پایتخت ترکیه بوده است عکس برداری کرده و اکنون پس از مدت سه سال تتبع و تدوین بچاپ میرسانم .

دکتر ریچارد فرای استاد دانشگاه هاروارد (آمریکا) (۱) نیز از این نسخه عکس برداری نموده است

نگارنده استاد فرای رادر دانشگاه هاروارد ملاقات نمودم و اهمیت این نسخه را که در دنیا منحصر بفرد است بایشان گفتم و تذکر دادم که من این نسخه را در تهران بطبع خواهم رسانید زیرا بمقاد: **وفی التأخیر آفات** : ممکن است که از آفات بلیات زمان در امان نماند و گویا همینطور هم شد چه : چندی قبل بدبختانه شنیده شد که بورس اطعمه حریق گردید و دیگر خبری دریافت نشد که این کتاب نفیس سوخته و یا مانده است

امام حاکم (۳۲۱ هجری - ۴۰۵ هجری) گویا کتابی نیز به عربی در دوازده جلد شامل تاریخ و جغرافیا و رجال و علما و اسامی محلات و قراء و سادات خصوصاً شهر نیشابور نوشته بوده است که با احتمال قوی این کتاب از بین رفته و اثری هم از آن در دست نیست (۲)

کتاب تاریخ نیشابور ترجمه قسمتی از این کتاب بزرگ است که

(۱) در آمریکا دانشگاهی بنام هاروارد در شهر و استن (D.C) وجود دارد که قسمت عمده دانشجویان آن سیاه پوست هستند و از تمام دنیا محصل میپذیرد. این دانشگاه در سال ۱۸۶۸ میلادی تاسیس شده و مزیت آن بداشتن محصل سیاه است

دانشگاه دیگری در بنام هاروارد می باشد این دانشگاه در سال ۱۶۳۸ در نیو یورک یعنی تقریباً دو صد سال و کسری قبل از آن دانشگاه تاسیس شده این دانشگاه در عهد کمبریج بنا شده دکتر فرای نیز استاد همین دانشگاه است در ملاقات او را امری و از او معلوم دیدم که این فارسی را بزحمت حرف میزد اما با موضوع و احوال ایران وارد بود

رای اطلاع بیشتری رجوع شود بکتاب آمریکا و معلوم و رایت نگارش نگارنده

(۲) امام الحاکم تألیفات دیگری غیر از کتاب تاریخ نیشابور داشته است مانند فضائل الشافعی - فوائد الشیوخ - امالی المشات - تراجم الشیوخ - علوم الحدیث - مدار العلل - کتاب الامالی و غیر ذلك

شخصی بنام احد بن محمد بن حسن بن احمد معروف بخلیفه نیشابوری
یا یاک قسمت از آن کتاب بزرگ را ترجمه کرده و یا تمام آن کتاب را مختصر نموده
است و نیز معلوم نشد که این شخص کیست و در هیچیک از تذکره‌ها نام او را نیافتیم.
تاریخ نیشابور حاضر دو قسمت است.

قسمت اول - شامل مقدمه مولف - فهرستی از اسامی مهاجرین - انصار - تابعین -
علماء - فضلاء - ادبا و سایر کسانی که به نیشابور آمده و رفته و زیسته و مرده‌اند.
و این قسمت شامل چندین بخش است بدین ترتیب:

پس مقدمه مذکور مفاخر خراسان اشارت نموده و آیات و احادیث و اخبار
سلف را ذکر میکند.

آنوقت فضائل نیشابور را میگوید و توصیف میکند سپس صحابه کبار
نیشابور را شرح میدهد و یکایک را بنام صحابی اول و صحابی دیگر و غیره توضیح تشریح
می‌نماید از این موضوع که میگذرد در خصوص بزرگان نیشابور اعم از علما و اشراف و
تابعین قلم فرسائی میکند

این طبقه بندی بترتیب از حروف الف شروع شده و بحرف (ی) ختم میشود
بدینجهت برای این قسمت فهرست الفبا که مرسوم کتب جدید است بعبارة آخری
فهرست اسامی رجال و اماکن تبیه نشد چه در هر یک از طبقات خود مولف این سبک
را رعایت کرده و هر طبقه را از الف (احمد) شروع و به (ی) (یحیی) ختم نموده است
مولف کتاب سعی کرده است که تمام خصوصیات افراد را ذکر کند اگر
سفری کرده یا کتابی نوشته و حتی اگر نزد عالمی تلمذی نموده‌اند یاد آور شود و
حتی المقدور نگذاشته است مطالبی فوت گردد

قسمت دوم - شرح بناهای نیشابور و مساجد و قلاع و قصبات و مقابر آن است

البته مختصرتر بدین ترتیب (۱)

ذکر بناء قهندز و شهر قدیم و مفاخر و اوضاع محلات و باروها و وادیه‌ها - بناء
شهر قدیم - حفر خندق - ارتفاع زمین - قری و قنوات - محلات شهر - فتح نیشابور -
مفاخر نیشابور قدیم - مقام خدام نیشابور - روایات دیگری از این قبیل
برای قسمت دوم این کتاب فهرست اسماء رجال و اماکن تهیه شد
نا گفته نماند که در حد امکان ظرف مدت سه سال تنبّع و تحقیق بعمل آمد.
نسخه ای صحیح و بدون غلط تقدیم از بسبب فصل وادب گردید : ولی چون
نسخه منحصر بفرد آنهم عکس برداری شده و از طرفی چون دسترسی نسخه اصلی نبود باز
اغلاطی در طبع پیدا شد

این نیز باید گفته شود که بعضی از مطالب مقدمه این کتاب مستفاد از رساله
استاد بارتولد ترجمه فاضل محترم آقای حمزه سردادور شده است
در خاتمه باید از زحمات آقای رمضان‌بی مدیر کتابخانه ابن سینا که
سالهای متمادی در راه نشر و توسعه فرهنگات فراوان کشیده و رنج سپرده
و این کتاب هم یکتا نمونه از فرهنگ پروری ایشان است تشکر کنم
و همچنین بنونه خود از چاپخانه صبح امروز کارکنان آن سپاسگزاری
امیدوارم که صاحبان فضل و ادب از زلاتش غرض عین فرمایند

والله المستعان وعالمنا السلام

تهران - دکتر کریمی

(بهمن ۱۳۳۷)

مهرماه ۱۳۳۷

(۱) نگارنده در سال ۱۳۱۳ کتابی بنام شیراز و آثار وادیه‌ها را به نام احمد بن ابی النضر
ذرکوب شیرازی بهمین سبک و بهمین روش صحیح نموده و با مقدمه و معانی در شرح
شیراز و بناهای قدیمی آثار وادیه و سایر خصوصیات آن شهر طبع رسانیده

خراسان (۱)

در باب اینکه مهاجرت ارین‌ها از قسمت شرقی بسمت غربی ایران در چه تاریخ و بچه منوال بوده ما اطلاع نداریم اولین دفعه که نام مدیها ذکر می‌شود در سال (۸۳۵ قبل از میلاد) در کتیبه سالیان‌ساز دوم پادشاه آشور است و ضمناً معلوم نشده که آیا مدیها از نژاد آرین بوده‌اند و یا اینکه فاتحین آریائی اسم ساکنین سابق مملکت را اختیار کرده‌اند اسمی خاص آریائی فقط در کتیبه‌های سارگن (۷۲۱-۷۰۵ ق.م) دیده می‌شود و نیز ما نمی‌دانیم که آیا مهاجرت ارین‌ها فقط از راه شمال یعنی همان راهی که مدیها رفته بودند بعمل آمده یا اینکه از راه جنوب هم که از سیستان بکرمان و از آنجا بفارس میرفت صورت گرفته است. شق اخیر ظاهراً بیشتر قریب بصحت است.

هر دوت گوید: مدروس‌ها (در اصل متن: ده‌روس یا یوی) و کرمان‌ها (در اصل متن: درمانی اوی) در جزو ایرانیانی بشمار می‌روند که در فارس سکونت اختیار کرده بودند یعنی تمام قسمت جنوبی ایران کنونی را یک شاخه از ایرانیانی که خود را پارسه می‌نامیدند اشغال کرده بودند چون مدیها در ورود بعرصه تاریخ بایرانیان سبقت جستند لهذا احتمال کلی می‌رود که مهاجرت از راه شمالی زود تر بوقوع پیوسته است.

مقتبس از کتاب جغرافیای تاریخی استاد بارتولد ترجمه فاضل محترم آق‌ای حمزه سردادور

حرکت آرین ها از قسمت شمالی ایران از همان راهی که در قدیم شاهراه عمده از آسیای غربی به شرقی بود یعنی از طول دامنه جنوبی جبالیه بوده که سرحد شمالی فلات ایران را تشکیل میدهند بعضی از خطوط سیرمه کن است مولد این حدس باشند که قسمتی از این راه در زمان قدیم شمالی تر بوده است

ایزیدور خارا کسی گویند راه از ولایت قودیسنه (اعراب قوهس گویند) که دامغان و سمنان از بلاد آن بودند رو به شمال به هیرکانیا یعنی سواحل رود در کان که به بحر خزر میریزد میرفت، و از آنجا متوجه ولایت بارانها میشد که قدیم ترین باقی مانده های آنان یعنی استاکا و یار ساگا که در مجرای خموشان دوزخ اعراب یافوچان نام واقع بود و نسیا که اعراب نسیا گویند و خرابدهانی آن امروز در نزدیکی عشق آباد نمایان است در سمت شمالی شاهراهی که بعددانی شده قرار گرفته بود

احتمال دارد که مهاجرت آرین ها با سواحل گرگان همبسته باشد و از آنجا که هیرکانیا (در اصل ویرکانیا یعنی ممالک دریای خا) خلاصه بخت نام در زمان است آنجا آرین ها مهاجرت خود را از دامنه جنوبی جبال شیبیل کردند و از آنجا که جنوبی بحر خزر در زمان حکومت ایرانیان هم هنوز در تحت انقباضات قرار داشت و در دریف راه هیرکانیا از شاهراه امروزی هم اسم هیرکانیا که آریان ها میگویند که هیرکانیا در سمت یسار راهی که از مدی پارت میرفت واقع بود

هر دوت چنانکه معلوم است پارت ها و خواریزمیان و ساسانیان در یک ساتراپی قرار میدهند در تمام کتیبه های هخامنشی درج شده است که در زمان ساسانیان پارت از خواریزم سوا و غایبده نام رود و در زمان ساسانیان و سغدیانا و آریانا نداشته است

در اوائل سلطنت داریوش ساتراپ ولایت پارت استقلال پذیر داد و پس بود که در سال (۵۱۸ ق - م) مجبور شد شورش پارت ها را سرکوب کند

خاموش کند در دوره هخامنشیان این مملکت اهمیت بزرگی نداشت .

استرا این گوید: سلاطین ایران در مواقع سیاحت و گردش در ممالك خود سعی می کردند که حتی الامکان زودتر از پارت بگذرند زیرا ولایت مسزبور بواسطه فقر و بی چیزی قادر نبود آذوقه موکب پر جمعیت شاهان و افرام سازد ولی بواسطه همین فقر و لزوم دفع حملات کوچ نشینان ملت پارت نسبت بطرز زندگانی ساده و جنگجویانه که ایرانیان مترقی داشتند وفادار مانده و بعد از سقوط دولت هخامنشی پارت ها همان عناصر سالمی بودند که موفق شدند مجدداً دولت ایرانی مقتدری تشکیل داده و حتی با الحراز موقعیت حملات جهانگیرانه روم را دفع کنند، جبال بلخان بزرگ و کوچک و کوه کورن داغ و کیت داغ و جبال خراسان که امروز سرحد بین ایران و روسیه است سرحد طبیعی بین ترکستان و حوضه بحر خزر را تشکیل می دهند .

گرزن گوید: هیچ چیز نمی تواند با منظره تیره و تاریک این کوه های بی ثمر که جز گیاه هرزه در آنها نرود و فقط چشمه های معدودی از آنها جاری است طرف مقایسه واقع شود.

در عهد قدیم و همکذا در قرون وسطی سکنه واحه های واقع در امتداد دامنه های این جبال را ایرانیان تشکیل می دادند ولی بدیهی است که واحه های مسزبور بواسطه موقعیت جغرافیائی خود ناچار میبایستی غالباً مورد حملات متعدد کوچ نشینان ترک واقع شده و بمصرف آنان در آید از همین تاریخ است که این سرزمین باسم ترکی (اتک) و یا بطور اصح (ایتاگ) که بمعنای ولایت دامنه کوه پایه است نامیده شد . از جمله بلاد این سرزمین در قرون وسطی از نسا و ایورد بیش از سایر بلاد اسم می برند .

شهر نسا در نزدیکی عشق آباد کنونی واقع بود و اییورد در این زمان هم بشکل
قریه کوچکی در ده فرسنگی عشق آباد پابرجاست .

رباط فراوه (افراوه) که عبدالله بن طاهر در قرن نهم میلادی بنا کرده و مرکب
از سه قلعه متصل بهم بود در ناحیه نسا بقاصه چهار روز راه از شهر نسا واقع بود از این
رباط راه مستقیمی از وسط صحرا بشهر گور گنج (در نزدیکی شهر قدیمی اور گنج
کنونی) می رفت .

در فوق گفته شد که (آتک) بواسطه موقعیت جغرافیائی خود معرض ناخت و تاز
کوچ نشینان آسیای وسطی واقع میشد علاوه بر آن ملوک آسیای وسطی یعنی
ملوک خوارزم که نزدیک ترین همسایه آتک بودند همواره برای تصرف این ولایت
میکوشیدند.

هرودوت می نویسد: ما خبری میخواهیم که هنوز بطور رضایت بخش توضیح
نشده است این خبر راجع است به وادی که محصور بجبال بوده و پنج معبر داشته
و رود اکسس از وسط آن جاری بوده و بین ممالک خوارزمیان و غیر کانسواریت ها
و سرنکان و تمانیا واقع شده و در ابتدا تعاق بخوارزمیان داشت

خبر فوق میرساند که مدتها قبل از تشکیل هخامنشیان ساطه خوارزمیان
ولایت جنوبی صحرا هم بسط یافته بود

در قرن دهم میلادی نوح بن منصور سامانی نسا را به مامون حاکم وای فیه ت
شمالی خوارزم و اییورد را به عبدالله خوارزم شاه فرمانروای خوارزم جنوبی بخشید
لکن عبدالله بواسطه مخالفت ابوعلی سمجور که امیر خراسان بود بتحصیل این عطیه
ناائل نگردید.

پس از آنکه در قرن دهم میلادی صفحه خوارزم در زیر سلطه مأمون که لقب خوارزمشاهی را اختیار کرده بود متحد گردید و ساوفراوه در تصرف خوارزمیان (۱) بود تا زمانی که سلطان محمود غزنوی در سال ۱۰۱۷ میلادی خوارزم را به سخر ساخت بعد که در سال ۱۰۳۵ میلادی تراکمه در تحت ریاست سلجوقیان به خراسان هجوم آوردند سلطان مسعود غزنوی مجبور گشت که ساوفراوه را با آنها واگذار نماید.

در قرن دوازدهم میلادی که سلسله جدید خوارزمشاهیان قوت گرفت شهر نسا قبل از سایر بلاد خراسان در جزو قلمرو آنان در آمد در تاریخ این دوره اسم شهر دیگری بنام شهرستان ذکر می شود که در سر راه خوارزم نسا و بفاصله يك فرسنگ از نسا در کنار ریگزار واقع بود.

یا قوت که سال ۱۲۲۰ میلادی در آنجا بوده تعریف می کنند در حوالی شهرستان واسطه قرب ریگزار باغانی وجود نداشت و مزارع دره سافت بعیدی دور از شهر واقع بودند و لایت خوارزم بعد از قتل و غارت مغول اگر دوره کوچکی را در قرن چهاردهم به حساب نیاوریم تا زمان استیلای ازبك ها در اوایل قرن شانزدهم سلسله مستقلی نداشت.

در قرن شانزدهم و هفدهم بلاد (اتک) معمولاً در زیر سلطه ازبکهای خوارزم بودند. بطوریکه ابوالغازی شهادت می دهد در آن زمان برای تشخیص اتک کلمه (تاغ بویی) (طرف کوه) مصطاح بوده و این کلمه در مقابل سو بویی (استعمال) میشد که سواحل جیحون یعنی خوارزم در معنای اصلی کلمه بدین نام معروف بود.

در عین حال خوانین خیوه همواره سعی بودند که طوایف ترکمن را طمع خود سازند و طوایف مزبوره که در قرن شانزدهم تمام ساحل شرقی بحر خزر را تا

(۱) این خوارزمشاهیان با سلسله خوارزمشاهیان که سرسلسله ایشان اتسر خوارزمشاه و آخرین ایشان سلطان محمد و سلطان جلال الدین خوارزمشاه است و بدست چنگیزخان منقرض شده اند فرق دارند و دو سلسله مجزی هستند، ایشان خوارزمیان و مأمونیان اند.

گرگان متصرف بودند بعدها که اقتدار شاهان ایران و خواران خیمه و ضعف گذاشت
تدریجاً سلطه خود را رو بطرف شرق تا مرز بسط دادند.

شاه عباس کبیر (۱۵۸۷-۱۶۲۸ میلادی) بنا بر روایت ایت : در واقع از اتاک صرف نظر
کرد هر چند که جانشینانش ملوک ازبک را از ماباج گزار و مطیع خود نمودند.
شاه عباس برای صیانت مملکت از تهاجمات و تاراج که از بکان تصمیم بداد گرفت
که اگراد جنگجو را از ولایت غربی بدین سامان کوچ دهد و برانرا این تصمیم پنج
ولایت کرد نشین در امتداد سرحد از (استرآباد تا چناران) تشکیل داد و از ولایات
پنجگانه مزبور در این زمان سه ولایت یعنی بجنورد و قوچان و درگز را به دست
ضمناً حکومت درگز نه با سلسله کردی بل با خاندان ترک است. مقتدران این حکام
مزبور که حکمران قوچان است بلقب ترکی ایلیخانیه یافتند.

قوچان در قرون وسطی باسم خیموشان (نرچس) در شمال و در جنوب در شمال
خوجان دیده میشود) معروف بوده است.

ایزیدور خارا کسی ذکر میکند که : در قرن دهم میلادی شهر قوچان مهم ترین
بلاد ناحیه استوا بود و استوا مطابق آستانه و یا آستانه است.

در قرن دوازدهم در دوره ترقی خوارزمشاهیان قوچان یکی از دوازده شهر
بود که در سر راه قسمت مرکزی خراسان واقع شده بود شهر مزبور در حدود
خود علاوه بر موقعیت جغرافیائیش مرز بین حاکمان خوارزمشاهیان و
خود بود.

کرزن مینویسد: ولایات شمالی ایران در حاصا خیزی و خوبی شرب از اصفیه
از قوچان ولایتی نیست، کوچ دادن ادراد از تاخت و تازیرا که حاکم کردی و این
دو حریف لایق هم بودند و هیچ یک از طرفین نمیتوانستند به فتح قطعی مایل شوند.

کردها فقط می توانستند مزارع اتک راتار ومار کرده انتقام تراکمه را از این راه بکشند

شهر قوچان در سال ۱۸۳۳ میلادی که عباس میرزا بدفع فتنه ایلخانی اشتغال داشت و بعد در زلزله های ۱۸۵۱ و ۱۸۷۲ میلادی صدمه های فراوان دیده است

کرزن نقل میکند: جمعیت شهر به ۱۲۰۰ نفر نمی رسید زلزله سال ۱۸۹۵ میلادی بکلی شهر را خراب کرد و قوچان جدید در دوفرسنگی شهر قدیم بنا شده است.

نقطه سرحدی دیگر که بانام نادرشاه توأم است قلعه مهم کلات است که در آنجا دست طبیعت قلعه کوخستانی صعب الوصولی بنا کرده است محدوده ای که قریب ۲۵۰۰ فوت از سطح دریا ارتفاع دارد دارای ۲ میل انگلیسی طول و قریب به ۵ الی ۷ میل عرض و از هر طرف محصور بدیوار طبیعی است که از قلعه ها و صخره های تیز و عریان با ارتفاع ۲۰۰ الی ۱۰۰۰ فوت از سطح وادی تشکیل یافته است.

این دیوار فقط دارای دو معبر تنگ میباشد ولی علاوه بر آن راه باریکی از کمرکش جبال موجود است که میتوان بقلعه داخل شد، دروازه آمده بدر بندارغون شاه یعنی بنام بانی خود که روی یکی از صخره های صاف نقش کرده و از بنای خود ذکر میکند معروف میباشد.

کرزن و دیگران این ارغون شاه را همان ارغون خان مغول ایران (۱۲۸۴-۱۲۹۱ میلادی) میدانند درباره ارغون شاه مینویسند که وی قبل از جلوس بسلطنت از عموی خود احمد شکست خورده و در کلات پناهنده شد لکن قلعه در زمان وی خراب بود و همین که عساکر احمد نزدیک قلعه رسیدند ارغون بدون مقاومت با احمد تسلیم شد. حدسی که بیشتر طبیعی بنظر میرسد این است که در اینجا مقصود از ارغون شاه پادشاه

محلّی و پدر علی بیگ بود که با تیمور محاربه کرده است.

شرف الدین گوید: تیمور در سال ۱۳۸۲ میلادی قلعه را محاصره کرد و در ضمن تفصیل محاصره از چند دروازه اسم میبرد که یکی از آنها در بند ارغونشاه است. علی بیگ اظهار اطاعت کرد ولی بعد به تیمور خیانت ورزید و تیمور در مقابل کلات قلعه قهقهه را بین کلات و ایبورد و ظاهر را در جائیکه امروز ایستگاه راه آهن با اسم قهقهه واقع است بنانهاد

نادر از موقعیت قلعه کاملاً استفاده نمود و از زمان وی قلعه با اسم کنونی کلات نادرشاه یا کلات نادری موسوم گردید

گورزن می نویسد که نادر میخواست در اینجا قلعه غیر قابل تسخیری ایجاد و خزائن امنی برای گنجینه هائی که از هندوستان آورده بود دائر سازد شرح و تعریف قلعه کلات در کتاب واسیل و اتاس سیاح یونانی که معاصر نادرشاه بود مندرج است. بنا بقول سیاح مذکور نادرشاه میخواست شهری ایجاد کند که نظیر نداشته باشد و تمام اهالی شهر بتوانند آنچه را که میخواستند بدون احتیاج باجناس وارده از خارج در خود شهر بیابند برای استهلاك مخارج ساختمان شهر غنایم هند بکار رفت صخره ها را از خارج و داخل تراشیده و هر کجا که احتمال حمله میرفت برجهای یاسبانی ... کرده بودند

بعد از نادرشاه کلات تا سال ۱۸۸۵ میلادی تحت حکومت خانهای کوچکی که اسماً مطیع ایران بودند بماند و تا زمان تحدید سرحدات روس و ایران در سال ۱۸۸۱ میلادی ایبورد و اتک در جزو خانی مزبور بودند

گورزن قسمت کوهستانی غرب خراسان را بشرح زیر تعریف میکند

چند رشته جبال متوازی در سمت شمال غربی بطرف جنوب شرقی کشیده شده سلسله‌های شمالی را دره‌های عمیق و تنگی که در قعر آنها سیلاب صدا میکند از یکدیگر جدا کرده و در سمت جنوب جای دره‌ها را وادی‌هایی گرفته که رودهای کوهستانی از وسط آنها جاری و قراء و دهات در آنها واقع شده و گاهی جلگه‌های وسیع و پرترونی دیده میشود مانند جلگه قوچان در شمال و جلگه نیشابور در جنوب. بینالود کوه

سلسله‌های جبال را دره‌هایی در طول کوه قطع میکنند و همین دره‌ها راه ارتباط بین رادیوهای باشند دره‌ها اغلب منظره طبیعی زیبایی تشکیل داده و صورت يك سلسله بواقع صعب الوصولی را دارند. مشکل است در جایی از دنیا جبال باشد که بخت برف دائمی رسیده و تا این درجه پرده‌های زیبایی از طبیعت و وحشی کوهستانی جاوده گر سازند

در بالای سلسله‌های مانند تر آثار مسکین‌ترین نباتات کوهستانی بندرت دیده میشود زراعت فقط در قعر وادیها مقدور است و منوط بوجود چشمه‌سارهای قلیلی است که آب آنها را برای شرب اراضی قابل زرع آورده‌اند هر دهی گوئی واحه ایست که در زمینه خاکی رنگ کویر واقع شده است

اراضی مزروع در دامنه جبال هم دیده میشود و از دامنه‌های جبال چشمه‌هایی بوادی سرازیر میشوند و بطوریکه فریه تعریف میکند در مرتفع‌ترین نقاط هم زراعت میکنند اراضی مزروعه که در دامنه‌های کوه واقع است به صفحه‌های جدا گانه منقسم گردیده و عده قزاء در این وادی بواسطه وفور آب بیش از سایر نقاط است

در اینجا هم مثل سایر نقاط ایران سبزه‌زارهای گسترده دیده نمیشود قطعات آباد با فاصله‌های مختصری از یکدیگر واقع شده‌اند رودی که از پهلوی نیشابور میگذرد بمناسبت مزه

شور و تلخ آتش بشوره رود معروف است

نیشابور باندازه‌ای دچار زلزله و معرض حملات خانه خراب کنی واقع گردیده که شکل کنونی آن، هم از حیث وسعت و فضا وعده نفوس بقدری با پایتخت قرون وسطی خراسان فرق دارد که تحقیق و تشخیص نقشه آن بامشکلات بزرگی توأم است .

مختصری از تاریخچه نیشابور

بنای این شهر ظاهراً در زمان ساسانیان بدست شاپور اول یا شاپور دوم شده است چنانکه مورخین و جغرافیون نقل کرده‌اند. این شهر در سال (۳۳۰ میلادی) پایتخت ناحیه ابر شهر بوده و یزدگرد دوم این شهر را محل اقامت خود قرار داده و **بور جاین مهر** که یکی از سه آتشکده معروف ساسانیان باشد در نزدیکی این شهر قرار داشته است

شهر مزبور در سال (۳۱ هجری) (۶۵۱ میلادی) بدست اعراب افتاده و در سال (۳۲ هجری) (۶۶۲ میلادی) حکومت این ناحیه (منظور ناحیه خراسان است که مرو و بلخ و غیره جزو آن بوده) بدست غیث بن الحسام که یکی از اشخاص معروف آن زمان بوده است اداره شده و این خود دلیل آنست که ناحیه خراسان تا قبل از قرن (دوازدهم هجری) (هجدهم میلادی) وسعت زیادتری را از طرف مشرق دارا بوده و مرو و هرات و بلخ نیز جزو این قسمت بشمار میرفته ولی فعلاً نیشابور تنها شهری است که جزو ناحیه خراسان محسوب می‌شود و تقریباً تا چند سال بعد از واقعه مذکور اطلاعات راجع به نیشابور جزئی است

در اوائل قرن هشتم میلادی ابومسلم خراسانی نهضتی در خراسان برضد خلافت بنی‌امیه ایجاد کرد و در سال (۱۳۱ هجری) (۷۳۸ میلادی) داخل نیشابور شد و حاکم آن شهر گردید و در مدت حکومت خود مسجدی در نیشابور ساخت ولی در سال (۱۳۸ هجری) (۷۵۳ میلادی) او را در بغداد بفتح منصور خلیفه مقتول ساختند

پس از این قضیه خراسان در اوایل قرن (سوم هجری) (نهم میلادی) در حیطه اقتدار طاهر بن حسین درآمد

طاهر حاکمی بود که از طرف مامون خلیفه در سال (۲۰۵ هجری) (۸۲۰ میلادی) در قسمت مشرق ایران حکومت میکرد و در زمان او و اولادش ناحیه خراسان حالت استقلال بخود گرفت و عبدالله بن طاهر نیشابور را پایتخت خود قرار داد و باغ معروفی بنام شادیاخ در آنجا ساخت و در زمان او بود که شهر نیشابور فوق العاده اهمیت پیدا کرد و ساختمان جدید و دهات زیاد در اطراف آن شهر بنا گردید

در اواخر قرن مزبور سلسله صفاریان خراسان را در تحت تصرف گرفتند و در سال (۲۷۹ هجری) (۸۹۲ میلادی) عمرو بن لیث صفاری حکومت آنرا عهده دار شد و او نیز نیشابور را پایتخت خود قرار داد

اطلاعات کافی بما نشان میدهد که عمارات زیاد بشهر مزبور اضافه شده و تغییراتی در جامع آن رخ داده است

بعد از عمرو لیث خراسان بدست سامانیان افتاد و در این موقع نیز نیشابور کماکان پایتخت بود و تنها ناحیه مرکزی خراسان بشمار میرفت از شهرستان نیشابور زمان ساسانیان شرح مفصلی توسط ابن حوقل و استخری نقل شده است و این اشخاص چنین می نویسند :

که شهر مزبور دارای سه میل طول و سه میل عرض بوده (هر سه میل یک فرسنگ) و بچهل پاسگاه تقسیم میشده است کوچه های آن صاف و تقریباً عده آنها به پنجاه میرسیده و این کوچه ها یکدیگر را طوری قطع میکردند که چهارراه های متعدد تشکیل میدادند (برعکس عقیده اغلب از مستشرقین که کوچه های قدیمی بعضی از شهرها همیشه کوتاه و دارای اعوجاج بوده)؛ این کوچه ها بسیار مستقیم و مطابق اسلوب

کج

معماری ساخته شده بود خود شهر نیشابور بسه قسمت تقسیم میشده است

۱- شهر خاص

۲- نواحی خارج شهر

۳- پاسدارخانه ها

۱- شهر خاص : دارای برج و حصار و چهار دروازه بوده و در خارج شهر پاسگاهها واقع شده که آنها نیز دارای دروازهها بودند و خرابه آنها باغلب احتمال همان تپه البارسلان است

قسمت خاص شهر عبارت بود از تمام نواحی خارج که دارای دیوارها بوده است و اینجاست که مسجد جمعه نیشابور دیده میشود : و عمرو بن لیث صفاری ستون های چوبی آنرا تبدیل بستونهای اجری نموده و سه رواق در اطراف حیاط مسجد ساخته و آنرا یکی از بهترین ساختمانهای مهم که دارای کاشیکاری مذهب میباشد نموده است

این مسجد دارای یازده در با ستون هایی از مرمر سیاه و سفید بوده و تمام آنها با نضام طاق مسجد نقاشی و مجسمه کاری شده بوده است و نزدیک آن محوطه بازار و خانه حاکم شهر قرار داشته که بتوسط عبدالله بن طاهر بنا شده و بدست عمرو بن لیث صفار مرمت گردیده است :

نزدیک بازار بزرگ شهر بازار کوچک دیگری بوده که محبس ها در آن قرار داشته است و اهمیت این بازارها از نظر تجارت بسیار مهم بوده و اینکه شهر مزبور و نواحی خارج آنرا دیوارها احاطه کرده دلیل بر این بوده است که مردم احتیاج بامنیت و حفاظت داشته اند

چون در شهر نیشابور خاص بنای قابل ذکری ساخته نشده است میتوان آنرا دلیل بر این دانست که با وجودیکه شهر مزبور بتوسط ساسانیان بنا شده ولی کم کم

بواسطه انقراض سلسله مزبور شهر متار که گردیده و بنای مهمی در آن بنا نشده است. و آنچه بعد از اسلام در این ناحیه بنا گردیده در خارج شهر خاص بوده است ولی این تنها يك قضیه بیش نیست و تا اکتشافات بیشتری از جهت حفاری در نیشابور بعمل نیاید نمیتوان این قول را قبول کرد و نیز گفته سایگس را نمیتوان معتمد شمرد پس از ساسانیان حکومت خراسان بدست غزنویان افتاد و بعد از يك قرن نیشابور در حیطه اقتدار سلجوقیان ترك در آمد و غزل بيك (۳۲۹ هجری) (۱۰۳۷ میلادی) شهر را گرفت و پایتخت خود قرار داد و ابارسالان برای مدت کوتاهی در آنجا اقامت کرد

در زمان سلجوقیان نیشابور اهمیت فوق العاده ای بخود گرفت و برای بار دوم اهمیت سابق را مجدداً احراز کرد.

در زمان خواجه نظام الملک وزیر ابارسالان و ملک شاه نیشابور اهمیت بسیاری بدست آورد و تقریباً دارالعلم شد و مدارس متعدد در آن بنا شد و مرکز علم و نظامیه ای در آنجا ایجاد گردید.

نیشابور در این زمان دارای سیزده کتابخانه بوده که مهم ترین آنها پنج هزار جلد کتاب داشته است .

عمر خیام شاعر و دانشمند و فیلسوف و مورخ و ریاضی دان غنچه در آنجا زندگی میکرده است.

در سال (۵۳۰ هجری) (۱۱۳۵) میلادی نیشابور بواسطه زلزله خراب شد و شهر مزبور در سال (۵۳۸ هجری) (۱۱۵۳ میلادی) آتش گرفت و در همین مرفع بود که طعمه غارت ترکان غز واقع شد و شهر را اعمالی شکلی ترك کردند و شهر دیگری در حومه محل سابق که عبدالله بن طاهر ساخته بود بنا نمودند

یاقوت : شهر مفصلی راجع باین ناحیه ذکر میکنند و این واقعه را سال (۶۱۳ هجری)

(۱۲۱۶ میلادی) می‌داند .

این شهر بعداً بدست چنگیز و یارانش از بین رفت و ساکنین نیشابور شهر دیگری در شمال شرقی ساختند

حمدالله مستوفی در سال (۷۳۱ هجری) (۱۳۳۰ میلادی) و این بطوطه طنجی در سال (۵۷۷ هجری) (۱۳۵۵ میلادی) شهر نیشابور را دیده و آنرا یکی از پر جمعیت ترین شهرهای ناحیه خراسان دانسته و از مسجد عالی و چهار مدرسه آن نقل میکنند .

عقاید مورخین و علما و مستشرقین در خصوص تاریخ نیشابور قدیم

نیولد که گوید:

راجع به نیشابور قدیم قبل از اسلام همیتقدر معلوم است که ابرشهر نام داشته و نام کنونی رایکی از سلاطین ساسانی یعنی شاپور اول (قرن سوم میلادی) و یا شاپور دوم (قرن چهارم میلادی) بآن داده است.

مطالب اخیر عقیده ای را که غالباً اظهار میشد راجع باینکه نیشابور همان شهر نسایای پارت است تردیدی کند در زمان ساسانیان و هم در دوره امرای اول عرب شهر عمده خراسان مروبوده نیشابور فقط در زمان سلسله طاهریان در قرن نهم میلادی اهمیت يك پایتخت را کسب نموده است.

آوازه شهرت نیشابور باصیت اشتهار عبدالله بن طاهر (۸۳۰-۸۴۲ میلادی) برابر است

بنابر قول یعقوبی مورخ :

عبدالله طاهر طوری در خراسان حکومت کرده که قبل از وی کسی نکرده بود چه وی بتأمین تمام منافع دهاقین پرداخته است و آنچه مهم است باامروى مجموعه قواعدی برای استفاده از شرب مصنوعی اراضی ترتیب داده شد.

بالاخره عبدالله در نظریه و عقاید خود راجع باهمیت علم از عصر خود فرسنگها جلو افتاده و عقیده داشت که باید عموم آرزومندان دسترس

لب

وسیع‌ی بساحت علم داشته باشند و تشخیص لایق و نالایق به پیشگاه خود علم
واگذار شود .

سلسله سبجستانی صفاریان هم که طاهریان را در سال (۸۷۳ میلادی) از سلطنت
خالع کردند پایتخت خود را بنشابور انتقال دادند .

عمر ولایت صفاری بسال (۹۰۰ میلادی) از اسماعیل بن احمد سامانی شکست
خورد و از آن پس خراسان در جزو مملکت سامانیان در آمد و چنان که معلوم است
پایتخت سامانیان بخارا بود . و اراضی جنوب آمو دریا (جیحون) در تحت سلطه
امیر مخصوص بود که لقب سپهسالار داشت و در نیشابور مقیم بود . (استاد بار تولد)
جغرافیا نویسان ، نیشابور دوره سامانی را مفصل تعریف کرده اند: شهر در
جلگه ولی بلا واسطه در قرب کوه واقع شده بود .

ابن رسته

جنب شهر از یکطرف کوه بلندی سر کشیده بود محوطه شهر طولاً و عرضاً يك
فرسنگ و خود شهر مانند سایر بلاد بزرگ آسیائی وسطی مرکب بود : از قهندز
یعنی ارك - و شهرستان یعنی شهر - و ربض یعنی خارج شهر .

ارك جز و شهرستان نبود ولی بین آن و شهرستان فقط خندق حایل بود .

در قرن دهم میلادی شهر بواسطه ترقی تجارت و صنعت به ربض که در قسمت
جنوبی شهر واقع بود منتقل گردید .

اصطخری

در ضمن توصیف بازارهای نیشابور مینویسد که بازار در سمت شمالی شهر
تاراس القنطره میرسید و پیش از آن در جزو دروازه های شهرستان که مانند شهرهای
بزرگ چهار باب بود از دروازه راس القنطره اسم میبرد عده دروازه های ربض بسیار
زیاد بود .

مقدس سی گوید:

در بازار فزون از پنجاه مرکز بصورت میدان چهار گوش موسوم بمربعه الکبیره بود که از آنجا به هر چهار سمت ردیف دکاکین و کاروانسراها ممتد میشد بدین طریق: بسمت شرقی تاپشت مسجد جامع - بسوی شمال تاشهرستان - بطرف غرب تاپشت میدان چهار گوش کوچک «مربعه الصغیره» - وجنوب تامقابر اولاد حسین؛ بازار امتداد داشت .

در قسمت غربی در نزدیکی میدان کوچک قصری بود که عمرولیت میدان الحسینین بنا کرده بود وهم در جنب قصر زندان واقع شده بود مسجد جامع رامینو بسند که در اردو گاه قشونی واقع شده بود

مقدس

شرحی در توصیف این بنا نوشته است که نقل میشود:

مسجد جامع مرکب از شش قسمت بود عمارت عمده مسجد که منبر امام در آنجا بود قسمتی از آنرا در اواسط قرن هشتم ابومسلم خراسانی مسبب سلطنت عباسیان ساخت و قسمت دیگرش را در اواخر قرن نهم عمرولیت صفاری بنا کرد بنای ابومسلم به تیرهای چوبی و بنای عمرولیت بستونهای مدور آجری متکی بود . در اطراف این قسمت سه رواق و در وسط آن گنبدی ساخته بودند رواقها دارای یازده درب و ستونهای از مرمر رنگارنگ .

قنواتی را که شهر آب میدادند غالباً زیر زمین میکشیدند عده پاهائی که برای رسیدن بآب پائین میرفتند گاهی بصد میرسید در خارج شهر آب در سطح زمین جاری و برای شرب اراضی بکار میرفت . شهر بداشتن پارچه های ابریشمی و نخ می معروف بود

و بطوریکه اصطخری میگوید این پارچه ها را بمادره ممالک اسلامی هم حمل

میکردند

ابن حوقل

د کاکین و مهمانخانه های نیشابور مملو از نمایندگان صنایع مختلفه بود در حوالی شهر مس و آهن و نقره و فیروزه و معادن دیگر استخراج میکردند معادن فیروزه که در کوههای واقع در ۳۶ میلی شمال غرب نیشابور در سر راه قوچان است تا به امروز در اهمیت خود باقی و در دنیا یگانه معادن فیروزه است .

نیشابور در زمان غزنویان و سلجوقیان هم با وجودیکه بعضی از سلاطین اخیر و رواتر جیح میدادند معینا مهمترین شهر خراسان بود .

در سال (۱۱۵۳ میلادی) نیشابور معرض قتل و غارت عشایر غز گردید که بر علیه سلطان سنجر شورش کرده بودند .

غزها شهر نیشابور را غارت کرده و خراب نمودند خاقانی شاعر معروف بطوری مبالغه کرده و می گوید که وقتی اهالی بعد از رفتن دشمنان بشهر برگشتند نمی توانستند مساکن خود را بیابند .

شهر جدید در سمت غربی شهر قدیم در محل موسوم به شادیخ آباد شده است .

محل شادیخ در زمان سابق هم دایر بود و آنرا عبدالله بن طاهر بنا کرده بود .
یعقوبی

در شادیخ تپه بزرگی بود که بر روی آن ارگی ساخته بودند در همان قرن مذکور نیشابور بواسطه موقعیت جغرافیائی سعادت مند خود بسر منزل رونق و تعالی رسید و ابنیه و عمارات تمام محوطه را از تپه تا خط قدیم اشغال کرد
یا قوت :

نیشابور دوباره امر بلا دالله گردید و پر ثروت ترین و پر جمعیت ترین بلاد شد .
مقدسی

نیشابور انبار گاه مال التجاره فارس و کرمان و هند یعنی ولایات جنوبی و همچنین ری و جرجان و خوارزم بود

ياقوت

علت ترميم سريع و تجديد عمارت شهر را همان موقعيت جغرافيايى آن مى داند
نیشابور در حکم دهليز المشرق بود و کاروانيان نمیتوانستند از کنار آن گذشته و
وارد شهر نشوند .

قتل عام چنگيز خان (۱۲۲۱ ميلادى) بمراتب بدتر از حمله غز بود شش ماه قبل از
اين واقعه داماد چنگيز خان هدف تير و کشته شد بدین جهت تولوى پسر چنگيز شهر
را محاصره کرد و آنچه اهل شهر عجز و الحاح و التماس عفو کردند اثر نداشت و رد شد
شهر به يورش متصرف گرديد و تمام سکنه آن باستثنای چهارصد نفر صنعتگر که باسيري
بردند بقتل رسيدند

ابنيه و عمارات شهر را از بينخ خراب و زمينش را شخم کردند و در محل خرابه
هاى شهر چهارصد نفر مغول گماشتند تا بقيه السيف اهالى را که توانسته بودند در موقع
قتل و غارت پنهان شوند معدوم سازند.

دستجات مغول چنگيز خان در خراسان پايدار نشدند و جانشين چنگيز خان
مجبور شد دوباره مملکت را مسخر سازد مقاومت بي فايده فقط مانع از آن شد که
جراحات وارده به مملکت از حمله مغول التيام پذيرد و شهرهاى خراسان پيش از بلاد
ماورالنهر بحال خرابى ماندند.

پس از انقراض سلسله خوارزمشاهيان خراسان ابتدا امارت مخصوصى بود که
ملك مشترك سلسله مغول محسوب ميشد فرمانرواى خراسان را خان بزرگ معين
میکرد ولى نمايندگان وجوه رجال خاندان خان نیز همراه فرمانروا بودند .
در اواسط قرن سيزدهم ميلادى که مغولها سلطنت مخصوصى در ايران تشکيل
دادند خراسان هم بدان ملحق گرديد.

حمداله قزوینی مستوفی:

اداره کشوری و مالی مخصوصی داشت عایدات این ملک در جزو عایدات عمومی سلسله مغول در ایران محسوب می شد .
 بعد از سقوط سلسله مغول ایران نیشابور (در حدود عشر سوم قرن چهاردهم میلادی) در جزو قلمرو سلسله سربداران که در سبزوار تشکیل یافته بود درآمد در سال (۱۳۸۱ میلادی) آخرین نماینده این سلسله بطیب خاطر اطاعت تیمور را گردن نهاده و بدین جهت نیشابور بی رحمی های این جهانگشا را نپشید رونق هرات در دوره تیموریان و اهمیت مذهبی شهر در زمان صفویه می بایستی که نیشابور تحت الشعاع قرار داده باشد لیکن تا اواسط قرن هجدهم نیشابور شهر مهمی بود تا اینکه بدست احمد شاه افغان خراب و ویران گردید .

استاد بارتولد گوید :

بعد از این قتل و غارت يك منزل قابل سکونت در شهر نمانده بود احمد شاه شهر را به عباسقلی خان شاهزاده ترك داد وی برای تعمیر و تجدید عمارت آن اقدامی کرد .

در اواخر همان قرن نیشابور بتصرف قاجاریه درآمد مساعی عباسقلی خان و گسان دیگر اهمیت سابق شهر را عودت ندادند .

فریزر :

در سال (۱۸۲۱ میلادی) طول باروی شهر ۴۰۰۰ قدم بود اگر تمام این محوطه مسکون می بود عده نفوس آن به ۳۰ هزار یا ۴۰ هزار می رسید لیکن قسمت عمده شهر خراب بود ایرانیان خانه های مسکون شهر را قریب بدو هزار باب می دانستند لیکن فریزر از روی تاثیراتی که شهر در او بخشیده بود تصور میکند که عده نفوس از پنجهزار نفر تجاوز نمی کند .

استاد بارتولد گوید:

پارچه هائی که در شهر می یافتند فقط برای حوائج محلی تهیه می شد یگانه جنس صادره فیروزه بود .

فریه

عده نفوس شهر از ۸۰۰۰ متجاوز نبوده وضع دیوارها گلی و خراب و بد بود خندق آب نداشت ارك بشکل خرابه افتاده بود حدود بازارها و مسجد جامع وسعتی نداشت. در زمان سیاحت گرز ن معلوم نیست از روی چه مقصودی مشغول تعمیر دیوارهای بکلی بیفایده خراب شهر بودند گرز ن احتمال می دهد که در زمان وی جمعیت شهر به ۱۰۰۰۰ نفر رسیده بود.

راجع به آثار قدیم نیشابور تحقیقات و مفصلی در دست نیست. در این باب فریزر و در زمان اخیر هم ایت بعضی اطلاعاتی می نویسند از اطلاعات تاریخی و وضع کنونی شهر فقط این مطلب مستفاد می شود که شهر مانند مرو و بلخ از سمت شرقی بغربی متصل شده است با فاصله در سمت شرقی شهر کنونی خرابه هائی نمایان بوده که قسمتی از گل و قسمتی از آجر بوده

استاد بارتولد

ارک شهر سابق در این مکان بوده

فریزر نمی نویسد :

که بلندی هم در این مکان بوده یا نه

بطوریکه ایت تعریف میکند :

خرابه های مزبور دیگر وجود ندارد و آثار شهر سابق با فاصله يك ميل انگلیسی در سمت جنوب شرقی شهر کنونی شروع می شود در زوایه جنوب غربی خرابه های

مذکور ارك بر روی تپہ بلند واقع است .

ایرانیان به فریزر گفته بودند کہ ارك نیشابور قدیم کہ در دورہ سامانیان بنا شده بود در این مکان بودہ ولی مشکل است این مطلب اساس داشته باشد.

مقبرہ فریدالدین عطار صوفی معروف کہ در موقع تصرف شهر بدست مقواہا مقتول گردیدہ پهلوی زاویہ جنوب شرقی ارك واقع است سنگی از مرمر سیاه کہ خط فارسی روی آن نقش کردہ اند در وسط دیوار آجری واقع شدہ. این مقبرہ یگانہ اثری است کہ از قرون وسطی در نیشابور باقیماندہ و ممکن است تاریخ بنای آن بصحت معلوم شود این مقبرہ را در زمان سلطان حسین بایقرا قرن یازدہم میلادی و امیر علیشر شاعر و وزیر معارف پرور معروف کہ در ادبیات فارسی مخصوصا ترکی معروف و مشہور است بنا نہادہ و نیز مقبرہ یکی از آل علی کہ در قرن شانزدہم میلادی شاہ طہماسب صفوی ساختہ در همان نزدیکی است .

استاد بارتولد گوید :

امامزادہ محمد محروق برادر علی بن موسی الرضا کہ قبرش مهمترین زیارتگاہ است در این مکان مدفون است .

پهلوی این مکان مقدس در وسط باغی کہ درختانش بہم پیچیدہ و علفهای ہرزہ در آن روئیدہ. مقبرہ عمر خیام منجم و شاعر فکر آزاد اوایل قرن دوازدهم میلادی واقع شدہ است .

اینک بطور مختصر ترجمه ای از گزارش هیئت اعزامی موزه متروپولیتین آمریکا را ذیلا درج میکنم :

از گزارش هیئت اعزامی اینطور بنظر میرسد که هیئت نامبرده بیشتر در آثار قدیم بخصوص دوره ساسانیان توجه داشته و اگر هم حفاری در اطراف نیشاپور نموده اند و اشیائی بدست آورده بواسطه این بوده است که هیئت مزبور میخواستند در اطراف شهر قدیمی نیشابور که بدست شاپور اول و یاشاپور دوم ساسانی ساخته شده بود کاوش نمایند ولی در ضمن کاوش اشیائی بدست آمد که ابتدا مربوط به دوره قبل از اسلام نبود و اثری از شهر نیشابور قبل از اسلام بدست نیامد (دوره ساسانیان) و گزارش که هیئت مزبور میدهد عبارت است :

- ۱ - شرح مختصری از تاریخ نیشابور
- ۲ - شرح ظروف سفالین و کتیبه های پیدا شده در این ناحیه
- ۳ - مختصری از نوع و تاریخ سکدهای مکشوفه و خلاصه هر يك از آنها

۱ - هیئت نامبرده در شش موضع نزدیک نیشابور فعّالی (همان نیشابور حمدالله مستوفی و ابن بطوطه طنجی که از آن نقل کرده اند) شروع بحفریات نموده و کاسه و کوزه و کتیبه های بدست آورده اند که مطابق ریز جداگانه بعضی از آنها در موزه ایران باستان و برخی دیگر در موزه نیویورک ضبط است

تاریخ این اشیاء را هیئت مزبور از روی سکه‌هایی که بدست آمده تا حدی توانسته‌اند معلوم دارند ولی بطور یقین نمیتوان ذکر کرد که خرابه‌های فعلی که هیئت مزبور مشغول حفاری‌اند متعلق بکدام دوره است و برای اثبات این مطلب لازم است که هیئت نامبرده عملیات بیشتری در این ناحیه بنمایند و شاید بعدها بتوان بطور یقین تاریخ حقیقی این خرابه‌ها را معین نمود

در اینجا بی تناسب نیست که از نوع ساختمان و رنگ آمیزی کاسه‌ها و کتیبه‌های پیدا شده و سکه‌هایی که از این سرزمین بدست آمده است و تا حدی بتاریخ قدمت کاسه‌ها و خود خرابه‌ها كمك کرده ذکر بشود.

کاسه‌هایی که از این ناحیه بدست آمده اکثر ظریف و دارای لبه‌های نازک و ته‌های محکم‌اند و در ساختمان و رنگ آمیزی آنها استادی و مهارت کامل بکار رفته و اغلب آنها از گل سرخ ساخته شده و در بعضی از آنها خط کوفی که بارنگ سرخ شفاف و حاشیه سیاه است دیده میشود و از هر حیث بی شباهت بکاسه‌های سمرقند نیست ولی بعضی دیگر از این کاسه‌ها دارای حاشیه سفیدی که در روی زمینه قهوه‌ای رنگ آمیزی شده و شبیه بکاسه‌های سازه و سامره و حیره‌اند دیده میشود و این کاسه‌های اخیر را می‌توان بقرن دوم هجری (هشتم میلادی) نسبت داد و نیز کاسه‌های بسیار قشنگ و ظریفی بدست آمده که از هر حیث شباهت کامل بکاسه‌های عصر ساسانی دارد و از این رو می‌توان گفت که نفوذ ساسانیان در این ناحیه بعد از اسلام بوده است و کاسه‌های دیگری که نفوذ چینی را نشان میدهند بدست آمده است و البته نباید تعجب کرد زیرا که نفوذ چینی در این سرزمین و آن زمان بسیار بوده چه تاریخ بما نشان میدهد که در زمان سلطنت (تانگ) کوزه سازی و صنایع دیگر چینی در عراق و ایران و مصر رونق یافت و ما بخوبی میدانیم که در زمان سلطنت این پادشاه وسعت چین بترکستان

رسید و رابطه چینیه با خلیج فارس بسیار بود و همینکه چینی ها با اعراب مواجه شدند زیاد بن صالح آنها را در رودخانه تالاس نزدیک تاشکند شکست داد و بقول خود اعراب بیست هزار اسیر از آنها گرفت و بگفته ثعالبی این چینیه با ساکنین سمرقند کاغذ سازی را تعلیم دادند و بگفته این فقیه همدانی این اسرا اغلب صنایع خود را با اهالی خراسان آموختند و از این رو نفوذ صنعت چینی و بخصوص کاسه سازی در ایران دیده میشود ولی رویه مرفته ثابت شده است که این ناحیه کمتر در تحت نفوذ صنعت خارجیان مانند عراق و سامره و نقاط دیگر واقع شده و کاسه های نیشابور دارای متمیزات خاص و مشخص است که اصالی و متعلق بهمین ناحیه است و شاهد بتوان گفت که اولین کاسه های دوره اسلامی است

۲- در ناحیه سبزپوشان چندین سکه بدست آمده که کومک فوق العاده ای بتاریخ اشیاء پیدا شده نموده است مثلاً در یک ناحیه ۹ عدد سکه بدست آمده که ۷ عدد از آنها بین سنوات (۱۵۳-۲۰۰ هجری) (۷۷۰-۸۱۵ میلادی) است و یکی از آنها متعلق بعهد طاهریان و یکی در حدود سال (۵۹۸ هجری) (۱۲۰۰ میلادی) است و دو عدد سکه دیگر بدست آمده که تاریخ آن (۱۵۳ هجری) (۷۷۰ میلادی) است و از روی این سکه می توان حدس زد که تاریخ ساختمان اواید این ناحیه (در نیمه دوم قرن دوم هجری) (هشتم میلادی) بوده است و از این ساختمان دیوار جنوب غربی که محراب در ناحیه قرار گرفته بود و شاید دیوار غربی دیوار اطراف باقی مانده است و این ساختمان را در قرن (سوم هجری) (نهم میلادی) - خسروانی و ارد آمده و آنها در مواقع و کشمکش سلسله طاهریان با صفاریان بوده است و پس از ساختمان و نیمه رد و باره دیوار محراب بدو تقسیم شده و محراب را دو باره دره بطوریکه یک کعبه در این محل ایجاد شده است و در این جا کتیبه ها و نقاشی های عهد ساجوقی بدست آمده و تصور

میرفت که سلجوقیان در ساختن این بنا شرکت داشتند چه طغرل بیک (۳۲۹ هجری) (۱۳۰۲ میلادی) سلطنت سلجوقی را بدست آورد و در سال (۵۱۰ هجری) (۱۱۳۵ میلادی) نیشابور را پایتخت قرار داد و در حوالی این محل تپه ایست که با اسم تپه ی الب ارسال معروف است ولی بیشتر این نظریات حدس است مقرون بیقین و پس از دقت و مطالعه معلوم میشود که ممیزات ساختمان تپه سبز پوشان ابداً شباهتی به ساختمان زمان سلجوقی ندارد و اگر نظری بقبر جلال الدین در اوز کند ترگستان شود (۵۳۷ هجری) (۱۱۵۲ میلادی) و با مقایسه از حیدریه قزوین بعمل آید (قرن ششم هجری) (دوازدهم میلادی) اختلاف ساختمان این ناحیه با زمان سلجوقیان بخوبی معلوم خواهد شد و تا حال چیزی بدست نیامده که شباهت تام به سبز پوشان داشته باشد مگر چند طراحی از کتیبه مسجد نائین که شباهت به کتیبه این محل دارد اگرچه ساختمان آنهم بکلی متفاوت با این ناحیه است چه بعضی ممیزات مخصوص این ناحیه مثلاً اگر حروف گنبد مسجد نائین را که با خط کوفی نوشته شده و بخصوص در کلمه (الاخرین) آن نگاه کنیم يك رابطه و شباهتی بکلمه ای که در کتیبه سبز پوشان نوشته شده است دارد

فرق آمده در طراحی است نه خطاطی چه در کلمه (یوم الدین) دال آنها با هم فرق دارد بدبختانه تاریخ ساختمان نائین درست معلوم نشده و (Flury) (فلوری) تاریخ آنرا بقرن دهم نسبت میدهد و او حدسش از روی شباهت خطاطی این ناحیه با سامره و ابن تولون در قاهره است و بعلاوه در سبز پوشان سکه یا علائم دیگری به دست نیامد که از سلجوقی باشد چه سکه های بدست آمده را میتوان بسه دوره تقسیم نمود

اول - قرن دوم و سوم هجری - قرن هشتم و نهم میلادی

دوم - نیمه دوم قرن چهارم هجری - نیمه قرن دهم میلادی

سوم - قرن ششم بیعد - دوازدهم بیعد

و چون دوره اول مهمند و مطابقت با سایر علایم میکنند میتوان گفت که سکه‌های دوره سوم از دست رعایا که در حدود قرن دوازدهم و سیزدهم میلادی در اطراف این ناحیه بوده‌اند افتاده زیرا شهر نیشابور پس از غارت غزها بمحل دیگر انتقال یافت و تنها سکه‌های دوره دوم مهمند که در زمان صلح و صفا و زمان حکومت محمد بن سیمجور که از طرف منصور اول و نوح دوم در آنجا حکومت میکرده بوده است .

پس کتیبه‌های سبزپوشان بین سنوات (۳۰۵-۳۲۱ هجری) (۹۶۱-۹۷۱ میلادی) نوشته شده است.

خلاصه سکه‌های پیدا شده

از ۱۸ سکه پیدا شده در سبزپوشان ۳۱ سکه آن تاریخ دوم و سوم هجری - (هشتم و نهم میلادی) را دارد و دو سکه آن متعلق با و آخر سامانی است و چهار سکه آن تاریخ معین ندارد.

از ۱۳ سکه تیه الب ارسال ۹ سکه آن متعلق بقرن هشتم و نهم و بقیه بدون اهمیت اند .

خلاصه از روی سکه هائیکه توسط ابو مسلم با اسم عبدالله حمن ضرب شده و سکه محمد المهدی که حکومت افتخاری نیشابور را داشته (۱۳۱-۱۵۱ هجری) (۲۵۸ - ۲۶۸ میلادی) و از سکه ضرب شده در بخارا (۱۶۰ هجری) (۶۲۶ میلادی) توسط عبدالملک بن یزید الخراسانی که حاکم نیشابور بوده و دیگر ارموحد بن

مسلم وسایر سکه ها که در این ناحیه پیدا شده است میتوان ثابت کرد که ساختمان
وتعمیرات این ناحیه در این قرن بوده است اطلاعات بیشتری در این باب منوط
با کتشافات بیشتری است.

تهران - دکتر بهمن کریمی

اول مهر ماه ۱۳۳۹

بسم الله الرحمن الرحيم

رب یر و تمم

حمد و سپاس لایق بعد دانفس و انفاس خالایق مرخالق قدیم را که
جواهر روحانی و عناصر جسمانی از مکامن عدم در میادین وجود، بقدرت بدیع
ابداع کرد. و بسایط فسطاط خضرا، و بساط بسیطه غیرا را محتوی برغرایب حکم
بحکمة منیع اختراع فرمود. و باختلاف احوال سال بشتا و مصیف، و اتفاق ایام و لیال
بریسع و خریف صحاری و براری و جبال و تلال آنرا مظهر اطهار اجناس از هار،
و انتشار انواع انوار ساخت. و باینات نبات در مراتع اوساط بسیط و حواشی آن
بطیب هوا و تطیب غذا برصنوف و افراد رواتع و حواشی خصوصا درخراسان،
خورآسان کرد، و قطر نسا بود صینت عن الفتور باعتدال هوا و فسحت فضا و نزهة اماکن
و خلقة معادن بر اماکن و مساکن اقطار هر دیار فضیلت بخشید، و طینت طیب و تربت
طاهره آنرا منبعث اولیاء کرام و اصفیاء عظام و علماء هداة و ادباء نقاة داشت.

درود بیغایت و سلام و تحية بی نهایت کی آن خاص کرام باوقات و لیالی و ایام باد
فره نثار، نثار آستانه نبوت حضرة سید المرسلین و شفیع المذنبین و رحمة للعالمین
و خاتم النبیین صلوة الله و سلامه علیه و علی آله و صحبه اجمعین کردند

سبب رفعت مقام، و قربت علی الدوام، و حاول منازل هدایة عظمی، و صعود
مدارج ولایة کبری ایشان گردانید: صلوة الله و تحیاته علی المصطفی حبیب الله
محمد النبی الامی و علی آله و اصحابه اجمعین.

غرض از عرض این تقریب آنکه در سالف زمان، و سابق اوان و قرون ماضیه،

سنه ثمان و ثمانین و ثلثمائه. شیخ اسلم واسوة اولیای کرام سلطان المحدثین برهان المحققین امام حاکم شیخ ابو عبدالله النیسابوری رضی الله عنه. بوصف نسابور قدیم، کتابی کریم بلغت فصیح صریح، ثبت فرموده اند، و مقصود اعظم و مقصد اهم از آن کتابه ذکر اسامی کرام صحابه و عظام تابعین و اولیاء و اصفیاء امت است که بآن بلدة نفیسه وارد و صادر شده اند و در آن شهر نشو و ظهور یافته و بذکروقت ولادة، و صفت نشأة، و بیان نسبت، و ارادة و سلوک و ریاضة، و کیفیة صحبت و خلوة، و شرح کرامه و مدة حیوة و سنه وفات و مدفن هریک از آن ارباب الباب، آن کتاب با جاردہ مجلد اطناب یافته و بر سبیل مذیل و طریقہ تطویل بعضی از اوضاع شهر و بانی و بنا و بنیان و تقلب احوال و ظهور دین اسلام و اسلامیان بس اوصاف معابد و مساجد و بعضی مفاخر و مآثر آن بیان فرموده، و باشاره آیه و حدیث نفیس و آثار ائمه کبار موشح گردانیده، بعدها بعضی از اجله کرام و ائمه اسلام رضی الله عنه و عنهم از آن کتاب نفیس مختصری هم بعبارة تازی مشتمل بر اسامی کرام اولیا و اعلام اصفیا و بعضی از آن مزیلات انتخابی فرموده بعد الاستجازات آن اختصار را بآثار سلف بطریق ایجاز بعبارت فارسی ترجمه اتفاق افتاد مگر آیات تنزیل و احادیث نبیل که بهمان نظم فصیح صریح کتابه یافت و رمزی از آن بفارسی معروض گشت.

نکته که کشف بعضی مقاصد آن کتاب بآن منوط و فهم مراد بآن مربوط است، آنست که بعرف فصحاء عرب و سکاں غرب، خراسان عبارت از طرف شرق است تا غایت که: خوارزم و ماوراء النهر و حوالی آنرا خراسان خوانند و دیگر آنک هر متکلم بلغت اهل خراسان را بفارس نسبة دهند و فارسی گویند هر چند اصطلاح این دیار خراسان عبارة از این بعضی اماکن معینه و فارس اشاره بآن بعضی بلاد معلومه است چنانچ سلمان رضی الله عنه با آنک اتفاق جمهور است که از اصبهان بود و اصبهان

از عراق عجم است ایشان را بفارسی وصف فرموده اند و کلی این کلمات ترجمه کلام آن امام است قدس سره و اگر احیاناً بوجه تقریب و محل تاویل حکایتی یا روایتی از جانبی دیگر ذکر کرده شود بر آن تنبیه خواهد شد و بالله العصمة والتوفیق ذکر مفاخر خراسان باشارت آیات و احادیث

و اخبار کبار سلف

عن ابی هریره رضی الله عنه فلما نزلت هذه الآية « و آخرین منهم لما یلحقوا بهم » کلهم فیها الناس فاقبل رسول الله صلی الله علیه وسلم الی سلمان فقال هم قوم هذا « لو کان الدین بالشریا لناولہ رجال هو الاء »

امام حاکم فرمود که این حدیث در صحیح امام مسلم قشیری رضی الله عنه مذکور است مفهوم آیه و ماقبل آن والعلم عند الله : اوست آن خدائی که بعث فرمود در عرب رسولی از ایشان که میخواند بریشان آیات او ، و پاک میگرداند ایشان را از اعتقادات و اعمال خبیثه ، و تعلیم میدهد ایشان را قرآن و احکام شریعت و سنة ، و بدرستی که بودند ایشان پیش از آن بعثت در ضلالتی آشکار و در کسان دیگر یعنی بعث فرمود در عرب و در کسان دیگر آن رسول را و آن کسان دیگر قولی است که همه مؤمنان اند که بعداً از صحابه پیدا آمدند و پیدا آیند تا قیامت . و قولی دیگر آنست که مراد عجم است بدلیل آنک چون این آیه نازل شد صحابه در آن سخن گفتند و دوبار یاسه بار از حضرة صلوٰة الله علیه و سلامه علیه سؤال کردند سلمان فارسی رضی الله عنه حاضر بود حضرة صلوٰة الله علیه و سلام دست مبارک بر سلمان نهادند و فرمودند این قوم او ، و در حدیث که مذکور شد چنین است که آن گروه قوم این اند . اگر ایمان معلق بودی پیروین هر آئینه دریافتی او را مردانی از قوم او

و جهی دیگر در آیه آنست که بعث فرمود رسولی که تعلیم میدهد ایشان را قرآن

وسنت و تعلیم میدهد آن کسانرا قرآن و شریعت و سنة و تحقیق آیه چنان مینماید که هر يك و عالم بكتاب و سنة که بود و باشد تاقیامت پاك کننده و تعلیم فرمایند همه نور مقدس حضرت مصطفی اند صلوة الله و سلامه علیهم بسلمان فارسی و یاد کردن ایشان قوم اورا اشارت است بهمه کسانی که بفارسی سخن میگویند تا اقصی بلاد خراسان این آیه در شان این جماعت نازل است. و ایضا در حدیث است که چون حضرة صلوة الله و سلامه علیهم این آیت خواندند که: ان تتولوا ین تبدل قوم غیر کم ثم لا یكونوا امثالکم مفهوم آیه والعلم عند الله اگر روی بگردانید یعنی از ایمان و طاعة بدل آورد خدای تعالی قومی غیر شما. پس نباشند ایشان امثال شما یعنی روی از ایمان نبگردانند و طاعت کنند. صحابه گفتند یا رسول الله کیستند آنها که بدل ما بیاورند و نباشد امثال ما حضرت صلوة الله و سلامه دست مبارك بران سلمان زدند پس فرمودند هذا قومہ این وقوم او. لو كان الدين عند الثريا لناولہ رجال من الفرس اگر بودی دین نزدیک پروین هر آینه فرا گزفتی آنرا مردانی از فرس یعنی فارسیان ۱

عن ابن عباس. قال ذكرت فارس عند النبي صلوة الله و سلامه

الاحادیث

عليه قال فارس عصبنا اهل البيت قلنا ولم يا رسول الله قال لان

اسماعيل عم ولد اسحق - واسحق عم ولد اسمعيل

عبدالله عباس رضی الله عنهما فرمود که ذکر کرده شد فارس پیش حضرت نبی صلوة الله و سلامه علیه فرمودند که فارس عصبه ما اند اهل البيت، گفتیم چرا یا رسول الله فرمودند برای آنک اسمعيل عم فرزندان اسحق اند، و اسحق عم فرزندان اسمعيل. عصبه اقربارا گویند که از طرف پدر باشد چون برادر پدر و مادری و پدری و پسران ایشان و عم همچنین و پسران ایشان گوید که این طایفه از اولاد اسحق اند علیهما السلام.

عن ابی هريره: قال رسول الله صلوة الله وسلامه عليه اعظم الناس نصيبا في الاسلام اهل فارس
مفهوم حدیث والعلم عندالله بزرگوارترین آدمیان بجهت نصیب در اسلام اهل فارس اند.

آثار سلف و نظام رضی عنہم

حضرت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه فرمودند: والعلم عندالله ترجمه
این است بدرستی که خدایرا بخراسان شهرست که آنرا مرو گویند اساس آن
ذوالقرنین کرد و عزیر علیه السلام در آنجا نماز گزارد در آن جوی بهاء آب روان نهاده
وزمین آن گشاده بر هر دری از دره‌ها آن ملکی شمشیر کشیده دفع میکند از آن شهر
بلاراتا روز قیام ساعت. و بدرستی که خدایرا بخراسان شهرست آنرا طالقان گویند چه
گنجها است در آن شهر، لا از نقره و زر لکن مردان ایمان دار، دین پرور، ایشان در مصلی
بطاعت قائم و خلق در بستر نائم. و بدرستی که خدایرا بخراسان شهرست که آنرا شاش
گویند قایم او در حجرات و نائم در جامه خواب همچون مجاهد آلوده بخون است در
راه خدای بطلب ثواب. و بدرستی که خدایرا بخراسان شهرست که آنرا بخارا گویند
و چه مردانند ببخارا ایمن از فریاد هنگام فتور، ساعة اندوه خندان از سرور، خوش
باد بخارا را اطلاع فرمایند: خدایتعالی برایشان هر روز اطلاعی پس پیامرزد هر کس
را که خواهد از ایشان و توبه قبول کند از هر که توبه کند از ایشان و بدرستی که
خدایتعالی را بخراسان شهرست آنرا سمرقند گویند بنانهاد آنرا شمر بن برعش در
گذرد خدایتعالی از گناهان ایشان و قبول کند فریاد و اندوه ایشان منادی می کند
بایشان هر شب منادی خوش باد شما را و خوش باد شما را جنة عیش و خوش و کوارنده
باد سمرقند را، و هر که را در حوالی اوست ایمن آید از عذاب خدای تعالی در روز
قیامت. اگر فرمان برید سید کریم را صلوة الله و سلامه علیه، پس فرمودند حضرت

امیر المؤمنین کرم الله وجهه خادم خاص خود ابن کوا رضی الله عنه که ای ابن کوا چندست میان فوشنج و هرات گفت شش فرسخ فرمودند نی بل هفت فرسخ است زائد نیست يك ميل و کم نیست يك ميل. همچنین خبر کرد مرا خلیل من یا حبیب من صلوة الله علیه بعد از آن فرمود بدرستیکه خدای تعالی را بخراسان. شهر است آنرا طوس گویند و چه مردانند بطوس مؤمنان در میان ایشان است حجة قائم باشد بطاعت او و احیا کنند سنت نبی او صلوة الله و سلامه علیه. و بدرستیکه خدای را بخراسان شهر است آنرا خوارزم گویند نائم او در و همچون قائم است در درازتر ایام تابستان. بدرستیکه خدای را بخراسان شهر است آنرا جرجان گویند خوش است ذرع او، سبز است صحرای او و کوههای او، کثیر است آبهای او، وسیع است برخوردند گان مایه های او، او امر خدا را متر صد، و بطاعة او متعبد خوش ایشان را و خوش ایشان را. اگر ایمان آرند و طاعة دارند. و بدرستی که خدای را بخراسان شهر است آنرا قومس گویند وجه کوهها است برجوانب قومس. و بدرستیکه در قومس اعتبار و منزلتست ارباب الباب را.

و امام شعبی رضی الله عنه گفت نرود شبها و روزها تا منتقل نگردد علم بخراسان و عبدالله عباس رضی الله عنهما گفت چون بزورن آید علماء سپاه از خراسان آن مار است اهل البیت.

و روایة است از شريك بن عبدالله که او گفت خراسان کنانة خدای است عزوجل در زمین او. پس چون غضب فرماید خدای تعالی بر قومی تیرزند ایشان را بکنانة خویش و عبدالله مبارك گفت که بیرون نیامد از خراسان علمی که باز گردانیده شده باشد پیش از آنکه فتح و نصرت یابد و امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه فرمود که بدرستیکه مرید ما ابراهیم را علیه السلام

نشانها بود در کوهها خراسان ، بآنجا آمدی و آنجا مسجد بنانهاد ، و آثار ایشان اینجا پیدا است و عبدالله عباس رضی الله عنهما در مسجد حرام غریبی دید فرمود که بگوی از کدام شهری گفت از اهل خراسانم گفت از کدام شهری گفت از هراة گفت از کدام موضع هراة گفت از فوشنج گفت مرا ابراهیم را علیه السلام دو مسجد بود مسجد حرام یعنی درمکه و مسجد فوشنج . پس از درختی که نزدیک مسجد بودی پرسید فوشنجی گفت درخت بر حال خودست . فرمود که پدرم عباس بن عبدالمطلب رضی الله عنه مرا گفت که بسیار در سایه آن درخت چاشتگاه خواب کرده ام .

ذکر فضائل نیشابور
شیخ ابن جریح از کبار تابعین فرمودند که بهترین خراسان نیشابور است پرسیدند که برای خود فرمودید گفت بل که شنیده ام در حدیث ، امام حاکم فرمود این آن حدیث است که مروی است از ابن مخارق عن النبی صلوٰۃ الله و سلامه علیه : قال خیر خراسان نیشابور و روایت است از شیخ ابراهیم بن طهمان و ایشان نیز از کبار تابعین اند که خیر خراسان نیشابور است و شیخ عبدالله مؤذن نیشابوری رحمه الله گفت حضرت خواجه را صلوٰۃ الله و سلامه علیه بخواب دیدم که فرمودند که من این انت از کجائی تو ، گفتم از نیشابور فرمودند صلی الله علیه و سلم نعم البلد نیشابور . نیک شهر است نیشابور

ذکر صحابه کبار رضو الله علیهم
رسیده اند یا گذشته اند یا ساکن شده و روضه ها
مبارک ایشان آنجا است : قل صلوٰۃ الله و سلامه علیه
به نیشابور
ما من احد من اصحابی يموت بارئ الا بعث قایداً او نوراً لهم يوم القيامة : العلم عند الله فرمودند که نیست هیچ یکی از اصحاب ما که فوت شود در زمینی مگر که برانگیزند او را پیش رو اهل آن زمین یا نور ایشان روز قیامت . راوی را شک است که قاید فرمودند یا نور فرمودند

امام حاکم فرمود که هر کدام از صحابه که بمرو یا هرات یا بلخ یا بخارا یا سمرقند
فرود آمده اند به نیشابور آمده اند در رفتن و آمدن و یارفتن یا آمدن .

اول- ابو الفضل عباس بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبد مناف عم حضرت خواجه
ماصلوة الله و سلامه علیه و حاصل قصه ایشان آنست که ایشان اول عمر تجارت میکردند
واز دیار مکه بخراسان میآمدند و اجناس بزازی از خراسان میبردند و تردد ایشان
بهره و فوشنج بود .

عبدالله عباس رضی الله عنهما گفت پدرم مرا خبر کرد که او بسیار بزیر
درخت خواب چاشتگاه میکرد عبدالله عباس مردی را دید از خراسان گفت از
کدام شهر خراسانی گفت از اهل فوشنج گفت آن درخت که در کوه اسفار (؟) است
میدانی گفت بلی همچنان است گفت که پدرم گفت که بسیار آنجا خواب چاشتگاه
کرده ام و فرمود که پدرم رخت بزازی از خراسان بمکه میبرد ابن مخلد میگوید که
شیخ من بمکه مرا گفت کسی را دید جامهای عجیب نه برسم اینجا پرسیدم که کیست
گفتند عباس بن عبدالمطلب عم خواجه ماصلة الله و سلامه علیه از ایشان پرسیدم که این
جامه از کجاست فرمود که بهره بودم از آنجا آوردم این جامه هارا

صحابی دیگر: بریده بن حصیب بن عبدالله اسلمی چون حضرة خواجه ماصلة الله
و سلامه علیه از غزاء بدر مراجعت فرمودند او اسلام آورد و آخر در مرو فوت شد و نزدیک
حصارک مرو دفن کردند پسرش عبدالله میگوید که پدرم بریده گفت مرا حضرة مصطفی
صلوة الله و سلامه علیه فرمود یا بریده: انه سيبعث بعدی يعوث فاذا بعثت تلك البعوث فكن
فى بعث المشرق ثم كن فى بعث خراسان ثم كن فى بعث ارض يقال له مرو فاذا اتيتها فانزل
مدینها فانها بناها ذا القرنین و صلى فيها عزیرانها تجرى بالبركة على كل باب منها
ملك شاهرها سيفه يدفع السوء عن اهلها الى يوم القيامة . مفهوم حدیث و العلم عند الله

ای بریده بدرستی که برانگیخته شود از مالشگرها سپس چون برانگیخته شدند آن لشگرها پس باش در لشگر مشرق پس باش در لشگر خراسان پس باش در لشگر زمینی که گفته میشود مر آنرا مرو پس چون یبائی در آن زمین فرود آی در شهر آن پس بدرستی که آن شهر بنا کرده است آنرا ذوالقرنین و نماز کرده است در آن عزیر جویهای آن میرود ببرکت بر هر دری از آن ملکی است شمشیر کشیده دفع میکند بدی از اهل آن تا روز قیامت. و روایتی دیگرست از رسول صلوٰۃ الله و سلامه علیه که بریده ربع الاسلام. العلم عند الله بریده چاریک اسلام است و مؤید این حدیث است آنج روایت است که بریده اسلام آورد آن وقت که حضرة خواجه مصلوٰۃ الله و سلامه علیه از مکه هجرة فرمودند با امیر المؤمنین ابی بکر رضی الله عنه و عامر بن فهیره بمدینه بریده آمد و از جانب مکه بود اگرچ هنوز آشنا نبود اما جو بر نبی آمد و پی روی کرد باین پی روی نیز محبوب حق شد و نور نبوت بر وی تافت و اسلام آورد و چون سیم خدام شد که با حضرة بودند صلوٰۃ الله و سلامه علیه او را ربع اسلام خواندند و بریده گفت بمدینه در نیائیم مگر بآلامی و جامه خود بگشاد و بر سر نیزه تعلیق کرد و در پیش مرکب حضرة خواجه مصلوٰۃ الله و سلامه علیه میرفت پس اول علمی که در اسلام بسته شد عام بریده بود رضی الله عنه و ارضاء و بریده و این قصه و بودن او در خراسان فضلة و مفاخرة است اهل خراسان را

و روایت است که خواجه ما صلوٰۃ الله و سلامه علیه فرمودند مرا و را یا بریده لایکل بصرک ولا یذهب سمعک انت نور الاهل المشرق مفهوم حدیث و العلم عند الله. ای بریده مانده نشود بصر تو و نور و سمع تو و تو نور ای اهل مشرق را وصیت کرد که چون فوت شود او را بر میان راه جاده دفن کنند و چون قبر کنند و لحد ساختند از همه جوانب دیوارها و لحد در هم افتاد از آنجا دور بردند و علی حده بر میان راه گذر روضه او مرتب کردند رضی الله عنه

صحابی دیگر۔ عبداللہ بن حصیب برادر بریدہ پیشتر از بریدہ وفات کرد رضی اللہ عنہما
 صحابی دیگر: الحکم عمرو الغفاری رضی اللہ عنہ امام حاکم فرمود کہ معاویہ بن
 ابی سفیان حکم را بر مال خراسان عامل کرد حکم رضی اللہ عنہ با کفار جہاد کرد و
 غنیمتہا بسیار گرفت بمعاویہ نامہ نوشت کہ غنیمتہا بسیار بسیار گرفتم معاویہ باو
 نوشت کہ نیک بنگر ہرج از صفراو بیضا یعنی زرو نقرہ یابی ہمہ را با امیر المؤمنین
 بفرست و باقی بر لشکر جہاد قسمت کن حکم رضی اللہ عنہ علما را جمع کرد و گفت
 حکمہ شرع چیست گفتند کتاب خدای تعالی آنست کہ ہمہ از آن لشکر جہادست
 مگر خمسی کہ از آن سادات و دیگر مستحقانست و گفتند کہ معاویہ را در آن حق
 نمی بینیم حکم رضی اللہ عنہ بمعاویہ نامہ نوشت کہ نامہ تو با کتاب خدای عرض کردم
 موافق نبود متابعت کتاب خدای واجب دیدم آنچه غنیمت گرفته بودم ہمہ بر لشکر
 قسمت کردم معاویہ فرستاد تا او را حبس کردند و در سلاسل و بندھا کشیدند حکم خستہ
 شد و در آن فوت شد بوقت وفات وصیہ کرد کہ او را با سلاسل و بند دفن کنند تا مخاصمہ
 کند با معاویہ روز قیامت کہ او را برای چہ امر بند کرده است و او را پهلوی بریدہ
 دفن کردند چنانک میان ایشان یک ذراع بیش نیست رضی اللہ عنہما۔

صحابی دیگر: عطیہ بن عمرو الغفاری برادر حکم کہ ذکر رفت و او نیز مدفونست
 بمر و نزدیک برادر او حکم رضی اللہ عنہما۔

صحابی دیگر: ابوزرہ اسلمی رضی اللہ عنہ و نام او گفته اند عبداللہ و ساکن
 مدینہ می بود از آنجا ببصرہ آمد بس بخراسان آمد و در خراسان فوت شد سر او
 اولاد او بمر و اند بدرستی کہ روایت است کہ بہ نیشابور فوت شد اینجا آسودہ است
 رضی اللہ عنہ

صحابی دیگر: عامر بن سلیم الاسلمی رضی اللہ عنہ و می گویند کہ او صاحب علم

خواجه ماصلوٰۃ الله و سلامه عليه بود و نیشابور فوت شد نیره او عمرویه گفت که وفات کرد جدمن عامر بن سلیم در نسابور و دفن شد در ملقباد.

صحابی دیگر: عثمان بن ابی العاص الثقفی و او از کبار صحابه بود رضی الله عنهم
صحابی دیگر: مهلب بن ابی صفوه

صحابی دیگر: فیش بن ابی ودیعه الانصاری از آن جماعت بودند که با عبدالله عامر آمدند و خراسان بسعی ایشان فتح شد و قصه آن مشروح ییامد
صحابی دیگر: ابورفاعه تیم بن اسد العدوی.

صحابی دیگر: عثمان بن حبیب از صحابه بود با عبدالله عامر به نیشابور آمد و ساکن شد و اینجا متوفی شد.

صحابی دیگر: همان بن زید از صحابه بود با عبدالله عامر به نیشابور آمد و ساکن شد و اینجا متوفی شد و این دو صحابی را در نیشابور اولاد و اعقاب بود
صحابی دیگر: ابورشه بن رفاعه و پسر او فریط هرد و بخراسان آمدند و ساکن شدند و ایشانرا آنجا اولاد و اعقاب بود

صحابی: غالب بن عبدالله بن فضالة بن عبدالله صحابی بودی فوت شد و حکومت خراسان ویرا بود

صحابی: عبدالرحمن سرة بن حبیب ساکن بصره بود برای غزای سجستان نیشابور آمد و درابر شهر یعنی نسابور ساکن شد و بعدها بمر و نقل کرد و آنجا وفات کرد و او را آنجا اولاد بودند.

صحابی: سعید بن خریث بغزب بالشکر اسلام بخراسان آمد و اینجا فوت شد
صحابی ابوبکر انصاری بمر و بود و آنجا فوت شد و اولاد داشت بقریه نسابور تره
صحابی: الخنم از قوت بن ابی الاسود بود و ابوالاسود از ملازمان امیر المؤمنین علی

بود کرم الله وجهه سه مقدمه علم نحو از ایشان تعلیم گرفت و علم نحو استنباط کرد و بخلیل بن احمد آموخت و خلیل بسبیویه آموخت و اقوام دیگر بس این علم منتشر ، خنخام را بمر و اولاد و آناست .

صحابی : العباس بن عباس السامی الشاعر باحضرت صلوة الله و سلامه علیه صحبت داشت و او را درمر و فرزندان بودند .

صحابی : اقرع و ورقه پسران حابس تمیمی .

صحابی : محقر بن اوس باحضرت صلوة الله و سلامه علیه صحبت داشت و آخر بموقف وطن گرفت .

صحابی : قاسم بن عباس بن عبدالمطلب با لشکر اسلام بغزا بخراسان آمد و باامیر المؤمنین حسن کرم الله وجهه برادر رضاعی بود و او بمرقند فوت شد و او را بحضرت صلوة الله و سلامه علیه مانند میگفتند چون پسر عم بود .

صحابی دیگر : اس بن ثعلبة التمیمی باسعید بن عثمان بغزا بخراسان آمد

صحابی دیگر : کعب بن عتیه او را بمر و اولاد بود

صحابی : عبدالله بن خازم سلمی والی نسا بود از جانب عبدالله بن عامر و ساکن جوین شد و او را آنجا اولاد شدند امام حاکم فرمود که آنجا اولاد او را دیدم قوی بودند و هاقین .

صحابی : ابو عمرو انصاری درمر و درقریه بایشان ساکن شد و او را اولاد بودند علماء و فقها

صحابی دیگر محمد مولی حضرت خواجه ما صلوة الله و سلامه علیه و از مرو

بود تجارت میکرد نام او ماناهیه بود مجوسی نمودی خود را ناگاه نام حضرت ما

شنود صلوة الله و سلامه علیه هجرت کرد و بحضرت خواجه آمد صلوة الله و سلامه علیه

او را محمد نام نهادند و مولی حضرت شد صلوة الله و سلامه علیه و سلمان بمر و مراجعه

کرد و در مقابل در مسجد جامع مرو سرای او بود

امام حاکم فرمود که آنج بمارسید از صحابه که این دیار بقدم ایشان مشرف شد این بود که ثبت افتاد .

ذکر بزرگان کی بنسابور رسیده اند از علما و اشراف تابعین رضوان الله علیهم اجمعین و ساکن شده اند یا گذشته اند

فایده - هر کس که با ایمان در بیداری حضرة خواجه مصلوة الله و سلامه علیه را دید او صحابی است و آنها که با ایمان صحابه را دریافتند اما خواجه ما را مصلوة الله و سلامه علیه ندیدند یا دیدند اما در آن زمان ایمان نیاوردند بعد از آن ایمان آوردند این جماعه را تابعین خوانند . کعب اخبار در زمان خواجه ما بود مصلوة الله و سلامه علیه اما بعد از آن زمان ایمان آورد او نیز از تابعین است و کسانی که صحابه را ندیدند اما علماء تابعین را دیدند این جماعت را تبع تابعین گویند و کسانی که این جماعت بزرگان را دریافتند اما تابعین را ندیدند ایشانرا اتباع گویند تابعین قرن دوم اند از صحابه - تبع تابعین قرن سیم اند از صحابه - اتباع قرن چهارم اند از صحابه رضوان الله علیهم اجمعین

احنف بن قیس سعیدی . امیه بن اسعد خزاعی . اسلام بن ذرعه . اس بن ودیعه . ارقم بن ارقم . در زلزله نسابور بر حمت خدای منتقل شد . بسر بن جلال عدوی بکر بن با عر کوفی . بشیر بن یحیی . از علما تابعین بود . و از نسابور بود بمرو و ساکن شد . ثماله بن عبدالله بن اس بن مالک رضی الله عنه . جعدة بن هیره مخزومی حضرة امیر المؤمنین عالی کرامه علیه السلام جریه خدای او بودند علم از حضرة ایشان آموخت و حدیث از ایشان روایت داشت جریر بن بدر بن نسابور فوت شد و مدفون مبارکش اینجاست ، خراج بن عبدالله الحامی ابن سعید الباقی جراب بن عبدالله التمیمی الحسن البصری الزاهد النقیه الواعظ کنیه ابو سعید و کنیه ابوالحسن از تلامذه و تربیه یافته حضرة امیر المؤمنین عالی بود کما هو

مشهور کرم الله و جهه. الخرش بن عمرو الکیدی، الحکم بن کثیر الحارث المازنی
 حضیر بن المبذر، حجاج بن الثقفی، خلد بن عبدالله خلد بن الاسلمی داود بن عمان بن
 حبیب. ابوسلیم النیشابوری علم حدیث از انس بن مالک استفادہ کرد. الربیع بن
 انس بن مالک بمرو ساکن شد، الربیع بن زیاد بهراة فوت شد، زید بن الحواری البصری
 قاضی هراة، زیاد بن ابی عمرو والتابعی، سعید بن امیر المؤمنین عثمان بمدینہ متولد شد
 وبالشکر تمام بغزاء خراسان آمد و در آن لشکر صحابہ و تابعین بودند و بنسابور آمد
 و لشکر بماوراءالنهر برد و بخارا و سمرقند او فتح کرد، سعید بن عبدالرحمن
 السلیم البصری، سلیمان از اولاد حبیب الاسلمی، سالم الخراسانی و او از
 نیشابور بود، سلیم بن ربیعہ - شهر بن حوشب، صلت بن ایاس، سفره بن حمید
 ضحاک بن مزاحم، طلحة بن ایاس البصری، طلحة الطلحات، بالشکر سعد بن عثمان
 بود رضی الله عنه بنسابور آمد عبدالله بن بریده بن خضیب الاسلمی، عبدالله صامت
 و ابن صامت پسر برادر ابی ذر غفاری بود رضی الله عنه، عامر بن شراحیل الشعبي
 همدانی، علقمة بن تیس النخعی از ملازمان تلامذہ حضرة امیر المؤمنین علی کرم
 الله وجهه علم از ایشان آموخت، عطاء بن ابی السایت المکی، عمرو بن عبدالله
 الهمدانی، عمرو بن سالم الانصاری، عمرو بن مسلم عمرو بن عبدالله عکرمه، مولى
 عبدالله عباس مدتی در نیشابور فتوی او داد، عباد البصری، علی بن احمر، غیاث
 بن عبدالله از کبار الصحاب امیر المؤمنین علی بود کرم الله وجهه، قرعة بن دنیا
 و قتیبة بن مسلم از علماء تابعین بود و والی خراسان بود، محمد بن واسع البصری
 الزاهد مہلب الاردی، مغيرة بن عبد الملك، مشعث بن طریف، مروان بن عبيد الله
 النيسابوری وله اولاد کبار، مصعب بن ابی زهیر مقاتل بن سلیم البلخی، منصور بن
 عبد الحمید الخراسانی، نصر بن عمران نافع، مولى عبدالله بن عمر، نافع الارزق

نهار العبدی ، وهب بن منیة ابن وهب وهمام و عبدالله و معقد پسران منیة از هراة بودند کسری ایشانرا جلا کرده بفارس برده بود هرون بن عبدالله بن عامر ، لاحق بن حمید، یحیی بن یعمر فقیه ادیب از کبار تابعین بود ، ابن حمید البصری ، یحیی بن عقیل البصری ، یزید بن المهلب و الی بود هر یک از این بزرگان کوکب دری آسمان علم وهدی بوده اند

ذکر اتباع التابعین من النسابوریین و من وردها اوسکنها او حدث بها

من علماء الاسلام: ابراهیم بن طهمان بن سعید الفقیه الزاهد بهراة متولد شد و بنسابور وطن گرفت و آخر بمکه رفت و مجاور شد آنجا بر رحمت حق منتقل شد رضی الله عنه وارضاه ، ابراهیم بن مرء بن بصر بن انس بن مالک انصاری، ابراهیم بن رستم المروزی الفقیه ساکن نیشابور شد و اینجا وفات یافت ابراهیم بن سلیمان الباقی ، اسمعیل بن ابراهیم النیشابوری ، اسحق بن بشر الکاهلی ، ابو حذیفه البخاری اصل او از بلخ و منشأ او بخارا، احمد بن ابی طیبه الجرجانی، اصرم بن حوشب الخراسانی ، اصرم بن غیاث النیشابوری مسجدده فی محلة الزمجار اسد بن عبدالله از اما بود و والی بود در خراسان، انس بن عیاض المدنی، بسار بن قیراط النیشابوری، بکر بن معروف النیشابوری، سنه ثلث و ستین و مائه وفات یافت، جعفر بن الحارث جارد النیشابوری ، حسن بن محمد القاصی، حسین الولید شیخ شهر بود در نسابور سنه ثلث و مائتین بر رحمت حق پیوست، حسین بن داود الباقی حماد بن سلیم الفقیه النیشابوری مسجدده بمحافظه، حفص بن عبدالرحمن النیشابوری ، حفص بن سالم السمرقندی ، حجاج بن ارطاه الکوفی ، حبیب بن مهران النیشابوری، الحکم بن عبدالله الباقی خارجه بن مصعب السرخسی ، داود بن سلیم الجرجانی داود القشیری ، زافر بن سلیم الفهستانی زهیر بن محمد

نسابوری سکن مکہ والمدینہ ، سفین بن الثوری امام عصرہ و زاهد زمان نسابور رسید وقت رفتن ببخارا ، سفیان بن حسین سلمی ، سلیمان بن عیسیٰ سخری ، سلم بن قتیبہ کہ این قتیبہ والی خراسان بود ، سالم بن سالم البلخی ، سعید بن سالم بن قتیبہ چون جد والی نسابور بود ، شیبان بن ابی شیبان ، شفیق بن ابراہیم الزاهد البلخی ، صالح بن سعید النیسابوری ، عبد اللہ بن مبارک امام عصرہ فی الافاق ، عبد اللہ مسلم الدمشقی ، عبد اللہ بن عبد الرحمن النیسابوری ، عبد اللہ بن و افدالہروی ، عبد اللہ بن عبد الرحمن عید اللہ بن محمد اللہ نسابوری فقیہ عصرہ ، عبد اللہ بن المطوعی ، عبد الرحمن بن مسلم ابوقتیبہ ، ابو مسلم عبد الرحمن حاجب الدولہ عبد الرحمن بن عبد اللہ النسوی قاضی نیشابور ، عبد الرحمن عماد النیسابوری ، عبد العزیز بن ابی رواد ، عبد العزیز المروزی ، عبد الملک الاصمعی

اما اهل اللغة۔ عمر بن ہارون البلخی ، عمر بن الرماح ، ابو عبد اللہ عمر القاضی اصل او از بلخ بود اما عبد اللہ نیشابوری است ، عمر بن قیرط النیشابوری ، عیسیٰ بن موسیٰ البخاری ، عیسیٰ بن ابراہیم القرشی ، عیسیٰ بن نصر اللہ السرخسی ، ابو عامر النیشابوری ، عامر خدش النیشابوری ، عینہ بن عبد الرحمن اللغوی ، فضل بن خالد النحوی ، فضل بن موسیٰ المروزی ، قتیبہ بن سعید البغلانی در نیشابور مقیم شد عینہ قحده بن سلیمان البصری و در نیشابور ، کتانہ بن حليلة الهروی و گویند پیوشنج ساکن بود ، محمد بن مشیر الصقانی ، محمد بن الفضل بن عطیہ محمد بن الحق القرشی . توفی ببغداد ، محمد عبد الرحمن المقری ، معمر بن حسین الهروی ، معروف بن حسان ، مورخ بن عمر و البصری اقام نیشابور ابو سهل نصر النیشابوری ، نصر بن عبد الکرم النیشابوری مکی بن ابراہیم البلخی ، مجیر بن مخدم در اصل از بصرہ بودند اما در نسابور متولد شد ، نھشل بن سعید بن وردان از علماء نسابور بود ، مسکن او در کوچہ صرامین بود در مسجد او مسجد عتیق بر سر کوچہ بعدها

بلقباد انتقال فرمود، نوح بن ابی مریم المروزی، نصر بن سمیل المازنی صاحب علم عربیة، وهب بن وهب الفرسی القاضی واد از خراسان بود در اصل بسی شکمی و گویند که از نسابور بود ولید بن سلمه الازدی از اهل طبرستان بود، هباح بن بسطام التمیمی الهروی اکثر اوقات ساکن نسابور می بودند مدفن مذکور نیست اما یحیی بن صیح النیسابوری معلم قرآن اول معلمی که در نسابور قرآن بمسلمانان تعلیم داد و مسجد ایشان معروف بود بر در کاروان سرای معرب که رفت و آنجا وفات یافت رضی الله عنه امام المحدثین که دعا بر سر قبر ایشان مستجاب است البته اما یحیی بن بکر بن عبدالرحمن التمیمی کنیته ابوزکریا معلم قرآن بود بنیسابور متولد شد اولاد در نسابور مدفون اند در معیره، حسن بن معاذ بن مسلم رضی الله عنهم

اتباع الاتباع بعد الصحابة وهو القرن الرابع بعد النبوة والثالث بعد الصحابة

ابراهیم بن نصر بن منصور ابواسحق الفقیه، ابواسحق ابراهیم بن هانی النیسابوری سکن بیغداد، ابراهیم بن الحارث بن اسمعیل ابواسحق البغدادی سکن بنیسابور و توفی بها، ابراهیم بن مغلدا الکبیر، ابراهیم بن محمد بن عبدالله الرباطی و یقال له الحمال، ابراهیم بن عبدالله بن یزید السعری، ابراهیم بن سالم ابو خالد النیسابوری، ابراهیم بن زید الاسلامی النیسابوری، ابراهیم بن الاشعث ابواسحق البخاری ابراهیم بن اسحق عیسی السان الطالقان و یقال المروزی، ابراهیم بن ابی صالح و ابو صالح اسمه هاشم بن عبدالله الثقفی المروزی ضاضی نیشابور و توفی بها، ابراهیم بن محمد الفرشی من اهل مدینه و رد بنیسابور و استوطنها و توفی بها، ابراهیم بن محفوظ ابواسحق السامی، ابراهیم بن سعدان الحمراوی ابواسحق الازدی النیسابوری، ابراهیم بن منصور ابواسحق، ابراهیم بن شماس المروزی الزاهد ابراهیم بن هاشم بن منصور النیسابوری ابراهیم بن مهدالبزاز البصری امام بنیسابور، ابراهیم بن محمد بن عبدالله السلمی و محمد ملف

ملحمت النیسابوری، ابراهیم بن عمار الانصاری، ابراهیم بن الایوب النیسابوری، ابراهیم بن عثمان النیسابوری، ابراهیم بن سلیمان الخیاط النیسابوری، ابراهیم عبدالرحمن البصری نزیل نیشابور، ابراهیم بن الفضل ابواسحق النیسابوری، ابراهیم ابن الفضل یحیی النیسابوری، ابراهیم بن القاسم اخو بشر بن القاسم الفقیه، ابراهیم بن الحصین بشر النیسابوری ابراهیم بن حرب ابواسحق النیسابوری، اسمعیل بن ابراهیم بن الولید الاسفراینی، اسمعیل بن الفضل ابو ابراهیم قاضی جرجان یعرف بالشالجی، اسمعیل بن الحججاج، اسمعیل بن حمید النیسابوری، اسحق بن محمد بن مطر الحنظلی ابو یعقوب راهومه سکن بنسبور و توفی بها و قیل اصله مروزی و قیل هروی و لکن مات بنسبور قال له عبدالله طاهر لم قیل لك راهویه و مامعناه قال انا ولدت فی طریق مكه فقالت المراوزه راهویه لانه ولد فی الطريق و كان ابی یكره هذا و لکن انا ما كره، اسحق بن منصور بن بهرام الكرسخ مولده بمرو و منشأؤه بنسبور و توفی بها، اسحق بن ابراهیم بن یحیی العفصی، اسحق بن عبدالله بن محمد بن زرین السامی المعروف بالحشل النیسابوری اسحق بن حکم بن ابی خدیجه المہار النیسابوری، اسحق بن ابراهیم السامی النیسابوری اسحق بن نعیم النیسابوری، اسحق بن موسی عبدالله بن یزید الانصاری وارد بنسبور، اسحق بن الصباح ابو محمد التاجر النیسابوری، اسحق بن العنبر بن محمد الحرش النیسابوری احمد بن عمرو بن سعید الحرش النیسابوری، احمد بن ازهر بن بنیع العبدی ابو الازهر النیسابوری احمد بن احجم الخزاعی ابو الحسن المروزی سکن بنسبور و توفی بها، احمد بن ایوب ابو ذر العطار النیسابوری من المدینہ الداخلہ، احمد بن ابراهیم البرمقی، احمد بن ابراهیم حرب بن یزید ابو عبدالله القرشی، احمد بن بکر النیسابوری، احمد بن جواد بن قطی الکثیری النیسابوری، احمد بن حواس ابو جعفر الاستوائی، احمد بن حفص بن عبدالله بن راشد السامی النیسابوری، احمد بن الحکم بن سان السامی النیسابوری احمد بن

حریس ابو محمد القاضی بنسابور و هراة ، احمد بن حرب و هو سهل بن فیروز و فیروز و هو
 عبدالله الزاهد النسابوری قال یحیی بن زکریا بن حرب ، سمعت ان تقول توفی ابی
 حرب بن عبدالله الاصفهانی بنسابور سنه ثمانین و مائه و خلف محمد او السه تسع و احمد
 لاربع سنین و ولدت اما بعد وفاته ، احمد بن الحسن الحافظ ابو الحسن الترمذی صاحب امام
 احمد بن حنبل ، احمد بن حمزة النسابوری احمد بن حاج بن القاسم العامری وله مسجد فی
 نیشابور ، احمد بن الخلیل ابو علی البغدادی التاجر سکن بنسابور و توفی بها ، احمد بن
 حواس بن محراق السمی النسابوری ، احمد بن خالد بن حماد الدنبلی توفی بنسابور ، احمد بن
 خالد بن عبدالله ابوبکر النسابوری ، احمد بن سنان القشیری ابو عبدالله الخرقنی و خر قن
 قرية علی باب مدینه نسابور ، احمد بن سعید بن صخر ابو جعفر الدارمی ولد بسر خس و نشاة
 نیشابور و توفی بها ، احمد بن سلیمان القری النسابوری شیخ قدیم من محله قز ، احمد بن
 ستار ابو الحسن الفقیه المروزی ، احمد بن عبدالله الحمیری النیشابوری و کنیتہ ابو جعفر ،
 احمد بن عاصم ابوبکر صاحب ابی عبید نیشابوری ، احمد بن عبدالله بن و افد ابو الید المهرزی ،
 احمد بن علی بن حمومہ النحوی النیشابوری ، احمد بن عمرو ابو سعید البزنذری النیشابوری
 احمد بن عبدالرحیم الازدی النسابوری ، احمد بن عمر بن عبدالله البزازی ، ابوبکر المروزی
 ولی قضا بنسابور ، احمد بن عمر بن ربیعہ الحرسی النسابوری ، احمد بن عبدالوہاب بن
 حبیب بن مهران العبدی ، ابو محمد النسابوری ، احمد بن علی بن سعید السرخسی
 النسابوری ، احمد بن عبید النسابوری ، احمد بن العباس بن منصور السمرقندی ، احمد بن
 عبدالله السلمی النسابوری احمد بن منصور بن راشد الحنظلی ابو صالح المروزی و اوام
 بنسابور ، احمد بن منصور النسابوری ، احمد بن محمد بن یوسف الباقی کتب عنه بنسابور
 احمد بن مسلم الزاهد النسابوری کنیتہ ابو مسلم ، احمد بن محمد بن نصر المعروف
 بالمعاذ النسابوری ، احمد بن مخلد ابو شجاع العیدلانی النسابوری ، احمد بن محمد بن

سعید الفراری النیسابوری، احمد بن محمد بن المہاب بن ہمام النسابوری، احمد بن نصر بن زیاد القرشی ابو عبد اللہ المقری، احمد بن یوسف ابو الحسن السلمی النسابوری، احمد بن یحییٰ بن الصباح بن اخی سعید بن الصباح النسابوری، ایوب بن الحسن ابو الحسن الفقیہ الزاهد مسجدہ ومسکنہ بنصر آباد ولمجدہ کرامات مروثہ محترمہ قبرہ فی رأس میدان زیاد، ایوب بن منصور النسابوری، اسلم بن سلیمان النسابوری، اشرف بن محمد القاضی ابو سعید قاضی نیشابوری من اصحاب ابو یوسف القاضی، اسد بن عماد بن عبد اللہ العتکی اسد بن عبد اللہ المرابطی النسابوری، اسد بن موسیٰ الفقیہ النسابوری، ازہر بن حبیب النسابوری، اسد بن نوح صاحب خراسان، اسود بن ابی الاسود النسابوری، بشر بن الحکم بن حبیب بن مہران العبدی ابو عبد الرحمن النسابوری، بشر بن ابی الازہر القاضی النسابوری و ابو الازہر نزیل بنسابور و هو من اعیان علماء کوفہ، بشر بن القسم بن حماد النسابوری بسر بن، سهل بن موسیٰ النسابوری ابو سهل العباد، بشر بن یحییٰ السکری ابو احمد المروزی، بشر بن حفص بن یحییٰ الفقیہ النسابوری، بشر بن محمد العاری المطوعی النسابوری، بشر بن ہاشم ابو سهل السجستانی، بشر بن عیسیٰ النسابوری، بکر بن جذاش اخو عامر بن جذاش النسابوری، بدیل بن محمد الاسفرائینی، جعفر بن محمد عروۃ النسابوری جعفر بن عید اللہ الفزری النیسابوری، حسن بن عیسیٰ سرخسی، ابو علی مولیٰ عبد اللہ المبارک و کان نصرانیا ثم صار امام المسلمین، الحسن بن ابی عیسیٰ و ابو عیسیٰ موسیٰ بن میسرۃ الہلالی النسابوری الحسن بن عبد الصمد بن عبد اللہ بن رزین السلمی ابو سعید النسابوری، الحسن بن بشر بن القسم بن حماد بن عبد رب السلمی النسابوری، ابو علی قاضی نیشابور، الحسن بن ہارون بن المعیرہ بن فرقد التمیمی النسابوری، الحسن بن سهل اخو جعفر بن سهل المذکر، الحسن بن شجاع بن رجا ابو علی البلخی الحافظ، الحسن بن عمرو بن عبد اللہ بن معاذ

ابو علی النسابوری، الحسن بن یعقوب بن موسی البخاری ابو یوسف نزیل نیشابور، الحسن بن محمد بن جعفر المدینی الزاهد ابو جعفر المدفون مقبره مولق آباد الذی یزار ویرجا اجابت الدعاء، الحسن بن ماهان ابو الزیر النسابوری نزیل بغداد، الحسن بن ایوب ابو علی الرفخاری النسابوری، الحسن بن عبدش النسابوری الزاهد، الحسن بن عبد الرحمن ابو علی المستملی النسابوری، الحسن بن نصر ابو شد اد الخزاعی النسابوری الحسن بن مهاجر ابو الحسن المقری النسابوری، الحسن بن علی النسابوری الحسن بن مسلم ابو علی البغدادی نزیل نسابور، الحسن بن صالح بن محمد ابو علی الزجاجی النسابوری، الحسن بن قتیبه البشتی، الحسین بن منصور السلمی ابو علی النسابوری الحسین بن جریر بن ابو عمار المروزی الخزاعی، الحسین بن عماره المقری النسابوری، الحسین بن فضل بن عمیر بن القاسم بن کیسان الحلی ابو علی الکوفی امام عصره قدم مع عبدالله طاهر الی نیشابور وسکنها وتوفی بها ودفن فی مقبرة الحسین بن معاذ، الحسین بن بشر بن القسم بن حماد بن عبدربه السلمی، الحسین بن علی النسابوری المشهور بابی علی المرتقع الحسین بن ضحاک بن عبد الرحمن ابو علی الفرین النسابوری الحسین بن عیسی بن حمز ان ابو علی البسطامی کان من کبار المحدثین مسکن نیشابور وتوفی بها، الحسین بن عبدالله بن محمد ابو نصر النسابوری، الحسین بن حرب الفقیه النسابوری، اخو احمد بن حرب الزاهد، الحسین بن سالم ابو علی القرنین النسابوری، الحسین بن عمرو بن ابو علی الصانع النسابوری، الحسین بن منصور بن ابراهیم بن عبدالله ابو محمد النسابوری، الحسین بن معاذ بن مسلم النسابوری، حفص بن عبدالله بن راشد ابو عمر والسلمی النسابوری، حفص بن عمر و القعیر النسابوری، حفص بن یحیی بن حفص التمیمی ابو الاشعث السرخسی، حماد بن سلیمان النسابوری، استاد احمد بن حرب، حماد بن موسی النسابوری، اخو مسرور بن موسی الفراء،

حماد بن هرون النسابوری ، الحكم بن المبارك النسابوری ، الحكم بن حبيب بن
 مهران العبدي النسابوری ، الحكم بن عبدالله الحنظلي النسابوری ابو الفضل
 حامد بن ابي حامد المقرئ النسابوری ، حامد بن عبد الوهاب الاسفرايني ، حمدان
 بن خالد ابو العباس الفرسى النسابوری ، حمدان بن محمد بن عبد العزيز بن سلام النسابوری
 حجاج بن مهاجر ابو يوسف البصري نزيل بنسابور حجاج بن مسلم القشيري ، ابو مسلم
 الام النسابوری وتوفي ومسلم كان صغيراً ، حاتم بن يونس الجرجاني اقام نيسابور
 برهة من الدهر ، خاتم بن منصور ابو طيب الكشي حدث بنشابور ، حميد بن رنجويه
 النسوي ، ابو احمد محدث كثير الحديث ، حسويه بن كيسان اخو محمد بن كيسان
 النيشابوری ، حسين بن حشام الحرسي النيشابوری ، حسوبه بن عبدالله النيشابوری
 ابو علي اخو حسين المرتفع ، حسن بن عبد الرحيم الرتكی الزاهد ، ابو عبدالله المطوعي
 النيسابوری صاحب الصومعة والمسجد اللذين يتبرك بهما ، حمران بن عثمان بن عفن
 النيسابوری ، خاشد بن اسمعيل البخاري ، حري بن محمد بن يوسف البلخي ، خلد بن
 حماد بن عمرو بن مخلد بن مالك وهو الخنم روى عنه احمد و احمد عندنا مدفون بنسابور
 خلد بن يزيد بن الخلد البلخي النيسابوری ، خشنام بن الصديق النيسابوری ومسكنه
 رأس مکه عمار في سكه معتيا باد ، خشنام بن عبد الرحمن النيسابوری المعنابادی ،
 خشنام بن عبدالله بن ابي زياد النسابوری ، خضر بن عبدالله بن سنان بن الحكم النسابوری
 ابو سعيد السلمی ، خليل بن محمد بن عبد الرحمن النحوي ابو محمد النسابوری ، خلف
 بن عبدالله العنبري الهروي حدث بنشابور ، خلف بن ايوب العامري ابو سعيد البلخي فقيه
 اهل بلخ ، حداد بن عمرو ابو عامر النسابوری ، داود بن محراق الفاريابي ، داود بن مجد بن
 مخدم ابو سليمان قيل ولد بنسابور و مات ببغداد ، داود بن ابراهيم النسابوری ،
 داود بن علي بن خلف الفقيه الاصبهاني اقام بنسابور مدة ، داود بن سعيد ابو سليمان

132986

النسابوری ، داود بن عدی الطوسی ، رجا بن السندی النسابوری ، ابو محمد الاسفرائینی
 رکن من ارکان الحدیث ، رجا بن عبدالرحیم ابوالمصا القرشی الهروی ، رجا بن
 اسد النیسابوری ، رجا بن ابراهیم بن طهمن ، زیاد بن عبدالرحمن ابو محمد المنسوب
 الیه میدان زیاد ، زکریا بن حرب النسابوری ، ابویحیی اخو احمد حرب زکریا بن
 یحیی بن یحیی النسابوری ، ابو محمد التمیمی ، زاهر بن بجر النسابوری ، زنجویه بن
 عبدالرحمن العابد النسابوری و یقال له زنجویه الحیری من محلة الحیره ، زید بن ابی
 موسی النسابوری ، سلیم بن ابی مطر المطوعی النسابوری ، سلیم بن مطر النسابوری
 اخو قتاده ، سلیم بن بحر بن معاذ النسابوری الزہای ، سلیم بن داود بن بکر ابو داود
 النسابوری الحفاف ، سلیم بن داود بن شعیب کیسان النسابوری ، سلیم بن محمد بن
 ابی داود النسابوری المستملی ، سلیم بن عمر بن الحسبی النیسابوری ، سلیم بن
 خلد بن یونس الکاتب ابو داود النیسابوری ، سلیم بن الاشعث ابو داود السجستانی
 امام اهل عصره بالمدافعه و کان مقيماً بهراة و توفي بعصره ، سلیم بن عبدالله البکری
 النیسابوری ، من محله قز ، سلیم بن مسلم بن الحسين بن معاذ النسابوری ، سلیم
 بن عبدالله العامری النسابوری ، سلیم بن سعد القرشی النسابوری ، سعد بن یزید
 للفرا النیسابوری اختلافوا فی کنیتہ ، سعید بن معاذ ابو عصمة المروزی ، سعید بن
 عبدالرحمن موالی ال الجرود النسابوری و یقال سعد الحیری من محلة سره .
 سهل بن مهران ابو بشر البغدادی نزیل بنسایور ، سهل بن بشر بن النخعی النسابوری
 ابو القاسم و یلقب بسهلویه ، سهل بن عمار بن عبدالله العسکری النسابوری ، سهل بن عمان
 النسابوری المعروف بالسخری ، سهل بن امام النسابوری ، سهل بن عبدالعزیز بن موره
 الصنانی ، سعید بن الصباح اخو یحیی النسابوریان المنسوب الیهما الخان والمحلة :
 سعید بن محمود ابو الطوسی نزیل نیشابور ، سعید بن ابی سعید الباقی قوم بنسایور

جاجا، سعید بن اشکاب الساسی حدث بنسابور، سعید بن مروان البغدادی ابو عثمان
 و يقال الرهاوی سكن بنسابور و بهامات، سعید بن سلم بن قتیبه بن مسلم والی نیشابور،
 سعید بن صالح النسابوری، سعید بن عبدالرحمن الجارودی النسابوری، سعید بن یحیی
 الکریزی البصری، سعید بن منصور ابو عثمان النسابوری و يقال الخراسانی و يقال
 الجورجانی و يقال البلخی، سعید بن النصر ابو النصر النسابوری، سلمه بن شعب النسابوری
 ابو عبدالرحمن المستملی، سلم بن الحرود بن یزید النسابوری، سلمه بن بشیر
 النسابوری؛ السری بن عطیة التمیمی النسابوری، السری بن نصر ابو سهل النسابوری،
 السری بن خزیمه بن معویه ابو محمد الایوردی و توفي بایورد، ساسان بن الحسین
 ابو کسری الخراسانی، سختویه بن مازیار النسابوری، سختویه بن الجنید ابو عبدالله
 الجرجانی، شبل بن عبدالرحمن الادیب النحوی النسابوری. شداد بن حکیم البلخی
 حدث بنشابور شریک بن عبدالله النخعی القاضی ولد بخراسان و قيل بنشابور، شریح
 بن عقیل بن رجا ابو عقیل المیهقی، شوکر بن عبدالله الاسفرائینی، شغم بن اصیل ابو احمد
 العجلی النسابوری و هو من رستاق ارغیان، صالح بن یونس ابو حاتم النسابوری، صالح
 بن جناح ممن ادرك الاتباع بلا شک، صالح بن محمد بن حبیب بن ابی الاشرنین الحافظ
 ابو علی البغدادی و توفي ببخارا، طاهر بن الحسین بن مصعب بن دریق بن شادان الخزاعی
 ابو طلحه ذوالیمینی والی خراسان، طاهر بن سعید المقری النیشابوری، ابو القاسم
 طاهر بن عبدالله بن عطا الامیر و توفي بنشابور يوم الاثنين من رجب سنة ثمان و اربعین
 و ماتین و دفن من العذ، طیفور بن عبدالله النسابوری ابو الطیب المؤذن، عبدالله بن حسان
 ابو عبدالرحمن الطوسی ولد بها و بنشابور نشر علمه، عبدالله بن محمد بن عبدالله بن
 جعفر الیمان المسندی ابو جعفر البخاری، عبدالله بن عثمان بن حبله بن ابی داود العتکی
 المروزی، عبدالله بن هرون بن مامون بن الرشید الرشید امیر المومنین، عبدالله بن مهران

الطیبسی ابو محمد عبد اللہ بن الجراح القہستانی ابو محمد سکن بنسابور و بہا انتشر علمہ
عبد اللہ بن یوسف بن خرشید الدوری النسابوری و دیر قریۃ علی باب نیشابور، عبد اللہ
بن محمد عبد الرحمن المقری النسابوری، عبد اللہ بن عبد الرحمن بن الفضل بن بہرام
السمرقندی، عبد اللہ بن عبد الوہاب تمیمی ابو محمد الخوارزمی اقام نیشابور، عبد اللہ بن محمد
التمیمی النسابوری ابو محمد النحوی، عبد اللہ بن یونس ابو محمد النسابوری الفقیہ،
عبد اللہ بن محمد الدیقی النسابوری، عبد اللہ بن عمر بن الرہاج القاضی النسابوری،
عبد اللہ بن محمد برہانی، ابو عبد الرحمن النحوی النسابوری، عبد اللہ بن محمد بن عبد اللہ
النباطوری، عبد اللہ بن ابراہیم المروزی حدث بنشابور، عبد اللہ بن مہدی العامری
ابو محمد النسابوری، عبد اللہ بن طاہر بن الحسین بن مصعب بن زریق الخزاعی، ابو العباس
الامیر العادل و وفاتہ بنسابور قدماربع تسعة بنین له من سبعة عشر: عبد اللہ بن ابراہیم
الشنقاظی النسابوری: عبد اللہ بن یونس النسابوری، عبد اللہ بن سعید بن جعفر الجعفی
البخاری حدث بنسابور، عبد اللہ بن محمد ابو الطیب المکفون الفقیہ النسابوری، عبد اللہ بن
خالد بن فارس الدنبای النسابوری، عبد اللہ بن احمد بن عبد اللہ بن سنان الماللی النسابوری
عبد اللہ بن سنان الہروی صاحب ابن المبارک عبد اللہ بن حماد ابو حامد القہندری
النباطوری. عبد اللہ بن محمد بن رباب النسابوری، عبد اللہ بن ابی نجیہ النسابوری،
عبد اللہ بن ابراہیم ابو محمد الخشاب المعروف بالبصری و هو نیشابوری عبد اللہ بن عامر
الساسی حدث بنشابور، عبد اللہ بن الحارث ابو محمد الصنعانی طرطری علی رستیق بنسابور
مثل جونی و اسفراینی و بیہقی و بشتی، عبد اللہ بن سعید بن یحیی بن برالیشکری الصرخسی
الا ان روایۃ و اصحابہ بنشابور و مسکنہ بنشابور الی ان توفی: عبد اللہ بن محمد بن سلیمان
الہاشمی حدث بنسابور، عبد اللہ بن عبد اللہ بن ابی الہیثم عم ابی جعفر الترمذی و کان یسکن
دار الترمذ فی مکہ باذان، عبد الرحمن بشر بن العکرم بن حبیب بن مہران العبیدی

النيسابورى ، عبدالرحمن بن علقمه ابو يزيد السعدى المروزى ، عبدالرحمن بن عمار
النيسابورى الشهيد و هو المنسوب الى مكه عمار ، عبدالرحمن بن مسعود الجورجاني
حدث بنشابور : عبد الحميد بن عبدالله بن محمد بن هانى ابوهانى النيسابورى
عبد الوهاب بن منصور ختن الحسين بن عبدالله النيسابورى الترك ، عبد الوهاب بن حبيب
بن مهران العبدى النيسابورى ، عبد الوهاب بن الضحاک النيسابورى ، عبدالعزيز بن
يحيى ابو عبدالرحمن المدينى ، عبدالعزيز بن مسلب المروزى ابوالدرداء ، عبدالعزيز
بن سليمان بن يحيى بن معاذ بن مسلم النيسابورى عبد الجبار بن امان القرشى النيسابورى
عبد الرحيم النيسابورى ، عبد الصمد بن حسان ابو يحيى المروزى ، عبد الصمد بن مسعود بن
عبدالله بن زرير السلمى النيسابورى ، عبد الصمد بن ابى مطر ابى بكر البلخى ،
عبد السلام بن صالح بن سليمان بن ميسره ابوالصالح خدام على بن موسى الرضا ،
عبد السلام بن نهشل بن سعيد النيسابورى ، عبد الخالق بن محمد بن القسم النيسابورى
عبيد بن سعد النيسابورى ، عمر بن عبدالله بن محمد بن رزين النيسابورى ، عمر بن
عبد العزيز بن سلام بن عبدالعزيز بن حبيب فيروز التميمى السعدى ، عمر بن عصام
بن سلم بن زياد النيسابورى ، ابو حفص المقرئ و كل القراري سمونه عمرو او هو عمر
عمرو بن عقبه الا ستوائى النيسابورى من رستاق استوا ، عمر بن سعيد بن دردان
التشيرى النيسابورى ، عثمان بن عبدالله بن عمرو بن عثمان ابو عمرو القرشى سكن
بنشابور و بها حدث الى ان توفى ، عثمان بن سعيد بن خالد ابو سعيد الدارمى ،
امير المؤمنين على بن موسى بن جعفر بن محمد بن على بن الحسين بن على بن ابي طالب
رضى الله عنهم الرضا ابوالحسين الامام الشهيد ورد بنشابور ، سنه مائتين فلما وافى
الرضا بنشابور و اقام بهامدة و المامون بمروالى ان امر باخراجه اليه ثم كان بعد ذلك
ما كان و استشهد بسناباد من طوس لتسع يقين من شهر رمضان ليلة الجمعة من سنه ثلث

و ماتین و هو ابن تسع واربعین سنه و تسعة اشهر و قال الرضا رضی اللہ عنہ من زارنی علی بعد داری اتیتہ يوم القيمة فی ثلث مواطن حتی اخلصہ من احوالہا اذا تطایرت الکتب یمنیاء شمالاً و عند الصراط و عند المیزان ، علی بن ابرہیم البناتی المروزی ، علی بن اسحق المروزی صاحباً عبد اللہ المبارک ، علی بن اسحق الحنطلی ابو الحسن السمرقندی من کبار شیوخہم ، علی بن بشر النعانخدی النیسابوری ، ابو الحسن علی بن بکر البرنوخی الکبیر علی بن جریر ابو الحسن الایوردی حدث بنشابور ، علی بن الجرود بن یزید النیسابوری ابو الحسن ، علی بن جمعه بن ہانی بن قنبر مولی امیر المومنین علی رضی اللہ عنہ و هو ممن ولد بنشابور فان ہانی مکنہا عند ورودہ مع جمعة بن ہیرہ و آل قنبر عندنا بنشابور بیت کبیر و خطبہم باب الری ، علی بن الحسین بن سفيق العبدی المروزی ، علی بن الحسین بن عبد الرحمن بن یزید ابو الحسن الذہلی النیسابوری شیخ عصرہ ، علی بن الحسن بن موسی الہلالی النیسابوری و هو ابو الحسن الدراجردی والد درابجرد محلة متصلة بالصخر آتی علی البلد ، علی بن الحسن الترمزی ابو الحسن ، علی بن الحسین بن وافد المروزی ، علی بن الحسین بن عبدویہ البیهقی النیسابوری ، علی بن الحسین بن الولید القرشی النیسابوری ، علی بن حجر بن ایاس المروزی ، علی بن حکم المروزی و یقال لہ الماحکانی ابو الحسن علی بن سلمہ عقبہ القرشی ، ابو الحسن الیقینی النیسابوری ، علی بن سعید بن جریر ابو الحسن النسوی ، علی بن عثام بن علی العامری ، ابو الحسن الکلی فی ساکن نیشابور علی بن عیسی بن حرب البیهقی النیسابوری ، علی بن قدامہ بن سامہ النشابوری ، علی بن مغلد بن شیبان النیسابوری ابو الحسن خطبہ مشہورہ فی المربعہ الصغیرہ سکہ زنجونہ ، علی بن محمد بن آدم الذہلی النیشابوری ، علی بن محمد بن معاویہ النیشابوری علی بن موسی بن خاقان النیسابوری ، علی بن محمد الزیاد ابادی النیشابوری و زیاد

آباد قریہ بیہقی ، علی بن نصر الوراق النیشابوری ، علی بن یعقوب بن صباح القس
 النیشابوری ، علی بن یونس البلخی حدث بنشاپور ، عیسیٰ بن جعفر ابو موسیٰ قاضی
 الری ، عیسیٰ بن ابی عیسیٰ الدراجردی النیشابوری ، عیسیٰ بن حنان النیشابوری ،
 عمرو بن زرارة بن وافر ابو محمد الکلاتی النیشابوری ، عمرو بن هشام بن زبیر النیشابوری
 عمرو بن معمر العمرکی النیشابوری ابو عثمان ، عمرو بن عامر بن الفرات ابو سعید الذہلی
 النیشابوری ، عمرو بن مسلم ابو حفص الزاهد النیشابوری ، عمرو بن صالح المروزی حدث
 نیشاپور ، عمرو بن عصام الاستوائی ، عمار بن عبد الجبار ابو الحسن النیشابوری ، عاصم
 بن عصام بن منیع بن ثعلبہ الشیری النیشابوری ، عاصم البخاری النیشابوری ، عصمة
 بن الفضل المیری النیشابوری سکن بغداد ، عصمه بن ابراهیم الزاهد النیشابوری :
 عصمه بن ابان النیشابوری ، عامر بن شعیب النیشابوری يقال له الاسفنجی من قریہ بارغان
 من رستاق نیشاپور ، عباس بن سهل ابو الفضل الميدانی النیشابوری من میدان زیاد ، عباس
 بن الضحاک البلخی ، عقیل بن خویلد بن معویة بن سعید رشد صاحب رسول اللہ النشابوری
 عقیل بن عمر بن بکر والی نیشابوری ، عقیل بن الهلال النشابوری ، عقیل بن یحییٰ النشابوری
 عمران سوار البغدادی نزیل نیشاپور ، عمران بن سهل ابو سعید النیشابوری ، عمران
 بن علی الخزاعی النیشابوری ، عتیق بن محمد بن سعید الحرسی ابو بکر النیشابوری ،
 عبدان بن یوسف السلمی النیشابوری ، عبدان بن محمد بن الفضل النیشابوری
 غسان بن سلیم بن الهروی ، غسان بن محمد بن عبد اللہ بن سالم النیشابوری ، غسان بن
 عبد اللہ السلمی الصبری حدث بنشاپور ، فضل بن محمد بن المسیب بن موسیٰ ابو محمد
 السران البیهقی النیشابوری ، فضل بن عماد التیمی النیشابوری و ملقب ببندش او
 ابن بندس ، فضل بن الحکم بن نصر بن عقیل العدل النیشابوری ابو العباس التاجر ،
 فتح ابن الحجاج ابو نوح الفقیہ النیشابوری فتح ابن محمد بن عبد الرزاق التیمی

النیشابوری ، فتح بن نوح بن سنا بن راشد بن عبد اللہ العامری ابو نصر الشاہنبری محلہ فی اعلی البلد ، فتح بن محمد السمرقندی حدث بنشاپور ، فضیل بن اسحق بن النصر بن اسحق النیشابوری ، فضالہ بن ابی زید التشریری عم محمد بن رافع ، القسم بن الضحاک القرشی ، القسم بن حیوبہ النیشابوری و ہومن رستاق نیشاپور باستوا ، القسم بن دھیم البہیقی النیشابوری ، القسم بن محمد بن عبد اللہ الفرغانی ابو عبد الرحمن المذكور توفی فی اسفر این ، قرۃ بن حبیب العتوی اصلہ من نیشاپور ، قتادہ بن مطر النیشابوری ؛ قطن بن ابراہیم التشریری ابو سعید النشابوری محمد بن الازھر بن حرث بن ماہان ابو جعفر السحری نزل بنشاپور فی عنقوان شبابہ و بہاولد ابنہ ابو العباس و بہاتوفیا جمیعاً ، محمد بن احمد حفص النیشابوری ابو عبد اللہ ، محمد بن اسلام بن سالم بن زید الکندی ابو الحسن الطوسی توفی بنشاپور و دفن فی جنب اسحق بن راہویہ فی مقبرہ شادیخ و ہذا من انشادہ :

ان الطیب لطیہ و دواہ لا یتطیع دفاع مقدوراتی

مال الطیب لموت بالداء الذی قد کان سوی مثله فیما مضی

ہلک و المداوی والذی حلب الدواء و باعہ و من اشتری

محمد بن ابان ابوبکر البلخی المستملی ، محمد بن اسمعیل بن ابراہیم بن المغیرہ البخاری ابو عبد اللہ الجعفی ورد بنشاپور عالی کبر سنہ و اقام بخمس سنین الا ان وقعت الفترۃ بینہ و بین شیخ عصرہ محمد بن یحیی الذہلی رضی اللہ عنہ

ولولا ذاک لما خرج من نیشاپور فقد کان سکنہا قال ابو حسان مہاب بن سلیم الکرمینی مات محمد بن اسمعیل رحمۃ اللہ عندنا لیلۃ الفطر اول لیلۃ من شوال سنہ ست وخمسن و مائتین و کان بلغ عمرہ اثنین و ستین الا عشر لیلہ و کان مولدہ فی شوال من سنہ اربع و تسعین و مائۃ و کان فی بیت وحدہ فوجدنا ما اصبحنا و ہومیت و ہذا کان فی

فترة اخرجوه فيها من بخارا و سبيه جريب ابن ابى الورقا و تمسك محمد بن يحيى
 الذهلى النشابورى و قال انه اخرجہ من نیشابور و هو امام عصره و قيل سبب اخرجہ
 خالد بن احمد الذهلى الامير خليفه الطاهريه ببخارا لان ابا عبد الله محمد بن اسمعيل
 ابى تعليم اولاده رحمة الله عليه رحمة واسعة ؛ محمد بن اسد ابو عبد الله النشابورى الخوشى
 والخوش قرية من قرى اسفراين ؛ محمد بن ابراهيم بن طهمن ، محمد بن احمد بن محمد
 النشابورى ، محمد بن احمد بن غالب النشابورى الانصارى ، محمد بن اسكاف بن
 خالد النشابورى ، ابو عبد الله الجورى ، محمد بن اشرس بن موسى السلمى ابو عبد الله
 النشابورى ، محمد بن ابراهيم بن سعيد بن عبد الرحمن العبدى ابو عبد الله الفقيه الاديب
 نزل بنشابور و توفى بها ؛ محمد بن احمد بن انس القرشى النشابورى ؛ محمد بن اسحق
 بن ابراهيم بن يونس النشابورى ابو عبد الله محمد بن احمد بن الجراح ابو عبد الرحيم
 الجوزجاني حدث بنشابور و اقام بها ، محمد بن اسمعيل الرمانى النشابورى ؛ محمد بن
 ايوب بن الحسن الزاهد النشابورى ابو عبد الله الفقيه ، محمد بن ازهر ابو حفص النشابورى
 محمد بن اسمعيل بن على الهاشمى ابو عبد الله البغدادى حدث بنشابور ، محمد بن
 احمد بن اسلمه السلمى ابو عبد الله النشابورى ، محمد بن احمد بن ابراهيم بن داود ؛
 محمد بن ابراهيم الصابغ النشابور ، محمد بن افلح بن عبد الله الملقب بالترك النشابورى
 كنيته ابو عبد الرحمن ختن يحيى بن يحيى على ابنته ، محمد بن احمد بن حفص ابو عون
 النشابورى ، محمد بن احمد بن الحليل بن سواد بن عبد الله القرشى النشابورى ،
 محمد بن بنداد ابو عبد الله النشابورى ؛ محمد بن بشر بن النجم الحرشى النشابورى ،
 ابو عبد الله محمد بن بكر بن خالد ابو جعفر النشابورى ساكن بغداد ، محمد بن بحر
 ابو عبد الله الاسفراينى ، محمد بن الحنيد الزاهد ابو عبد الله الاسفراينى ، محمد بن جعفر بن
 محمد بن على ابن حسين بن على بن ابي طالب رضى عنهم ابو جعفر يعرف بالديباج ورد

خراسان نزل بنشاپور وسمع منه مشایخها و توفی بجرجان وله بها مشهد رضی اللہ عنہ ،
 محمد بن حجاج بن عیسی السامی النیشابوری ابو جعفر الوراق محمد بن الحسن بن
 الحیری النیشابوری ، محمد بن الحجاج العامری النیشابوری ، محمد بن الحجاج
 النیشابوری اخو اسمعیل بن الحجاج ، محمد الحسن بن شہریار النیشابوری ابو عبد اللہ
 محمد بن الحسین بن طرخان النیشابوری ، ابو عبد اللہ السمرانی الصواف و المنسوب
 الیہم سکھ طرخان ، محمد بن حفص ابوثابت الجرشی النیشابوری ، محمد بن حماد
 ابو عبد اللہ الایوردی الزاهد ، محمد بن حمدویہ بن عبدہ بن شیبہ الانصاری ، محمد بن
 الحسین الکابلی النیشابوری ، محمد بن خالد ابوبکر الصومعی الطبری الزاهد الفقیہ
 ورد بنشاپور و بها ظهر حدیثہ و بہامات ، محمد بن خالد الحنجرودی ابوبکر النیشابوری
 محمد بن الشامی حدث بنشاپور ، محمد بن خالف بن شعبہ النعمان النیشابوری
 ابو عبد اللہ القشیری و يعرف بحمدان بن خالف ، محمد بن خالد بن بشر النیشابوری ابوبکر
 المعروف بالفاق ، محمد بن دادویہ بن منصور ابوبکر الفقیہ الزاهد توفی فی صفر سنہ
 خمس و ستین و مائتین و دفن فی مقبرہ حیرہ ، محمد بن رافع بن ابی زید القشیری
 النیشابوری شیخ عصرہ فی خراسان ابو عبد اللہ خطاۃ السکھ الادلی بمن باغ الزارس ،
 محمد بن رحاب السندی ابو عبد اللہ النیشابوری ، محمد بن زیاد بن سنان القشیری
 النیشابوری ، محمد بن زید بن عبد اللہ الثعالبی الشامی ابو الحسن البزاز سکن بنشاپور
 و بہامات ، محمد بن سعید الحلاف النیشابوری ابو عبد اللہ اخو خشتام ، محمد بن سعید
 القاضی نزیل بنشاپور و بہامات ، محمد بن سعید بن ہناد ابو عالم العوسخی نزیل
 بنشاپور بہامات محمد بن سهل بن ابرہیم بن حماد ابو عبد اللہ النیشابوری ، محمد بن
 سعید ابولقاسم النیشابوری سکن مصر ، محمد بن سعید الہروی محمد بن سلیم بن
 عبد ربہ المروزی ، محمد بن شعیب ابو عبد اللہ الاسدی النیشابوری ، محمد بن شعیب

ابوبکر النیشابوری الحیری ، محمد بن سادان ابوسعید النیشابوری المعروف بالصبری
محمد بن طاهر ابوبکر النیشابوری من رستاق جوین ، محمد بن عبدالله بن حبیب
ابویحیی النیشابوری ، محمد بن عبدالله بن عمار العتکی النیشابوری ، محمد بن عبدالله
الخوی النیشابوری محمد بن عبدالرحمن قدم بنشاپور حاجاً ، محمد بن عبدالرحمن
ابوعبدالسران النیشابوری ، محمد بن عبدالرحمن الانصاری النیشابوری المحتسب
محمد بن عبدالرحمن بن موسی ابوعبدالله النیشابوری ، محمد بن عبدالرحمن ابوجعفر
النیشابوری من رستاق استوا ، محمد بن عبدالرحیم بن سعود بن عبدالله بن رزین
النیشابوری و يعرف بجمش ، محمد بن عبدالوهاب بن حبیب بن مهران العبدی ابو-
احمد الادیب الفقیه الفرا و کان اعقل مشایخنا و یلقب بحمد و ذلك ان اهل الثروة و
الشرف فی بلادنا خصوصاً بنشاپور یلقبون اولادهم لعزهم و شفقتهم علیهم فیقولون
لمحمد حمد و حمش او غیر ذلك ، محمد بن عبدالجبار العبدی ابو مسافر النیشابور
وروی ان الاصمعی لما ورد بنشاپور نزل بلاده فی العقصر و يعرف الیوم بقصر جند
بسکه شکش و قال الاصمعی سمعت اعرابیاً یقول ایاک و الحسناء فانها تزهو علیک
بحسنها و اکثر عشاقهم انشأ

ولن تصادف مرعی مرعاً الا وجدت به آثار ما کول

محمد بن عبدالعزیز ابوعمر المروزی ، محمد بن عبدالسلم المؤذن النیشابوری ،
محمد بن علی بن الجسین بن شفیق المروزی ابوعبدالله المطوعی ، محمد بن علی بن
حمزه ابوعبدالله الحافظ المروزی ، محمد بن عمر بن زیاد بن مهاجر بن ابی السمع
النیشابوری ، محمد بن عثمان القیس النیشابوری ، محمد بن عیسی یزید الطرطوسی
ابوبکر التمیمی و توفي ببلخ و من نال بنشاپور و هم محمد بن عمیره ابوعبدالله الجرجانی
بهرآة ، محمد بن عیسی بن عبدالرحمن ابوعلی النیشابوری ، الوزير بن الوزير ذوالتمینی

محمد بن عمرو بن الهروی ابو عبدالله ، محمد بن عمرو القرشی النیشابوری ، محمد بن عمرو ابو عبدالله القهندزی ، محمد بن عمرو بن النصر النیشابوری ابو علی الجوشی ، محمد بن عقیل بن خویلد بن معویة بن سعید الخزاعی ، ابو عبدالله النیشابوری ، من اعیان العلماء الصالحین المنسوب الیه المسجد و المنارہ علی رأس سکہ حرب ، محمد بن عبدک ابو عمرو الزوزنی النیشابوری ، محمد بن عنبر بن عثمان الحرشی النیشابوری ، محمد بن کاشہ بن محسن ابو عبدالله الکرمانی ، محمد بن عنبر الاطروش ابو الحسن الخزار الکوفی نزیل بنیشابور و مات بہا و دفن فی مقبرۃ باب معمر ؛ محمد بن الفضل المعبری ابو عبدالله الوری الزاہد ؛ محمد بن فیض النیشابوری ؛ محمد بن القسم بن مجمع الطالق النیشابوری ؛ محمد بن کیسان النیشابوری ، ابو عبدالله التمیمی و يعرف بابی عبدالله المحاملی ؛ محمد بن منصور بن عبد الرحمن ابو عبد اللہ النیشابوری ؛ محمد بن منحل دولی عبد الرحمن بن تمرۃ القرشی النیشابوری ؛ محمد بن معویہ بن اعین النیشابوری ، ابو عبد اللہ الہلالی و یقال ابو علی نزیل مکہ ، محمد بن موسی العال النیشابوری ، ابو عبدالله المطوعی الفقیہ ، محمد بن مکی ابو عبدالله المروزی ، محمد بن موسی ابو عبدالله السامی النیشابوری محمد بن موسی البلخی ؛ محمد بن مسلم بن وازہ ابو عبد اللہ الرازی ، محمد بن مسلم النیشابوری ؛ محمد بن مروان الاسدی النیشابوری ، محمد بن الہادی السرخسی ، محمد بن النعمان بن بشیر النیشابوری ، ابو عبد سکن بیت المقدس و بہامات ؛ محمد بن نوح السعدی النیشابوری محمد بن نصر اللہ النیشابوری ؛ محمد ابن الوجیہ النیشابوری ، محمد بن ہانی بن عبدالله السامی ابو عبد اللہ النیشابوری من میدان زیاد محمد بن یحیی بن عبدالله بن خالد بن فارس النیشابوری ، ابو عبدالله الذہلی امام اہل الحدیث فی عصرہ بلا مدافعہ ، محمد بن یوسف بن عبدالله ابو

سعید النیشابوری و يعرف بالجوسقی ؛ محمد بن یحیی بن عمار ابو مسلم القهستانی
رضی اللہ عنہما محدث کبیر المحل و قیل توفی بنشابور ، محمد بن یونس ابو عبدالرحمن
السرخسی ، محمد بن یحیی بن موسی النیشابوری ، ابو عبد اللہ الاسفرائینی و یحیی
ملقب یحویۃ ، محمد بن یزید بن عبد اللہ النیشابوری ، ابو عبد اللہ السلمی شیخ
اہل الراۃ ، محمد بن یحیی ، محمد بن یوسف ابوبکر المقرئ النیشابوری ، محمد بن
یحیی ابو ابراہیم الصفار النیشابوری ، محمد بن یحیی بن سعید ابوبکر النیشابوری
و هو ولد ابراہیم بن محمد الصیدلانی ، محمد بن یحیی بن بلال البزاز النیشابوری
والد ابی حامد البزاز

الامام مسلم بن الحجاج بن مسلم ابو الحسین القشیری النیشابوری المقدم و الحجة
فی التمییز بین الصحیح و السقیم و کان مسکنہ اعلی الزمجار و منجزہ
خان محمش و معاشہ من ضیاعہ باستواء توفی رحمۃ اللہ عشیۃ یوم الاحد و دفن
یوم الاثنين لخمس سبعین من رجب سنہ احدى وستین و مائتین و مقبرتہ فی راس میدان زیاد
قال الحاکم رضی اللہ عنہ سمعت ابا عمرو بن ابی جعفر یقول سمعت
ابا العباس بن سعید بن عقده و سألتہ عن محمد بن اسمعیل البخاری و مسلم بن
الحجاج النیشابوری ایہما اعلم فقال کان محمد عالماً و مسلم عالماً فکرت علیہ
مرارا و هو یجیبنی بمثل هذا الجواب ثم قال لی یا عمرو قد یقع لمحمد بن اسمعیل
الغلط فی اهل الشام و ذاک انہ اخذ کقیہم فنظر فیہا مریمما ذکر الواحد منهم بکنیتہ
و یدکرو فی موضع آخر باسمہ و یتوہم انہما اثنان فامام مسلم فقل ما یقع لہ
الغلط فی العلل لانہ کتب المسانید ولم یکتب المقاطیع والمراسیل

ذکر مصنفاتہ کتاب المسند الکبیر علی الرجال ، کتاب الجامع الکبیر علی الابواب
کتاب الاسامی و الکنی کتاب المسند الصحیح ، کتاب التمییز ،

کتاب العلل، کتاب الواحدان، کتاب الافراد، کتاب الاقران، کتاب سؤالات احمد ابن خلیل، کتاب الانتفاع باهب السباع، کتاب عمرو بن شعیب مذكر من لم تحییج بحديثه و ما اخطأ فیہ، کتاب مشایخ مالک بن انس، کتاب مشایخ الثوری، کتاب مشایخ سعبه، کتاب ذکر من ليس له الاراء واحد من رواة الحديث، کتاب المخفرین کتاب اولاد الصحابه فمن بعدهم من المحدثین، کتاب ذکر اوهام المحدثین، کتاب تفصیل السنین، کتاب طبقات التابعین، کتاب افراد الشاملین من الحديث عن الرسول صلی الله علیه و سلم، کتاب المعمر فیہ ذکر ما اخطاء معمر

مسلم بن الحسین الذہلی النیشابوری و يقال انه ابو معاذ بن مسلم، بن معاذ بن مسلم ابو سلمه النیشابوری، مسلم بن الحسین بن معاذ بن مسلم النیشابوری رای سفیان بن سعید الثوری، موسی بن یزید بن عبد الرحمن ابو عمران الاسفنجی النیشابوری واسفنج من رستاق ارغان، موسی بن ابراهیم بن سعد ابو عمران الروزنی النیشابوری، موسی بن یزید العمی النیشابوری، موسی بن سلیمان عبد الرحمن ابو عمران النیشابوری، مسعود بن عبدالله بن زرین بن محمد بن برد ابو عبدالله السلامی النیشابوری القهندزی اخو الجماعة و هو اولهم، مسعود بن قتیبة بن زیاد ابو قتیبة النیشابوری، منصور بن طلحة بن طاهر ابو العباس اخو عبدالله طاهر و خلیفة مرو و سرخس و مرو الرود و كان عالماً و هو مدفون بنیشابور بالشاد یاخ فی محلة محمد آباد و من اشعاره فی الحیة الكثیفة الطویلہ لیس للحیة الطویلہ معنی غیر قبح اسمها و عمالها و ان راها الحکیم اعرض عنها اوراها الشنعیه قام ینادی و قال لمدح الخایفہ الوائق بالله

و هب الخلافة للامام المهتدى

لا يعدلان عن الطريق الا قصد

خمرا كالعیوق او لفرقد

من لونها او خده المورود

ان الذى بعث النبى محمدا

قمران اجدى و نار ان سطا

اشرب على وجه السرور مدامة

من لون اعيد قد تضرع كفه

قال ابو تمام في حق عبدالله طاهر و لم يقبل صلته .

يا ايها الملك المقيم ببلدة
صاح الزمان بآل برمك صيحة
وثني باخرى مثلها فارادهم
و غدا يصيح بآل طاهر صيحة
لاتأمنن حوادث الازمان
خروا لشدتها على الازقان
واتى الزمان على بنى ماهان
غضب يحل بهم من الرحمن

منصور بن جعفر بن عبدالله بن زرین السلمي النیشابوری ابو العباس ، منصور بن الحارث الزمجاری ابو عبد الرحمن النیشابوری مبشر بن عبدالله بن رزین بن محمد ابن سرو السلمي ابوبکر النیشابوری اکبر الاخوة القهند زی ، مبسر بن القاسم النیشابوری اخوانس ، مسیب بن زهیر بن مسلم ابو مسلم البغدادی نزیل بنشاپور و بهامات ، سرور بن موسی ابو عبدالله النیشابوری ، سرور بن نوح بن خزیمه ابو بشر الذهلی النیشابوری ، معاذ بن الحارث بن معاذ بن محمد بن مخلد بن حسان السامی النیشابوری ، معاذ بن مسلم بن رجا و رجا اسمه فی المعجم ابادوار النیشابوری معاذ بن خلد النیشابوری مسکن عستان ، معاذ بن اسد المروزی حدث بنشاپور ، مقاتل بن ابراهیم ابو الحسن العامری البلخی القلاس ، مخلد بن مالک ابو جعفر الحمل الرازی سکن بنشاپور و بها خرج حدیثه و بهامات ، مخلد بن عمرو بن لیبذ ابو موسی البلخی حدث بنشاپور فی میدان الحسین بن معاذ ، مخلد بن خلد بن عبدالله التمیمی النیشابوری ابو عبدالله ، محمود بن خداش الطالقانی ، محمود بن غیلان ابو احمد المروزی ، محمود بن معارب ابو سهل النیشابوری ، محمود بن هشام بن محمد بن میمون بن ابراهیم ابو یحیی النیشابوری ، محمود بن احرب ابو حامد المقری النیشابوری ، محمود بن یزید النیشابوری ، مهدی بن حرث النیشابوری من رستاق استوا من قرية يقال لها الفرعری ، معمش بن عصام النیشابوری ابو عمرو المعدل مهر جان الزاهد النیشابوری ، معمش بن عبد الرحمن السالمی ، مطرف بن عبدالله

النیشابوری نصر بن فضاله ابو عبد الرحمن النیشابوری، نصر بن خلف بن ابو محمد النیشابوری، نصر بن زیاد بن نهبك بن حسل القاضي النیشابوری ابو محمد وكان كوفي المذهب واعقبه عواخرهم كوفيون وولي قضا بنشاپور سنه ثلث عشر و مأتین و توفي لسبع بقین من سفر سنه ست وثلثین و مأتین هو ابن سته و تسعین، نصر بن جناح ابو الليث القهستانی، نصر بن ابرهیم ابو احمد النیشابوری الحقاف، نصر بن خلف الفراء ابو محمد النیشابوری. نصر بن الحسين المعروف بفروية التاجر النیشابوری نصر بن جميل القشیری النیشابوری، نصر بن عبدالله بن مروان النیشابوری ابو القسم المؤدب نزيل بغداد، نصر بن مهران ابو سعيد الطوسی حدث بنشاپور، نوح بن صالح ابو القسم الفراء النیشابوری، نوح بن عبد الرحمن الصیرفی النیشابوری، النصر بن محمد ابن النصر بن سلمه بن الحرود بن یزید ابو محمد النیشابوری البیشکی و هی قصبة الرخ و بقره الان بیشکی مشهد یزار قال یحیی بن منصور القاضي ان سعید بن عثمان ابن عفان لما توجه الى خراسان ورد على طریق اصبهان الى بيشك و منها الى طریق الرخ فل نزل بيشك مرض بها فتزوج و خرج و قد ولدت له بنتاً فسمها هاعین نساء و كانت بيشك الى ان تزوج بها محمد بن نصر البیشکی و كان من عاماء الوقت فولد ابناً فسماه النصر و هو النصر بن محمد البیشکی جد والدا ابی الحسن المحمدي النصر ابن سلمه بن عروة ابو سعید النیشابوری، النصر بن سلمه المؤدب النیشابوری، النصر ابن منصور ابو غیاث الحارثی النیشابوری، نعیم بن زیاد بن ابا زیاد النیشابوری، نعیم بن مرتع ابو الفضل النیشابوری نعیم بن زرین بهاول ابو منصور النیشابوری، ولید بن محمد بن النعمان ابو سعید السلمي البصري و كان ملقب به لحجام حدث بنشاپور هرون بن المهدي بن المنصور ابو جعفر الرشید امیر المؤمنین و هو مات بسنا باد طوس و هی قرية وهو ابن ستة و اربعین سنه و كانت خلافته ثلث و عشرين

سنة و شهرين و ثلثة عشر يوما ، هرون بن عمرو الار غيانى من رستاق نیشابور ،
 هرون بن یزید بن اخت ابی جعفر مخلص بن مالک النیشابوری ، هاشم بن الولید ابوطالب
 الهروی سکن بغداد ، هیشم ابن سعید النیشابوری ؛ هشام بن الزبیر الشیبانی النیشابوری
 همام بن علی النسابوری ، ابو الحسین البشکری و يعرف مالمسورسی ، همام بن زکریا
 ابو محمد النیشابوری ، یحیی بن محمد بن یحیی بن عبد الله بن خلد بن فارس الذهلی
 حیکان امام نیشابور فی الفتوی و الرئاسة و سکه و مسجد منسوبتان الیه و صار
 شهیداً ، یحیی بن معاذ الرازی ابو زکریا الواعظ سکن به نیشابور و توفي بها و
 قبره فی مقبرة باب معمر القریب من قبر احمد بن حرب رحمهما الله ، یحیی بن جعفر
 بن عبد الله السلمی ، یحیی بن ابراهیم الضریر النیشابوری الزاهد ، یحیی بن المسی
 ابو زکریا النیشابوری یحیی بن اسحق بن حکیم بن ابی خدیجه النیشابوری یحیی
 بن صالح النیشابوری ، یحیی بن معاذ بن مسلم النیشابوری یحیی بن بکر بن مسلم
 النیشابوری یحیی بن الیاس النیشابوری یحیی بن الحسن بن غافم النیشابوری ، یحیی
 ابن اکثم بن محمد التمیمی ، ابو محمد القاضی المروزی ، یحیی بن عاصم البخاری
 حدث بنشاپور و اقام بها ، یحیی بن الحسین ابو زکریا الاسفرائینی النیشابوری و
 یقال انه من قرية خورید من اسفر این رستاق نیشابور ، یحیی بن عامر بن خداح
 النیشابوری یحیی بن الجنید ابو زکریا النیشابوری ، یحیی بن حماد کاتب عبد الله
 طاهر و هو نیشابوری ، یحیی بن منصور الزوزنی من رستاق نیشابور ، یزید بن صالح
 ابو خالد الفراء النیشابوری ، یزید بن مخلد ابو خالد الهروی حدث بنشاپور یعقوب
 ابن سفیان ابو یوسف القسوی امام اهل الحدیث بفارس ، یعقوب بن یوسف النیشابوری
 یعقوب بن عبد الله ابو یوسف النیشابوری ، یعقوب بن اشرش ابو یوسف ، یوسف بن
 عیسی البخاری ابو یعقوب ساکن نیشابور وله دار معروف بها ، یوسف بن یحیی

ابن عبدالله بن خالد بن فارس الذہلی اخوالامام محمد بن یحییٰ ، یاسین بن النصر بن یونس بن سلیمان بن سلمن الباہلی ابو سعید القاضی النیسابوری و خطہ سلیمان بنشاپور مشہورہ ؛ یعمر بن بسر المروری من کبار اصحاب عبدالله مبارک یونس بن آدم ابو محمد النیسابوری ، یونس بن افلح ابو محمد الملقب باکثرک النیسابوری ابو الاسود المنسوب الیہ المحلة و ہی محلہ فی اعلیٰ البلد بنشاپور علی طریق الجبل تدعی باب ابی الاسود ؛ ابو نصر الدہان النیشابوری ، ابوبکر بن ابی طالب اخو ابراہیم بن ابی طالب

ذکر الطبقة الخامسة من علماء نیشابور و من دخلها و نشر علمہ

ابرهیم بن اسحق بن مہران بن عبدالله الثقفی النیسابوری سکن بغداد الی ان توفی بہا و کان احمد بن حنبل یحضرہ و یسط فی مجلسہ و یفطر عنده و هو اکبر الاخوة ، ابرهیم بن احمد بن عبدالله بن خبلہ ابو اسحق الہروی ، ابرهیم بن اسحق بن یوسف الا نماطی ابو اسحق النیشابوری ابرهیم بن اسمعیل الغیری ابو اسحق الطوسی محدث عصرہ بہا ، ابرهیم بن اسمعیل النیشابوری ، ابرهیم بن اسمعیل ابو اسحق المعدل النیسابوری القران ، ابرهیم بن بلال ابو اسحق الاسفرائینی و هو نیشابوری ، ابرهیم ابن جعفر بن الولید ابو اسحق المعدل النیسابوری من باغ الرازمین ، ابرهیم بن ابو اسحق الکرامینی النیشابوری من محلة الجوری ، ابرهیم بن الحسن النیسابوری الميدانی من میدان زیاد ، ابرهیم بن حمش الزاهد ابو اسحق الواعظ النیشابوری ابرهیم بن الحصین بن بشر النیشابوری ، ابرهیم بن خالد الزوزنی ابو اسحق ، ابرهیم بن زیادة العابد النیشابوری ، ابرهیم بن سعید ابو اسحق النیشابوری المعروف ماکزمکی ، ابرهیم بن سلمة بن زیاد النیشابوری ، ابرهیم بن علی بن محمد بن آدم الذہلی ابو اسحق النیشابوری ، ابرهیم بن علی المرورودی حدث بنشاپور ؛

ابرهیم بن علی بن الحسین ابو اسحق الترمذی نزیل بنشاپور ، ابرهیم بن عمر بن عباد النیشابوری ابو اسحق الحیری ، ابرهیم بن عیسی بن عمیر الذہلی ابو اسحق النیشابوری ، ابرهیم بن عبد الرحمن بن سهل الانادباری ابو اسحق النیشابوری ، ابرهیم بن الفضل بن اسحق الهاشمی و الفضل ملقب بفضلوہ ؛ ابرهیم بن محمد بن نوح بن عبد اللہ بن خالد بن اشر بن ابو اسحق المزکی النیشابوری و محمد مکنی ابوطالب ، عبد اللہ بن سعید یقول ما رأیت مثل ابرهیم بن ابی طالب ولا رأی مثل نفسه و توفي يوم الاحد الثاني من رجب سنة خمس و تسعين و مأتین و دفن فی مقبرة الحسين ابن معاذ و قال ابو عبد اللہ محمد بن یعقوب الحافظ غیر سرہ یقول انما اخرجت مدينتنا هذه من رجال الحديث ثلثة محمد بن يحيى و مسلم بن الحجاج و ابرهیم بن ابی طالب رحمهم الله و له تصانیف فی علم الحديث ، ابرهیم بن محمود بن حمزة الفقیة ابو اسحق المالکی المعروف بالقطان و مسجده و مدرسة المعروف بمیان دهیه و لم یکن بعده للمالکیه بنیشاپور مدرس ؛ ابرهیم بن سعید ابو اسحق المعدل الصيدلانی ابرهیم بن محمد بن مخلد النیشابوری ابو اسحق الضریر ، ابرهیم بن عبد اللہ بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ایطالب رضی الله عنهم المعروف بابی اسحق الاسبح المدنی حدث بنشاپور سنة خمس و ثمانین و مأتین ، ابرهیم بن محمد بن عبد اللہ الایوردی نزیل بنشاپور ، ابرهیم بن محمد بن هانی ابو اسحق النیشابوری المحدث علی رأس میدان زیاد ، ابرهیم بن مخلد ابو اسحق البلخی سکن بنشاپور ، ابرهیم بن محمد بن هاشم ابو اسحق البنا تخذی النیشابوری ، ابرهیم بن محمد بن سفیان ابو اسحق النسابوری الفقیه ، ابرهیم بن محمد بن اسمعیل النیشابوری ابرهیم بن الحسن المہلبی ابو اسحق النیشابوری ، اسمعیل بن قتیبہ بن عبد الرحمن السلمی ابو یعقوب الزاهد البتقانی و هی قرية علی نصف فرسخ من البلد و کان اکبر

ما يحدث ببستقان وله منزل في البلد في محلة زمجار ، اسمعيل بن اسحق بن ابراهيم بن مهران النيسابوري الثقفى ابو محمد السراج نزيل بغداد و هو من كبار اصحاب احمد بن خليل المحييين ، اسمعيل بن يحيى بن خادم السامى النيسابوري ابو يعقوب الاغور ، اسمعيل بن ابراهيم بن العجرات القطان ابو ابراهيم النيسابوري ، اسمعيل بن احمد بن اسد بن نوح بن سامان خدای ابو ابراهيم الامير الماضى و الى خراسان الامام العدل الزكى الدين و توفى ببخارى النصف من صفر سنة خمسين وتسعين ومائتين و كان ولايته على خراسان سبع سنين ، اسمعيل بن زكريا المباد النيسابوري اسمعيل بن عبدوس بن احمد بن حفص الحرسى النيسابوري ، اسمعيل بن عبدالله ابو يعقوب النيسابوري ، اسمعيل بن يحيى بن ابى منصور التاجر النيسابوري ، اسحق ابن ابراهيم بن عماره من اولاد سعد بن عباده الخزرجى الانصارى ، ابو يعقوب النيسابوري من اشرف بيت الانصار و من اوجه مشايخ نيسابور فى الثروة والعدالة والورع و القبول الاتقان فى الرواية و مات سنة سبع عشرة و ثمانمائة و صلى عليه يحيى بن منصور القاضى فى ميدان زياد ، اسحق بن ابراهيم بن نصر ابو يعقوب النيسابوري من رستاق بشت ، اسحق بن ابى عمران الشافعى ابو يعقوب النيسابوري و هو اسحق بن موسى بن عمران الاسفراينى من رستاقه و توفى باسفرابين فى رمضان سنة اربع و ثمانين ومائتين ، اسحق بن حمدان ابو العباس النيسابوري سكن بلخ و بهامان ، اسحق ابن ابراهيم التاجر المروزي ابو يعقوب ، اسحق بن يعقوب السمسار ابو يعقوب ، النيسابوري ، اسحق بن محمد بن الحسن النيشابوري ، اسحق بن احمد بن اسد ابن نوح السامانى ابو يعقوب و كان اكبر من الامير الماضى ، اسحق بن ايوب بن يزيد الصبغى ابو يعقوب النيسابوري ، اسحق بن حنيفة الفقيه ابو يعقوب النيسابوري المطوعى ، احمد بن ابراهيم بن عبدالله ابو محمد بن ائمة نصر بن زياد القاضى و كان

من وجوه نیشابور توفی سنه خمس و ثلثمائه بمحلة سولقا باد و هناك خطتهم و
 قبورهم ، احمد بن ابرهیم بن ابی صالح المروزی ابو صالح نزیل نیشابور ، احمد
 ابن اسحق بن ابرهیم الطوسی نزیل بنشاپور ، احمد بن حمدویه بن مسلم ابو علی
 البیهقی من رستاق بنشاپور و من قرية ایوره محدث کبیر ، احمد بن حمدون ابو
 حامد الاعمش النیسابوری ، احمد بن حجاج بن عاصم بن مرواس النیسابوری ابو
 جعفر ، احمد بن الحسن بن فضل ابو الفضل المستملی النیسابوری ، احمد بن
 حفص الزاهد النیشابوری ، احمد بن حذیفه ابو الحسن النیسابوری البشتی ، احمد
 ابن خلد ابو الحسن الدامغانی نزیل بنشاپور شیخ کبیر و سکن بنشاپور و توفی بها
 احمد بن خلد بن احمد الذهلی ابو محمد ولم یکن فی اولاد خلد بن احمد الامیر
 افقه منه قول قضا بنشاپور احمد بن خلد الحیری ، احمد بن الخلیل بن محمد البشتی
 احمد بن زرعة بن قیس الذهلی النیسابوری ، احمد بن سلمة بن عبدالله النشاپوری
 ابو الفضل البزاز ، احمد بن سهل بن بحر ابو العباس النیسابوری ، احمد بن سهل
 بن مالک ابوبکر الاسفرائینی النیسابوری ، احمد بن سعید بن مسعود ابو العباس
 المروزی قیل ما اخرجت خراسان من الرؤسا مثل ابی العباس فی الرأی والعقل
 والدها ، احمد بن سلیم بن العبدی النیسابوری ، احمد بن شعیب بن بحر ابو عبد
 الرحمن الفقیه ، احمد بن صالح بن عبدالله ابوبکر الجوهری النیسابوری ، احمد
 ابن عماد بن کوب ابو الحسن العامری ، احمد بن یملک ابو العباس الجوهری
 المروزی والد عمر اقام بنشاپور مفیدا و مستفیدا ، احمد بن عمرو بن معقل ابو
 حامد النیسابوری ، احمد بن علی بن عبدالله المعروف بابی علی الانصاری ، احمد
 ابن علی بن عبدالله بن سنان النیسابوری ، احمد بن عبدالله ابو حامد المناشلی النیسابوری
 من محله مناشل ، احمد بن عقیل بن الازهر البلخی ، احمد بن عثمان بن عبد الرحمن

النسوی ابو عبد الرحمن ، احمد بن علی العدنان النیسابوری ، احمد بن عبدوس
 بن حمدویه ابو العباس النیسابوری ، احمد بن عباس بن حمزة الواعظ النیسابوری ،
 احمد بن علی بن اسد البردعی ، احمد بن الفضل بن منصور ابو حامد السامانی ،
 احمد بن محمد بن عمار النیسابوری ابو حامد المستملی ، احمد بن محمد بن سعید
 الصيدلانی ، احمد بن محمد بن سالم ابو حامد النیسابوری ، احمد بن محمد بن
 الازهر بن السحری ابو العباس الازهری ، احمد بن محمد بن یزید البراز ابو حامد
 النیسابوری ، احمد بن عییدہ بن زیاد النیسابوری ابوبکر الوبری ، احمد بن محمد
 ابن موسی الدهقان النیسابوری ، احمد بن محمد بن بکر النیسابوری ابو العباس
 نزیل بغداد ، احمد بن محمد بن الحسن ابو بکر الذهبی من ماملہ بلخ و عدادہ فی
 نیشابور بین و بہا مسکنہ و اعقابہ ، احمد بن محمد بن ابی خلد ابو جعفر الاصبہانی
 نزیل بنشاپور قدیم و توفي جمادی الاخر سنہ ثانی و ثلاثمائه و دفن فی مقبرہ باب معمر
 احمد بن محمد بن عمر ابوبکر المکندری مولدہ المدینہ و منشأہ الحرمین و ورد
 بنشاپور و اقام بہا و ولد له بم' ابو عمر المکندری ، احمد بن محمد بن نصر ابو
 جعفر الترمذی ، احمد بن محمد بن عمر بن بسطام ابوبکر المروزی و المرازہ بہایسہ و نہ
 البسطامی ، احمد بن محمد بن آدم الشاشی ابوبکر احمد بن محمد بن عمر ابو
 الحسن النیسابوری ؛ احمد بن محمد بن حفص بن یزید بن مسلم بن علی الحسنی
 ابو عمرو الحیری شیخ نیشاپور فی عصرہ فی الریاسہ و العدالہ و الثرۃ و الحدیث و
 وفات الشیخ الجلیل الزکی بن الزکی العاشر من آذر ماہ سنہ سبع عشرہ و ثلاثمائه
 رحمہ اللہ و صلی علیہ فی مصلی حیرہ ، احمد بن محمد بن ہاشم المعطل ابو حامد
 الطوسی مکن بنشاپور الی ان مات بہا ، احمد بن محمد بن جعفر ابو حامد
 النیسابوری ، احمد بن محمد بن حامد ابو نصر الباقی ، احمد بن عبد الکریم

الجرجانی وکنیتہ ابو زرعه ، احمد بن حبیب الدهان النيسابورى ، احمد بن محمد ابن عمار المستملی النيسابورى ، احمد بن المبارك الزاهد ابو عمرو المستملی و ملقب بحملويه العابد و كان مستجاب الدعوة و راهب اهل عصره دعا يوم الجمعة وقال اللهم اقبضنى اليك فمات ليلة الخميس الحادى عشر من جماد الاخره من سنه اربع و ثمانين و مأتين و دفن عشية يوم الجمعة فى مقبرة الحسين بن معاذ رحمه الله رحمة واسعة ، احمد بن محمد بن سعيد ابو حامد الصيدلانى النيسابورى ، احمد بن محمد ابن الحسين ابو العباس الماسرخس بن بنت الحسن بن عيسى النيسابورى ، احمد بن نصر بن ابرهيم ابو عمرو الحافظ المعروف بالخفاف و مات يوم الاحد بسبع خلون من شعبان سنه تسع و تسعين و مأتين و دفن يوم الاثنين تحب الحوض الذى لصدق به رحمه الله رحمة واسعة ، احمد بن نصر بن عبد الوهاب النيسابورى ، احمد بن نصر البوزجاني الشهيد و بوزجان من رساتيق نيشابور ، احمد بن هرون البودنجي ابوبكر البرزعي الحافظ ، احمد بن يحيى بن يوسف اسفه يعقوب ابوبكر البسطامي المقيم بنشابور الياس بن رجا النيسابورى ابو اسحق الدهقان ، بدل بن محمد بن اسد الحوشى الاسفراينى ، بشار بن حمدان ابو عفان المعدل النيسابورى ، تميم ابن محمد بن طمناج ابو عبد الرحمن الطومسى ، جعفر بن محمد بن الحسن ابو الفضل النيسابورى شيخ عشيرته فى عصره ، جعفر بن محمد بن سواد بن سنان ابو محمد النيسابورى من اكابر الشيوخ ، جعفر بن احمد بن ابي عبد الرحمن النيسابورى ، جعفر بن احمد بن نصر ابو محمد الحافظ المعروف بالحصيرى ركن من اركان الحديث بنشابور فى الحفظ والاتقان و توفى سنه ثلث و ثلثمائه و دفن بشاهنبر ، جعفر بن سهل ابو الفضل المذكر النيسابورى ، جعفر بن محمد بن موسى الحافظ ابو محمد النيشابورى ، جعفر بن المفيد بهذا يعرف فى بغداد و بنشابور مسكنه و

عشیرتہ ، جعفر بن شعیب ابو محمد الشاشی ، جعفر بن احمد بن سلمہ السلمی
 ابو محمد النیسابوری ، جعفر بن ولویہ النیسابوری ابو محمد الدقایق ، جعفر بن
 محمد بن الفضل بن زیاد التمیمی ابو الفضل النیسابوری السعدی الملقب بصعومہ
 جعفر بن محمد بن القسم الزاهد ابو محمد النیسابوری ، جعفر بن حمویہ الفارسی
 نزیل بنشاپور ، جعفر بن محمد بن الحرات النیشابوری ، جعفر بن یعقوب بن سلیمان
 المقری النیسابوری المطوعی ، جبریل بن مخاع بن الفضل السمرقندی ، الحسن
 بن سفیان بن عامر بن عبدالعزیز بن النعمان بن عطاء الشیبانی ابو العباس النسوی من
 قرية بالوز و هی علی ثلث فراسخ من بلد النشابور و محدث خراسان فی عصره و
 توفي رضی اللہ عنہ سنہ ثلث و ثلثمائه ، الحسن بن مخلد بن سنان النیسابوری ابو
 محمد المطوعی ، الحسن بن علی بن نصر ابو علی الطوسی الملقب بکروش توفي
 بطوس ، الحسن بن حمدون بن الولید بن عسان بن الولید مولی عبدالقیس ابو علی
 النیسابوری و کان یسکن بباب عروہ ، الحسین بن علی ابی عیسی الہلالی ابو علی
 النیسابوری الدرا بجردی المحدث بن المحدث ، الحسن بن ابی جعفر واسمہ محمد
 بن یحیی الجوزجانی ابو علی الحاجی ، الحسن بن عبداللہ ابو علی النیسابوری ،
 الحسن بن علی بن القاسم بن عباس بن عبدالصمد ابو علی الشادیاخی ، الحسن بن
 الازھر بن الحارث بن سکسک النیسابوری ابو علی السکسکی ، الحسن بن عبدالرحیم
 بن سهل بن نوفل النیشابوری ابو علی : الحسن بن صاحب بن حمید ابو علی
 الشاشی ، الحسن بن عبداللہ بن مخلد النیشابوری ، الحسن بن جعفر بن محمد
 الہمدانی نزیل بنشاپور ، الحسن بن بالرہ بن زید بن سیار النیسابوری ابو علی
 الحیری ، الحسن بن اسمعیل بن سلیمان ابو علی الفارسی نزیل بخارا ، الحسین
 بن الحسن بن مہاجر بن النیسابوری ابو محمد المہاجر بن کبار المحدثین و کان

یحدث فی سكه معقل فی مسجد عبدالله عامر و توفي فی سنه ثمان و سبعین و مائتین
الحسن بن محمد زیاد نیشابوری ابو علی القیافی الحافظ احدثار كان الحديث واستاد
محمد بن اسمعيل البخاری ، الحسن بن احمد بن حفص بن عبدالله النیشابوری ابو علی ،
الحسین بن معاذ بن محمد منصور النمیری ابو علی النیشابوری مسكنه بباب
عروہ ، الحسین بن علی بن مهران النیشابوری ابو علی الدقاق ، الحسین بن احمد
بن الفضل بن عبدالله بن عیسی ابو علی البلخی ، الحسین بن اسمعيل بن علی الارنیانی
ابو عبدالله النیشابوری و ارنیان قرية من رستاق استوا الحسین بن معاذ بن ادريس
النیشابوری ابو عبدالله المودب ، الحسین بن عبدالله بن محمد بن مخلد النیشابوری
الحافظ ابو علی الباعکی ، الحسین بن المسیب ابو علی المروزی نزیل نیشابور ،
حمدون بن احمد بن بکر النیشابوری ابو نصر الذهلی ، حمدون بن احمد بن عمار
بن رستم النیشابوری الزاهد ابو صلح القصار و كان من الابدال من اصحاب ابی حفص
و هو والد ابی حامد الاعمشی ، حمدون رجا بن رجا بن شجاع بن المهدي النیشابوری
ابو رجا العمری من محلة الزمجار ، حمدون بن الفضل بن عمر النیشابوری ابو سعید
الخفاف ، حمدون بن خالد بن بزید بن زیاد النیشابوری ابو محمد الملقابادی ،
حماد بن معاذ بن سعید بن حماد الباهلی ساکن نیشابور ابو سلیمان ، حاتم بن
الحسین ابو سعید الساسی نزیل نیشابور ، حاتم الخلیل بن ستان بن عبد الرحمن
ارداد القرشی السمرقندی الحرات بن زکریا المقری ابو سعید النیشابوری ، حامد
بن موسی الابراری و هی قرية بقرب البلد ، حمدان بن محمد بن رجا ابو علی البیهقی
حماد بن الحکم ابو بکر النیشابوری ، حم بن احمد بن سعید بن محمد البلخی ،
حمویہ بن عماد النیشابوری ابو عبد الرحمن السراج ، حیان بن محمد بن حیان
المیرانی النیشابوری ، خلد بن احمد بن خلد بن حماد بن عمرو بن مخلد بن ملک

و هو الخمخام بن الحارث الذهلی الامیر توفی ابوه بنشابور و هو احمد بن خلدو
یقال خلد ولد بنشابور و سکن بخارا وله بها آثار مشهورة محمودة الا ما فعل فی حق
امام اهل الحدیث محمد بن اسمعیل البخاری الجعفی فانها زلة و سبب الزوال
ملکه ، خشنام بن اسمعیل بن مسیب ابوبکر النیسابوری من المتقین الاثباب ،
خشنام بن ابی معروف النیسابوری ابو محمد داود بن الحسین بن عقیل بن سعید
النیسابوری ابوسلیمان الخسروجردی ، داود بن عبیدالله بن الفضل النیسابوری ابو الفضل
الاستوایی، زکریا بن داشاد بن مسلم بن العباس النیشابوری ابو یحیی الفرهادچردی،
زکریا بن داود بن بکر بن عبدالله النیسابوری ابو یحیی الخفاف المقدم
فی عصره ، زکریا بن یحیی بن الحرث النیسابوری الزکی ابو یحیی البزاز شیخ اهل
الرای فی عصره وله مضافات كثيرة ، زکریا بن یحیی بن موسی بن ابرهیم النشابوری
ابو یحیی المالابادی ، زکریا بن ولویه الزاهد النیشابوری ابو یحیی الواعظ . زکریا
بن یحیی حوثره البرنودی النیسابوری ابو یحیی الدهقان ، زنجویه بن محمد بن
الحسن بن عمر النیسابوری ابو محمد الزاهد المعروف باللباد وکان من العباد .
سعید بن اسمعیل بن سعید منصور ابو عثمان الزاهد الواعظ الحیری وبها مسجده و
منزله وله بالری و نشا بها ثم سکن بنشابور الی ان توفی بها وکان مجاب الدعوه
و مجمع العباد والزهاد و کرماته كثيرة لا یحصى و توفی رحمه الله علیه لیلۃ الثمان عشر
یقین من ربيع الاخر سنه ثمان و تسعین و مائین . سعید بن شادان بن محمد ابو
عثمان النیسابوری وهو الذی يعرف سعید بن ابی سعید البشتی سعید بن عیسی بن
زید ابو عثمان النیسابوری وکان من فقها اهل الکوفه . سعید بن سعید ابو عثمان
النیسابوری ، سلیمان بن سلام ابو داود النیسابوری ، سلیمان بن منصور ابو داود

النيسابورى ، سهل بن عبد العزيز سورة الصنعاني ، سليمان بن اسرائيل ابو عبد الله الخجندی ، شعيب بن ابرهيم بن شعيب النيسابورى ، ابو صالح العجلي هو يقول سمعت اعرابيا يقول ما اطيب الثلج بماء العذب يستخرج الحمد من اصل القلب ، صالح بن خفضويه النيسابورى وكان من حفاظ الحديث ، صالح بن محمد الجويني ابو سعيد النيسابورى ، صالح بن محمد رجيح الترمذی طیب بن محمد بن طلحه بن طاهر النيسابورى ابو اسحق الطاهري ، عبدالله بن احمد بن شويه ابو عبد الرحمن المروزي من ائمه اهل الحديث ، عبدالله بن احمد بن الهيثم بن مخلد ابو محمد النيسابورى الخفاف ، عبدالله بن اسحق بن الياس بن ابي عصام النيسابورى ابو القاسم من باب عروة ، عبدالله بن احمد بن جعفر السرخسي ابو محمد الفقيه ، عبدالله بن بشر بن عميرة البكري ابو محمد الطالقاني سكن نیشابور و بهامات ، عبدالله بن نحر بن عبدالله بن طيفور ابو بكر الطيفوري ، عبدالله بن جعفر بن خاقان بن غالب من ولد حجاج بن غلاط السلمي ابو محمد المروزي محدث عصره ، عبدالله بن الحسن بن ايوب السامي من الزهاد رازی ، عبدالله بن زيد بن سيار ابو محمد النيسابورى المودب ، عبدالله بن سلمه بن يزيد القاضي النيسابورى ابو محمد بن سلمويه ، عبدالله بن سليمان بن الاشعث بن اسحق بن بشر بن عمرو بن عمران الازدي و قتل عمران يوم صفين بين يدي امير المؤمنين علي عليه السلام ، عبدالله بن صالح بن يونس ابو محمد الفرائضي النيسابورى ، عبدالله بن علي بن الحرود ابو محمد النيسابورى نزيل مكه ، عبدالله بن عمر بن سليمان ابو العباس الركني النيسابورى عبدالله بن قتيبه بن سعيد الثقفي ابو قتيبه بن ابي رجا البغلاني ، عبدالله بن محمد بن محمد بن عبد الرحمن الفقيه النيسابورى ابو محمد بشرويه و محمد ملقب بحمويه

القرشی ، عبد اللہ بن محمد داود النیسابوری الدهان ، عبد اللہ بن محمد بن علی الحافظ
 البلخی رکن الحدیث وله مصنفات فی التواریخ والعلل و غیرها ، عبد اللہ بن محمد بن
 العباس ابو محمد المروزی ، عبد اللہ بن محمد بن الحسن المؤذن النیسابوری
 ابو محمد الحیری ، عبد اللہ بن محمد بن عمر ابو محمد النصر آبادی النیسابوری
 من محلة نصر آباد فی اعلی البلد و کان بذکر اصحاب الرأی . عبد اللہ بن عمرو القراطی
 الواعظ النیشابوری ابوبکر ، عبد اللہ بن محمد بن سعید ابو محمد المروزی ، عبد اللہ بن
 محمد بن عبد اللہ بن یونس بن عبد اللہ السمنانی ابو الحسن من اعیان المحدثین ، عبد اللہ
 بن محمد بن الحسن بن شہریار النیسابوری ، عبد اللہ بن محمد بن مالک النیسابوری نزیل
 سمرقند ، عبد اللہ بن محمد بن رجا النیسابوری ابو محمد ، عبد اللہ بن محمد بن
 ابی خلد النیسابوری ابو محمد الصیدلانی ، عبد اللہ بن محمد بن عبد العزیز الجرجانی
 ابو الحصب العاصی ، عبد اللہ بن ہرون بن یحیی النیسابوری ابوبکر الحری ، عبد اللہ بن
 یحیی بن موسی السرخسی ابو محمد العاصی ، عبد اللہ بن عبد اللہ النیسابوری
 ابو عبد الرحمن الحداد نزیل بغداد ، عبد الرحمن بن محمد بن عقیل بن خویلد بن اسد
 الخزاعی صاحب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ، عبد الرحمن بن الحسن بن خلد القاضی
 ابو سعید النیسابوری امام اهل الرأی فی عصره بالمدافعه و خطته و خطه اسلافه محله متاشل ،
 عبد الرحمن بن جعفر ابو سعید النیسابوری سکن مرو ، عبد الرحمن بن رجا ابو القسّم
 النیسابوری فقیہ لاهل الرأی من قرية بزديفر ، عبد الرحمن بن یوسف بن خراش الحافظ
 البغدادی ، عبد الرحمن بن بحر بن معاذ النسوی ابو محمد البزاز ، عبد الملك بن الحکیم
 بن عبد الملك النیسابوری ابوبکر بیہقی الملقب بعبدان الخسر و جردی ، عبد الصمد بن
 ہرون بن عمرو بن حنان بن یزید القیس النیسابوری و هو یلقب مقاتل قیتبہ ، عبد الرحمن
 بن عیسی الجرجانی ابو عبد الرحمن ، عبدان بن محمد بن عیسی الحافظ ابو محمد

المروزی الزاهد علی بن ابرهیم بن احمد ابوالحسن النسوی اقام بنشابور ، علی بن احمد بن محفوظ بن معقل ابوالحسن المحفوظی النیسابوری و سکه معقل خطہتم ، علی بن احمد الفقیہ الشافعی الجرجانی ، علی بن الحسن بن شہریار ابوالحسن الرازی نزیل بنشابور وقبرہ بالحریرہ ، علی بن الحسن بن بشر بن القسم النیسابوری ابوالحسن الفقیہ ، علی بن الحسن بن سلم الاصبہانی ابوالحسن الحافظ ، علی بن مہران النیسابوری ابوالحسن الصفار من محلہ باب عروہ ، علی بن الحسن بن ہشام ابوالحسن النیسابوری ، علی بن حمدون بن ہشام ابوالحسن النیسابوری من اجلہ مشایخنا ، علی بن الحسن بن بشار النیسابوری ابوالحسن الکرمانی کان ابوہ من اہل کرمان نزیل بنشابور ، علی بن خاتم البخاری ابوالحسن الحاجی ، علی بن الحسن بن معاذ النیسابوری ابوالحسن السحتیانی ، علی بن حمدان بن سلمہ ابوالحسن المروزی ، علی بن سعید بن عبد اللہ ابوالحسن العسکری من اعیان المحدثین کثیر التصنیف وقد حدث عنه حفاظ الدنیافی عصرہ وتوفی بالری سنہ ثلث عشرہ وثلثمائہ ، علی بن عبدالرحیم بن سنان ابوالحسن الصفار النیسابوری ، علی بن عمر بن علی بن عمر النیساری ابوالحسن الدنودی ، علی بن عبد اللہ بن احمد الطبری ابوالحسن الفقیہ ، علی بن الفضل بن اسحق النیسابوری ابوالحسن المناشک علی بن یحیی بن خلد المروزی ابوالحسن الخالیدی ، علی بن محمد بن حمدویہ الطوسی ابوالحسن نزیل بنشابور ، علی بن محمد بن العلا النیسابوری ابوالحسن القبابی و قباب اقصى محلة من البلد علی طریق العراق ، علی بن محمد بن حمدان البغدادی نزیل بنشابور ؛ علی بن موسی بن یزید ، الفقیہ ابوالحسن القمی امام اہل الرأی فی عصرہ ، علی بن محمد بن یزید الحداد ابوالحسن الطبسی نزیل بنشابور ، عیسی بن محمد بن عیسی بن عبدالرحمن بن سلیمان ابوالعباس اطہمانی و یعرف بالکاتب المروزی هو امام فی اللغة واحدا لاشراف فی نفسه وابائہ واسلافہ توفی رضی اللہ عنہ فی سنہ

ثلث وتسعين ومائتين ، عيسى بن القاسم بن موسى النيسابوري ، عيسى بن اسحق بن موسى الحطمي ابو العباس الانصاري القاضي بن القاضي بنشابور ، عمرو بن بشر ابو حفص النيسابوري سكن بغداد ، عمرو بن نصر بن عبدالله النيسابوري ، عباس بن حمزه بن عبدالله بن اشرس ابو الفضل الواعظ النيسابوري صاحب احمد بن حرب والسكه منسوبة الى العباس وهو من اكابر العظام وله مع ذي النون بصر مباحثات وحالات و كان مجاب الدعوة توفي رضي الله عنه في شهر ربيع الاول سنة ثمان وثمانين و مائتين ، عمران بن موسى بن بحامع ابو اسحق السحبستاني وهو محدث ثبت مقبول كثير الرحله والتصنيف و توفي بجرجان سنة ثلثمائة ، عمران بن موسى ابو موسى الاعيانى النيسابوري ، عبدوس بن محمد بن عبدالله السجورى النيسابوري ، عصمة بن مسعود بن منصور بن ابراهيم النيسابوري ابو سعيد القطان عسان بن محمد النيسابوري العابد ابو جعفر القاروني ، القسم بن خلد بن قطي ابو سهل المروزي محدث عصره بمرور ، امام الحديث في عصره محمد بن اسحق بن خزيمة بن المغيره بن صالح بن بكر السلمى مولى محشر بن مراحم ابو بكر العالم الاوحد المقدم باتفاق اهل عصره على تقدمه رضي الله عنه و كان يسكن بجنجروود و كان شيخ محمد بن اسمعيل البخاري ومسلم بن الحجاج النيسابوري ومحدثي عصره . قال الحاكم سمعت ابا بكر محمد بن علي الفقيه الشاشي يقول حضرت ابا بكر محمد بن اسحق بن خزيمة فقال له ابو بكر النقاش المقرئ البغدادي بلغني لما وقع بين المزني و بين عبد الحكم ما وقع قيل للمزني انه يرد على الشافعي قال لا يمكنه الا بمعونه محمد بن اسحق النيسابوري اياه قال ابو بكر كذا كان و ايضا سمعت عن محمد بن يحيى اذنته امرأة فسالت عن مسئلة في الحيض فقال محمد بن يحيى اذهبى الى جنجروود ثم مئان يعرف بمحمد بن اسحق بن خزيمة مسئلته عن هذه المسئلة و كراماته مرويه رضي الله عنه وارضاه و توفي من ذي القعدة سنة احدى عشرة و ثلثمائة وصلى عليه ابنه ابو النصر

وكان قدامتلا ميدان الحسين والى جنجرو د فى الموضع الذى صلى عليه ودفن فى حجرة من داره ثم صير تلك الحجرة مقبره اللهم ارحمه ، محمد بن اسحق بن مهران بن عبدالله الثقفى ابو عبدالله السراج النيسابورى محدث عصره وتوفى رضى الله عنه سنة ثلاث عشرة وثلثمائه وهكذا قرأت على قبره فى مقبرة الحسين بن معاذ على طريق اليمين من الشارع عن يمين قبر يحيى بن يحيى ، محمد بن اسحق بن ابراهيم بن مخلد الحنظلى ابو الحسن ولد بمرو و نشاء بنشابور وانصرف فى آخر عمره الى مرو و توفى بها ، محمد بن اسحق بن عبدالله بن ابراهيم بن عبدالله المستلى النيسابورى ابو عبدالله الملقب بالمنتوف ، محمد بن اسحق بن الاشعث السحرى النيسابورى هذا شيخ من محله باغ سين وله بها عقاب محمد بن اسحق الشافعى النيسابورى شيخ قديم ، محمد بن اسحق بن عبدالرحمن ابو عبدالله المناشكى النيسابورى ، محمد بن اسحق الانماطى النيسابورى ، محمد بن اسحق بن النعمان النيسابورى ابو عبدالله الصفار ، محمد بن اسحق بن نصر الباد النيشابورى ، محمد بن اسحق بن الصباح ابو عبدالله التاجر النيسابورى ، محمد بن اسحق بن ابراهيم النيسابورى ابو العباس البيهقى الزاهد ، محمد بن اسحق بن ابراهيم النيسابورى ابو عبدالله الصيدلانى ، محمد بن ابراهيم بن القسم النيسابورى ابو عبدالرحمن المدينى ، محمد بن ابراهيم بن اسمعيل الفقيه ابو عبدالله النيسابورى ، محمد بن ابراهيم بن بشر بن عبدالله بن حبيب النيسابورى ، محمد بن ابراهيم بن عبدالله الاديب النيسابورى ابوبكر ، محمد بن ابراهيم بن مقاتل بن صالح المبكى النيسابورى ، محمد بن ابراهيم بن القسم الاصهبانى نزيل بنشابور ابوبكر محمد بن ابراهيم بن هاشم النيسابورى ، محمد بن ابراهيم بن القسم النيسابورى ابو عبدالله الحشاب ، محمد بن ابراهيم بن سعيد بن قطبه القيسى ابو عبدالله النيسابورى من محله باب عروة وهو من بيت كبير ، محمد بن اسمعيل بن مهران بن عبدالله ابوبكر الاسماعيلى النيسابورى احد اركان الحديث بنشابور كثرة

انت بشرط النبي اذ قال يوماً اطلبوا الخير في حسان الوجوه

محمد بن جعفر بن ابرهیم بن مسلم النیسابوری ابو جعفر ، محمد بن حمید ابو عبدالله
القہستانی نزیل بنشابور ، محمد بن جعفر بن محمد بن یزید الشعرانی ابو عبد النیشابوری
الازارواری قریۃ من جوین هو یروی هذا الشعر عن اعرابی :

یا فالق الاصباح انت ربی وانت مولایی وانت حسبی
فاصلحن بالیقین قلبی ونجنی من کرب یوم الکرب

محمد بن حمدان بن مهران المهرانی ابوبکر النیسابوری سماعه
کله بنشابور ، محمد بن حبیب بن فضاله الحلاب ابو عبدالله النیسابوری ، محمد بن
الحسن بن عبیداله بن محمد بن طغان الترك النیسابوری ، محمد بن الحسن ابو علی
الحیری ، محمد بن الحسین بن عمارة ابو عبد النیسابوری المقری من المدینہ الداخلہ ،
محمد بن الحسن بن ہشام الحیری ابوبکر النیسابوری ، محمد بن محمد بن الجسین بن
معاذ النیسابوری یلقب بجمویۃ الطویل محمد بن حامد بن محمد بن ابرہیم النیسابوری
ابوبکر الحیری ، محمد بن الحمید البزاز النیسابوری ، محمد بن الحسن بن الحسن ابوبکر
النیسابوری و یعرف بابی بکر بن ابی علی البرزعی ، محمد بن الحسن ابو عبدالله الزمجاری ،
محمد بن حمزہ بن عبدالله السمرقندی ، محمد بن خالد ابوبکر القاضی الرازی نزیل
بنشابور ، محمد بن خشنام بن سعد ابو عبد الرحمن النیشابوری ، محمد بن داود بن
یزید بن حازم ابوبکر الرازی ، محمد بن دلویہ ابوبکر النیشابوری ، محمد بن ابی ذرۃ
القاری النیسابوری ، محمد بن دلویہ بن عبدالله النیسابوری ابوبکر الخراز ، محمد
بن درست الزاهد ابو عبدالله النیشابوری شیخ قدیم ، محمد بن رومی النیسابوری ،
ابو عبدالله شیخ صاحب اخبار و حکایات ، محمد بن مسیح بن سریع ابو مسیح العامری
الترمذی ، محمد بن روح النیسابوری ابو احمد الاستوایی شیخ قدیم ، محمد بن رزام
ابو احمد الهروری الفقیہ الادیب من اجلہ اهل البلد ، محمد بن زیاد النیسابوری ابو
عبدالله الفقیہ البردعی و کان من الزہاد والفقہا ، محمد بن زکریا بن قمیم

ابو عبد اللہ النیسابوری محمد بن زنجویہ بن الہشیم بن عبد اللہ القشیری ابوبکر النیسابوری،
محمد بن زکریا بن الحسن بن زکریا الشیبانی النیشابوری ابو عبد اللہ الرقیانی، محمد
بن سعدویہ النیشابوری ابو علی البیهقی، محمد بن سفیان بن عبد اللہ بن سان النیشابوری
ابو عبد الرحمن و منزله جنیدایہ، محمد بن سهل بن عبد اللہ ابوتراب القہستانی،
محمد بن سهل ابوتراب الطوسی، محمد بن سلیمان بن فارس النیسابوری ابواحمد
الدلال، محمد بن سلیم بن مہران النیسابوری ابی بکر، محمد بن سلیم بن
خالد العبدی ابو عبد اللہ النیسابوری شیخ مشہور من میدان زیاد، محمد بن شہیل
بن الاصبہد الحرس ابو عبد اللہ النیسابوری من محلہ جنجروود، محمد بن سلیم بن
یوسف السلیطی ابو عبد اللہ النیسابوری، محمد بن سهل بن عبد اللہ النیسابوری محمد
بن سعید بن محمد المروزی ابو عبد اللہ البورقی حدث بنشاپور بحملہ من المناکریم
قوم مجهولین فروی عنہ جماعت من شاہخنا وامسک جماعة وقد وضع من المناکیر
على التقات مالا یحصى وافحشها روايته عن بعض مشایحنہ عن الفضل بن موسی الشیبانی
عن محمد بن عمرو عن ابی سلمہ عن ابی ہریرہ عن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کما زعم
انه قال سیکون فی امتی رجل یقال له ابو حنیفہ ہو سراج امتی ہکدی حدث فی بلاد
خراسان ثم حدث به فی بلاد عراق باسناده وزاد فیہ انه قال سیکون فی امتی رجل
یقال له محمد بن ادريس فتنه علی امتی اضر من فتنه ابليس فکل من حدث بهذا الحدیث
فانه فی النبی علیہ السلام من جملہ من قال فی حقہم من حدث عنی الحدیث یری انه
کذب فهو احد الکاذبین، محمد بن سهل المروزی، محمد بن سعید بن غالب النیسابوری
ابو عبد اللہ، محمد بن شادان النیسابوری، ابو سعید الاصم الجندی فرخی الشیخ الفہم
المتقن المقدم وجند فرح قریة علی فرسخ من الباد و کان لا یدخل البلد الا فی الجمعات
ویحدث فی قریتہ وتوفی رضی اللہ عنہ سنہ ست و ثمانین مائین، محمد بن شادان بن

علی النیسابوری ابوالعباس الضریر کف بصره بعد الثمانین ، محمد بن شعیب بن محمد
 بن المغیره بن بکر السلمی النیسابوری ابوبکر الجنجروی ، محمد بن شعیب بن علی
 ابوبکر النیسابوری ویلقب بالصر ، محمد بن شادان بن اسمعیل النیسابوری ابوالعباس ،
 محمد بن شاد بن عبدالله النیسابوری ابو عبدالله ، محمد بن شهریار النیسابوری ، محمد
 بن شعیب بن صالح النیسابوری ابو عبدالله القصری و یقال انه من قصر عبدالجبار ،
 محمد بن الصباح النیسابوری ابو عبدالله الخياط ، محمد بن صالح بن جمیل ابوالحسن
 الطوسی محدث کثیر ، محمد بن صالح بن یونس النیسابوری ابو عبدالله ، محمد بن
 صالح بن الهشیم القشیری ابوبکر النیسابوری من محله ملقباد ، محمد بن طیفور
 الزاهد ابو عبدالله النیسابوری ، محمد بن طاهر بن عبدالله بن طاهر الامیر ابو عبدالله
 النیسابوری وتوفی ببغداد ، محمد بن عبدالسلم بن بشار ابو عبدالله النیسابوری المعروف
 بالوراق کان موزق علی اسحق بن راهویه و کان من العباد ، محمد بن عبدالله بن
 یوسف بن خرشید النیسابوری ابو عبدالله الدیری و دیر قرية علی فرسخ من البلد ،
 محمد بن عبدالله بن المبارك الخياط النیسابوری ، محمد بن عبدالله بن اسحق الحوار
 ابو عبدالله الطوسی ، محمد بن عبدالملک بن سلمه النیسابوری ابو عبدالله القشیری ،
 محمد بن عبدالله بن حامد النیسابوری ، محمد بن عبدالله بن الجنید النیسابوری ابو
 عبدالله ، محمد بن عبدالله بن القسم ابو عبدالله العمری ، محمد بن عبدالله العاملی ابو
 عبدالله النیسابوری ، محمد بن عبدالله بن یزید الرازی ابوبکر سکن بنشاپور ، محمد
 بن عبدالله بن عمرو المروزی ، محمد بن عبدالصمد النیسابوری ابوبکر الاسفرائینی
 محمد بن عبدالله بن محمد بن مخلد الهروی ابوالحسن المخلدی ، محمد بن عبدالملک
 بن سلمه النیسابوری ، محمد بن ابی عیاض النیسابوری ، ابو عبدالله الواعظ الزاهد ،
 محمد بن عیسی النیسابوری تزیل مکه ، محمد بن علی بن ابرهیم ابو عبدالله الحافظ

المروزی ، محمد بن عمر بن هشام الحافظ ابوبکر الرازی وتوفی بمرو ، محمد بن علی بن علویة الفقیه ابو عبدالله الجرجانی الرزاز من ائمة عصره للشافعیین ، محمد بن عمرو بن سلیمان بن عبدالرحمن بن عبدالله النیسابوری وهو ابوبکر بن عمرویه الملقابادی ، محمد بن عمر بن العلا العامری ابو عبدالله الجرجانی الصیرفی ، محمد بن علی بن الحسن النیسابوری ابو عبدالله ، محمد بن عبد بن عامر بن مرداس بن هرون السعدی توفی فی البادیه ، محمد بن عمرو بن جبریل النیسابوری من رستاق یهق ، محمد بن عمرو بن خالد ابوبکر البلخی ، محمد بن علی بن الحسن ابو عبدالله المرقدی ، محمد بن علی بن رافع التمیمی الحافظ ابوبکر البلخی ، محمد بن العباس بن الحکم المروزی ، محمد بن عبدربه النیسابوری ، محمد بن علی بن سعید بن جریر النسوی ابو عبدالله ، محمد بن علی بن عثمان بن حمزة الانصاری ابو عبدالله المدنی ، محمد بن علی بن الحسن بن خلیل النیسابوری ابو عمر والقطان المجاور برباط قراره ، محمد بن عبدالله النیسابوری محمد بن عبدالله بن مهدی بن ابی المهدی النیسابوری ابوبکر الشعرائی من قصبه المهرجان کثیر الرحلة والحديث ، محمد بن ابو عیدالله الحافظ الملقب بقرطمة البغدادی ، محمد بن عمرو بن الریبع بن سلیمان الطافی ابو عبدالله الطوسی ، محمد بن علی القاضي ابو عبدالله المروزی المقلب بالخیاط الزاهد العابد المجتهد فله قضاء نیشابور ، محمد بن علی بن ابرهیم المروزی ابوتراب ، محمد بن العباس بن یوسف بن القسم بن سلیمان بن سلیط النیسابوری من المدینه الداخله ، محمد بن علی العمری ابو جعفر الشافعی سکن بنشابور ، محمد بن فراس ابو عبدالله الاسفراینی النیسابوری ، محمد بن الفضل محمد بن الطیب ابو الحسن النیسابوری و ملقب بفوز البشتی ، محمد بن فوز بن عبدالله بن مهدی النیسابوری ابوبکر العامری ، محمد بن الفضل بن عصمة النیسابوری ، محمد بن قتیبة بن عبدالله بن موسی النیسابوری ابوبکر الاسفراینی ، محمد بن القاسم ابو نعیم

صاحب الرباط ہراوہ ، محمد بن قیصتہ القابادی ابوبکر النیسابوری ، محمد بن کرام العابد ابو عبد اللہ السحری وقیل انه من بنی قرار مولده بقریة من قرى زرنج و نشأ بسجستان وحصل عند احمد بن حرب فی خراسان ، محمد بن الیث ابو عبد اللہ النیسابوری محمد بن محمد بن رجاء بن السدی ابوبکر النیسابوری من اهل اسفراين ، محمد بن المسیب بن اسحق بن ادیس النیسابوری ابو عبد اللہ الارغمانی و كان من العباد المحدثین ، محمد بن المنذر بن سعید بن عثمان الهروی ابو عبد الرحمن شکر ، محمد بن ماہان الجوینی ، محمد بن منصور النیسابوری من اهل اسفراين ، محمد بن محمد بن شاد النیسابوری ابو عبد اللہ الرادسانی ، محمد بن محمد بن سعید بن عبد الحمید الانصاری ابونصر المقیم بنشابور ، محمد بن موسی الواسطی ابوبکر الصوفی صاحب الاحوال قد سکن بنیساہور مدة ثم سکن بمر و صار له بها اصحاب من افضل المسلمين وتوفی بها ، محمد بن مہران النیسابوری ، محمد بن مصر بن معن المروزی ابومضر الرباطی صاحب الاخبار و الحکایات ، محمد بن نصر الامام ابو عبد اللہ المروزی الفقیہ العابد العامل امام اهل الحدیث فی عصره بلامدافعه وتوفی بسمرقند فی المحرم سنہ اربع و تسعین ومائین وقیل رجال خراسان اربعه ، عبد اللہ بن المبارک و یحیی بن یحیی واسحق بن ابرہیم الحنظلی و ابو عبد اللہ محمد بن مضر المروزی ، محمد بن نعیم بن عبد اللہ النیسابوری ابوبکر المدنی وذلك ان منزله ومسجده فی المدینہ الداخلہ فنسب الیہا من اعیان المحدثین الثقات الاثبات ، محمد بن النصر بن سلامة الحرودی بن یزید ابوبکر الجارودی شیخ وفیہ وعین علماء عصره خطأ و کمالا و ثروة و ختطة المشہورہ ومسجده فی المربعۃ الصغیرہ والجارود جدایہ صاحب ابی حنیفہ ، محمد بن نصر الفراء النیسابوری محمد بن ہاشم بن زیاد الترمذی ، محمد بن ہارون بن سعید بن عبد الحکیم السمرقندی

الکاغذی ابونصر ، محمد بن یحیی بن سهل النیسابوری ابوبکر المطرز والمسجد فی
المربعه منسوب الیه وهی خطه کثیره لاهل الحدیث ، محمد بن یحیی بن خالد بن مهران
النیسابوری ابوبکر الاعوج ، محمد بن ابی یزید بن صالح الفراء النیسابوری ابواحمد بن
ابی خالد ، محمد بن یاسین بن النصر بن سلیمان بن ربیعہ الباهلی ابوبکر الفقیه النیسابوری
محمد بن یاسین بن النصر ابواحمد النیسابوری الفقیه اخو ابوبکر ، محمد بن یحیی بن
خالد ابویحیی المروزی ، محمد بن یحیی بن عبدالرزاق البخاری ، محمد بن یحیی بن
مهران ابوبکر المستملی النیسابوری ، محمد بن یوسف بن معقل ابو عبدالله النیسابوری
الاموی ، محمد بن یوسف بن سعید ابو حمزه النسوی ، موسی بن اسحق بن موسی الحطمی
ابوبکر الانصاری القاضی ، موسی بن هرون بن عبدالله الحافظ ابو عمران البزاز ،
موسی بن محمد بن موسی النیسابوری الذهلی ابو عمرو الاعین ، موسی بن عبدالمؤمن
النیسابوری ابو العباس البشتی محدث مفید واسع الرحله ، موسی بن الحسین بن
عبدالرحمن النیسابوری ابو عمران البیهقی مضارب بن ابرهیم النیسابوری ، ابو الفضل
الادیب وکان اوحد عصره بنیسا بور فی الادب والخو ، مذکور بن الحارث النیسابوری
ابواللیث البوزجانی ، مطهر بن محمد بن یحیی النیسابوری ، ابو علی منصور بن علی
بن عبدالله النیسابوری ابونصر السختیانی ، منصور بن اسد النیسابوری ، مکی بن
محمد بن احمد بن ماهان ابو العباس البلخی ؛ مکی بن عبدالغفار النیسابوری مسدد بن
قطن بن ابرهیم النیسابوری ابو الحسن القشیری وکان مزکی عصره والمقدم فی الزهد
والورع واکبریت فی العلم بنشاپور بیته من الطرفين جميعاً ، موقل بن الحسن عیسی بن
ماسرخی النیسابوری ابو الوفا الماسرخی شیخ بنشاپور فی عصره ابوة ونروة وکمال
عقل و کرماً حتی یضرب به المثل فی ذلك ، محمود بن هزیمه النیسابوری المقری ،
محمود بن عبدالرحمن البلخی مقبل بن رجا الطوسی ، محیب بن ابرهیم بن سلیمان بن

خالد العبدی النیسابوری المیدانی ، نصر بن بشر النیسابوری ، نصر بن محمد بن الحراث بن نصر بن المفلس النیسابوری ابواللیث ، نصر بن عمار بن یحیی بن العباس بن عبدالرحمن بن سالم الخرزجی ثم الانصاری النیسابوری ابواللیث ؛ نصر بن احمد بن اسد بن نوح ابواللیث السامانی الامیر و هو اخو الامیر الماضی اسمعیل بن احمد و اکبر الاخوه نصر بن احمد بن نصر الحافظ ابو محمد الکندی البغدادی اخو ائمة الحدیث و يعرف بنصرک البغدادی؛ النصر بن سلمة بن عبدالله النیسابوری اللغوی ابو سلمة التمیمی محمد بن احمد بن یوسف السلمی ابو اسمعیل نعیم بن الفضل ابو الفضل النیسابوری ؛ هارون بن عبدالصمد بن عبدوس بن حسان النیسابوری ابو موسی الدخی ، هارون بن هشام النیسابوری ابو موسی الاستوائی ، هارون بن محمد بن منخل بن قاسم القرسی ابو موسی النیسابوری ، همام بن احمد بن یزید بن عبدالله النیسابوری ابو احمد العابد ، یحیی بن منصور الزاهد الحافظ ابو سعید الهروی امام بلخ فی عصره ، یحیی بن زکریا بن حرب النیسابوری ، یحیی بن زکریا بن یحیی النیسابوری ابو زکریا الاعرج ؛ یحیی بن عبدالله بن سلیم النیسابوری ، یحیی بن عمر النیسابوری یحیی بن مختار النیسابوری ، یحیی بن زکریا بن یحیی بن ناصح التمیمی النیسابوری یحیی بن محمد بن حماد بن داود الثعلبی الکوفی سکن نیشابور ، یحیی بن محمد بن غالب ابو زکریا العابد النسوی ، یحیی بن نوح بن عمر ابو زکریا العابد النیسابوری ، یحیی بن المثنی النیسابوری ابو زکریا الشعار ، یعقوب بن یوسف بن یعقوب النیسابوری ابو یوسف السوسی من کبار اهل نیشابور من بیت العدالة والثروة ، یعقوب بن سلیم النیسابوری ابو یوسف الاسفرائینی ، یعقوب بن یوسف بن یعقوب النیسابوری ابو یوسف الاخرم الشیبانی الفقیه ؛ یعقوب بن یوسف بن معقل بن سنان الاموی النیسابوری ابو الفضل الوراق ولد ابی العباس الاصم والخطه منسوبة الیه یقال سکة یعقوب الوراق فی محلة الزمجار ، یعقوب بن اسحق بن

ابرهیم بن یزید النیسابوری ابو عوانة الاسفرائینی من علماء الحديث ومن الرحالة فی اقطار الارض مطلب الحديث ، یوسف بن موسی بن عبد الله بن خالد بن حموك ابو یعقوب المرورودی من اعیان محدثی خراسان المشهورین بالطلب والرحله وتوفی بمرورود سنه ست وتسعين ومائین ، یوسف بن یعقوب بن یوسف ابو عمر والنیسابوری نزیل بغداد یوسف بن الجوزجانی ابو یعقوب العابد النیسابوری ، یوسف بن ابرهیم النیسابوری ابو یعقوب الماکیانی، یونس بن ابرهیم بن النصر ابو محمد النیسابوری .

ذكر الطبقة السادسة من العلماء النيسابوريين ومن سكنها وحدث فيها من علماء المسلمين رضى الله عنهم

احمد بن اسحق النيسابوری ابو حامد الاسفرائینی ، احمد بن اسحق بن ابرهیم بن موسی الحیری ، احمد بن ابرهیم بن احمد بن حاجب النيسابوری ابو سعيد الحاجی وكان ملقب بحمدان ، احمد بن ابرهیم بن داود النيسابوری الميدانی من میدان زياد وتوفی سنه خمس عشر وثلاث مائه احمد بن ابرهیم بن شادان بن عبد الله النيسابوری ابو حامد الحفاف ؛ احمد بن اسحق ابو حامد البزاز النيسابوری ، احمد بن اسمعيل بن جبريل النيسابوری ابو حامد المقرئ الصرام وكان من كبار قراء المجتهدین ، احمد بن بشر بن محمود النيسابوری ابو يحيى الاسفرائینی ؛ احمد بن جعفر بن مشكان النيسابوری ابو حامد الخفاف ، احمد بن جعفر بن احمد بن بكر بن زياد الوحامد الشيباني النيسابوری، احمد بن حمدان بن علی بن سنان النيسابوری الزاهد العابد ابو جعفر بن حمدان الحیری وكان مجاب الدعوة وتوفی رضى الله عنه سنه احدى عشر وثلثمائه بنشابور قبل ابي بكر محمد بن اسحق بن خزيمه ، احمد بن حمدويه بن موسی النيسابوری ابو حامد المؤذن وكان من اعيان الصالحين جاور مكة خمس سنين احمد بن حامد بن ابي حامد ابو عمر

الشاشی ، احمد بن الحسين النيسابوری ابو حامد السراج ، احمد بن الحسين بن محمد بن عبد الله بن بكر بن جعد المذکر ابو حامد النيسابوری المعروف بالدقاق ، احمد بن جعفر بن عمير المروزی ، احمد بن السري بن سهل النيسابوری ابو حامد الجلاب و كان مسكنه كالماباد ، احمد بن سعيد العابد النيسابوری ، احمد بن شادان بن محمد النيسابوری ابو العباس الاسفراينی ، احمد بن عبد الرحمن بن محمد بن نصر النيسابوری احمد بن عبد الرحمن ابو حامد السرخسکی وهی قرية على باب البلد ، احمد بن عبد الرحمن بن يحيى بن سعيد النيسابوری ابو بكر الجودی ، احمد بن عبد الرحمن بن اسمعيل النيسابوری ابو حامد الجلودی ، احمد بن علي بن الحسين بن شهر يار الحافظ النيسابوری المقدم العالم بالحديث صاحب المصنفات الكثيرة المفيدة و روى عنه حفاظ الدنيا في عصره و كان ابوه من الرى سكن بنشابور وبها نشأ ومات وقيل مات في سنة خمس عشرة وثلثمائة بالطبران من طوس و هو اربع و خمسين سنة ، احمد بن عبيد بن عبد العزيز ابو طاهر النسوى ، احمد بن عبد الله ابو حامد الذهلى النيسابوری احمد بن محمد بن الحسين الحافظ ابو حامد بن الشرقى النيسابوری صاحب الصحيح وتلميذ مسلم بن الحجاج واحده عصره في المفرقة ومات في رمضان سنة خمس وعشرين وثلثمائة ودفن في مقبرة شاهنبر والخطة المشهورة بالشرقيين في اعلى الزمجار ، احمد بن محمد بن همام ابو الحسين النيسابوری ، احمد بن محمد بن سعيد النيسابوری ، ابو بكر بن ابى الحجاره شيخ معروف ويسكن سكة الخندق ، احمد بن محمد بن اسحق ابو حامد الوراق النيسابوری ، احمد ابو على النيسابوری احمد بن محمد بن حامد بن منصور بن الفضل البزاز الطوسى ابو حامد سكن بنشابور وقال الحاكم واطنه نيسابور ياولى قضا طوس ونسب اليها ، احمد بن محمد بن يحيى النيسابوری ابو الحسن الرازى احمد بن محمد بن علي الفقيه ابو خاتم النيسابوری و يعرف بالسحري ، احمد بن محمد بن ابو حامد الغازى ، احمد بن محمد بن رنحويه الموازينى ، احمد بن

محمد بن ادم الساسی، احمد بن محمد بن عبدالرحمن بن سرالحکیم العبدی، احمد بن محمد بن
الحسین النیسابوری ابوالحسین الحداسی، احمد بن محمد بن عمر بن جعفر بن حفص
محمد النیسابوری ابو عمرو السمسار و کان من المتعصیین لاهل السنه الباذلین للمال و
الجاه و کان ابو مجاب الدعوة، احمد بن محمد بن موسی النیسابوری ابو حامد القلاسی،
احمد بن محمد بن یحیی بن بلال البزاز ابو حامد المعروف بالخشاب النیسابوری مدفون
فی باب معمر، احمد بن محمد بن اسحق بن ابرهیم بن عمار الخزرجی ابو عمرو المزکی
احمد بن محمد بن الحسین بن قریش الماهیانی ابو نصر المروزی الغازی سکن بنیسا بور
حتی مات بها، احمد بن محمد بن حمدان المؤدب ابو حامد النیسابوری، احمد بن
محمد بن صالح النیسابوری، احمد بن محمد بن عبدالله النیسابوری ابو عبدالله العمری،
احمد بن منصور المروزی الاحول، احمد بن محمد بن معروف النیسابوری، احمد بن
نصر بن محمد بن اشکات النجاری ابو نصر الزعفرانی، احمد بن یونس بن ابرهیم بن
النصر النیسابوری ابو العباس، احمد بن یوسف الصابونی الفقیه ابو الحسن المناظر،
احمد بن یحیی بن سعید النیسابوری ابو حامد الکردی، ابرهیم بن محمد بن نصر النیسابوری
ابو اسحق الکرامیسی، ابرهیم بن الحسین بن محمد ابو اسحق المقری، ابرهیم بن
محمد بن ابرهیم ابو اسحق النیسابوری الفقیه و کان یعرف بالخدامی من باب عروہ سکه
خدام و هو من اجله الفقه لاهل الراى، ابرهیم بن احمد بن محمد النیسابوری ابو اسحق
السختیانی، ابرهیم بن اسحق بن ابرهیم الادیب النیسابوری ابو اسحق المروزی، ابرهیم
بن محمد بن مرشد النیسابوری ابو اسحق المعدل النیشابوری، ابرهیم بن ابی مطیع
ابو اسحق النیسابوری القطان، ابرهیم بن محمد بن قمیصه ابو اسحق النیسابوری،
ابرهیم بن محمد ابو اسحق النیسابوری المعروف بالایوردی، ابرهیم بن احمد بن
الحسن ابو اسحق النیسابوری المعروف بالبغدادی، ابرهیم بن محمد بن ابرهیم بن شداد

النيسابورى ابواسحق الشدادى الحاكم ، ابرهيم بن على بالويه ابواسحق البلخى ،
 ابرهيم بن محمد ابواسحق الرئيس البسطامى مكن بنسابور بياغ الدارس وبهامدرسته
 وداره اللتى بناها لاهل الحديث ابرهيم بن سيمجور ابواسحق الامير بن الامير العادل بن
 العادل ولى بنسابور سبع ستين فصارت ايامه تاريخا فى العدل و توفى ببخارا فى سنه
 خمس وثلثين وثلثمائه ابرهيم بن عبدالله ولقب عبدالله بن عبدوس بن احمد بن جعفر
 الحرش ابواسحق العدل النيسابورى من محلة الحيره ، اسمعيل بن ابرهيم بن عمال
 الخرزجى الانصارى ابو محمد النيسابورى ، اسمعيل بن ابرهيم بن عبدالرحمن النيسابورى
 اسمعيل بن مطرب بن بحر بن سنان النيسابورى ابو عبدالله الزهجارى ، اسحق بن ابرهيم
 بن عبدالملك النيسابورى ابو يعقوب الهجرى محدث جرجان فى عصره اسحق بن عيسى
 بن يونس ابو يعقوب المرجانى ، اسحق بن محمد بن عبدالله النيسابورى ابو يعقوب
 الجنابدى ، اسمعيل بن محمد ابو يعقوب الوراق النيسابورى وكان من الصالحين ،
 الياس بن محمد بن يوسف بن حفص ابو يحيى الطوسى ، احمد بن على بن الحين القاضى
 الترمذى ، بكر بن محمد بن اسحق بن خزيمة ابو نصر النيسابورى قال الطاهر محمد بن
 الفضل بن اسحق توفى عمى ابو النصر سنه ثلاث وعشرين وثلثمائه يروى عنه هذا البيت،

لسان الفتى نصب و نصف فؤاده فلم يبق الا صورة اللحم والدم

وكاين ترى من ساكت لك معجب زيادته او نقصه فى التكلم

بكر بن عبدالله بن محمد القاضى ابو على بن ابو بكر الحنالى الرازى وقدروى وحدث
 بالمناكير بكر بن محمد بن عبدالله النجارى، بشر بن العباس بن الاشعث المروزى، جعفر بن
 محمد بن احمد بن بحر بن التميمى ابو محمد النيسابورى جعفر بن احمد بن عمرو ابو محمد
 النيسابورى جعفر بن الغازى، الحسين بن محمد بن الحسن بن ابرهيم القاضى ابو على الجنابدى
 ولى قضا بنسابور، الحسن بن محمد بن ابرهيم ابو طاهر الجنابدى النيسابورى، الحسن بن

ابو محمد النصر آبادی السمسار و کان من العباد الحسن بن محمد بن
بکر النیسابوری ابو علی بن خان یحیی بن معاذ، الحسن بن محمد بن جابر النیسابوری
ابو علی الشعیری المعروف بحسن الوکیل، الحسن بن علی بن الحسین جعفر النیسابوری
ابو علی من محله عمر آباد، الحسن بن محمد بن سنان النیسابوری ابو علی السواق
القنطری، الحسن بن محمد بن یاسین بن النصر الباهلی النیسابوری، الحسن بن محمد -
بن قیس بن صالح النیسابوری ابو علی البزاز، الحسین بن محمد بن احمد بن یونس بن
جندل النیسابوری ابو علی القهستانی نزل ابود بنسبور، الحسین بن محمد بن هارون
ابو علی النیسابوری، الحسین بن محمد بن موسی بن محمود بن النیسابوری ابو علی -
السمسار و کان من اهل الصدق و المعروف بطالب الحدیث و الرحاة، الحسین بن فوران
النیسابوری، الحسین بن محمد بن بشر النیسابوری ابو علی الانماطی، الحسین بن نصر -
النیسابوری ابو علی الباری و بارقریه من قری بنسبور، الحسین بن هارون ابو علی -
المراغی من الرحاله فی طلب الحدیث و توفي بنسبور سنه خمس عشره و ثلثمائه .
الحسین بن اسمعیل بن یحیی لنیسابوری ابو علی الصفار، الحسین بن بحر بن عبدالله -
المعلم النیسابوری ابو علی المعروف بالصوفی، الحسین بن محمد بن محمد سام التمیمی
ابو علی الحاکم البلخی، حمید بن محمد بن علی الشیبانی ابو عمر و النیسابوری يعرف
بحمید الصبی، حامد بن محمود بن معقل النیسابوری ابو محمد الفطان حامد بن محمد -
محمد النیسابوری ابو العباس المشهور بابی العباس بن کایم الشاهد و مسکنه سکة
سکش، حامد بن احمد بن محمد بن حبیب ابو احمد المروزی، حامد بن ابی حامد
الاشروسنی حدث بنسبور، حوتره بن محمد النیسابوری ابو محمد المرزودی خالف بن
حنظلة بن خاقان السرخسی ابو محمد، زکریا بن محمد بن اثار العدل النیسابوری
ابو یحیی الميدانی من میدان زیاد، زید بن یحیی بن الحسین العامری النیسابوری

ابوالحسین من مچله دروان کوس ، سلمین بن داود بن عبدالله النیسابوری ابویوب و
 یعرف بابن داود النسوی و کان ابوہ نزل بنسایور ، سهل بن عبدالله ابو حاتم السجستانی ،
 سفیان بن محمد بن حاجب بن محمود النیسابوری ابو الفضل الجوهری و کان من
 المشهور بطلب الحديث بخراسان و العراق و من اهل الثروة و الافضال علی اهل العلم
 رحمۃ اللہ ، سلمہ بن النصر بن سوادہ بن عقیل القشیری ابو النصر النیسابوری من باب -
 الدیر ، صالح بن نوح بن منصور النیسابوری ابو الفضل الفرہاد جردی ، صدیق بن عبدالله
 الرادسانی النیسابوری ، طاهر بن یحییٰ بن قبیصتہ النیسابوری ابو الطیب البلقی ، عبدالله بن
 محمد بن عمر النیسابوری ابو محمد العطری ، عبدالله بن محمد بن ابرہیم النیسابوری
 ابو محمد الزوزنی ، عبدالله بن محمد صبیح بن عبدالعزیز و هو ابو بکر بن سالم بن
 عبدالله عمر بن الحظاب العدوی ابو محمد الجوهری و منزله فی سکہ حمدان

قال الحاكم رحمه الله و منزل ابی ایضا سکہ حمدان و مسجدہ و مسجد ابی الذی کان
 عایہ المیدنہ قدیمًا و قال ابی توفی عبدالله اخی من الرضاعہ سنہ خمس عشر و ثلثمائہ ، عبدالله
 بن الفضل بن محمد بن عقیل بن خویلد الخزاعی ابو بکر النیسابوری عبدالله بن الحسین بن
 محمد النیسابوری ابو بکر المؤدب ، عبدالله بن محمد بن داود القشیری النیسابوری ابو محمد
 الدهان ، عبدالله بن محمد بن زیاد بن فاضل الفقیہ النیسابوری ابو بکر الشافعی سکن
 بغداد و کان امام الشافعیین فی عصرہ ، عبدالله بن محمد بن مسلم النیسابوری ابو بکر
 عبدالله بن محمد بن ہاشم بن طرمخ الطوسی ابو محمد و کان من اعیان المحدثین فی -
 عصرہ ، محمد بن علی بن طرخان الباہلی ابو بکر البلخی محدث بلخ فی عصرہ ، عبدالله بن
 محمد بن منازل النیسابوری ابو محمد الصوفی المجرد علی الصحة و الحقیقہ لاعلی
 مجری العادہ و توفی رضی اللہ عنہ لیلۃ الخمیس الخامس من ربيع الاول سنہ احدى و
 ثلاثین و ثلثمائہ و دفن فی مقبرہ شاہنبر ولہ حالات عجیبہ قال ابو عبدالله الملقا بادی

عاولت عبدالله بن منازل فی طریق الحج و معنا ابو علی الثقفی و کثرت اجتماع و یذكر۔
 فضل الحنید بن محمد فنزیر ناشوقا الی لقائه و عبدالله بن منازل ساکت فلما دخلنا بغداد
 فقممت انا و ابو علی الثقفی و قلنا لعبدالله قم بنا ترورا بالقاسم فقال اذهبنا انما فقلنا لا تجئ
 فقال لا فتعجبنا و ذهبنا الیه فزادت مشاعده علی ما كان عندنا من اخباره فقال لنا هل
 صبحکما غیر کما قلنا بلی هل من اصحابنا یعرف بعبدالله بن منازل قال کیف لم یحضرنا
 قلنا لعله قال اذا نصرفتما الی فاسئلاه ان یصبحکما قاننا نعم انصرفنا الیه و قصصنا علیه
 ما سمعنا و وصفنا فلم یتکلم بشئی الی ان اصبحنا الیوم الثانی و عرضنا علیه زیارة ابی القاسم
 فامتنع قلنا اذا امتنعت فاخبرنا الذی منعک عن زیارة هذا الشیخ فقال لا بد ان اخبرکم
 قلنا لا قال ان کان امر ابی القاسم علی ما وصفتموه فاما مثل ما تسمعون منه الامثال الطعام
 الطیب یتناولہ الرجل ثم یمخرج فضله علی ما ترون و کذاک علم المعرفة انما یلقى الحق
 الی من شاء من خلقه لدطیبه ثم لا یمخرج بلسانه و لا ینطقه الحق الا بارداہ فلان اکون
 منحوس الخطه بالکلیه من ابی القاسم اخب الی من ان اکون مغبوناً آخذ منه اردی
 ما لقی و یبقی طیبہ عنده فاعجبنا کلامه و قمنا من عنده حتی دخلنا ابی القاسم و رحب
 بنا و سالنا عنه فقصصنا علیه القصه فبکی ابو القاسم حتی کاد ان یغشی علیه و سکت ذلک۔
 الیوم ولم ینطق الی ان قمنا من عنده ، عبدالله بن دلشاد النیسابوری ابو محمد الرلری ،
 عبدالله بن محمد بن احمد بن نصر النیسابوری ابو محمد العابد ، عبدالله بن محمد بن
 ابرهیم البجاری ابو محمد الداعونی ، عبدالله بن حماد بن حنبل بن عمران بن حماد
 ابو عبد الرحمن المطوعی من سکه نوند ، عبدالله بن حمید بن معقل العنطری ، عبدالله
 بن سعید النسوی ، عبدالله بن احمد النیسابوری ابو محمد الوبری ، عبدالله ابن
 عبد الرحمن بن الحسین القاضی بن القاضی ابو القاسم الحاکم ، عبدالله بن سلمه المود
 ابو محمد النیسابوری ، عبدالله بن سعید مغلطوسی نزیل بنسایور ، عبدالله بن محمد بن

سلمه النیسابوری ابو محمد البراز الحافظ ، عبدالله بن محمد بن یعقوب البخاری ابو-
محمد الفقیه الکلابادی المعروف بعبدالله الاستاد، عبدالله بن احمد بن محمد بن الحسین
الماسر خسی ابو محمد النیسابوری ، عبدالله بن اسحق بن یعقوب الکرمانی و غیره ،
عبدالله بن محمد بن الحسین بن الشرقي ابو محمد النیسابوری اخو ابی حامد و کان
اسن منه واسند منه ، عبدالله ابن فارس بن محمد بن علی البخی ابو ظهیر العمری ، عبدالله بن
ابی صالح المذکر ابو عبد الرحمن الزاهد المتکام و کان من المجتهدین فی العبادہ
ولکن انه رای ، رای القدر ، عبید الله ابراهیم بن بابویه النیسابوری ابو القاسم مزکی
عصره و من اعیان المشایخ و مسجده المعروف فی سکه معقل ، عبید الله بن محمد النیسابوری
المعروف بعیدالوراق ، عبید الله بن یعقوب بن یوسف الرازی ابو القاسم الواعظ و توفي
بنیسابور و دفن فی مقبره باب معمر ، عبد الرحمن بن محمد بن الحسین بن علی بن احد
النیسابوری ابو القاسم المذکر الواعظ الادیب الاوحد فی عصره فی صنعتہ بالامدافعه
وله کرامات مشهوره رضی الله عنه ، عبد الرحمن بن محمد بن عبد الرحمن السر خسی
المذکر ابوبکر سکن بنسبور الی ان توفي بها ، عبد الرحمن بن محمد بن سلیمان
النیسابوری ابو محمد من قریه بغوحک ، عبد الرحمن بن محمد بن علویه الابهری
ابوبکر القاضي ولی قضاء طوس و ایه ورد ، عبد الواحد بن سعید النیسابوری ابو احمد
الارغیانی ، عبد العزیز بن الحسن ابوبکر البردعی العابد ، عبد العزیز بن محمد الخشاب
ابو عمر النیسابوری و کان من الزهاد یسکن سکه تنکش ، عبد الملك بن محمد بن عدی
الجرجانی ابو نعیم الفقیه الاسترآبادی ، عبد الواحد بن محمد بن احمد بن بالویه النیسابوری
ابو الحسن البالوی الحیری ، عبد الواحد بن محمد النیسابوری ، عبد الواحد بن محمد
النیسابوری ، عبد الواحد بن محمد بن هانی ابو حاتم شیخ ال هانی و اشتغل بالفتوة
فصار اوحد اهل بلدنا فیها ، عمر بن علی بن عبد الرحمن الجوهری ابو حفص المروزی
المعروف بابن علی ، عقیل بن اسحق ابو حاتم النیسابوری المعروف بعقیل القنارزی

علی الوراق وهو ابن محمد بن احمد بن علی بن عبدالله بن نور النیسابوری ابو محمد من سکه عاصم ، علی بن ابی علی النیسابوری ابو الحسن الزیقی ، علی بن نصر بن عماد الخزرجی ابو الحسن المعروف بابن الحسنك ، علی بن ابراهیم بن معاویه النیسابوری ابو الحسن المعدل و كان من الصالحین ، علی بن محمد بن محمود النیسابوری ابو الحسن الضریر ، علی بن محمد بن احمد النیسابوری ابو الحسن القاضی من راس جوش ابی العنبر ، علی بن الفضل بن طاهر البجلی ابو الحسن الحافظ ، علی بن الحسین بن محمد بن حمدویه السنجابی المروزی ، علی بن قاسم بن علی النیسابوری ابو الحسن الخوافی الادیب الشاعر . علی بن العباس بن سهل النیسابوری ابو الحسن المذکر ، علی بن الحسین الانماطی ابو الحسن النیسابوری . علی بن محمد الطالعی الکوفی ابو الحسن نزیل نسابور ، علی بن محمد بن اسحق المروزی ، علی بن سهل بن مصالح النیسابوری ابو الحسن ، عبدوس بن الحسن بن منصور ابو الفضل النصر آبادی ، عمرو بن عبدالله بن درهم النیسابوری المطوعی الزاهد ابو عمرو المعروف بالبصری ، عمرو بن احمد بن محمد بن حمدان النسوی ابو القاسم نزیل نسابور ، العباس بن الفضل بن الحسن النیسابوری ابو الفضل المحدث آبادی ، العباس بن منصور بن العباس بن شداد بن داود النیسابوری ابو الفضل الفرید آبادی وهی قریه بیاب الباد . العباس بن محمد موهار النیسابوری ابو الفضل ، العباس بن مرزبان المودب ابو الفضل الاصبهانی نزیل نسابور ، العباس بن ابراهیم بن العباس النیسابوری ابو الفضل هذا شیخ من اسفراین من قریة کوران ، عمران بن موسی بن حصین السنجری نزیل نسابور ، عباس بن حمدویه بن احمد بن نصر بن زیاد القاضی ابو فضل المسمی ، فضل بن محمد بن عقیل بن خویلد النیسابوری ابو العباس و یلقب بفضلان الخزاعی و خطه هم برأس سکتہ حرب مشهوره ، الفضل بن محمد بن احمد بن مطرف النیسابوری ابو العباس الکرامیسی ،

الفضل بن حاتم بن هاشم بن سنان النيسابوري ابو العباس الفضل بن محمد بن اسحق بن خزيمة
 ابو العباس السلمي وهي اكبر ولد الامام ابي بكر ، القاسم بن عمر بن سلم بن ابو محمد
 النيسابوري اخو ابي العباس الكوكبي ، القسم بن محمد بن الحسين بن زياد بن الحسين
 بن اسلم النيسابوري ابو محمد الاسامي من باب معمر من سكة ابي دز ، ليث بن محمد بن ليث
 بن عبد الرحمن المروزي ابو نصر الكاتب ، محمد بن علي بن ابي طالب بن زياد ابو جعفر
 القزويني ، احمد بن الحسين النيسابوري ابو احمد بن ابي العباس الماسرخسي ،
 محمد بن عبد الوهاب الثقفي ابو علي الامام المتقدي به في الفقه والكلام والوعظ والورع
 والعقل والدين

قال الحاكم سألت ابا محمد عبدالله بن محمد الثقفي عن نسبة جده قال
 سمعت جدي ابا علي ينتسب ابا محمد بن عبد الوهاب بن عبد الرحمن
 عبد الوهاب بن عبد الاحد بن ابي بن كعب و هو محمد بن الحجاج بن يوسف
 بن الحكم و ينتسب الى مصر وقال كان ابي عبد الوهاب امير قهستان في عهد عبدالله
 طاهر فولدت بقهستان سنة اربع واربعين وماتين وقال ابو محمد توفي جدي ابو علي
 رحمة الله ليلة الجمعة و دفن يوم الجمعة الثالث والعشرين من جماد الاولى
 سنة ثمان وعشرين وثلثمائة ودفن في مقبرة قزوهي ابن تسع وثمانين سنة رضي الله
 عنه وارضاه وحالاته مشهورة ، محمد بن جعفر بن ورثه النيسابوري ابو عبدالله المازني
 محمد بن محمد بن سعيد النيسابوري ابو العباس البختری ، محمد بن زكريا
 النيسابوري ابو بكر الكاغذي من مصنفی الحديث ، محمد بن الحسن بن الجليل
 ابو بكر القطان اسند اهل نيسابور في مشايخ النيسابور بين في عصره ، محمد بن
 حمدون بن خالد بن يزيد بن زياد النيسابوري ابو بكر بن ابي حاتم السلي من اعيان
 المحدثين وتوفي رحمة الله ربيع الاخر سنة عشرين وثلثمائة ودفن في مقبره الحيرة،
 محمد بن عمرو بن هشام بن الزبير النيسابوري ابو احمد البزاز مسجده وداره في ميدان

زیاد، محمد بن سعید بن اسمعیل النیسابوری الفقیه ابوبکر بن ابی عثمان الزاهد،
محمد بن عبدالله بن العنبر بن عطاء بن العنبر ابوعبد الله النیسابوری وکان من اعیان
وجوه نیشابور، محمد بن عبدالرحمن الاصبهانی ابوجعفر الارزنانی من الحفاظ الاثبات،
محمد بن محمد بن یوسف قاضی القضاة بخراسان ابوذر البخاری محمد بن خالد بن احمد
الذهلی الامیر، محمد بن علی بن زیاد النیسابوری ابو الفضل السمدی، محمد بن حمویه بن
عباد النیسابوری ابوبکر طهمان محمد بن الرومی ابو عبدالله الزمجاری، محمد بن ابرهیم
بن عبدویه بن سدوس بن علی بن عبدالله الهذلی ابو عبدالله العدوی النیسابوری المعروف
بکثرة السماع والرحله والتصنیف، محمد بن حمدویه بن سهل الغازی ابو نصر الطوعی
المزوری، محمد بن الحسن بن اسحق النیسابوری ابوجعفر الصوفی ویقال له الاصبهانی لان
اباه من اصبهان، محمد بن احمد بن ابرهیم الوراق ابوبکر الخياط الهروی، محمد بن
شریک بن محمد ابوبکر الاسفرائینی، محمد بن سعد بن حمدویه النسوی ابو عبدالله، محمد
بن عمران بن موسی النسوی ابوجعفر الشرمغولی قریه نیشابور، محمد بن عبدوس بن
العالا النیسابوری ابوبکر الهازلی محمد بن احمد بن قریش بن یحیی النیسابوری ابوبکر
الکاتب و يعرف بالابرص ومسکنه محلة باب الدیر وهو من اهل الصدق، محمد بن شعیب
بن ابرهیم بن شعیب النیسابوری الفقیه ابو الحسن ابو الحسن العجلی البیهقی، محمد بن
هرون بن منصور النیسابوری ابو سعید المسکی وکان من الاعیان فی الحدیث والعمل
والثروة والسخا، محمد بن علی بن الحسین الباخی ابو عبدالله الخبزی، محمد بن احمد بن
ابراهیم ابوبکر النیسابوری الصوفی، محمد بن جعفر بن سایمان النیسابوری ابوبکر
الصیرفی محمد بن همام بن معویة النیسابوری ابو عبدالله الهامی، محمد بن الحسین
بن اسحق المقرئ النیسابوری ابو عبدالله، محمد بن محمد بن صدیق النیسابوری ابو حامد
محمد بن یحیی ابوبکر النیسابوری، محمد بن حسن بن عمرو بن عروة النیسابوری

ابوعمر والزمجاری ، محمد بن ابرہیم بن عبد اللہ النیسابوری ابوبکر الخاررنجی ،
محمد بن الفضل بن عبد اللہ النیسابوری ابوالفضل ، محمد بن اسمعیل بن عیسی الجرجانی
ابوعبد اللہ المستملی ، محمد بن یعقوب بن اسحق الجوہری ابوبکر النیسابوری ،
محمد بن عمرو بن سلمة بن ہشام النیسابوری ابوبکر البزاز ، محمد بن ابرہیم بن شاذان
بن عقیل النیسابوری المذکر ابوبکر الاکارعی الشعرانی ، محمد بن احمد بن الحسن
بن زیاد القیمی ابوالفضل النیسابوری الزورابدی وخطہم باب معاذ سکہ الرشہ ،
محمد بن احمد بن فوران النیسابوری ابوبکر الدہان ، محمد بن ابراہیم بن فوران
النیسابوری ابوعبد اللہ ، محمد بن اسحق بن محمد بن ابوتراب الموصلی ، محمد بن
اسحق بن عبد اللہ النیسابوری ابواحمد الشاد یاخی ، محمد بن احمد بن زہیر
بن طہمان القیسی ابوالحسن الطوسی محدث کثیر الحدیث و التصفی ، محمد بن
الحسن بن حمید بن معقل النیسابوری ابوبکر الہوام ، محمد بن علی بن حمویہ
النیسابوری ابوالعباس العطار ، محمد بن حسنویہ بن علی النیسابوری الشیخ الصالح
ابوبکر ، محمد بن منصور بن عبد اللہ الزاہد النیسابوری ابوعبد اللہ وکان دجائب الدعوة
رحمة اللہ محمد بن حمدان بن سہل بن موسی النیسابوری ابوبکر الصانع ، محمد بن عبدوس
النیسابوری ابوعبد اللہ السیمر آبادی ، محمد بن علی بن الحسن النیسابوری ابو جعفر
النحتری ، محمد بن احمد بن عبد الوہاب النیسابوری ابوعبد اللہ التاجر ، محمد بن
ہارون بن مطرف بن اسحق النیسابوری ابو جعفر و یعرف بابی المطرفی ، محمد
بن حسنویہ بن اسمعیل النیسابوری ابوبکر الفانی ، محمد بن احمد بن الفضل النیسابوری
ابواحمد الشخانی ، محمد بن احمد بن اسمعیل الحثمی وکان قاضی الری ، محمد بن
احمد بن عمرویہ النیسابوری ابوعبد اللہ الیللی الشاہد ، محمد بن سلوان الکراہیسی
ابوبکر النیسابوری ، محمد بن سہل بن عبد اللہ النیسابوری ابوعبد اللہ المؤدب ، محمد بن

احمد بن الحسن النیسابوری ابوبکر الکاتب ، محمد بن احمد بن اسد بن مشکان
 النیسابوری ابو عبداله المروزی ، محمد بن موسی بن معاویه النیسابوری ، محمد بن
 ابراهیم بن اسمعیل الطوسی تزیل نیشابور ، محمد بن موسی بن محمد بن زهیر النیسابوری
 ابو حاتم السختیانی ، محمد بن عقیل بن فضاله النیسابوری ابوبکر ، محمد بن علی بن
 الحسن ابو عبداله البخاری ، محمد بن الحسین بن الهیثم ابوبکر الخزاعی البصری ،
 محمد بن عبداله بن معقل بن بشر بن حسان بن حسان الهروی المزنی ، محمد بن جعفر ابو
 عبداله القصاب النیسابوری ، محمد بن جعفر بن محمد بن نصر وید النیسابوری ، محمد بن
 الحسین بن حمویه ابوبکر العابد النیسابوری ، محمد بن عبداله ابو الفضل السختیانی
 النیسابوری ، محمد بن الحسین ابو عبداله الباغکی النیسابوری من محلة باغاک ، محمد بن
 الحسن بن ابی سعد یحیی بن منصور ابو افضل الشہید الحافظ الهروی ، محمد بن
 احمد بن حمویه ابو عبداله المزوری ، محمد بن احمد بن ہارون بن حنان النیسابوری
 ابو عبداله القرشی ، محمد بن ابی سهل الرباطی المزوری محمد بن الحسین بن معاذ
 النیسابوری ابو الحسین المازلی ، محمد بن یعقوب بن داود الفارسی ابو عبداله الموسد خابی ،
 محمد بن احمد بن ہلال ابو النصر السمرقندی ، محمد بن یعقوب ابو جعفر الواغظ
 الطبری ، محمد بن عبد الرحیم الشاشی ، محمد بن حمویه النیسابوری ابو عبداله الحزکی ،
 محمد بن محمد بن ابراهیم النیسابوری ابوبکر النسوی ، محمد بن الطامعون ابوبکر
 بن محتاج الامیر صاحب جیوش خراسان ، محمد بن عبد الرحمن بن محمد النذیر ابو العباس
 الدعولی امام عصره بخراسان اقام نیشابور مستفیدا ، علی بن محمد بن یحیی الذہلی
 و عبد الرحمن بشر و اقرانہ ہاسنین و بعد محمد بن اسحق و ابو العباس السراج ما کان احمد
 مثله ، محمد بن احمد بن یوسف السامی ابوبکر النیسابوری ، محمد بن الفضل بن محمد
 بن المسیب الشعرانی النیسابوری ابوبکر البیہقی ، محمد بن نصر بن عمار الانصاری ابوبکر
 النیساری ، محمد بن اسحق بن ابراهیم بن عمار الخزر جی الانصاری ابو الحسن النیسابوری

روی عن فضیل بن عیاض وکنا نستطب اذا مرضنا فصارهالا کنا بید الطیب فکیف
نجز غصتنا بشئی ونحن نقص بالماء الشریب، محمد بن یحیی بن سعید النیسابوری
ابوبکر الجلودی، محمد بن احمد بن علی رئیس ابوالحسن ابن ابی عبدالرحمن
النیسابوری المعروف کان ابوه بابی عبدالرحمن العانخدی وکان ابی الحسن رئیس
بنیسا بور فضایله کثیره رحمه له، محمد بن عبدالله بن محمد بن رجاء بن سعید بن علوان
الوریز ابوالفضل البلعمی رضی الله عنه واحد عصره فی الراى والعقل و اجلال العلم و
اهله، محمد بن محمد بن الفضل ابوالحسن الشعرا نى الطوسی سکن بنیسا بور،
محمد بن محمد ابوعلى القصاب الهروی، محمد بن علی ابوبکر النیسابوری ابن اخت
مسلم بن الحجاج، محمد بن احمد بن محمد بن زیاد النیسابوری ابواحمد الملقب وکان
وجوه البلد، محمد بن یونس بن ابرهیم بن النصر بن عبدالله النیسابوری ابوعبدالله
المقرى الشعرا نى، محمد بن عثمان ابوالطیب القطان النیسابوری و کثر المقام
ببغداد محمد بن محمد بن عثمان ابوالسهل القطان ابن ابی الطیب، محمد بن عمر -
بن جمیل ابوالا حرز الطوسی الاصم، محمد بن احمد بن دلویه النیسابوری
ابوالحسن الصیدلانی، محمد بن الحسین بن علا ابوالعباس الزبیری النیسابوری من
المدينة الداخلة، محمد بن احمد بن علی النیسابوری الادیب ابوبکر العجلی، محمد
بن علی بن محمد ادريس النیسابوری ابوعمر والمزکی، محمد بن قریش ابواحمد
المرورودی شیخ بلده، محمد بن الحسین بن یزید بن عبدالرحمن ابواحمد الوری
المعروف بالحافظ وکان اهل طوس یسمونه النیسابوری و اهل نیشابور الطوسی و
کان من نیشابوری من محله الحیره، محمد بن احمد بن محمد بن معقل ابوعلى
المیدانی من میدان زیاد، محمد بن عمر بن حفص بن محمد العابد ابوبکر وکان من
المجتهدین لا یشغل الا بالصلوة والقراءة ولما توفی رغبت الخلائق فی الصلوة

عایه اکثر من الاعیاد ، محمد بن الطیب ابوالنصر الکشتی الزاهد ، محمد بن علی بن الحسن بن مهران بن عفان النیسابوری الحافظ ابوبکر التجار ، موسی بن العباس بن محمد النیسابوری ابو عمران الجوینی من ازادوار و هو صنف علی کتاب مسام الحجاج ، مکی بن عبدان بن محمد بن بکر بن مسام بن راشد النیسابوری ابو حاتم التمیمی ، مسعود بن علی بن الحسن المروعی ابوالقاسم الجوال فی طلب الحدیث بمصر و الحجاز ، معتز بن احمد بن یحیی الزمی من زم جیحون ابو احمد الحاجی ، محمود بن احمد بن عطا القهستانی نزیل نیشابور ، یحیی بن محمود بن عبدالله بن اسد النیسابوری ابوزکریا البرنودی ، یحیی بن عبدالرحمن النیسابوری ابوزکریا التمیمی المعادی ، یعقوب بن محمد بن ماهان النیسابوری ابو یوسف الصیدلانی ، یعقوب بن اسحق بن الجعد النیسابوری ابو یوسف الجعدی شیخ من المشهورین یعقوب بن یوسف بن عاصم ابوالفضل العاصمی البخاری شیخ اهل بلدة فی عصره ، یعقوب بن محمود المقرئ ابو یوسف النیسابوری من كبار القراء ، یعقوب بن یوسف بن یوسف ابو یعقوب المكاتب مرتع بشسفر وش یوسف بن جمیع النیسابوری .

قال الحاکم رضی الله عنه هذه اسامی المشایخ الذین مارزقت السماع منهم من هذه الطبقة فنشرع الان فی اسامی الذین ادرکتهم ورزقت السماع عنهم بنسابور من هذه الطبقة ایضا علی الترتیب المذكور

احمد بن اسحق بن ایوب بن یزید بن عبدالرحمن بن نوح النیسابوری الفقیه ابوبکر ، الامام ، المفتی ، المتکلم ، الغازی ، رئیس ، الزکی واحد عصره ، رضی الله عنه وفی شعبان سنه اثنی و اربعین و ثلثمائه و هو ابن اربع و ثمانین و اشهر و مناقبه کثیره من الفقه والاصول والحدیث الفروسیة مقدم فی عصره فی جمعیهها بلا مدافعه ، احمد بن ابراهیم المعدل الصیدلانی ابوبکر النیسابوری ، احمد بن ابراهیم بن اسمعیل الامام اسماعیلی النیسابوری

واحد عصره و شیخ الفقہا والمحدثین و مات بجرجان، احمد بن اسحق بن عبدویہ
ابونصر العبدوی النیسابوری رئیس نیشابور، احمد بن ابراہیم بن مالک بن سعید
الرازی ابوسعید الصوفی نزیل خانقہ الشیخ ابوبکر بن اسحق، احمد بن ابراہیم
بن محمد بن عبد اللہ بن الحسین الفارسی ابو حامد المقرئ نزیل بنسپور، احمد بن
اسمعیل بن یحیی خادم الارزی ابو الفضل الاسماعیلی من وجوہ نیشابور و اولاد
العرب، احمد بن ابراہیم احمد بن عبد اللہ الرقی النیسابوری وردجہ من الرقہ جاء ایام
الطاہریہ، احمد بن ابراہیم بن عبدویہ بن سدوس الہذلی ابو الحسن العبدوی
النیسابوری الزاہد اخو ابی عبد اللہ العبدوی.

احمد بن ابراہیم بن عبد اللہ الفقیہ ابوسعید الاصبہانی و کان مولده بنسپور، احمد
بن ابراہیم بن محمد بن یحیی ابو حامد المزکی النیسابوری، احمد بن اسحق بن
ابراہیم بن یزید العدل ابو الحسن النیسابوری والد ابی عمرو الصغیر، احمد بن بالویہ
ابو حامد العصفی النیسابوری، احمد بن بندار ابو زرعۃ الاسترابادی اقام بنسپور
مدۃ، احمد بن ہسام ابو الحسن البغدادی. احمد بن جعفر بن سلیمان ابو حامد البزاز
النیسابوری من دار ابجر، احمد بن الحسن بن منده ابو عمرو الاصبہانی نزیل بنسپور، احمد
بن حسنویہ علی اللباد ابو الحسن النیسابوری التاجر، احمد بن الحسن بن الحسن بن
منصور ابو الحسن النصر آبادی النیسابوری، احمد بن الحسن بن بندار بن ابان
الاصبہانی القاضی ابوبکر الطوسی و توفی بنسپور، احمد بن الحسن بن محمد بن
علی الباخی ابو احمد الفقیہ الشافعی، احمد بن الحسن بن احمد بن عیید بن الحسن بن
الضبی ابونصر المروزی، احمد بن الحسن بن مہران الزاہد ابوبکر المقرئ النیسابوری
امام عصره فی القرات و کان اعبد من رأینا من الفقرا و کان مجاب الدعوة، احمد بن
الحسن بن احمد بن حفص بن مسلم بن یزید بن علی الخرسی النیسابوری ابو بکر

القاضی، احمد بن الحسین بن احمد ابو نصر الفقیہ النیسابوری وهو ابن ابی علی الفامی،
 احمد بن الحسین بن محمد حمویہ النیسابوری والحسین یلقب محکومہ ابو نصر الوراق
 احمد بن الحسین بن علی قاضی القضاة بخراسان ابو حامد المزوری وکان ابوہ ہمدانیہ
 احمد بن الحسین الحافظ ابو الفضل الادیب الشاعر، احمد بن الحسین ابو بکر السروزی
 المقرئ، احمد بن الحسین التاجر ابو العباس الرازی من اعیان کتبہ الحدیث، احمد بن الخضر
 بن احمد بن محمد بن عبد اللہ نہیک الشافعی ابو الحسن الفقیہ النیسابوری، احمد بن داود بن
 عیسیٰ الهاشمی ابو العباس الطبری، احمد بن رافع بن الحسین ابو یوسف المزوری،
 احمد بن زید بن محمد الطوسی ابو نصر التاجر، احمد بن سلیمان بن اسمعیل ابو السین
 بن نوح ابو سعید الحیری النیسابوری وکان من الصالحین، احمد بن سعید بن اسماعیل
 ابو الحسین بن ابی عثمان الزاهد النیسابوری، احمد بن سعید بن نصر بن بکاد الزاهد
 ابو بکر الوائظ البخاری، احمد بن سهل بن ابرہیم بن سهل الانصاری ابو حامد
 النیسابوری، احمد بن صالح بن علی المزوری، احمد بن طاہر بن عبد اللہ بن یزید ابو عی
 بن طاہر النیسابوری، احمد بن عبد اللہ بن محمد بن عبد اللہ بن محمد بن بشر بن
 معقل بن حسان بن عبد اللہ بن معقل الدزنی صاحب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم رضی
 اللہ عنہ وکان امام اہل العلم والجود فی عصرہ بلا مدافعہ وکان من اولیاء السلطان .
 وقال الحاکم انه ہروی ولكن مات رضی اللہ عنہ ببخارا و یعرف بابی محمد الدزنی
 احمد بن عبد اللہ بن زکریا بن عبد الکریم بن عبد اللہ بن عبد العزیز ابو الحسین بن زکریا
 الفقیہ الشافعی الجرجانی، احمد بن عبد اللہ بن سعید ابو العباس الذہلی، احمد بن
 عبد اللہ بن سرمد ابو الحسین الکرایی النیسابوری، احمد بن عبد اللہ بن محمد بن
 اسمعیل الفقیہ الشاہد ابو الحسین الطوائفی النیسابوری، احمد بن عبد اللہ بن احمد بن
 محمد بن الحسین ابو نصر بن ابی محمد بن ابی العباس الماسری سنی النیسابوری، احمد

بن علی بن محمد بن ابرہیم بن احمدویہ الاصبہانی نزیل بنسابور، احمد بن علی بن عبد الرحیم التاجر ابو حامد الصفار النیسابوری، احمد بن علی بن محمد الفامی ختن۔
 الحاکم ابی علی الجنابدی ابوبکر النیسابوری، احمد بن علی بن الحسن بن شادان المقری ابو حامد التاجر العابد النیسابوری، احمد بن علی بن محمد الوراق ابو عمرو النیسابوری، احمد بن علی بن عمرو بن سلیمق الزاهد البخاری ابو الفضل السلمین، احمد بن عبدوش بن سلمویہ الصرام ابو حامد النیسابوری، احمد بن العباس بن عید اللہ المقری ابوبکر الامام البغدادی، احمد بن عبد الغزیز بن محمد بن اسحق بن ابرہیم۔
 اسحق بن ابرہیم الوراق ابو حامد النیسابوری عم ولد ابی عمرو الصغیر، احمد بن عبد اللہ بن حمشاد بن محمد الغازی ابونصر التاجر النیسابوری وعاشرا کابر الشیوخ من۔
 المتصوفه، احمد بن عمر بن سیبویہ المزوری، احمد بن عبد اللہ بن محمد ابوصابر الفقیہ من اصحاب ابی العباس احمد بن ہارون، احمد بن الفضل بن محمد ابو بکر البزاز۔
 النیسابوری، احمد بن القسم ابونصر الکاتب، احمد بن القاسم ابونصر النیسابوری۔
 الکاتب وکان من اعقاب الحسین الفامی، احمد بن کوفی بن ایوب بن ابرہیم الاصبہانی التاجر ابوبکر، احمد بن الایث بن الحسین بن علی الزاهد الخیاط ابو احمد النیسابوری مجاور الجامع، احمد بن محمد بن عبدوس العبیدی ابو الحسن الطرائفی النیسابوری وکان من اصحاب الصدق و المحدثین، احمد بن احمد بن سلیمان الحافظ الحنفی ابو الطیب الصعلوکی النیسابوری عم استاد ابی سہل رضی اللہ عنہ ومدفون فی مقبرۃ باغک، احمد بن محمد بن عبد اللہ القاضی ابو الحسن النیسابوری قاضی الحرمین وامام الکوفین فی عصرہ بلامدافعہ، احمد بن محمد بن یحیی المعدل ابو الحسن بن یحویہ النیسابوری واقام ببغداد مدة ثم رجع احمد بن ابرہیم الفقیہ الادیب ابو جعفر الجرجانی نزیل بنسابور، احمد بن محمد القاسم المذکر السرخسی اقام بنیسابور، احمد بن محمد بن

سهل الفقيه البارع ابو الحسين الطبسی الشافعی، احمد بن نصر بن اشكاب البخاری، احمد بن محمد بن شعیب بن هارون الفقيه الجلابادی النیسابوری من محله جلاباد وکان من الصالحین العباد، احمد بن محمد بن محمد بن ابرهیم بن عبده النیسابوری التمیمی ابو الحسين السلیطی، احمد بن محمد بن ایوب الواعظ المفسر ابو بکر الفارسی تزیل بنسبور، احمد بن محمد بن ابرهیم بن هاشم الحافظ ابو محمد البلادی الطوسی، احمد بن محمد بن اسمعیل بن مهران ابو الحسن بن ابی بکر الاسماعیلی الشاهد النیسابوری احمد بن محمد بن الحسين الواعظ ابو العباس النصر الداری، احمد بن محمد بن سهل ابو الحسن بن سهلویه المزکی النیسابوری شیخ اهل الراي فی عصره، احمد بن محمد بن الحسين الخطیب ابو حامد الخسرو جردی شیخ کبیر، احمد بن محمد بن سعید بن منصور الواعظ الحافظ ابو سعید قد جمع الحدیث وصنف فی الابواب وهو نیسابوری و مات بطرسوس، احمد بن محمد بن یحیی المتکلم ابو بکر الاشقر شیخ اهل الکلام فی عصره بنسبور، احمد بن محمد بن موسی بن کعب الشاهد ابو سعید الکعبی النیسابوری وکان نقال فن رأس الاوقه منزل واحد یرج منه محدث وشاهد وفقیه، احمد بن محمد بن الحسين الطوسی ابو تراب الواعظ النوقانی، احمد بن محمد بن عیسی بن الجراح الحافظ ابو العباس النحاس المصری، احمد بن محمد بن ابرهیم الواعظ ابو حامد المقری النیسابوری ویعظی لكل علم حقه، احمد بن محمد بن مهران بن عبدالله الاصبهانی ابو العباس الکافوری، احمد بن محمد بن الحسين بن علی ابو طاهر الطاهری النیسابوری من محله جودی، احمد بن محمد بن احمد بن اسحق بن عبدالله ابو العباس بن ابی-الحسین المعروف بالصندوقی النیسابوری، احمد بن محمد بن احمد بن بالویه ابو حامد النیسابوری، احمد بن محمد بن عبدالله الادیب اللغوی العلامة ابو عمرو الرزدی النیسابوری والرزد قرية من قرى اسفراین احمد بن محمد بن ابو حامد الحازرنجی

امام اهل الادب بخراسان فی عصره بلامدافعه ، احمد بن محمد بن ابرهیم ابو عمرو -
 الزوزنی الکاتب ، احمد بن محمد بن الحسین البخاری ابونصر الطلائی البادی الکاتب
 احمد بن محمد بن عبد و س بن حاتم الفقیه ابو الحسن اللحاتمی ابو حاتم الفقیه -
 المزکی المزوری ، احمد بن محمد بن الحسن الفقیه ابونصر الطرائفی النیسابوری
 احمد بن محمد بن اسحق المعدل ابوعلی البراز النیسابوری ، احمد بن محمد بن احمد
 بن محمد بن یحیی الانماطی النیسابوری ابن بنت ابی الحسین البراز ، احمد بن محمد
 بن ابرهیم ابونصر الطبسی التاجر نزیل بنسبور ، احمد بن محمد بن جعفر محمد بن یحیی
 بن نوح ابو الحسین البحتری النیسابوری ، احمد بن محمد بن عبد الله العنبری ابو منصور
 الصوفی النیسابوری ، احمد بن محمد بن صالح القاضی المنصوری من اهل منصوره ،
 احمد بن محمد بن المومل بن الحسن بن عیسی الحافظ ابو حامد الفقیه الادیب المزکی
 الطوسی ، احمد بن المنصور بن محمد الحافظ ابو العباس الصوفی الشیرازی ، احمد بن
 موسی بن حماد ابو حامد النیسابوری ، احمد بن ابرهیم بن محمد الفقیه الزاهد ابو حامد
 البغوی النیسابوری ، احمد بن محمد بن معقل السرخسی ابو عمرو الکاتب نزیل مزینان ،
 احمد بن محمد بن مسیح بن وکیلی النجفی ابو سعید الحافظ النسوی ، احمد بن محمد
 بن الحسن ابو عمرو بن ابی طاهر المحمّد آبادی محله خارج البلد ، احمد بن محمد بن
 شیرک الفقیه ابو حامد الشافعی الهروی مفتی هراة فی عصره ، احمد بن محمد بن ابوب
 بن سلیمان الفامی ابو حاتم الجوبقی النیسابوری ، احمد بن محمد بن عبد الله بن محمد بن
 عبد الله بن محمد عبد الوهاب الصایغ ابو حامد النیسابوری ، احمد بن محمد بن اسمعیل
 البغدادی ابو الحسن الخلال ، احمد بن محمد بن ابرهیم بن جازم البخاری ابو نصر -
 الحازمی المؤذن ، احمد بن محمد بن حسنویه العابد ابو بشر الحسنوی النیسابوری ،
 احمد بن محمد بن عمر الزاهد ابو الحسین بن ابی نصر الخفاف المجاب الدعوة

النيسابورى ، احمد بن محمد بن حمويه ابو الوفا المزكى النيسابورى ، احمد بن محمد بن بشر بن العباس ابو سعيد المعروف بالبصرى واكن هونيسابورى ، احمد بن محمد بن احمد بن سعيد ابو سعيد بن ابى سعيد العائى النيسابورى ، احمد بن محمد بن جعفر الخوارى ، احمد بن محمد بن على بن يحيى ابو الحسن المناشكى النيسابورى ، احمد بن محمد بن حامد الفقيه ابو الحسن بن ابى العباس القطان النيسابور توفى سنه اثنى وسبعين وثلثمائه ، احمد بن محمد بن احمد بن العطر يف بن الحكم البحترى النيسابورى ، احمد بن محمد بن همام بن محمد العبد الصالح ابو عمرو بن ابى العباس بن همام النيسابورى كان يصلى الليل فاذا اصبح مشى من محلة الى محلة ويأمر بالمعروف وينهى عن المنكر ووقت الصلوة فى كل مسجد وصلى اذن وصلى ، احمد بن محمد بن اسمعيل بن نعيم ابو حامد الطوسى الاسماعيلى ، احمد بن محمد بن يحيى بن جبويل الذهلى ابو نصر النيسابورى قريب محمد بن يحيى الشهيد الذهلى ، احمد بن محمد بن حمدان ابو حامد المرادى ، احمد بن محمد بن عبد الله بن الحسين ، احمد بن محمد ابو العباس بن ابى نصر الماسرخسى النيسابورى ، احمد بن محمد بن عبد الله الفقيه ابو نصر العشمى ، احمد بن محمد بن احمد بن سهل - المستعلى ابو الفضل بن ابى طاهر المطرز النيسابورى ، احمد بن محمد بن يوسف - ابو الحسن بن ابى الفضل الفقيه القهندرى النيسابورى احمد بن محمد بن على بن عمر ابو العباس المذكر النيسابورى ، احمد بن محمد بن احمد بن خصال العابد ابو النضر النيسابورى ، احمد بن محمد بن محمد بن ابراهيم ابو حامد بن ابى سعيد الفامى النيسابورى ، احمد بن محمد بن يوسف للمستعلى ابو نصر الانماطى النيسابورى ، احمد بن محمد بن الحسين ابو سعيد الفامى ، احمد بن موسى بن عيسى بن عبد الرحمن - الجرجانى ويعرف بابى الحسن بن ابى عمران الفريضى ، احمد بن موسى بن محمد - المنادى ابو بكر العابد النيسابورى ، احمد بن ابى الليث وهو نصر بن محمد الاصبينى ،

احمد بن نصر بن محمد الزهری ابو الحسن البغدادی الحنودی، احمد بن هرون بن ابرهیم
 الفقیه ابو العباس الحاکم المزکی شیخ اهل الراي فی عصره النیسابوری، احمد بن یعقوب
 بن احمد بن مهران بن عبدالله ابوسعید الثقفی النیسابوری، احمد بن یعقوب بن ناصح
 الاصبهانی الادیب ابوبکر النحوی، احمد بن یوسف بن عبدالرحمن الصوفی ابو حامد
 العمروف بالاشقر ممن صحب المشایخ القدماء بخراسان والعراق، احمد بن یعقوب بن
 عفر بن الجنید بن موسی التمیمی ابو الفضل الخجندی، احمد بن یعقوب بن العاطر عبد
 الجبار القرشی الجرجانی، ابرهیم بن اسمعیل بن ابرهیم العابد ابو اسحق المعروف
 بابرهتمک النیسابوری کان علی رأس سکه خشا وزو توفی رحمة الله سنه ثمان وثلثمائه
 وکان احد ودب حتی رداوه فوق العمامم، ابرهیم بن احمد بن محمد بن رجا الفراری
 النیسابوری ابو اسحق الوراق، ابرهیم بن احمد بن عید الله المستملی ابو اسحق الهمدانی
 الاعور، ابرهیم بن اسحق بن حمويه البزاز ابو اسحق الرازی، ابرهیم بن احمد الزاهد
 ابو اسحق السامانی النیسابوری، ابرهیم بن احمد بن محمد بن عبدالله الترنومدی، ابرهیم
 بن اسحق الادیب اللغوی ابو اسحق الضریر، ابرهیم بن جعفر السختیائی ابو اسحق النیسابوری
 ابرهیم بن الحسن الفقیه ابو الحسن النیسابوری، ابرهیم بن سیمجور الامیر بن الامیر ابو
 اسحق بن ابی عمر ان الادیب والی اماره بخارا و نهر اة و مرو و نیشابور فاما بلاد قهستان
 فلم نزل برسمه، ابرهیم بن عصمة بن ابرهیم ابو اسحق النیسابوری، ابرهیم بن علی بن بالویه
 البلخی ابو اسحق، ابرهیم بن عبدالله بن اسحق العدل ابو اسحق الاصبهانی، ابرهیم بن
 الفضل الهاشمی اللغوی، ابرهیم بن محمد بن ابرهیم ابو اسحق الحری المعروف بابی
 الحمامک الزاهد النیسابوری، ابرهیم بن محمد بن احمد الفقیه ابو اسحق النجاری،
 ابرهیم بن محمد بن یحیی المزکی النیسابوری ابو اسحق شیخ نیشابور، فی عصره توفی رحمة
 الله سنه اثني وستين وثلثمائه، ابرهیم بن محمد بن الحسين بن الحسن بن الخلیل القطان

ابو اسحق العابد النیسابوری، ابرہیم بن محمد بن مکتوم المستملی ابو اسحق المکتومی۔
 النیسابوری، ابرہیم بن محمد بن احمد بن محمود الصوفی العارف ابو القاسم النصر۔
 آبادی النیسابوری الواعظ لسان اہل الحقائق، ابرہیم بن محمد بن محفوظ بن معقل
 ابو اسحق المعموظی النیسابوری، ابرہیم بن محمد بن ابرہیم بن الفضل بن اسحق۔
 الهاشمی المعدل ابو اسحق بن ابی الفضل بن فضلویہ المزکی النیسابوری، ابرہیم بن محمد
 بن عبد اللہ بن ابی بکر الخباز المذکر الرازی، ابرہیم بن محمد بن ابرہیم الفقیہ الاصولی
 ابو اسحق الاسفراینی، ابراہیم بن محب بن ابرہیم بن سلیمان بن خالد العبدی ابو اسحق
 النیسابوری، ابرہیم بن مضارب بن ابرہیم ابو اسحق النیسابوری، ابرہیم بن نصر
 ابو اسحق المزوری، ابراہیم بن یوسف بن لقمان الفقیہ البخاری، اسمعیل بن عبد اللہ بن محمد
 بن میکال ابو العباس الادیب الشریف النیسابوری شیخ خراسان ووجہہ، وعیاہا فی
 عصرہ رضی اللہ عنہ ومیکال کان ابن الواحد بن جبرئیل بن التمس بن بکر بن دیویشی
 وهوشور المملک بن سور بن شور بن سدراربعۃ من الماواک بن فیروز بن یزدجرد بن ہرا
 جور بن محمد بن احمد بن یوسف بن سالم بن خالد الساسی ابو محمد الرازی۔
 العابد شیخ عصرہ فی التصوف توفی الشیخ ابو عمرو النیسابوری رضی اللہ عنہ ایامہ الست
 الثالث عشر من ربيع الاول سنة خمس وستين وثلاثمائة ودفن بشاذنبور اسمعیل بن محمد
 بن الفضل بن محمد بن المسیب ابو الحسن النیسابوری الشعرائی وکان یجاد فی شیخ عصرہ
 بخراسان وتوفی بقریۃ بیرق، اسمعیل بن احمد بن محمد بن ماجرا ابو سعید الخزاز بن
 سکن نیشابور وتوفی بہا، اسمعیل بن عبد اللہ بن عمر سلیمان ابو محمد بن ابی الیس
 الکوکبی النیسابوری، اسمعیل بن احمد بن محمد بن اسمعیل ابو محمد بن ابی الیس
 الا سماعیلی الطوسی، اسمعیل بن احمد بن محمد بن یوسف ابو ابراہیم الاسفراہینی،
 اسمعیل بن ابراہیم بن محمد الفقیہ اسحق بن ابراہیم بن محمد بن محمد بن ابراہیم الخنجر جی

ابو یعقوب العماری النیسابوری، اسحق بن ابراهیم بن عمرو یہ البخاری ابو ابراهیم الفقیہ، اسحق بن سعید بن الحسن بن سفیان الشیبانی ابو یعقوب النسوی، اسحق بن محمد بن اسحق بن محمد قبیصہ المعدل النیسابور، اسحق بن محمد شاد الزاهد ابو یعقوب الکرامی شیخہم و امامہم ذکر الحاکم رحمۃ اللہ سمیت من الثقہ انہ اسلم علی ید ابو یعقوب الکرامی من اهل الكتاب والمجوس بنیسابور ما یزید علی خمسۃ آلاف رجل و امراة، اسحق بن احمد بن شیث بن الحکم ابو نصر الفقیہ البخاری الصفار احمد بن احمد بن خیر ابو احمد البخاری، اسد بن الہیثم بن عبید اللہ المصری ابو الہیثم، اسد بن رستم بن احمد بن عبد اللہ ابو سعید الرستمی الہروی، اسامۃ بن علی الہمدانی نزیل بنسابور، بکر بن محمد بن حمدان المروزی الصیرفی المعروف بالدحمیسی بکر بن احمد بن زکریا ابو عمرو والشاہد المعروف بالعدنی، بالویۃ بن محمد بن بالویہ ابو العباس المزنیانی، بشر بن احمد بن بشر بن محمود بن اشرش الاسفرائینی، بشر بن محمد بن یاسین بن النصر بن سلیمان النیسابوری القاضی القضاۃ بنسابور، بشر بن عبد اللہ البصری ابو احمد نزیل بنسابور، جعفر بن محمد بن الحارث المراغی نزیل بنسابور، جعفر بن احمد بن محمد الصوفی العابد ابو القاسم بن المقری الرازی شیخ عصرہ فی التصوف والتوکل، جعفر بن نعیم بن شادان بن قنبر ابو محمد النیسابوری، جعفر بن محمد بن جعفر ابو محمد بن ابی بکر بن جعفر البشتی النیسابوری، جعفر بن الفضل بن عیسی الفقیہ ابو محمد الشاشی، جمیل بن محمد بن جمیل ابو الحسن الرازی صمعه بنت احمد بن محمد بن عبید اللہ رئیس النیسابوریہ من ولد عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ، الحسن بن ابراهیم بن یزید الاسلمی ابو محمد الفارس القطان نزیل بنسابور، الحسن بن احمد بن موسی ابو علی الفارسی، الحسن بن احمد بن الحسن بن موسی القاضی ابو علی البیہقی، الحسن بن احمد بن الحسن بن محمد ابو منصور بن ابی الحسن المعاذی المزکی النیسابوری، الحسن بن احمد بن عبید اللہ ابو الغازی الصوفی البغدادی، الحسن بن احمد بن یعقوب بن موسی بن امیر المومنین ابو محمد المامونی، الحسن بن احمد بن محمد بن حفص الحرسی

النيسابورى ابوعلی بن ابو عمرو والحیرى ، الحسن بن احمد بن محمد بن الحسن بن علی بن مخلد بن شیبان العدل ابو محمد المخلدی النيسابورى ، الحسن بن احمد بن جعفر بن ابو سعید بن ابی بکر البزازی التاجر ، الحسن بن احمد بن علی بن مهران القهستانی ، الحسن بن جعفر بن عبيد الله الكوفی ابو محمد الكاتب المقيم بنيسابور ، الحسن بن الحسين بن محمد العابد ابوعلی القارى النيسابورى ، الحسن بن سختويه بن نصر التميمی النيسابور ، الحسن بن الحسن بن محمد الحكيمى الجرجانى ، الحسن بن زيد الكاتب ابو محمد البخارى نزىل بنيسابور ، الحسن بن شابور ابوعلی الطبرى ، الحسن بن علی بن محمد البلخی ابوعلی ، الحسن بن علی بن يحيى بن عبد الرحمن التميمی النيسابورى ، الحسن بن عثمان بن محمد بن عثمان الصبى التمامی البغدادی ابو محمد ، الحسن بن علی بن عمرو والقزوينی ، الحسن بن عبد الحميد بن عبد الرحمن بن الحسين ابو سعید الحاكم النيسابورى من اعيان ائمة اهل النظر ، الحسن بن علی بن محمد بن محمد بن الحسين بن علی بن عبد الله بن الحسين بن عبيد الله بن العباس بن علی بن ايطلاب ابو محمد العلوى الواعظ الشهيد رضى الله عنه ، الحسن بن كوشاد الاديب البارع الرئيس العالم ابو العلاء الاصبهانی استوطن نيسابور و بهامات ، الحسن بن محمد بن محمد بن اسحق بن الازهر ابو محمد الاسفراينی ابن اخت ابی عوانه ، الحسن بن محمد بن محمد بن شيعظ التميمی ابوعلی الحاكم البلخی ، الحسن بن محمد الفقيه ابوعلی الطبسی ، الحسن بن محمد بن الليث المقرئ ابوعلی الفارسی الحسن بن محمد بن المومل بن الحسن بن عيسى بن ماسرخسى النيسابورى ، الحسن بن محمد بن نصر بن عثمان بن الوليد بن مدرك الرازى ، الحسن بن محمد بن علی الرود بارى الطوسى ، الحسن بن محمد احمد بن زياد العدل ابو سعید الرازى الحسن بن محمد بن الحسن العدل ابو سعید بن ابی العباس بن الحسن الصيدلانى

النيسابورى ، الحسن بن محمد بن عبدالله الدينورى ابو محمد ، الحسن بن يعقوب بن يوسف العدل ابو الفضل البخارى ، الحسن بن يعقوب بن يوسف الصوفى النيسابورى الزاهد صاحب الخانقاه مجمع الزاهد و الصوفيه توفى رحمه الله فى رجب سنة ست وثلثين وثلثمائه وهو فى سن النبى صلى الله عليه و سلم و شهدت جنازته بالحيره ودفن بقرب المشايخ الستة ، الحسن بن محمد بن يحيى بن الحسن السحرى ابو محمد الاديب ، الحسن بن احمد بن موسى ابو على الفامى النيسابورى ، الحسن بن احمد بن الحسن القاضى ابو على البيهقى الاديب النيسابورى ، الحسن بن محمد بن على ابو على بن ابى الحسن بن ابى عبدالله الطوسى الرود بى ، الحسين بن على بن يزيد بن داود بن يزيد بن الحافظ ابو على النيسابورى واحد عصره فى الفحظ والايقان والورع والرحله ذكره فى الشرق كذكره فى الغرب مقدم مذاكير الائمة وكثرة التصنيف توفى رضى الله عنه الخامس عشر من جمادى الاولى سنة تسع واربعين وثلثمائه ودفن فى مقبره باب معمر ، الحسين بن داود بن على بن تيس بن محمد بن الفاسم بن الحسن بن الحسن بن على بن ابي طالب ابو عبدالله العلوى رضى الله عنهم ، الحسين بن الحسن بن ايوب الاديب ابو عبدالله الطوسى ، الحسين بن على بن محمد بن يحيى بن عبد الرحمن ابو محمد الحسين بن ابو الحسن التميمى النيسابورى ، من بيت الشروة والمروية قريب حسين بن معاذ الحسين بن سختهويه ابو محمد البرازى ، الحسين بن محمد بن احمد بن ابو على الماسر حسنى النيسابورى الحسين بن احمد بن جعفر ابو على الكرامى النيسابورى ، الحسين بن محمد بن على بن محمد الزبيرى القرشى ابو على النيسابورى الحسين بن حميدى سيمويه المعدل ابو عبدالله النيسابورى ، الحسين بن احمد بن عبد الرحمن ابو الصفار الهروى ، الحسين بن عبدالله بن محمد الفقيه ابو الطيب الشيرازى ، الحسين بن محمد بن الحسين بن يحيى الواعظ ابو سعيد البسطامى ، الحسين بن جعفر بن محمد الجرجانى ابو عبدالله الحسين بن جعفر بن يزيد ابو عبدالله الرازى ، الحسين بن عبد الحميد بن

عبدالرحمن ابو عبدالرحمن الادیب النحوی النیسابوری، الحسین بن احمد بن جعفر -
 الصوفی ابو عبدالله الرازی، الحسین بن یحیی بن زکریا بن یحیی الواعظ ابو علی الشافعی
 رضی اللہ عنہ و قبلہ زعم بشقان، الحسین بن الحسن القاضي ابو عبدالله الحکیمی، الحسین
 بن عبدالله بن محمد بن عبدالعزیز ابو عبدالله النیسابوری، الحسین بن علی بن محمد الحسینی
 العلوی رضی اللہ عنہ . الحسین بن علی بن بندار ابو القاسم بن ابی الحسن الصوفی،
 حسان بن محمد بن احمد بن هرون القرنی ابو الولید الفقیہ امام اهل الحديث
 بخراسان فی عصره توفي رضی اللہ عنہ الیلة الجمعة الخامسة من ربيع الاول سنة تسع
 واربعين و ثلثمائه و دفن فی مقبرة نصر بن زیاد القاضی المدفون فیها نائمة من الصحابة
 و قد قل بعض العلماء فی الصیفة التي یرثی لہ بها و قد بقی ربه و مصرفه امة و ا
 الدهور و الاعصار ابو الولید الفقیہ و السید القوم و فخر الخاریق الاکبر معین
 کسز العلوم حمزة بن محمد بن احمد الزیدی الحسینی العلوی
 ابو علی نجم اهل بیت النبوة فی زمانه الشریف حسب و نسب ، حمزة بن احمد بن
 محمد بن حمزة الفقیہ ابو علی الشاعر الزوزنی ، حمزة بن عبدالعزیز بن محمد البراء
 المهابی الصیدلانی النیسابوری ، حاجب بن احمد بن جیم بن سفیان ابو محمد الخاریق
 حامد بن محمد بن عبدالله بن محمد الهروی ابو علی الواعظ الاموي بن خلف
 محمد بن عبدالله الخياط النیسابوری ، حامد بن محمد بن احمد بن محمد
 ابو احمد الكاغذی النیسابوری و توفي بسجستان ، حامد بن احمد بن محمد بن محمد
 الفقیہ ابو احمد المناشی النیسابوری ، احمد بن محمد بن احمد بن محمد بن محمد
 ابو منصور الجرجانی مات بنیسابور حیدر بن فتح بن محمود بن هرون بن محمد
 النیسابوری ، حمد بن محمد بن الحظاب الفقیہ الادیب البشیری ابو اسحاق
 خاف بن احمد بن محمد بن خاف الامیر بن الامیر و من ذریة خراسانی

بن احمد بن الجلیل القاصی شیخ اهل الرأی فی عصره ، الخضر بن احمد بن محمد القروینی ابوعلی ، الخضر بن محمد بن یحیی البخی و کان ابوہ بنیساہور ، خلف بن ابراہیم بن عصمة بن ابراہیم الیللی النیساہوری ، خلف بن محمد الواسطی ابو محمد ، خطاب بن علی بن الخطاب ابو محمد القروینی ، خدیجہ بنت احمد بن محمد بن رجا القاضی النیساہوریہ و کان ابوہا ابورجاء قاضی القضاة و كانت تحسن العربیہ و الخط ، دعلج بن احمد بن دعلج الفقیہ ابو محمد السجزی شیخ اهل الحدیث فی عصرہ ، داود بن محمد بن نصیر الاسفراینی ، داود بن محمد بن الحسن بن داود الحسن العلوی ، رشیق بن عبد اللہ الرومی ابونصر یسکین طبران من قری طوس ، رافع بن عبد اللہ ابو اسامة المرو الرودی : رافع بن عصم بن العباس الصبی الہروی ، ربطہ بنت عبد اللہ العابدة الزاہدة النیساہوریہ ، زبیر بن عبدالواحد بن احمد بن زکریا ابو عبد اللہ الاسترابادی ، زید بن الحسن داود بن علی الحسنی العلوی ، زید بن عیسی بن جعفر بن مہدی الکوفی الزبیر بن عبد اللہ بن موسی بن الحارث الثوری ابوعلی البغدادی ، زاهر بن احمد بن محمد بن عیسی السرخسی ابوعلی المقرئ شیخ عصرہ ، سلمین بن محمد بن ناجیہ ابو القاسم ابی بکر بن ناجیہ النیساہوری ، سلمین بن محمد بن سلیمان بن خالد العبدي النیساہوری من میدان ہانی ، سلیمان بن محمد بن داود الفقیہ ابوعلی الفقیہ الداودی الہروی ، سلیمان بن محمد بن علی ابو القاسم المناشکی النیساہوری ، سعید بن عبد اللہ بن محمد الزاہد ابو عثمان السمرقندی سکن بنیساہور من صباہ الی ان مات بہا ، سعید بن نصر ابو عثمان الاندلسی ، سعید بن محمد بن احمد بن جعفر الشعیبی ابوسعید ، سعید بن القاسم بن العلاء بن الخالد البروعی ابو عمر المطوعی ، سعید بن محسن الفقیہ ابو عثمان الکشی ، سعید بن محمد بن سعید الفقیہ ابو احمد المطوعی ، سعید بن محمد بن سلمہ العارف

ابو عثمان الزاهد المغربي ولادته بالقيروان فی قرية يقال لها کرکنت، کان واحداً عصره
 فی الورع والزهد والصبر وجاور مكة فوق العشرة وکان لا یظهر فی المهرجانات یوفی
 بنیسا بوزری رضی الله عنه سنة ثلاث وسبعین وثلاث مائة ودفن بجنب ابی حفص زابی عثمان
 فی البعیر رضی الله عنهم، سعید بن المسیب ابو عثمان الشیرازی سعید بن مشکان ابو عثمان
 الفارابی، سعید بن محمد بن الفضل الفقیه ابو سهل بن ابی سعید النیسابوری، سعید بن
 عبد الله بن سعید بن اسماعیل بن ابو عمرو بن ابی عثمان النیسابوری، سعید بن محمد بن احمد
 بن سعید الصوفی ابو عثمان النیسابوری، سهل بن محمد بن سائر بن بن محمد بن یونس العجلی
 الفقیه ابو الطیب بن ابی سهل الحنفی الصوافی النیسابوری بنی مغنیة، سهل بن محمد
 ابن سهل الندیوندي، ابو سعید النیسابوری، سهل بن محمد بن محمد بن یونس النیسابوری، سهل
 سلمة البخاری، سامان بن احمد بن سامان بن محمد بن احمد بن محمد بن محمد بن محمد بن
 سامة بن محمد الفقیه ابو عبد الله النیسابوری، سامان بن محمد بن یونس النیسابوری
 و يعرف عند بابی علی شداد بن احمد البزرجی ابو عبد الرحمان فربس بن یونس
 شافع بن محمد بن یعقوب الاسفرائینی ابو النضر، شجاع بن الحسن النیسابوری، شافع
 شعیب بن محمد بن شعیب بن محمد بن العجلی ابو صالح البیهقی، شعبان بن محمد بن شعیب بن
 هارون ابو محمد الشعمی النیسابوری، صالح بن محمد بن داود ابو محمد البزرجی
 ضمرة بن یحیی الدمشقی، طاهر بن محمد بن یوسف البوشنجی ابو الحسن البزرجی
 بن محمد بن سہاوید بن الحارث العدل ابو الیاس بن الحسن بن محمد بن
 عبد الله بن ابراهیم ابو عبد الله البغدادی زید بن سہاوید، طاهر بن محمد بن عبد الله بن عبد الله
 المعروف بابی الطیب بن عبدان و کان من الامناء الصالحین

قال الحافظ ابو عبد الله: ولدت تبرک بدعا ثم طاهر بن علی العسکری طاهر بن احمد بن عبد الله

البیهقی ابو الطیب، طاهر بن احمد بن محمد بن طاهر الوراق ابو العباس الموانیادی النیسابوری

صاب بن القاسم بن ابی جری، ظفر بن محمد بن احمد بن زمادة الشریف ابو منصور بن
 زمادة العاصی العابدی النیسابوری رضی اللہ عنہ، عبد اللہ بن احمد بن سعد الحافظ ابو
 محمد البرزازی المعروف بالحاجی النیسابوری، عبد اللہ بن احمد بن اسحق الصنعی النیسابوری
 عبد اللہ بن احمد بن جعفر بن احمد بن بکر بن زیاد الشیبانی ابو محمد بن ابی حامد،
 عبد اللہ بن احمد بن محمد بن عمر ابو القاسم بن عمر النیسابوری من اعیان مشاہیرنا، عبد اللہ
 ابن احمد بن محمد الابریشمی ابو محمد بن ابی الحسین النیسابوری عبد اللہ بن احمد بن
 اسکاف ابو محمد الاصبہانی نزیل نیشابور، عبد اللہ بن احمد بن محمد بن احمد بن حفص
 الحرشی ابو محمد بن ابی عمر الحیری النیسابوری، عبد اللہ بن احمد بن سامہ بن مسام
 ابو القاسم المعادی النیسابوری، عبد اللہ بن ابراہیم الابدونی ابو القاسم الجرجانی
 نزیل نیشابور عبد اللہ بن احمد بن عبد اللہ بن محمد بن عبد اللہ المزنی ابو بشر بن الشیخ
 ابی محمد، عبد اللہ بن احمد بن محمد سعید الفقیہ، ابو القاسم بن ابی سعید النسوی،
 عبد اللہ بن اسمعیل بن عبد اللہ بن محمد بن میکان رئیس بنسبور ابو محمد المیکالی
 النیسابوری توفي بمكة رضی اللہ عنہ، عبد اللہ بن ابی بکر ابو النصر البرزازی النیسابوری
 عبد اللہ بن جعفر بن مرہ المنصوری ابو محمد المقرئ التاجر، عبد اللہ بن جعفر بن الحسین
 الاسترآبادی، عبد اللہ بن الحسین بن بالویہ بن یحیی الوراق المعروف بابی القسم الصوفی
 النیسابوری، عبد اللہ بن حمدون الادیب الشاعر ابو حاتم النیسابوری، عبد اللہ بن حامد بن
 محمد بن عبد اللہ الفقیہ ابو محمد الواعظ النیسابوری، عبد اللہ بن خالد عبد اللہ البغدادی
 عبد اللہ بن سعید الادیب الشتی، عبد اللہ بن صالح بن عبد اللہ الواسطی نزیل بنسبور
 عبد اللہ بن طاهر بن علی الزہجاری النیسابوری، عبد اللہ بن علی بن محمد بن احمد بن علی
 الحصیری النیسابوری، عبد اللہ بن علی بن عبد اللہ القاضي ابو محمد الطبری و يعرف بالعراقی
 و اهل جرجان يعرفونه بالمنجینی، عبد اللہ بن عمرو بن محمد بن الحسین الفقیہ

ابو القاسم البخاری ؛ عبدالله بن علی بن جمشاد بن شختویه بن میرزید ابو محمد بن
 ابی الحسن التمیمی النیسابوری ؛ عبدالله بن عمرو بن محمد التاجر ابو محمد النیسابوری
 عبدالله بن عالم بن حمویة بن الحسین العبدانی ابو محمد . عبدالله بن فارس بن محمد
 علی ابو ظهیر الباخی ، عبدالله بن الفضل بن الحسین البشاری ، عبدالله بن النعمان السکری
 عبدالله بن محمود بن حمد بن بن بکر بن الحکیم الهذلی ابو محمد و ابن ابی
 ابو عبدالله الحافظ النیسابوری مصنف هذا التاريخ . عبدالله بن محمد بن موسی بن کعب
 ابو محمد الکعبی النیسابوری ، عبدالله بن محمد بن علی بن زیاد ابو محمد العدل النیسابوری
 عبدالله بن محمد بن عبد بن بکر بن دینار الشمری المعروف بالثغر . عبدالله بن محمد
 ابن عمر الفقیه ابو حمزة البزازی ، عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 ابو القاسم بن ابی سکران خراسانی ، عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 الحیرزی النیسابوری ، عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 الحویلی النیسابوری ، عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 ابن محمد بن عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 الحیرازی الرازی ، عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 ابن محمد بن احمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 الدعوه رضي الله عنه عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 عبدالله بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 احمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد
 ابن عبدالله بن دینار ابو محمد بن ابی عبدالله النیسابوری ، عبدالله بن محمد بن فضال

الصوفی الزاهد ابو محمد المعروف بالمعلم النيسابوری ودفن بشاهنبر، عبدالله بن محمد بن السری بن الصباح الکرمانی ابو محمد القبانی، عبدالله بن محمد بن احمد بن محمد ابن عبدالله المحمى النيسابوری، عبدالله بن محمد بن اسحق الزاهد ابو محمد الانماطی الزمجارى النيسابوری ودفن رضى الله عنه فى مقبرة ابى على الثقفى، عبدالله بن محمد بن احمد بن محبوب التاجر ابى العباس المحبوبي المروزی، عبدالله بن محمد ابو القاسم الاصبهانی، عبدالله بن محمد الساویری ابو محمد المستملی، عبدالله بن محمد بن احمد بن حبیب الفقیه ابو ذریب ابى جعفر الکرایسی النيسابوری، عبدالله بن محمد بن برزہ التاجر ابو محمد التاجر الرازی نزیل بنسایور، عبدالله بن محمد بن ابراهیم بن الفضل بن اسحق الهاشمی ابو محمد بن ابى الفضل النيسابوری، عبدالله بن محمد بن عبدالله بن محمد حمديہ بن نعیم ابو الحسن الغبی النيسابوری، عبدالله بن موسى بن راماك النيسابوری ابو الفسہ نزیل ببغداد عبدالله بن موسى بن الحسين بن ابراهيم السامی ابو الحسن البغدادی، عبدالله بن مضارب بن ابراهيم ابو القاسم المقری النيسابوری وکان من العباد الہیجہ دین، عبدالله بن مفاح ابو محمد البغدادی نزیل بنسایور، عبدالله بن یحیی بن محمد بن عبد الله بن العنبری ابو محمد بن ابی زکریا العنبری النيسابوری، عبيد الله بن احمد بن محمد بن عبيد الله بن النصر بن محمد الرئيس بن الرئيس النيسابوری، عبيد الله بن احمد القاضي الكلابادی ابو القاسم البزازی، عبيد الله بن محمد بن نافع بن مکرم بن حفص الزاهد ابو العباس العابد البشتی وکان من الابدال و جرب مرة بعد اخرى انه کان مجاب الدعوة وتوفى رضى الله عنه سنة اربع وثمانين وثلثمائه ودفن فى بيته، عبيد الله بن على بن عبيد الله بن داود القاضي ابو القاسم الداودى المصرى سكن بنسایور، عبيد الله بن محمد بن ابراهيم بن جبرئيل ابوبکر النيسابوری، عبيد الله بن ابی ذریب بن ابی رجا النيسابوری، عبيد الله بن محمد بن عبد الرحمن بن مخلد

الدهان البلخی ، عبید اللہ بن منصور بن عبد اللہ الکلاخی المصری الشاعر ، عبید اللہ بن محمد المتکلم النیسابوری ابونصر ، عبید اللہ بن محمد بن محمد بن حامد ابوالقاسم الزاهد البلخی ، عبد الرحمن بن محمد بن جعفر بن احمد بن سعید ابو محمد بن ابی بکر الجرجانی ولكن ابوه جرجانیا وهو نيسابورى ، عبد الرحمن بن احمد بن حمدويه الموفن ابوسعید بن ابی حامد النيسابورى ، عبد الرحمن بن محمد بن عبد اللہ بن مهران ابومسلم الحافظ الزاهد البغدادی ، عبد الرحمن بن محمد بن محبوب بن حفص بن ابراهيم التميمی النيسابورى الدهان. عبد الرحمن بن محمد بن حمدان القاضي ابوه ميرد الجرجانی عبد الرحمن بن عالى بن محمد بن يحيى بن عبد الرحمن ابوالفضل التميمی النيسابورى و كان من وجوه نيسابور: نروة وشبابة ونروة، عبد الرحمن بن محمد بن حسيك ابوسعید الحاکم العری ، عبد الرحمن بن محمد بن جعفر الواعظ ابونصر الغنوی النيسابورى. عبد الرحمن بن الحسن بن يعقوب الصوفي ابوالقاسم بن الحسن الحداد النيسابورى. عبد الرحمن بن حمدون بن تيجار الخليله ابوالوليد النيسابورى. عبد الرحمن بن ابراهيم بن محمد بن يحيى ابوالحسن بن اسحق المزكى النيسابورى. عبد الرحمن بن عبد الله بن يعقوب بن محمد ابوسعید النيسابورى ، عبد الرحمن بن احمد بن جعفر ابوالحسن النيسابورى. عبد الرحمن بن محمد بن الحسين الصوفي النيسابورى ابوالحسن النيسابورى. عبد الرحمن بن محمد بن مدفون في مقبرة الحسين بن معاذ وهو من نيسابور. عبد الرحمن بن محمد بن محمد بن محمد بن داود السجزي ابو محمد النيسابورى. عبد الرحمن بن عيسى بن محمد بن ابوالقاسم صاحب الترمذ ، عبد الرحمن بن محمد بن عبد الرحمن الواعظ. عبد الرحمن بن عبد الرحمن بن محمد بن الحسن بن محمد بن النضر آبادی النيسابورى. عبد الرحمن بن عبد الله بن احمد بن حمدان الصيدلانی الزمجانى النيسابورى. عبد الرحمن بن عبد الله بن احمد بن الحسن بن محمد بن احمد بن احمد بن اسحق وهو نيسابورى. عبد الرحمن بن محمد بن

احمد بن بسالویه ابو محمد المزکی النیسابوری ، عبدالرحمن بن احمد بن محمد بن ابرهیم من اولاد سعد بن عباده الخزرجی الانصاری رضی اللہ عنہ ابو محمد بن ابی عمرو العماری النیسابوری ، عبدالرحمن بن الحسن بن علی ابوسعید بن احمد بن علی الصفار النیسابوری ، عبدالواحد بن احمد بن عمر بن عبدالرحمن القرشی ابو عمر والکندری ، عبدالواحد بن محمد بن الشاہ ابو الحسن المصوفی الشیرازی ، عبدالواحد بن احمد بن القسم من ولد عبدالرحمن بن عوف وحموان بن ابی الفضل المتکلم الاشعری ، عبدالواحد بن محمد بن عبدالرحمن ابو الحسن النیسابوری ، عبدالواحد بن علی بن عبداللہ ابو الیسار المروزی عبدالواحد بن عبدالعزیز بن الحارث التمیمی ابو الحسن الواعظ الحنبلی ، عبدالصمد بن احمد بن الحسن بن علی الزبیری ابو ذر القاری النیسابوری ، عبدالصمد بن محمد البخاری ابو محمد الحافظ النیسابوری . عبدالحمید بن عبدالرحمن بن الحسن بن القاضی بن القاضی ابو الحسن بن ابی سعید النیسابوری وکان من افراد زمانہ و من الدین بہ افتخار الاہل زمانہ لاهل نیشابور خاصۃ توفی ببخارا رضی اللہ عنہ حمل تابوتہ الی نیشابور ، عبدالعزیز بن احمد بن محمد اسحق ابو احمد الوراق النیسابوری ، عبدالعزیز بن عبدالملک بن نصر الاموی ابو الاصبع الاندلسی ، عبدالصمد بن محمد بن محمد بن اسحق الزاهد الصوفی ابو نصر بن احمد الصفار النیسابوری ، عبدالعزیز بن الحسن بن احمد بن الدارکی الاصبہانی ابو القاسم الفقیہ ، عبدالعزیز بن محمد بن الحسن الفقیہ ابو الفضل البصری ، عبدالعزیز بن محمد بن الجعفی الدامغانی ابو محمد التاجر ، عبدالعزیز بن محمد بن محمد بن اسحق ابو محمد المعدل النیسابوری ، عبدالمؤمن بن عبدالملک ابو نصر الدہستانی ، عبدالرحیم بن محمد بن یحیی القاضی النیسابوری ، عبدالوہاب بن حمزہ بن نصر ابو ابرہیم الجرجانی عبدالجلیل بن مذکور بن ثابت ابو محمد السعدی ، عبدالملک بن محمد بن ابرہیم ابوسعید بن ابی عثمان الواعظ

الزاهد بن الزاهد النيسابوري وقد عتف في علوم الشريعة ودلائل النبوة وفي سير العباد والزهاد
كتباً وصارت تلك المصنفات في بلاد المسلمين تاريخاً للنيسابور ، عبد المات بن أحمد بن
الحسين أبو محمد الصيدلاني ، عمر بن محمد بن مسعود الفقيه أبو حفص الأسفرايني ،
عمر بن أحمد بن عبد الله الأحمدي أبو حفص البصري ، عمر بن أحمد بن عمر أبو حفص الزاهد
النيسابوري ، عمر بن عبد العزيز بن محمد بن الحسن المصنوعي ، عمر بن محمد بن
داود أبو عبد النيسابوري ، عمر بن أحمد بن البرقي بن عمرو بن المسعودي أبو حاتم
أبي الحسن العبدوي النيسابوري ، عثمان بن محمد بن مسعود الأسفرايني أبو يحيى الفقيه ،
عثمان بن عمران بن الحارث المقدسي أبو عمرو الصدوق ، علي بن أحمد بن أحمد
البوشنجي أبو الحسن الصوفي الزاهد الورع ، علي بن أحمد بن الحسن الفقيه أبو الحسن
المروضي ، علي بن أحمد بن عبد العزيز الجرجسي أبو الحسن المحدث ، علي بن أحمد بن
علي بن نصير الشاذلي أبو الحسن المحدث النصار النيسابوري ، علي بن السعدي بن عبد الله
أبو القاسم المصوني النيسابوري رحمه الله ، خرج من بين أبي مسعود رعون الزعم عنهم
بعثوا إلى بغداد بخراسان ، علي بن أحمد بن علي أبو الحسن بن أبي بكر بن علي البرقاسي ،
علي بن أحمد بن فيروز الجلاب أبو الحسن المبرقعي النيسابوري ، علي بن أحمد بن أحمد
أبو الحسن النيسابوري ، علي بن أحمد بن أحمد بن أبي الحسن الأخبيري ، علي بن
أحمد بن محمد بن الحسين الأنماطي أبو الحسن المروعي ، علي بن أحمد بن أحمد المسمعي
أبو القاسم السواطي الزوزني ، علي بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن
الطرسوسي ، علي بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن أحمد بن أحمد
ابن محمد بن اسمعيل أبو الحسن البغدادي المصفي ، علي بن محمد بن أحمد بن علي
الصوفي أبو الحسن الصبري الزاهد النيسابوري ، علي بن بشر بن علي الصوفي أبو الحسن
القزويني ، علي بن بكر بن علي الوراق أبو الحسن الواسطي ، علي بن عبد الله المزويني

ابوالحسن الصوفی ، علی بن جعفر الکاتب ابوالحسن الفارسی ، علی بن جعفر بن عیdale الله الطوسی ابوالحسن النوقانی ، علی بن جمشاد بن سختویه ابوالحسن النیسابوری محدث عصره بنیسا بوزوله تصانیف توفی فی شوال سنه ثمان وثلثین وثلثمائه ودفن فی مقبره المصلی رحمة الله ، علی بن الحسن وحید البایخی ابوالحسین علی بن الحسن المثنی العنبری ابوالحسن الصوفی الطبری ، علی بن الحسن بن عبدالرحمن القاضي ابوالحسن البخاری السردری ، علی بن الحسین بن علی الطوسی ابوالحسن التاجر ، علی بن الحسین بن محمود ابوالحسن الصوفی الزاهد ، علی بن رشیق الصوفی ابوالحسن البغدادی ، علی بن صالح بن سامین النهمیری ابوالقاسم البصری ، علی بن عیسی بن ابرهیم بن عبدویه الحیری النیساری ابوالحسن الوراق ، علی بن عمر بن نصر الدقاق ابوالحسن البغدادی ، علی بن عبدالله بن محمد الدورقی ابوالحسن النیسابوری ، علی بن عبدالملک بن سلیمان النقیه الطرسوسی ابوالحسن ، علی بن عبدالعزیز القاضي الجرجانی ، علی بن الفضل بن محمد الخزاعی ابوالحسن بن فضالان النیسابوری ، علی بن الفضل بن العباس الفقیه ابوالحسن الشاشی ، علی بن القاسم بن العباس بن الفضل ابوالحسن الرازی ، علی بن محمد بن ایوب بن یزید ابوالحسن الصنعی ، علی بن المومل بن الحسن ابوالقاسم النیسابوری ، علی بن محمد بن احمد بن الطوسی ابوالحسن بن ابی احمد ، علی بن محمد بن اسمعیل ابوالحسن الکادری الطوسی ، علی بن محمد بن الحسن المقرئ ابوالحسن الجرجانی الخبازی ، علی بن محمد بن احمد دلویه ، علی بن محمد بن احمد دلویه المذکر ابوالحسن الخانقاهی النیسابوری علی بن محمد بن العباس الصوفی الرازی ، علی بن محمد بن عبدالله الصوفی ابوالحسن القزوی ، علی بن محمد بن ابراهیم بن حمدان ابوالحسن الفارسی ، علی بن محمد بن علی ابوالحسن الزمجاری النیسابوری ، علی بن محمد بن کهمس ابوالحسن العجلی النیسابوری وکان معوج الرجائین ویرکب حمارا قصیرا ولا تخلف عن السماع فیکتب فی السماع علی العجلی

وحمارة ، علی بن مضارب بن ابراهیم ابوالقاسم القاری النیسابوری ، علی بن مأمون
العابد ابوالحسن النیسابوری ، علی بن محمد بن معاذ ابو سعید المولق آبادی النیسابوری ،
علی بن محمد بن ابراهیم ابوجعفر القشیری ، علی بن محمد بن محمود الفامی النیسابوری
ابوالحسن ، علی بن محمد بن ابراهیم ابوالحسن الفقیه النیسابوری ، علی بن محمد بن
اسمعیل النجاری ، علی بن محمد بن عبدالرحمن ابوالحسن الساکنی ، علی بن محمد بن
احمد بن موسی القاضی ابوالقاسم بن ابی عبدالله الرازی ، علی بن محمد بن الحسین
البصری ، عمرو بن محمد بن منصور العدل ابوسعید الحنجرودی النیسابوری الختن و
قیل له الختن لانه ختن ابی بکر محمد بن اسحق بن خذیمه ، عمرو بن اسحق بن ابراهیم بن
احمد ابو محمد المکنی بالبخاری محدث عصره ببخارا ، عیسی بن زید بن عیسی
الطالبی ابوالحسن العقیلی العلوی النیسابوری الادیب سکن فی رستاق بشت عمران بن
موسی بن الحصین ابو موسی الخنوشانی ، عباس بن الحسین بن احمد الرازی
ابوالفضل الصفار ، عباس بن محمد بن العباس البغدادی ابو محمد الجوهری ، عمار بن
محمد بن مخلد بن ابوذر البغدادی ، عاصم بن العباس بن احمد الصبی ابو محمد
الهردی ، عاصم بن الحسین بن یحیی الاصبهانی ابوالحسین الوراق عتبه بن علی ابو بکر
البشتی النیسابوری ، عطیه بن سعید ابو محمد الانداسی ، عوام بن محمد بن حامد القرشی
ابونضر النیسابوری ، عتبه بن خیمه بن محمد بن حاتم القاضی الامام الادیب ابوالهیم
النیسابوری ، فارس بن عیسی الصوفی البغدادی ، فتح بن عبدالله الفقیه ابونضر السندی
النیسابوری ، فایق بن عبدالله الرومی الخاصه و انما قیل له الخاصه لاختصاصه بالسافران
الفضل بن محمد بن العباس ابوعطاء ابوالعباس الهمدی ، الفضل بن محمد بن نصر الاصبهانی
الفضل بن محمد بن ابراهیم العدل ابوالعباس بن ابی الفضل الهمدی النیسابوری
الفضل بن محمد بن الفضل ابوالهیم التاجر النیسابوری ، قاسم بن احمد بن محمد الهمدی

ابوذر النیسابوری و کان شیخ بنشاپور فی عصره ، قیس بن طلحه بن احمد الفارسی
ابومازن ، قاسم بن عبداللہ بن محمد العدوی ابونصر الجوهری النیسابوری ، قناده بن
محمد بن احمد بن عمر النیسابوری ، کثیر بن احمد الوزیر ابو منصور العمید القاینی
یتولی بنشاپور نیفا وثلثین سنہ ومات بہامخمل الی قاین ، کامل بن احمد بن محمد
ابن جعفر المفید النیسابوری ، لیث بن طاہر بن الیث ابونصر النیسابوری ، لیث بن
نصر بن جبرئیل البخاری ابونصر الفقیہ ، محمد بن احمد بن محمد بن زید المعدل
ابوعلی بن حیکان النیسابوری ، محمد بن احمد بن بالویہ الجلاب ابو محمد
المحدث النیسابوری ، محمد بن احمد بن طہ الاصبہانی ابو عبداللہ ، محمد بن
احمد بن سعید ابو جعفر الرازی ، محمد بن احمد بن محمد بن عقبہ القاضی ابو احمد
الحنفی المروزی ، محمد بن احمد بن عبداللہ ابو الحسن الصفار النیسابوری ، محمد بن
احمد بن زکریا ابو الحسن بن زکریا کان من افاضل شیوخنا و ہونیسابوری و
مدفون بمقبرہ شاہنبر ، محمد بن احمد بن الحسن الحیری النیسابوری ابو الطیب
المنادلی ، محمد بن عبداللہ بن محمد الفقیہ ابوبکر البخاری ثم الاودمی ، محمد بن
احمد بن محمد بن ابو الحسن المعادی الحسن الادیب النیسابوری ، محمد بن احمد بن
محمد بن ابی الحیری ابوبکر بن ابی الحسن الغازی النیسابوری ، محمد بن احمد بن
شعیب بن ہارون ابو احمد الشیبی العدل النیسابوری ، محمد بن احمد بن اسحق بن
ابراہیم الصيدلانی ابو عمرو بن ابی بکر العدل المتطیب النیسابوری ، محمد بن احمد بن
حمدون بن الحسن بن یزید ابو بکر الطیب المذکر النیسابوری ، محمد بن
احمد بن اسحق ابو عمرو والصغیر و لقد کان کبیراً فی العلوم و العدالۃ و ہونیسابوری ،
محمد بن احمد بن بشر الصوفی ابو منصور الحیری النیسابوری ، محمد بن احمد بن
حمدان ابو عمرو بن ابی جعفر الحیری النیسابوری ، محمد بن احمد بن موسیٰ

الجامعی ابو حسیب المصاحفی النیسابوری ، محمد بن احمد بن جمشاد ابو العباس
الدقاق النیسابوری ، محمد بن احمد بن حمدون الصوفی ابوبکر القراء النیسابوری
مدفون فی مقبره جنید اللہ ، محمد بن احمد بن عبدالرحمن ابوبکر الزیقی
النیسابوری ، محمد بن احمد بن عبداللہ بن احمد الفقیہ ابوزید المروزی ، محمد بن
احمد بن منہ السمسار النیسابوری ، محمد بن احمد بن بالویه المعدل ابو عالی
النیسابوری ، محمد بن احمد بن ہارون اللہ مویدی ابوبکر الشافعی النیسابوری ،
محمد بن احمد بن محمد النیسابوری و هو الملقب بزیارة السيد العلوی شیخ الطالیبیہ
بنسایور بل بخراسان فی عہدہ رضی اللہ عنہ مدفون فی مقبرۃ العلویۃ بجانب عبداللہ
طاهر الامیر ، محمد بن احمد بن محمد بن عبداللہ ابو الحسن بن زیارة العلوی ولد السيد
ابی محمد بن زیارة ، محمد بن احمد بن مالومہ ابو نصر بن جلاب النیسابوری ، محمد
بن احمد بن محمد ابوبکر بن الحسن الابرشمی النیسابوری ، محمد بن احمد بن
محمد ابوشہل بن ابی بشر الحسنی النیسابوری ، محمد بن احمد بن علی الادیب التاجر
ابو الحسن بن الصفار النیسابوری ، محمد بن احمد بن عبداللہ بن شہرہاد ابو الحسن
الفقیہ لنصر آبادی النیسابوری من محله نصر آباد ، محمد بن احمد بن بشر المزہبی
ابو عبداللہ بن بشریہ النیسابوری شیخ اہل الرأي فی عصرہ ، محمد بن احمد بن محمد
الخفاف ابو عمرو القہندزی النیسابوری ، محمد بن احمد بن جعفر البزدجی ، محمد بن
احمد بن محمد بن محمود ابو العباس الخبازی النیسابوری ، محمد بن احمد بن شعیب
الفقیہ ابو سعید الخفاف النیسابوری ، محمد بن احمد بن موسی ابو الحسب الرازی ، محمد
بن احمد بن قحطیہ ابو الحسن المروزی ، محمد بن احمد بن الحسن الفامی ابو احمد
النیسابوری ، محمد بن موسی ابو احمد المہانی النیسابوری ، محمد بن احمد بن
موسی البخاری ابو نصر الملاحمی ، محمد بن احمد بن حامد ابو احمد الکراسی

النيسابورى ، محمد بن احمد بن محمد بن جعفر ابو عمرو بن ابى الحسين السحرى
النيسابورى ، محمد بن احمد بن حاض الطوسى ابو بشر الحاضرى ، محمد بن احمد الخالدى
النيسابورى ، محمد بن احمد بن الحسن ابو الفضل الصابع النيسابورى ، محمد بن
احمد بن ثابت البزاز ابو الحسين البغدادى ، محمد بن احمد بن جعفر ابو نصر الطوسى ،
محمد بن احمد بن عبدوس ابو الحسن الحاتمى النيسابورى ، محمد بن احمد بن
عبد الاعلى ابو عبدالله المغربى ، محمد بن احمد الفقيه ابو بشر الاديب الشروطى ؛
محمد بن احمد بن ابى الفوارس ابو الفتح البغدادى ، محمد بن احمد بن عبدالوهاب
الواعظ ابو بكر الاسفراينى ، محمد بن احمد بن يزيد ابو بكر الاصبهاني ولكن ابو بكر
النيسابورى و ابوہ كان اصفهانيا ، محمد بن احمد بن الحسين السمسار النيسابورى
ابوطاهر الطاهرى ، محمد بن احمد بن محمد بن خاقان ابو عبدالله البخارى
محمد بن احمد بن يحيى الفقيه ابو الفضل الترمذى ، محمد بن احمد بن محمد التميمى
ابو العباس بن ابى الحسن السليطى النيسابورى ، محمد بن احمد بن عبدالله السكرى
ابو احمد المسكى النيسابورى ، محمد بن احمد محمد حفص الحرشى ابو نصر النيسابورى
محمد بن احمد بن نجم ابو الفضل الحلومى النيسابورى ، محمد بن احمد بن محمد
الطوسى ابى بكر بن ابى تراب المسافرى النوقانى ، محمد بن احمد بن على ابو بكر
القاضى الفارسى ، محمد بن احمد بن حسنويه العارف الزاهد ابو احمد الحسنوى
النيسابورى من كبار مشايخ التصوف مدفون فى مقبره شاهنبر ، محمد بن احمد بن محمد
محمود ابو الحسن المراجمى النيسابورى نفعه عند الاستاد ابو الوليد ، محمد بن احمد بن
عمر الخفاف ابو نصر النيسابورى ، محمد بن احمد بن الحامد ابو الحسن العطار النيسارى
محمد بن احمد بن سهل ابو سهل الوراق الزوزنى ، محمد بن احمد بن عمرويه النيسابورى
محمد بن احمد بن على ابو الحسن الصنعى الخنجرودى النيسابورى ، محمد بن احمد بن

محمد الفقیہ ابو بکر بن ابی سعید النسوی، محمد بن احمد بن علی بن عبدالرحیم
 ابوالحسن بن ابی احمد الصفار النیسابوری، محمد بن احمد بن سعید ابونصر بن
 ابی سعید الوالی النیسابوری، محمد بن احمد بن علی بن شعیب ابوبکر الکراییسی النیسابوری
 من خان الدستی، محمد بن احمد بن عبداللہ الاردیبلی ابوالعباس الوراق، محمد بن
 الحسن بن سعید الجرجانی ابوبکر الوراق، محمد بن احمد بن محمد بن عقیل ابوبکر
 القطان النیسابوری، محمد بن احمد بن سعید الانماطی البخاری ابو محمد، محمد بن
 احمد بن موسی القاضی ابو عبداللہ الحازنی الداری، محمد بن احمد بن یحیی الفقیہ
 ابونصر السرخسی، محمد بن احمد بن بالویه ابو منصور الکسائیسی النیسابوری، محمد بن
 احمد بن یعقوب المذکی ابو عبداللہ الادیب، محمد بن احمد بن علی بن نصیر المعدل
 ابو عبداللہ النصیری النیسابوری، محمد بن احمد بن عبدوس ابوبکر بن ابو علی بن عبدوس
 النیسابوری المزکی، محمد بن ابراهیم بن الفضل الهاشمی ابو الفضل المزکی
 النیسابوری و اکثر شیوخ نیشابور فی العداۃ، محمد بن ابراهیم بن عمران بن موسی
 الجوری ابوبکر النحوی من جور فارس، محمد بن ابراهیم بن علی حسنویہ الزاهد
 ابوبکر الوراق النیسابوری و کان من البکایین من خشية الله تعالى حتی لفب بالبکاء
 محمد بن ابراهیم بن الحسن موسی المناشکی النیسابوری ابو العباس المحاملی،
 محمد بن ابراهیم الفامی ابوبکر النیسابوری، محمد بن ابراهیم بن نصر ابو عبداللہ الاربندی
 محمد بن ابراهیم بن اسحق ابوبکر الصانع، محمد بن ابراهیم بن ابی عمران الامیر بن
 الامیر ناصر الدوله ابی الحسن النیسابوری، محمد بن ابراهیم بن حمش ابو عبداللہ
 النیسابوری نزیل نسا، محمد بن ابراهیم بن یحیی الادیب ابو عمرو البشتی وانشد
 فی ذکر اصحاب الحدیث قصیده بعضها هذا

ودع فکر جرجان فان شیوخنا بیلده نیشابورا علی فما الحزن

فیحمی بن یحیی لا یقاس بغيره
و تا بعهم اسحق لله درة نعم
ابوالاظهر المفضل ثم ابن هاشم
فمن مثلهم فی حفظهم ومحلمهم
ومنا ابن اسحق الخزيمی شيخنا
ولقد كان للاسلام ركنا ومرکزا
ومنا ابو عمر بن نصر رئيسنا
و نفخر بالسراج فخرا مواظبا
حسين و جارا دنيا و مسدد
ولم اطمأن الا بذكر مفضل
و بعدهم الشوقي ثم مؤمل
ومنا ابو عثمان ثم محمد
ومنا الاديب الاريحي الذي مضى
ومنا الفقيه البيهقي محمد
ومنا الرئيس الفاضل اسد
اقول له و العقول منى تحيت
ومنا من الاحياء طال بقاء هم
كمثل ابي بكر بن اسحق صدرنا
ومنا من الاصحاب قامومته
لقد بلغوا في الدين اشرف خطبه
و حسان سيف الله و الصارم الذي

كلاك به عزا اذ اكنت ممتحن
والر باطى فضلهم غير مكتمن
ومسلم ارباب الحديث فلا تجن
فانارهم يسعى و تدفع في المحن
ومفخرنا شيخ قوم المشايخ والزمن
فبقى الله قبرا فيه ذا شيخ مندفن
به عرف العز الذي اهله سكن
و با لحيى من او ضحو السنن
وعن جعفر بن العلم بالحفظ مقرر
ابى طالب كن بذكره مطمئن
انثى بئى لمكى يا حبذا القران
عتيب ابا بكر افردياة ادن
ابو القاسم الشيخ المذكور وامن
فكيف الضبارى وموفى للحد والكفن
الذى بنصرته لم ترتفع راس
سلام على الرئيس ابي الحسن
دوام لهم فضل و عبر بلا شحن
امام الا سباب الفرياض والسنن
هو البقى الطالب الحمد بالثمن
ويحمى بن منصور وهم سادة الزمن
بدين به ولم يفروا لم يدن

عليهم صلوة الله ما در سارق
ويا صاح قمرى على شعبالنن
وكل فقيه حاكم و مذكر
فمنا ابرهيم المداين و الفطن

محمد بن ابرهيم بن على النيسابورى ابوالعباس من رستاق باخرز ، محمد بن ابرهيم بن سعيد ابو جعفر البوشنجى ، محمد بن ابرهيم بن ابو عثمان الزاهد النيسابورى و كان من الصوفيد العباد رحمة الله عليه ، محمد بن اسحق بن ايوب بن يزيد الصنعى ابوالعباس اخو شيخ ابوبكر النيسابورى ، محمد بن ابراهيم بن يحيى ابوبكر الكسامى النيسابورى ، محمد بن ابراهيم بن نصر الوكيل ابوبكر النيسابورى ، محمد بن ابراهيم ابو سعيد الاديب النيسابورى ، محمد بن اسحق بن محمد بن يحيى الاصفهاني ، محمد بن اسحق بن محمد المعدل ابوالحسن المولقا بادي النيسابورى ، محمد بن اسحق بن بشرويد الزاهد من قرية ازاء ابو جعفر الزائى ، محمد بن اسحق بن محمد السجستاني ابوالحسن النيسابورى ، محمد بن بشر بن العباس ابو سعيد الكرايسى النيسابورى المعروف بالبصرى ، محمد بن بكر بن بشر البونى ابو عماد الله القفا محمد بن بسطام الحسن ابو جعفر الاستوائى .

محمد بن جعفر بن موسى بن جعفر بن محمد بن على بن الحسين بن على بن اسحاق بن رضى الله عنهم السيد ابو جعفر الموسوى و كان اوحد الاشراف فى عصره . محمد بن جعفر احمد بن موسى الفقيه الاديب ، ابوبكر بن ابي جعفر المزكى البشتى ، محمد بن جعفر بن ابي بكر يوسف ابوبكر الفامى النيسابورى ، محمد بن جعفر بن محمد بن بشر المولى بن الزاهد النيسابورى محمد بن جعفر بن محمود ابو سعيد الهروى . محمد بن جعفر بن ابراهيم النسوى ابو جعفر ، محمد بن جعفر بن الحسين بن محمد بن المفيد ابوبكر المغدادي محمد بن الحسن بن ابوطاهر الامجد آبادى النيسابورى ، محمد بن الحسن بن على بن بكر العدل ابوالحسن النيسابورى ، محمد بن الحسن بن الحسن الناحر العدل

ابوالحسن من اجل مشایخ العلم النیسابوری ؛ محمد بن الحسن بن احمد بن اسمعیل
 ابوالحسن المقری السراج النیسابوری ، محمد بن الحسن المولقبادی ، محمد بن
 محمد الصوفی ابوالعباس البغدادی ابن الخشاب ، محمد بن الحسن الفقیه ابو عبدالله
 الجرجانی الحسین ، محمد بن الحسن بن فواک ابو بکر الا صبهانی ، محمد بن
 الحسن بن ثابت ابوبکر النیسابوری ، محمد بن الحسین بن محمد بن اسمعیل السلمی
 ابوالحسن الکرایسی النیسابوری ، محمد بن الحسین بن محمد ابوالحسن الجرجانی
 محمد بن الحسین بن محمد ابو الحسن المادی النیسابوری ، محمد بن الحسین بن
 یحیی ابوجعفر المؤدب البشتی ، محمد بن الحسین الجرجانی ابو الحسین الخیاطی
 النیسابوری الوراق امام نیشابور ، محمد بن الحسن بن زید ابو احمد الوراق الطوسی
 محمد بن الحسین ابو عبدالله الانباری الموضحی ، محمد بن الحسین بن داود الحسینی
 العلوی ابوالحسن النیسابوری رضی الله عنه ، محمد بن الحسین بن داود بن علی ابو
 علی الحسنی النیسابوری العلوی رضی الله عنه ، محمد بن الحسین بن موسی السمسار
 النیسابوری ابوسعید ، محمد بن الحسین بن مهران ابو الحسن الفقیه النیسابوری
 محمد بن الحسین بن موسی السامی ابو عبدالرحمن النیسابوری ، محمد بن الحسین بن
 محمد ابوالفضل قاضی المعروف بالجدادی النیسابوری ، محمد بن الحسین الفقیه
 ابو عمرو البسطامی ، محمد بن حاتم الکشی ، محمد بن حیان التیمی ابو حاتم البشتی
 القاضی ، محمد بن حبکان ابوالحسن السحوری النیسابوری ، محمد بن حفص بن عمر
 ابوالعباس النیسابوری المعروف بالهروی ، محمد بن حیان الصوفی ابوبکر صاحب
 الاحوال مدفون فی مقبرة الحسین رضی الله عنه ، محمد بن محمد بن حامد بن محمود
 القطان ابوالعباس السامانی النیسابوری ، محمد بن حامد بن امة النیسابوری ، محمد بن
 حامد بن علی ابوبکر التجاری ، محمد بن حام بن متک النیسابوری ابو عبدالله الحمال

محمد بن محمد بن حمدون المعدل ابوبکر، محمد بن حمدون بن مالک ابو عبدالله البغدادی
محمد بن حسنویه بن سلمویه البغوی ابو جعفر، محمد بن حسان ابو منصور القرشی
المصنف النیسابوری، محمد بن حسان بن محمد ابو عبدالله القرشی النیسابوری،
محمد بن الخلیل المعدل ابو عبدالله الاصبهانی، محمد بن الخالد بن الحسن ابوبکر
البخاری، محمد بن خشام بن احمد ابو عمرو الکافغزی النیسابوری، محمد بن خلف
بن جعفر السلامی المنجم، محمد بن داود بن سلیمان ابوبکر النیسابوری شیخ
التصوف فی عصره، محمد بن ابو العباس الامیر القیسی، محمد بن زید بن علی الباقی
ابو الحسن الکوفی، محمد بن سلیمان الحنفی العجلی الامام ابو سہل الصعلوکی، الفقیہ
الادیب المأوی النحوی، الشاعر المتکام، المفتی الصوفی الکاتب العروسی، العلامة النیسابوری
رضی اللہ عنہ وایضاً، محمد بن احمد بن سایہ بن محمد ابو جعفر الابراری النیسابوری
وابرار قریة علی فرسخین من البلاد، محمد بن سلیمان بن بازل ابوبکر المقرئ الدنیر
النیسابوری، محمد بن سهل بن ابرہیم بن سهل ابو عبدالله التاجر النیسابوری، محمد بن
سعید بن محمد الکراہیسی النیسابوری، محمد بن سیمہ القطان النیسابوری، محمد بن
شعیب بن جبریل ابوبکر المؤدب، محمد بن سادل السحری ابو نصر الادیب،
محمد بن صالح بن ہانی المیدانی ابو جعفر النیسابوری الوراق، محمد بن صالح بن علی
ابو عبدالله البشتی النیسابوری، محمد بن صالح بن محمد بن سعید الفحطانی ابو عماد
الاندلسی، محمد بن صالح بن علی العباس المطالی ابو الحارث، محمد بن طاهر بن
منصور بن ہانی ابوبکر النیسابوری، محمد بن طاهر بن محمد ابو طاهر الصوفی
النیسابوری، محمد بن علی الانی ابو بعلی، محمد بن طاهر بن الحسین ابو الحسن النیسابوری
محمد بن طاهر بن محمد ابو نصر الوزیری النیسابوری، محمد بن ابی طاهر بن یحیی
ابو الحسن الفلقی النیسابوری و فلق قریة علی نصف فرسخ من البلد کبیرة عامره، محمد بن

ظفر بن محمد العلوی الحسینی المصنف العالم النیسابوری رضی اللہ عنہ ، محمد بن عبد اللہ بن احمد ابو عبد اللہ الصفار الاصبہانی محدث عصرہ بخراسان و کان معجبا الدعوی لم یرفع الا کما بلغنا اربعین سنہ توفي رضی اللہ عنہ فی سنہ تسع وثلثین ثلثمائه و دفن فی دارہ فی سلمۃ العنبی ، محمد بن عبد اللہ التاجر ابو عبد الرحمن النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن دینار العدل ابو عبد اللہ النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بالویہ ابو جعفر السامانی النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن محمد ابو بکر النیسابوری محمد بن عبد اللہ بن محمد ابو عبد اللہ المزنی اخو الشیخ المزنی توفي بنیسابور ، محمد بن عبد اللہ بن محمد بن صبیح العمری النیسابوری رضی اللہ عنہ ، محمد بن عبد اللہ بن محمد الرازی ابو الحسن بن محمد بن عبد اللہ بن جمشاد الرازی ابو بکر النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن محمد بن بشر المزنی ابو الحسن الهروی ، محمد بن عبد اللہ بن عبد العزیز ابو بکر الرازی ، محمد بن عبد اللہ بن قریش الوراق الریذیجی النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن ابرہیم ابو الحسن السلیطی النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ محمد الاسفراینی ، محمد بن عبد اللہ بن ابرہیم ابوسعید الزاهد المروزی ، محمد بن عبد اللہ ابن ابو جمشاد ابو منصور النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن الحسن السمیری النیسابوری محمد بن عبد اللہ الشیبانی ابو بکر بن الحسن المبدل النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ البزازی البخاری ، محمد بن عبد اللہ بن یعقوب ابو بکر النیسابوری و يعرف بالنسب ، محمد بن عبد اللہ بن شنویہ الهمدانی ، محمد بن عبد اللہ بن الحسن الفقیہ ابو بکر الصنعی النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن احمد البوشنجی ابو بکر الواعظ الصوفی ، محمد بن عبد اللہ الفضل الفارسی ابو عبد اللہ الوراق ، محمد بن عبد اللہ بن اسمعیل ابو جعفر الادیب رئیس النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن محمد ابو بکر الفارسی محمد و علی انباء عبد اللہ بن محمد الدورقی النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن ادیس ابو عبد اللہ ، محمد بن

عبدالله بن جمشاد ابو سعید الحاسب النیسابوری ، محمد بن عبدالله بن حمدون
 ابو سعید النیسابوری ، محمد بن علی بن الحسن الحسینی مولده بهمدان و منشأؤه
 بعراق رضی اللہ عنہ ، محمد بن علی بن الحسن ابو علی الاسفرائینی ، محمد بن علی بن
 الخلیل الزمجاری ابوبکر التاجر النیسابوری ، محمد بن علی بن علی ابو علی البرنودی
 النیسابوری ، محمد بن علی بن احمد الجلاب ابو منصور الفارسی ، محمد بن علی بن
 محمد بن الحسن الطوسی ، محمد بن علی بن الحسن ابو الطیب الخياط النیسابوری
 و كان مجاب الدعوة ، محمد بن علی دمشقی ابوبکر ، محمد بن عبدالله الکلاتی ابو
 احمد النیسابوری ، محمد بن علی الادیب ابو العباس الکرخی ، محمد بن علی بن اسمعیل
 ابوبکر القفال الشاشی امام عصره بماوراء النهر ، محمد بن علی بن الحسن ابوبکر
 المودل النیسابوری ، محمد بن علی عبدالله الزوزنی ، محمد بن علی بن محمد بن بحیم
 النیسابوری ، محمد بن علی بن مومل النیسابوری ، محمد بن علی العازی ابو جعفر
 الیمانی ، محمد بن علی بن عمرو الاصبهانی ابو سعید ، محمد بن علی بن الحسن ابوبکر
 المروزی ، محمد بن علی سهل ابو الحسن الماسرخسی ، محمد بن علی بن بکر
 النیسابوری ، محمد بن علی بن محمد ابو علی المودن النیسابوری ، محمد بن علی بن
 الزراد ابو عبدالله البصری ، محمد بن علی بن محمد الرازی ابو الحسن الفهمی النیسابوری
 محمد بن عیید الله بن محمد ابوبکر بن عیید النیسابوری ، محمد بن عبدالله بن
 بالویه ابو القاسم النیسابوری ، محمد بن عبد الرحمن بن محمد ابو الحسن بن ابی
 القاسم النیسابوری ، محمد بن عبد الرحمن بن محمد ابو العباس مامله ابی العباس
 الذعولی السرخسی ، محمد بن العباس بن احمد الصنی ابو عبدالله البهروی الوجودی
 رئیس العالم رضی اللہ عنہ ، محمد بن العباس بن حمویه ابوبکر الصیدلانی النیسابوری
 محمد بن العباس احب محمد بن جریر ابوبکر الادیب الخوارزمی ، محمد بن العباس بن

محمد بن قوهنارا بوبکر الکساسی النیسابوری، محمد بن عیسی بن محمد ابو صالح بن عیسی احد مشایخ خراسان، محمد بن علی بن عبدل ابواحمد الجرجانی، محمد بن عیسی بن محمد بن عبدالرحمن ابو احمد الحلودی النیسابوری من كبار عباد الصوفیه، محمد بن عبدالعزیز بن عبدالله بن ابرهیم ابو علی الزعوزی النیسابوری، محمد بن عبدالعزیز بن علی الحشتاب ابو الحسین، محمد بن عبدالعزیز بن علی ابوبکر الجرجانی محمد بن عبدوس المقری ابوبکر المفسر، محمد بن عمر بن قناده بن نظر ابو الحسن الزمجاری النیسابوری، محمد بن عبدان ابو عبدالله خادم الجامع بنیسا بور النیسابوری محمد بن عمر بن محمد الاسفرائینی ابوبکر الفقیه، محمد بن عبدوس بن الحسین ابو عبدالله السمسار النیسابوری، محمد بن عون بن اسحق المروزی ابو سعید الزاهد، محمد بن عبدوس بن حاتم ابونصر الدشان النیسابوری، محمد بن الفضل بن محمد الکرایمی ابو احمد الوراق النیسابوری و كان من المعروفین بطلب الحديث فی الشرق والغرب، محمد بن الفضل بن محمد اسحق المذکر ابو سعید المقری النیسابوری، محمد بن الفضل بن العباس الشافعی ابو الفضل النیسابوری، محمد بن الفضل بن محمد بن اسحق خزیمه ابو طاهر النیسابوری، محمد بن الفضل بن محمد الادیب البلخی الریعی، محمد بن الفضل بن محمد الفقیه ابوبکر اهل بخارا، محمد بن الفضل بن لولو الحلوانی ابو الحسین، محمد الفتح الانماطی ابو العباس المعدل، محمد بن القسم بن عبدالرحمن ابو منصور الصنعی النیسابوری، محمد بن القسم بن محمد بن الحسین الکرایمی النیسابوری، محمد بن القاسم محمد بن بشر بن سالم الفارسی ابوبکر، محمد بن کافور بن کافور مولی احمد بن خدیقه، محمد بن محمد بن محمد بن عبدالله بن خالد البغدادی ابو جعفر التاجر محدث خراسان فی عصره، محمد بن محمد بن یوسف ابونصر الامام الطوسی، محمد بن محمد بن الحسن الشیبانی ابواحمد النیسابوری، محمد بن محمد بن یوسف المقری

ابوبکر البخاری اللحیانی ، محمد بن محمد بن مجمش ابوطاهر الزناطی النیسابوری ،
محمد بن محمد بن احمد بن عبدالله السلمی الحنفی ابو الفضل الوزير عالم مرو ورحمة الله
محمد بن محمد بن علی العطار ابوسعید النیسابوری ، محمد بن محمد بن احمد ابوبکر
البلخی ، محمد بن محمد بن احمد بن اسحق ابو الحسن الحربی النیسابوری ، محمد بن
محمد بن جعفر ابوبکر النیسابوری ، محمد بن محمد بن جعفر بن مطر ابو احمد بن ابی
عمر والمعدل النیسابوری ، محمد بن محمد بن احمد بن اسحق القاضي ابو احمد الحافظ
امام عصره وصنف علی کتاب مسلم البخاری وعلی کتاب ابی عیسی الترمذی وصنف
کتاب الاسامی والکنی والعلل والمخرج علی کتاب المزنی وکتاب الشروط وصنف
النسوح والابواب توفي رحمة الله يوم الخميس الرابع والعشرين من اربع الاول سنة
ثمان وسبعين وثلاث مائة وهو ابن ثلث وتسعين سنة وصلى عليه الرئيس في ديوان الجين
ودفن في داره ، محمد بن محمد بن حامد الترمذی ، محمد بن محمد بن عبدان ابوسهل بن
ابی عبدالله النیسابوری ، محمد بن محمد بن الحسن الکازی وحمی قرية عامی عرسخ
من البلد ، محمد بن محمد بن اسحق بن النعمان العدل ابو احمد الصفار النیسابوری ،
محمد بن محمد بن عبدوس المقرئ ابو عمر والزاهد الانماطی النیسابوری ، محمد بن
محمد بن الحسين الترمذی ابوسهل ، محمد بن محمد بن يعقوب الحافظ المقرئ ابو الحسين
الحجاجی النیسابوری ، محمد بن محمد بن اسمعيل بن منصور الفهمی ابوبکر النیسابوری ،
محمد بن محمد بن عبدالله بن عمر والجرجاني ، محمد بن محمد بن علی النسوی ابو احمد
المعروف بالبغدادي ، محمد بن محمد بن يحيى بن عامر الفقيه ابو الحسين الاسفرايني ،
محمد بن محمد بن داود السجری العدل ابوبکر ، محمد بن محمد بن عبدالله ابو الحسين
بن ابی عبدالله المزنی النهرونی ، محمد بن محمد بن اسحق الثقفي ابو عمر وابی العباس
السراج النیشابوری ، محمد بن محمد بن ابو زرعة الکشي ، محمد بن محمد بن الحسن بن

علی بن الحسین بن السری بن یزدجرد بن سیبویه بن شاپور الذی بنا بنسابور الفقیه
 الحاکم ابوالحسین الصفار النیسابوری، محمد بن محمد بن شادہ الزاهد ابوالخیر
 الکراییسی النیسابوری، محمد بن محمد بن احمد ابوعمر والفامی النیسابوری، محمد بن
 محمد بن علی بن الحسن بن قتیبہ، محمد بن محمد بن احمد الفقیہ ابوسعید المطوعی النسابوری
 محمد بن محمد بن سمعان الحیری ابومنصور المذکر النیسابوری، محمد بن محمد بن
 احمد بن عثمان البغدادی ابوبکر الطرازی، محمد بن محمد بن سعید المعدل ابوطاهر
 بن الکسکری النیسابوری، محمد بن محمد بن سعد الانماطی النیسابوری و يعرف بابی
 الحسین المدني، محمد بن محمد بن اسحق السعدی ابواحمد الہروی، محمد بن محمد بن
 رجا الامین ابونصر الزمام علی الضی النیسابوری، محمد بن محمد بن احمد المعدل
 السراج ابوبکر النیسابوری، محمد بن محمد بن عبداللہ بن محمد بن صبیح العمری
 النیسابوری، محمد بن محمد بن الحسین الکراییسی ابوعبداللہ الخالیدی، محمد بن
 محمد بن عبداللہ المطوعی ابومنصور النیسابوری، محمد بن محمد بن احمد بن انس
 ابونصر بن ابی الفضل الصرام النیسابوری، محمد بن محمد بن احمد بن عبداللہ السلمی
 النیسابوری، محمد بن محمد بن احمد بن احمد بن اسحق الکراییسی النیسابوری، محمد بن
 محمد بن اسمعیل الزاهد ابونصر الکراییسی النیسابوری، محمد بن محمد بن سهل بن
 ابرہیم النیسابوری ابونصر امام اہل الراۃ بخراسان، محمد بن محمد بن احمد المزوزی
 ابوالفضل الروحی، محمد بن محمد بن الفضل الخفاف ابوعمر والقہندری النیسابوری
 محمد بن محمد بن ابراہیم بن سیمجور، محمد بن محمد بن عزیز بن محمد ابوالحسن
 دوست محمد بن محمد بن عبداللہ بن ادیس ابوعبداللہ الاسترابادی، محمد بن محمد بن
 ابو عمرو الرازی، محمد بن عبدالرحمن النیسابوری ابوبکر، محمد بن المومل بن
 الحسین الماسرخسی النیسابوری و کان احد وجوہ خراسان رضی اللہ عنہ

وما حالنا الا ثلث شباب ثم شیب ثم موت ومن انساذه فی وقت دخوله علی بعض الوزراء
 الم تی انی ازور الوزير و امدحه ثم استغفر و اننی علیه و نثنی علی وکل لصاحبه نسخر،
 محمد بن موسی بن عمران الفقیه ابو الحسن الصیدلانی ، محمد بن محمد بن موسی
 الحسین بن الثعلبی ابو الحسن الکوفی ، محمد بن موسی بن عمران ابو جعفر الموذن
 الطوسی ، محمد بن موسی بن القاسم ابو سعید الدباس النیسابوری ، محمد بن نصر دیه بن
 البغدادی ابو عبدالله البزاز ، محمد بن نصر الطبری ابو عبدالله الفقیه ، محمد بن الولید
 ابو العباس الزوزنی ، محمد بن هشام ابو عبدالله المروزی ، محمد بن یعقوب بن یوسف
 الاموی مولا هم ابو العباس الاصم النیسابوری رضی الله عنه و ارضاه مدفون فی مقبره
 شاهنبر ، محمد بن یعقوب بن یوسف الشیبانی ابو عبدالله الاحرم الحافظ و کان یعرف بن
 الکرمات و لکن هو نیشابوری وله تصانیف کثیرة و هو صدر اهل الحدیث فی زمانه
 رضی الله عنه و ارضاه ، محمد بن یعقوب النحوی الاصبهانی ، محمد بن یعقوب بن اسحق
 ابو مصعب الاسفرائینی ، محمد بن یوسف بن حمدان ابو جعفر التاجر النیسابوری ، محمد بن
 یوسف ریحان التجاری الامیر ابو الفضل ، محمد بن یوسف بن ابرهیم الموذن ابو عبدالله
 الدقاق النیسابوری ، محمد بن یوسف بن یعقوب ابو سعید السوسی ، محمد بن یحیی
 ابن محمد بن عبدالله العنبری ابو العباس بن ابی زکریا النیسابوری ، محمد بن یزید بن
 محمد العدل اخو عبدالله الزاهد النیسابوری ، منصور بن احمد بن هارون الفقیه المزکی
 ابو صادق نیشابوری ، منصور بن محمد بن احمد بن حرب الفاضل ابو نصر البخاری ، منصور
 بن عبدالله خالذهلی ابو علی ، منصور بن عبدالرحمن بن الحسین ابو احمد النیسابوری مکی
 بن احمد بن سعد دیه البردعی ابو بکر ، مسیب بن محمد بن مسیب ابو عمرو ابی عبدالله الارغیانی
 موسی بن محمد بن موسی ابو المعشر المالینی ، سعید بن جمعة بن خاقان الادیب المطوعی
 الطبری ، موفق بن محمد بن الجراح الادیب ابو سعید الهرزی ، محمود بن الحسین بن

محمود ابو حامد القطان النيسابوری ، محمود بن محمد بن محمود ابو محمد المطوعی من اهل فواده عبدالله حمزة بن حبه ابو منصور الدهقان القندشني النيسابوری منصور بن عبدالله بن حمزه ابو نصر بن ابو نصر النيسابوری ، معاذ بن محمد الحسين المعدل ابو الحسن الانماطي المعروف بالمعادی النيسابوری منه المنان بن محمد بن سلمويه ابورشيد العدل النيسابوری ، مطهر بن محمد بن حاتم بن عبدالله ابو علی النيسابوری ، مسلم بن عبدالعزيز اليماني ابو عبدالله الخصيب نوح بن قلیج بن احمد بن ابو حاتم النيسابوری ، نصر بن محمد بن احمد بن يعقوب ابو الفضل الطوسي ، نصر بن حاتم بن بكر بن ابو الليث الشاشي ، النصر بن محمد بن احمد بن محمد ابو القاسم المحمدي النيسابوری ، نصر بن محمد بن عبدالملك الصوفي الاندلسي ، النعمان بن محمد بن محمود بن احمد بن الحسن الطوسي ابو الحسن الروغندی ، النعمان الجرجاني ابو نصر ، ناصر بن محمد بن ابي المعالي المروزي ، نعيم بن الحسين المجرجاني ابو الحسين التاجر ناصربن عبدالرحمن بن ناصر ابو نعيم الجرجاني ، وليد بن احمد بن محمد الوليد ابو العباس الزوزني ، وليد بن بكر بن مخلد بن ابي زياد العمري ابو العباس الفقيه المالكي الاندلسي ، هارون بن احمد بن هارون ابو سهل الاسترآبادي ، هارون بن محمد هارون الصوفي ابو سهل الحمامي النيسابوری ، هارون بن محمد الازواري الجويني ابو موسى هبته الله بن الحسن الاديب النحوي العلامة ابو بكر الفارسي ، هشام بن محمد بن بكر ابو نصر السرخسي ، لاحق بن الحسن بن عمران ابو عمرو والوراق البغدادي ، يحيى بن منصور بن يحيى عبدالملك ابو محمد الحاكم العالم الدين النيسابوری الجرودي ، يحيى بن محمد بن عبدالله بن العنبر بن عطا مولا ابي خرقا السلمي ابو زكريا العنبري النيسابوری ، يحيى بن محمد بن احمد بن محمد الحسيني العلوي ابو محمد ابي الحسين بن ابي زياده النيسابوری رضی الله عنه ، يحيى بن محمد بن سهل الاسفرايني ابو زكريا ،

یحیی بن محمد بن احمد المقری ابوبشر القطان النیسابوری قریب محمد بن اسحق،
 یحیی بن عمرو بن صالح بن محمد بن یحیی ابوزکریا البشتی، یحیی بن احمد بن ابو
 عمرو المخالدی النیسابوری، یحیی بن اسمعیل بن یحیی المذکی ابوزکریا الحیری
 النیسابوری، یحیی بن یحیی بن عبدالله ابوزکریا المحمودی البخاری، یحیی بن
 محمد بن احمد بن المذکر الطوسی ابوزکریا یحیی بن محمد یحیی المعدل ابوالقاسم
 الصبدانی النیسابوری، یحیی بن زکریا بن الشاہ السرخسی ابومنصور، یحیی بن
 احمد بن ابوزکریا بن ابی طاهر السکری النیسابوری، یحیی بن عبدالرحیم بن یحیی
 ابوزکریا الحیری النیسابوری، یحیی بن عثمان الواعظ السجری ابوزکریا، یوسف بن
 یعقوب بن اسحق، یوسف بن احمد بن سلیمان الدیر عالی، یوسف بن یعقوب بن ابرہہ
 البغوی ابو یعقوب، یوسف بن اسحق الفقیہ ابوالحسین الجرجانی، یوسف بن اسمعیل بن
 یوسف ابو یعقوب الساوی، یوسف بن محمد بن محمد بن یوسف ابوالجراح الطائی
 یعقوب بن احمد بن محمد بن یعقوب الخسر وجرشی ابو یوسف المیہی یعقوب بن محمد
 بن اسحق بن یزید ابو یوسف المذکر النیسابوری، یاسین بن محمد بن محمد بن
 یاسین ابو یوسف النیسابوری

قال الحاکم الامام ابو عبد الله الحافظ النسابوری ودع الفراغ

بمؤنة الله وحسن تقديره شهر رمضان سنة ثمان وثمانمائة

فذكرت بعد الأربعين سنة منها شيوخی واخوانی الذين اسعدت بهم
 او حكاية او انشادا وخر وامن العلوم الى هذا الشير هاجت مهلة من روفى من هذا المدة
 عبيد الله بن محمد بن عبدالله ابوالفضل الفاضل النيسابوري ابو علي بن ابي الصامت بن ابي
 محمد النيسابوري، محمد بن احمد بن محمد السرخسي النيسابوري، العباس

ابی القاسم الرمکی الوزير النیسابوری ، عبدالواحد بن محمد ابو الوفا البزاز النیسابوری
محمد بن محمد بن علی بن سهل بن مصاح الفقیه ابو بکر الماسر خسی النیسابوری ، ابو بکر
بن محمد بن محمد بن علی بن بکر النیسابوری ، عبدالعزیز بن عبدالله محمد بن عبدالعزیز
ابو عمرو النیسابوری المعروف بابی عبدالله الهروری ، یحیی بن یحیی بن احمد بن ابوزکریا عمرو
الخلدی النیسابوری ، محمد بن الحسین بن الحسن الاصبهانی المقری ، مهدی بن محمد بن
محمد ابوسلمة الصیدلانی النیسابوری محمد بن عبدالله ابو العباس الزاهد السخستانی
النیسابوری عبدالرحمن بن محمد بن احمد ابو القاسم بن ابی بکر المسکی التاجر النیسابوری
عبدالله بن احمد بن محمد الماسر خسی النیسابوری ابو محمد ، محمد بن احمد بن عبدالله بن
سایمان السایطی ابو عمرو النیسابوری ، ختن ابی بکر بن اسحق محمد بن عبدالاعلی بن
محمد بن ابو بکر الشاهد النیسابوری ، محمد بن احمد بن حبیب ابوسهل المقری النیسابوری
ابراہیم بن محمد الاصبهانی ابواسحق ، محمد بن محمد بن الفضل ابو حاتم القهندری ،
فاطمہ ام علی بنت ابی جعفر النیسابوری ، محمد بن محمد بن عبدالله بن محمد ابوسهل بن
اخو الحاکم المصنف النیسابوری ، محمد بن عبدالرحمن بن ابرہیم ابو الحسین النیسابوری
ابو علی ، الحسین بن شیخ رئیس ابی الحسین النیسابوری ، علی بن عبدالله محمد بن
جعفر ابو الحسن النیسکی احمد بن عبدالحمید بن عبدالرحمن النیسابوری ، محمد بن
احمد ابو بکر الفرائضی البطحی النیسابوری ، عبدالله بن محمد عبدالله بن الرومی ابو
محمد الحیری النیسابوری ابو عبدالله ، سعید بن محمد بن سعید ابو عثمان السکری
النیسابوری ابو القاسم علی بن محمد بن علی الجرجانی ، عبدالرحمن بن محمد بن محمد
بن حمد ابوسعید النیسابوری ، الحسن بن داود رضوان ابو علی الفقیه السمرقندی ، عبدالله
بن احمد المذکر ابو الحسین الحنبلی وهو ابن بنت علی الجنابدی ، محمد بن علی بن الفضل
بن محمد الخزاعی ابو نصر النیسابوری ، محمد بن علی بن الحسین الحلکانی المعروف بابی

نصر القصار ، محمد بن القاسم ابو منصور المنادی النیسابوری ؛ محمد بن احمد بن محمد
ابوبکر المقرئ النیسابوری ، عبدالرحمن بن محمد بن محمد بن احمد ابو القاسم المزکی
النیسابوری الحسین بن محمد بن ابرهیم ابو علی النسوی ، ابوسهل بن ابی بشر بن محمد
هارون النیسابوری ابوسهل بن ابی القاسم النیسابوری ابوبکر ، محمد بن محمد بن
جمش النیسابوری ، محمد بن ابی اسحق الکیال المطوعی الجرجانی ، محمد بن محمد بن
احمد المعدل ابو عبد الله شیخ اهل الرأی النیسابوری ، یحیی بن یحیی بن عبدالرحمن ابو احمد
النیسابوری ، عبد الله بن محمد بن احمد الصوفی الزاهد ابو العباس السختمانی النیسابوری .
یحیی بن عبدالرحمن ابوزکریا العاصمی النیسابوری طغرل التبرک مولی الشیخ العمید .
محمد ابو عمرو السلیط النیسابوری ، السید ابو الفضل احمد بن محمد الحسنی العارفی
النیسابوری ، محمد بن عبدالاعلی بن محمد ابوبکر الفقیه المیسابوری ابو اسحق
محمود التاجر الاصبهانی ابوسهل بن حبیب المقرئ ابو عمر بن علی الاصبهانی .
عبدالرحمن بن عبد الله بن حمدون ابو سعید ابو نصر العسائی العارضی . محمد بن احمد
بن سهل ابوسهل الدستی علی بن محمد المذکر ابو الحسن البیاضی ، عبد الله بن محمد
بن علی ابو محمد النیسابوری ، عبد الله بن محمد بن عبد الله بن المطوعی النیسابوری
المعروف بالحرضی . محمد بن عبد الله بن محمد ابو نصر الصوفی الانصاری . محمد بن
علی بن محمد بن احمد ابو الحسن السلیط النیسابوری ، علی بن محمد بن احمد
الحسن ابو الحسن المعادی النیسابوری ، ابراهیم بن احمد بن محمد بن احمد بن
الحسین بن علی بن الحسین الجوری النیسابوری . محمد بن الفضل بن محمد بن محمد
النیسابوری ، شیبہ بن محمد بن احمد بن ابو محمد بن عبد الله بن یحیی بن یحیی
النیسابوری ، ابراهیم بن محمد بن ابوب الفقیہ ابو اسحق الخلیجی النیسابوری ، محمد بن
احمد بن حاتم ابو خانم الطوسی ابو عمرو الحموسی احمد بن ابی الفرافی الانصاری

بن منصور بن عبد اللہ اخو المعتمد النیسابوری ، عبد الرحمن بن محمد ابوسعید الشریفی
 الصوفی النیسابوری ، محمد بن عبد اللہ بن احمد بن محمد ابو الفضل بن رئیس النیسابوری ،
 محمد بن احمد ابو بکر الحموسی الفقیہ النیسابوری ، محمد بن احمد بن حمویہ ابو الحسن
 رئیس بایبورد ، الحسن بن محمد بن شادان الشاہد ابو محمد النیسابوری ، محمد بن
 احمد بن معاد ابو بکر الفامی النیسابوری ، عبد الرحمن بن عبد اللہ بن الشیخ ابی بکر
 علی بن محمد الفارزی ابو الحسن القطان الجرجانی ، عبد الحمید بن محمد المذکر الخانقاهی
 ابو القاسم ابو سهل البقال الواعظ ، اسمعیل بن الشیخ ابی علی العبدوی النیسابوری ،
 علی بن محمد بن عبد اللہ بن محمد بن عبد اللہ ابو الحسن الحداد النیسابوری ، علی بن محمد
 ابو الحسن بن غاکن الخیاط النیسابوری ، عبد اللہ بن محمد بن علی الصفار ابو محمد الشاہد
 محمد بن احمد المولی ابو نصر النیسابوری . محمد بن علی بن الفضل الخزاعی ابو بکر
 النیسابوری ، محمد بن علی العبیری ابو جعفر البیادری الشریف ، ابو جعفر بن ابی محمد
 العاوی العباس بن محمد بن علی بن معدویہ ابو جعفر بن ابی الحسن صہر الحاکم المصنف
 النیسابوری ابو سهل بن ابی بشر ، محمد بن ہارون التاجر عبد الرحمن عبد اللہ بن علی بن
 محمد بن سختویۃ النیسابوری ، محمد بن علی المذکر ابو جعفر الجوردی ابو سهل بن
 ہر ان العدل النیسابوری ابو سعد الفلاحی الفقیہ و توفی سنہ اربع مائہ ، محمد بن یعقوب
 الفقیہ الزاہد ابو بکر بن مخاض بن بنت ابی نکر بن ابی عثمان الزاہد النیسابوری ، احمد
 بن محمد ابو نصر البالوی النیسابوری ، یحیی بن یحیی بن محمد بن عبد اللہ العبیری
 النیسابوری ابو احمد ، عبد اللہ بن محمد بن الحسن المہرسان بن عمرو بن محمد بن ابو
 منصور فاطمہ بنت بکر بن محمد بن اسحق بن خزیمہ سمعت ابیہا وحديث و توفت
 رحمہا اللہ فی رجب سنہ اثنین اربع مائہ واللہ تعالی اعلم .

قال الحاکم الامام ابو عبدالله النیسابوری سألتی جماعة من اخوانی ان اذکر بعض ما انتهى
الی من بناء المسجد الفدیمه بنسایور والقبندز والمدينة الداخلة و ذکر الاولیدو المحل
والرسایق والارباع فلم احد السبیل الی الاستقضاء فیہ بالاسانید فقد اجبتهم ان اذکر
بعض ما یمکن ذکره بالاسانید وهذا کلامه الامام الفقیر محمد بن الحسین الخلیفه
النیسابوری فترك الاسانید اعتمادا على صحة قوله رضى الله عنه و اجتنابا عن الاطالة

ذکر بناء قهندز و شهر قدیم و مناخر و اوضاع و محلات و بار و وادیه و موجوات
نیشابور و آنچ تعلق بامثال ایراء و دارد

امام حاکم فرمود اول کسیکه قهندز بنیاد انوش بن شیث بن آدم بود
علیه السلام اساس آن رستگاری بزرگ سفید مدور اماس نهاد و از اینجاست در افواه
خلاق بود که آنرا قلعه حجرید یعنی سنگی گفتندی بعد از آن بهمدانی مندرس شد و چند
گاه ماند ذوالایکه دوم باریت بنیاد بعد از آن بطوفان خراب شد و در زمان ایرج بن
افریدون و هم مل ماند از آن جهت که افراسیاب در حربه لشکر عظیم بر ما و ایران غلبه
کرد و شهرها خراب میکرد و ابر و غارت میکرد و در سحره مسموم دفع او مقوم
بود در انثناء اینکه در ما و ایران میکشت بصحراء قهندز رسید و اول در شهرت
بجوانب نظر کرد میدانی وسیع دید از انطرف دوهی قوی خوش منظره و از آنطرف
دوهی مقابل از جوانب جبال و بال و وصف اتصال داد و زمان چت و بیاجاری اشجار
مشمومه ثمار لذیذ میدانی مستطیر جبال محیط در شکفت افیاد و بعد اعلا قهندز بنیاد
کرد و دیوارها احکام کرد و بسی اساس مرتب در داند و بعضی کسان ساکن کرد و در
زمان ایرج افریدون عمارت آن بیشتر و تمامتر شد

ذکر حفر خندق قهندز

امام حاکم فرمود که چون نوبه حکومت بمنوچهر رسید بقهندز آمد و در حوالی آن خندق حفر کرد و در جوانب مردم را ساکن کرد و بعضی را درون قلعه اسکان نمود و اهل مملکتی را بعمارة و رفع دیوار و توطن در جانب آن تکلیف کرد و آتشکده در آنجا ساخت و قومی را بر آن خانه موکل کرد و حکم کرد که بچهل روز اهل مملکتی از عماراتی که گفته بود فارغ شوند بس در جوانب قهندز اماکن و مساکن پیدا شد و درون قلعه مسکون گشت و اجتماع مردم دست داد.

ذکر بناء شهر قدیم

امام حاکم فرمود که چون هرمز پادشاه شد و ملک او را مسخر گشت منجمان و فال گویان او را خبر کردند که فرزندی او را متوقع است که همه روی زمین را مسخر کند و فرزند در راه بود هر مز بود مادرش را از حال بسرش خبر کردند در محافظه آن بسر قوی جدی مینمود و وزراء پدرش طریق وفاداری رعایت نمودند تاج پدرش می فرستادند و مادرش تکیه میکرد آن تاج بر سینه مادر می نهادند یعنی تاج پدر بر سر پسر است و آنج مصلحت میدیدند در مملکت جهت آن بسر حکم میکردند و احکام می نوشتند و بسلاطین زمان از زبان آن پسر منشور میفرستادند و او را شاپور نام نهاده بودند یعنی شاه پسر یعنی پسر پادشاه بقصد آنک چون پیدا شود هر نام که جرت خود اختیار کند نام او آن باشد چون بالغ شد نام خود همین اختیار کرد و بشاپور شهره یافت یعنی شاهزاده و بحسب دنیا عالی همت بود و رأی صائب داشت ملک شرق و غرب او را مسخر شد این شاپور شهر قدیم نیشابور در حوالی قهندز بنا نهاد و معماران و عماله تعیین کرد و گفت که بر جوانب شهر خندق حفر کنند و باصل

مملکت بدرش که دیار بغداد و مداین است و آن جوانب بودرفت و ایوان مدائن
 بساخت و در دیار شام شهر انبار بنا کرد و شهر کرخ و سجستان در اطراف بصره بساخت
 و شهری ساخت فیروز شاپور نام نهاد و بعد ما بنیساپور عود کرد و بر حوالی شهر خارج
 خندق عمارات آغاز کرد انبار ده نام نهاد معماران و عمله مرتب کرد و تکلیفات
 شاقه فرمود رعایا عاجز آمدند معماران را امر کرد که هر روز بیش از آفتاب بسر
 کارها روند و هر که از رعایا پیش از آفتاب حاضر نشود زنده در میان خشت و گل
 دیوار گیرند و جنان کردند و خاق بر آن رنج قرار گرفتند و بعد از سنین کثیره که جندران
 و بنیان انبار ده منهدم میشد استخوان جسد بنی آدم از سر تا قدم از میان گل بر خاک
 میافتاد و آن انبار ده از سده بنابود تا قریب زمان سلطان محمود غزنوی لیث که
 والی نساپور بود خراب بود و از خاک آن بازاری مقابل جامع شهر بنانهاد چه شهر
 قوی و وسیع بود و اسباب عمارت بغایت متعذر

ذکر حفر خندق در جوانب شهر قدیم

امام حاکم فرمود که چون شاپور بمملکت در رفته بود لشکر ترک بار ذکر
 بر ملک ایران غلبه کردند چون شاپور باز آمد خاق از آن فتنه فریاد بر می آوردند
 و لشکر جرار بسر آن انراک رفت و بمحاربه و مقاتله ایشانرا از ملک ایران اخراج
 کرد و باز بنیساپور آمد بوقت طیب هوا و زینة فضا و کثرة غذا و معش و رسته
 ارتباش و سکون غبار و نمار بسیار و عذوبه مباد و اسطوخودوس چایکه در عبال منتظر
 الحال مملکت مستخر و مهمات میسر دشمن مقهور و لشکر منصور انجام مقام نمود
 و بناء شهر متصل بقمندز و اقامه شهر سنان و اخراج ابراج و نشیبه اساس فرمود و محاربات
 و عمارات بهم واصل کرد و خندق شهر و قهندز بهم متصل کرد و بر جوار جانب شهر جوار

دروازه مرتب داشت شرقی و غربی و جنوبی و شمالی و مهندسان را فرمود و طریق بنای ایشان نمود تا جنان بنای بادند که چون آفتاب طلوع کردی شعاع آن از هر چار دروازه در درون شهر سطوع کردی و آن از عجایب بناها بود و بوقت غروب از هر چار دروازه آفتاب در نظر بودی که پوشیده شدی همچنین ساختند و بسی زمان بنیان بر آن سان بود و بنام خود شهر را نام نهاد.

امام حاکم فرمود و آن بناست که تاغایه اثر آن پیدا و علامه آن هویدا است و در وقت حفر خندق بوی خبر آوردند که گنجی پیدا شد اندک اهمی نمود و ضبط آن یکی از نوای فرمود گفتند هشتاد خر و از زر بود از آن اهتمام بشیمان و از آن التفات پریشان شد چه آن مقدار را که داشت و اندک پنداشت و ترسید که بر قصور همه او و فرط خست حمل کنند اشارتی کرد که همه را نفقه کنید و دیگر ذکر آن نکرد

ذکر ارتفاع زمین نیشابور بنسبت بابلاد دیگر

امام حاکم فرمود که در کتب متقدمان حکما ثابت است که زمین نیشابور ارفع مقام مسکون است و یک دلیل آنست که در دو این قدیمه نام این شهر ابر شهر نوشتندی یعنی شهریکه بابر نزمیکست از کمال ارتفاع خصوصیه دارد بابر او را بابر اضافت کنند و دیگر دلیل آنکه معتدل الهواست نه حار مفرط نه بارد مفرط نه سموم مفسدمه ملک بخلاف باقی ممالک

ذکر قری و قنوات که بر حوالی شهر وقفند ز بود باز دیاد عمارات در شهر و سور
داخل شد و باغات و بساتین محلات شهر گشت

امام حاکم فرمود که شصت دیه با اسواق و بساتین و مقابر داخل محلات شهرست
و در اطراف شهر اکنون متفرق مشهور بکجوها و محله‌ها شهر معدود از بنیان باده اما :
آن مصر و مملکت که تو دیدی خراب شد

و آن نیل مکرمت که شنیدی سراب شد

و نا میها دیهها که یکان یکان بوده همکنان بعماره همه را جمله ساختند این
است .

الزینق بویاباد ، حنانه خشات ، شحنه علیا ، شحنه سفلی ، شاهکباد ، سورین
کوی ، دزدان ، زمجارسفلی ، زمجا علیا ، باغ دبار ، ویشکباد ، عارکباد ، دودیه یهود
باغک و شهرستانه ، شاپور و این را نصر آباد گفتندی ، لعانجی سفلی ، بشماناباد ، داربجرد
حیره طیرانه و این را کوی دزکان گفتندی ، وافکر سلیط ، وافکر معاد ، مناسک سفلی
مناسک علیا ، خرقن علیاباد ، حافظ محفوظ ، باغ بهار ، برز گراباد ، محمدا آباد ، خول
خندرون ، کنار سفلی ، راقعه ، سیمجرد علیا ، سیمجرد سفلی ، حفص آباد ، تاجرد علیا ،
تاجرد سفلی ، حنجرود علیا ، حنجرود سفلی ، سبل تاشین ، قناه ، خشانه قناه حمره علیا ،
خرکباد ، عمرویاباد ، قناه علیا از جمودی ، باب طاق ، و مسجد وریه بود ، جوری علیا ،
جوری سفلی ، حوسق ، سیسنویه ، حایط ، سامه ، سوانمادر علیا سوانمادر سفلی ،

ورودهای و فراتاباد ، و دستجرد ، سهرامقان ، قناه جهیم از دستجرد ، ماعین ، گرم بکر
فازر شک و رقاب فارس ، این مجموع قنوات و قری بود بر جوانب شهر بکثره عمارات همه محلات

و کجوها شهر شد و باغات و بساتین و مقابران در محلات داخل گشت و بقضاء ازلیه
در سنه خمس و خمسین و خمس مائه دور و قصور خارجها و داخلها

توقیع اذازالت الارضش کرد دریک دوسه دم عالیها سافلها

ذکر محلات شهر و اوضاع و اوصاف آن

و تمامی محلات جل و هفت بود و یک محله متوسطه را که نه بزرگ و نه
خرد محله جولا مکان گفتندی سیصد کوجه زیادت داشت: محله حیره، محله جامع،
فایده بود: اشرف محلات مقام اولیا و بازار حیره اعظم، اعظم اسواق شهر بود و اول بازار
از سر حیره بود و مقطع او قریبی روضه سلطان حسین و یک فرسخ هست تقریباً
و تمام پوشیده بود

محله بویاباد در عماره و رتبه و جلاله اهل محله مواضع را بآن مثل زدندی
ابو مسلم مروزی رحمه الله بیش از ظهور سلطنت در آن محله فرود آمد در کاروان
سرائی بر زبان او گذشت که زود باشد که همه خراسان مسخر من باشد بعضی
جوانان سفها دنب دراز گوش او بریدند چون دید برسید که نام این محله چیست
گفتند بویاباد گفت زود باشد که این محله را کند آباد گردانم و برفت دیگر
بار که آمد والی بود آنرا خراب کرد و همچنان خراب ماند دیگر معمر نشد

محله مولقا باد بیوسته اعلاء حیره است

محله میدان زیاد بغایه بزرگ بود.

محله نصر آباد اعلاء شهر بود بزرگ و عریض محله علما و تجار بود

امام حاکم فرمود جل بازار گان بود در آن محله بوقت عبدالله طاهر بهر عیدی
یکی از ایشان اهل شهر را دعوتی کردی که همه خلائق شهر را فرا رسیدی عبدالله

طاهر پرسید که از آن جماعت کدام طعام دهنده ترست و طریق تر گفتند حسین بن محمد نصر آبادی او را حاضر کرد و از رسوم دعوت و عادة ایشان پرسید قضا بگفت در ترتیب دعوة که عبدالله از آن تعجب کرد و جاه و مال و حشمة و دعوه و سخاوه نفس او بیش از اندک نمود گفت خراب مباد شهری که دروچنین ارباب مروءه باشد.

محلہ دیگر بود بزرگ درو مسجدی بود متبرک و حوضی که باب آن تبرک جستندی حوض کسلان گفتندی و قصه این محلہ و حوض مستوفی ذکر خواهد شد بطریق اوضح.

محلہ الزیق ، محلہ مناسک علیا و سفلی گوید اعلی حدہ شهری بود

محلہ دیز بوقت فتح شهر صحابه آنجا مسجدی ساختند و بزرگ مایه در

واهل آن نبود مسجد و اهل آن منخفی گشت

محلہ نمد آباد بزرگ بود

محلہ باب ابی الاسود محلہ قباب محلہ خواست متصل شادیخ است

محلہ شادیخ مکان عبدالله طاهر بود و یعقوب ایث خراب در دو بسامین ساخت و بود

از آن شهر شد

محلہ جلا باد بزرگ بود متصل بشادیخ

محلہ تاجرد محلہ قوی بزرگ بود یکطرف بجانب دیگر طرف

بعنجر و دمحلہ حفصا بار

محلہ خمز کاباد محلہ بزرگ بود

محلہ محمد آباد درو ریاض و حیاض است

محلّه قزمحلّه بزرگ معمور بود بعلم وهدی وعمارہ وارفیع محلّها بود و آب و هوای او خوشتر بود ووصف او بیاید

محلّه درباغ و آن باغ ابو مسلم بود صاحب دوله

محلّه باب عقیل محلّه باب عسگر همه بازار، اش بزبان و طعام فروشان بودی و بازار عارفان

محلّه باب عرومه محلّه حرب، محلّه باب معاذ، محلّه بیدستان درخت بید بسیار بود درو، محلّه مرتعه محلّه سرپل، محلّه دزدان موضع کنار ناک بود و او در جاهلیه ملک خراسان بود

اما بعبدالله بن عامر او کاغذ و کس فرستاد تا آمدند و خراسان فتح داد محلّه باب معمر، محلّه در باغ ملا جرد، محلّه میدان حسین و او صاف بسیار دارد محلّه سمیجرد، محلّه الرقیاء، محلّه جولاهگان محلّه جودی، علیا عیدگاه آنجا بود و در و بساتین و انهار بسیار بود

محلّه جوری سفای محلّه سرکوی محلّه سنجید ستانه،

محلّه باغ رازیان اهل علم و تجارت آنجا بسیار بودی

محلّه باغ متصل بود بمحلّه قز عبدالله عامر که فتح کرد آنجا نزول کرد مسجد او آنجا است

محلّه زمجار محلّه خر کلاباد متصل بز مجار بود و علماء صحابه و تابعین آنجا بودند

محلّه سرواقه طرف مغرب بود محلّه کرمانیان در زمان امام حاکم این محلات

معمور بوده و اوصاف بسیار هریک را فی الجمله نوشته بود چون حالا نیست نبشته نشد

یا قومی را ابو مسلم از شهر بیرون کرد محلّه داشتند آن نوشته نشد.

ذکر فتح نیشابور بر دست صحابه و تابعین رضوان الله علیهم

و مقصود از کتابه این است و بیان مفاخر نیشابور در این است و بالله التوفیق.
 امام حاکم رحمه الله و رضوانه علیه فرمود که بنقل صحیح از ثقات اثبات ثابت شد کی
 بوقت حکومت عبدالله بن عامر بن کریر بن حبیب بن ربیع بن عبدالشمس در بصره
 و حکومت سعید بن عاص در کوفه در خلافت امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه کنار نک
 که والی خراسان بود و او مجوسی بود نامه فرستاد بایشان و ایشانرا بخراسان خواند
 و بفتح وعده داد و گفت که یزدجرد بی عروقه در مرو داشته گشته و مقصود نامه این بود
 که اشاره بساره ظبور نور اسلام و سطوع شمع شمس هدایه و احکام سید انام و
 شفیع روز قیام ماحی ظلام و هادی کرام خواجه کائنات علیه اله اوده السلام بستماع جموع
 این اماکن و مقام رسیده بیماران ضلالت فرو ماندگان نیده جبرانه و بجان شفاء
 هدایه تشنگان شربت عنایه دل زندان عهد ازل دهر بستان عبودید ابد چشمه برزاد و
 گوش بر آواز منتظرند.

گریاک نظر بسوی من خسته معنی
 هر چون مسیح در دهنده از ده معنی
 ایشان این خبر بامیر المؤمنین فرستادند رضی الله عنه بایشان نامه فرستاد و وعده
 خلعة جنة داد که هر کدام سبقه گیرند و در نشر نور اسلام جد نمایند و والدین و
 ولد و جد باز نمایند حکومت در بن جبران و در جبهه حنان در آن جبران اهل باشد
 فرمان مدینه را از جابر جسنه
 احکام می گفت که هر می بستم

عبدالله بن عامر سرعه نمود و می فرمود و عن قرب بازادوار جوین نزول کرد
 و سعید بن عاص چون بقومس یعنی ولایت سمنان رسید و هر یک از راهی دهنوی بطالب
 جاهی اخروی می شنافتند خبر سبقه عبدالله عامر شنود مراجعه فرمود و اهل ازاد وار

بسام اسلام یعنی بصلاح صلح در آمدند . وجوینی گندم که داشت دریغ نداشت.
 عبدالله عامر، عبدالله خازم را طلعه لشکر کرد و بالشگر خود و اهل جوین برای
 صائب و فکر صواب قصد صوب نیشابور نمود و بغیروزی و به روزی طلایع جیوش
 اسلامیان جوانب ان شجاعه و استیلاء اسلام بسکان آن مقام نمود پس عبدالله عامر
 از عقب رسید بالشگری جرار و شجعان کرار در میان دو دروازه جرجان و فارس
 فروشد بماه و بر شد بماه بن نیزه و قبه بارگاه .

و آن نسا اهلان نیشابور بر جوانب برج و بارو معرضین عن التذکره

کانهم حمر مستنفره فرت من قسورة بیاطل برحق اعتراض کرده و چون
 خران از شتران اعراض کرده از شرع اجتناب و در دین ارباب نمودند و تا
 نه ماه شام و سحرگاه مقابله و مقاتله امتداد یافت بعد هاشمی لشگریان در برجها
 دریجها کردند و بقوه بازو در بارو نامها افکندند و ریشه ریشه های کافران چون سلمها
 بر کنند چون مدة حمله جمله شهریان تمام شد بامداد رافتح الباب دست داد و چون
 نه ماه تمام شده بود وضع حمل دراز حرب نمودند و مستسلم و منقاد
 گشتند .

روایة آخری

امام حاکم رحمه الله فرمود چون از زمان مجاهده و محاربه تا وقت این کتابه
 سنین کثیره گذشت لاجرم در خبرها اختلاف واقع گشت.

روایتی دیگر چنان است، و این روایة در تاریخ عیان است، که چون مکتوب
 امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه بعبدالله عامر رسید، بالشگری همه کریمان، از راه

کرمان، و باجیشی همه موافق، و در استان بناحیه قهستان، نزول کرد و بقاع و قلاع آنرا
 بعده بسیار، و مدت اندک، فتح فرمود و بدست هداة، بهراة، مکتوبات فرستاد، و ایشانرا
 باتباع طریق رشاد، و شداد، و سرعت خروج بسوی او و اداء خراج باو دلالت کرد جواب
 فرستادند که مال حال و مال، و انتظام احوال، و مرجع کبار، این دیار، ابر شهر مشهور
 یعنی نیشابور است، چون ایشان تابع شوند همه مطیعیم، و طوس و ابیورد، و نسا دران
 تاریخ توابع نسابور بود پس عبدالله طاهر قصد ظاهر نسابور مصمم داشت و
 اعلام مجامده فی سبیل الله برافراشت و چون بحوالی ابر شهر رسیدند و پوش زره
 پوشیدند برزان جاه طاعی و باغی که در آن زمان والی این زمین بود با قوم او آن دولة
 و صواة، بدیدند او نیز با حمران دیگر از میدان آن مردان بجایگاه و پایگاه خود باز
 دویدند و بکره و اجبار دستار چون افسار برگردن زیر دستان کرده بر بلاء دیوار حصار
 و دزقهندز کشیدند، و یکماه تمام از صبح تا شام و از اول شام تا بانگ خروس آواز و
 خروش جنک بود، ناگاهی شبانگاهی هوا متغیر و حرکة متعذر گشت و غمام بر تمام
 جوانب ابر شهر احاطه کرد، و از میغ بی دریغ برفها چون تگرگ باران شد، و غموم بر
 دلهای مؤمنان عوم یافت، اقربا از زبان ضعفا بیش عبدالله عامر گفتند که ما غرییم و از
 غرییم در برف سرما، سرما فرود آمد: الحریو ذی و البردی قتل لعن الله العجم یموتون
من البرد و یقولون خنکل گرما کریبان چاک کند اما سرما ابدان هارک کند

نیروی سفر کردن و نی جای اقامت

عبدالله عامر با سواف حاجات ضعفا برداخت و لواء کوچ برافراشت
 و آن لشکر را بمالطافه و مکالمه اجایی از فند بمرغزار غند بردچه از دید که
 آنجا هوا با اعتدال و مقام بودن را محال است چون چند روزی نجح و فیروزی در آن

منزل روزی شد شبی بمقتضای قضا در آن فضا چندان برف بر طرف جویباران مرغزار
متراکم شد که از تلوج بروج آن: اشدالبلاء علی الانبیاء ثم علی الاولیاء و برد چنان
دست بردی نمود که از خوف شرا و شرر آتش را از جوف آهن و سنگ قوه
حرکت نماید.

سرماست چنانکه بینی گوش و فسرده سرماست چنانکه دیک در جوش فسرده
کر آتشکی مانده بدور دوزخ آن نیز پریرودینه و دوش فسرده

ضعفا دلها از غم بختند، و سرما و هواء نسابور باز جستند،
معتق که یکی از مقربان عبدالله عامر بود، گفت صواب آنست که بنسابور رویم،
و هر آینه نصرت ما راست، دل اعداء ما مقهورست. بیرون در خانها با جامها زمستان
بگذرانیم، چون ربیع بدیع و روزگار بهار آید بصلح یا بجنک آن شهر بچنگ آوریم
و هر جا فرمایی برویم صواب دیدند و باز عبدالله خلیفم را طلیعه لشکر کردند و عبدالله
عامر در آن زمستان بنیسابور باز عبور فرمود، و برزان جاه مذکور ضل مضل نسابور
را از آن معاد و مخافة تمام مراجعه کرد، و قوی ضعیف و سخت سست و حال او تنک
بدشد. و آن قلعها و حصارها بتأیید خدای در زمان قریب همه فتح شد، و کنارنک
باستانه عبدالله عامر آمد، و خراج ابرشهر یعنی نسابور و طوس هفتصد هزار درم که
قریب پیمانه هزار مثقال نقره باشد با بسیاری از انواع اشیاء ذکر قبول کرد، و چون این
فتح دست داد ملوک خراسان از هراه و باخ و مرو و غیر آن دیدند، جاء نصر الله و الفتح و
رأیت الناس یدخلون فی دین الله افواجا و اموال کثیره از انواع زر و نقره و ثیاب و افراش
و مواشی آوردند و باضعاف قبول کردند
آن فوج مسلمان شد تا باد جنین بادا کفرش همه ایمان شد تا باد جنین بادا

و عبدالله عامر درون شهر ببقعه محله شاهنبر فرود آمد، و آنجا مسجد ساخت و سرائی برای خود بنا نهاد، و خراسان آسان برایشان قرار گرفت.

امام حاکم فرمود در بیان کرامه و شرف عبدالله بن عامر رضی الله عنهما: روی ان عامر بن کربزاتی با بنده عبدالله الی النبی صلوٰۃ الله و سلامه علیه و هو ابن خمس اوست سنین فقبل النبی صلوٰۃ الله و سلامه علیه ان ابنک لم یبق قال فکان یقال لو ان عبدالله قدح حجر الماهه یعنی یخرج الماء من الحجر من بر کته: ترجمه و العله عند الله آنست که عبدالله

بسر خود عامر را بحضورت خواجده ماصوٰۃ الله و سلامه علیه برد و او پنج ساله بود و شش ساله پس بوسه دادند حضرت خواجده ماصوٰۃ الله و سلامه علیه در دهن او آن سعادتمند ازل و ابد بس شروع کرد یعنی عبدالله فرامیبرد آب دهان حضرت خواجده ماصوٰۃ الله و سلامه علیه پس فرمود حضرت خواجده ماصوٰۃ الله و سلامه علیه بدرستی که سر توانی ده آینه آب داده شده است

پس چنان بود که اگر عبدالله سر انگشتی یا سر پانی بر منات زدنی و خواستی انفجرت منه انتعاشره عین روان شدی از یک منات ده منات آب از بر دست آن نروست امام حاکم فرمود رحمه الله که چون عبدالله نسا بوز فتح کرد عبدالله بن طاهر را در نسا بوز بگذاشت و خود بصره رفت و بدر خود را با زیارت بعد از نسا بوز باز گشت و در همان حوالی و سرائی خود که شاهنبر ساخته بود بر وی فرمود و از نسا بوز بیهمه بلاد و املاک امر افروستاد و نسا بوز دارا میده و سعادتمند کرد و اموال این ممالک همه بنیسا بوز آوردندی آنج بشرع آوردن چیز بودند بهجور

بعضی از باب تاریخ گفته اند که نسا بوز بجناب مسخر شد واضح آنست و پیشتر

مشایخ بر آنند که نسا بوز بصلح فتح شد

و نقل است که عبدالله طاهر چون والی و مطلق العنان شد بر نیشابور خواجگان شهر را جمع کرد و مال خراج برایشان الزام میکرد و قصد کرد که نواحی شهر و ولایت را مساحه کنند و زمینها و حیات و موات را ضبط کنند و بر هر جریبی مالی خراجی وضع کنند و در چهار ربع و همه ولایانی که تعاقب نیشابور داشت جنین کنند

احمد بن حاج بکر از کبار نیشابور بود گفت تو امیر مایی نه شریک مایی و این شهر ما بصلح فتح شد نه بقتل و جنگ آنج بقتل و جنگ فتح کنند در آن خراج است و آنج بصلح فتح شد شرعا خراج نیست آنج حاصل کنیم عشر آن بمستحقان رسانیم و مع هذا خراجی نیر بتو بدهیم اما مساحتی در این ناحیه بیشتر شده است باتفاق همه رعایا و سلطان سلیمان بن مطر و در دوا این ثابت است اگر بآن رضا دادی فیهما و نعم، و اگر آن تغییر میکنی راضی نیستیم از شهر بیرون رو و ما را یکسال مهلت ده تا غلات خود را برداریم و به حصار ببریم و آنج خواهیم ذخیره کنیم پس بیا و جنگ کن اگر بقتل و غلبه بگیری و مسخر کنی مساحتی نو کن و خرج خواهی بکن پس عبدالله طاهر توقف کرد و تامل نمود و بر مساحت سلیمان بن مطر برفت و مصالحه کرد با اهل ابر شهر یعنی نیشابور برد و بار هزار هزار درم و دویست هزار درم که تسلیم نمایند مجموع هزار هزار و پانصد هزار و جل هزار مثقال نقره باشد

امام حاکم رحمه الله فرمود که باین روایات معلوم شد که نیشابور بصلح فتح شده نه بجنگ و آنک نیشابور همیشه قصبه خراسان بود و دار اماره و سلطنت و مال کبار اما کن و بلاد حفظت عن الفتور الی یوم النشور

مفاخر نیشابور قدیم که بر که آن تا ابد بر ستمان این بلد
فایش و باقی است

از جمله آنک چون سلطان اولیا بر همان اتقیا وارث علوم المرسلین مهبط اسرار
رب العالمین ولی الله صفی الله فلذة کبد رسول الله غوث الامم و کشف الغم فیوم الاخذ بالذوات و
اضطرار المذنبین الی الخلاص لامتحان الاعمال به و ازین اختصار من حین الشیخ و الاستیذان
یوم البعث کما و عذفی المواقف الثلاث عند المیزان و بطائر الصیحه و الصراط بسط
بساط الشفاء و السری بالانبساط سلطان المقرین یوم الحشر و البجرا الامام ابوالحسن
علی بن موسی الرضا صا و قاله و سار محمد علی رسول و علی الله الامم و من هدی
اجمعین الی یوم الدین

در مدینه در شهور تمان و اربعین و مدینه نور مقدس ایستاد شهر در
و در شهور اربع و تسعین و مائت بیست و بدو درس حدیث و نشر علم بنصرت من است
هدایه ایشان بر امانت و بتدوین نسخه مبارک حدیث و تفسیر و توفیق و توفیق و توفیق
بمقتضای قضای ازل و حکم مرم قدیر امیر اول بصره و خراج و توفیق و توفیق و توفیق
مائتین من الهجرة نیشابور بمقدم حمزة ایشان روحیات حیات و حیات و حیات و حیات
شعشعه اشعه آن نور بر فطر نیشابور میان سکان شبر و شهید شاد و توفیق و توفیق و توفیق
بر همان المجددین این و حب و محبوب حقیقی ندیم جازی شیخ ابوالحسن و توفیق و توفیق و توفیق
قدس سره شیخ شهر و مقدم ارباب کشف و ولایه بود در دین و توفیق و توفیق و توفیق
باقدام بر اشغال اقدام نمود بتأیید توفیق عینیته تا فریاد و توفیق و توفیق و توفیق
پی پیشوا رفتند

و نقاست که حضرت سلطان صا و قاله علی و رسول الله و علی الله در مدینه

ناقه عضباء خود سوار بودند و قد و ذاهل انس و انیاس شیخ محمد بن اسلم طوسی را قدس سره در محفۀ دیگر اجلاس فرموده بودند فایده فبراین دوز گوار در نیشابور بر کناره خندق شادیاخ بر طرف راه روضۀ تاجرو در بناء يك صنعة قوی بهم قریب است و ان اسوه احرار کمر بندگی بسته و بحکم من اغبرت قدما فی سبیل الله حرمة الله تعالی علی النار دامن تاتمه ساق بر کشید و شربت و عدۀ کمال قربت چشیده زمام خطام مر کب حضرت انام اولیا ملک علام بر دوش احترام گرفته

و نقاست که متوجه بآن اراد ذره وارد رهواء و لاء از وراء قهقری بشهر باز آمد استفاده احکام و استکشاف اسرار میکرد و بزبان فصیح و عبارة صریح میگفت که بروز قیام ملک علام جل جلاله وسیلة نجاح و وسیلة فلاح من اینست که روزی در دنیا خدم و مہار کش مر کب حضرت سلطان خود بوده ام و چون بنسابور ورود فرمودند در محلة قز در کوچه بالاس آباد خدام مقام اختیار کردند و در افواه و استماع فقراء مشہور بود که جارسال در نیشابور توطن فرمودند و العلم عند الله

و آن استانه منزل مبارك که مہبطه ارواح مقربین و مطاف ملائکہ علین بود مانده بقاء آن شهر مآل اولیا و ملاذ اصفیا و محل اجابة دعا اشرف آن شهر بود و خدام آن آستانہ ولایت مرتب و بسانواع اعزاز و اکرام موظف میبودند و بعضی از کرامہ کہ در آن محله واقع شد آن بود کہ بر سر آن کویچه حمامی خراب و قناتی بایر و محوطہ بود کہ آنرا حمام و قنات و محوطہ کہلان گفتندی اهل محله بعمارہ حمام اہتمام کردند تا بوقت التفات خدام باستحمام حاجت بمحلات نباشد و قصد میداشتند کہ چون عمارہ تمام شود اسان آب از چاه یاغیر آن پیدا کنند و چون حمام تمام شد بی خرج و خرج و سعی مقنی از قنات کہلان بشتاب آب روان شد و حضرت سلطان صلوٰۃ الله علی رسول الله و علی الہ الائمہ المعصومین اجمعین بآن

حمام در آمدند و بشرف انتساب بحضرت ایشان متبرک شد و آن حمام بنام مبارک ایشان شرف اضافه یافت حمام سلطان گفتندی .

وامام حاکم از زبان خود نوشته است که آن حمام هنوز هست و متبرک خالق است ، يك كرامة ديگر آن بود که روزی يك بادام بیکى از خدام دادند و فرمودند که در طرفی از محوطه که پلان غرس نماید خدام چنان کرد غرس الفردوس پیده سبز شد و در همان تابستان بادام بسیار بار آورد و برگ و شکوفه و پوست و میوه آن درخت سبب برگ و نوا و صحت و شفاء مرضی آن زمان بودی تا چون بسی زمان گذشت ظالمی غاشه در قهندز حاکم شد و از قصور عقل خواست که در آن محوطه قصری سازد که ده محل آن درخت داخل قصر او می بود و درخت را نضاره بذبول بدل رفته بود و بعضی اجرا و معماری چهار را گفت تا آنرا قطع کنند و مرده آن شده آن ظالم و معمار و چهار و مزدور و هر دس بآن کار منسوب و بر آن منصوب بوده در زمان اندک کردند بعد از چند سال حاکمی ظالمی دیگر پیدا شد و مرده همان قصر قصد کرد چون بناء دیوار می کردند اصل آن درخت در زمین نمود تمام قصه گذاشتند با او گفتند چون دلش سیاه و قصدش تباہ بود بعین استبصار در آن نگاه نکرد و چون درخت بیست و اس در زیر خاک نهان بوده سهل بنداست و آن بی اصل آن اصل را برداشت و عماره ساختند او و همه آن افواه در اندکی از ایام هلاک شدند .

و از فواید مقام خدام ایشان نیشابور

یکی دیگر آنست که روزی صاحب دوائی دعوتی ساخت و حضرة سلطان را صلوات الله و سلامه علی رسول الله و علی آله الاثمہ المعصومین التماس احابه نمود و عده فرمودند و عادة آن عصر آن بود که شریفی که دعوت بجهت ایشان بودی

صاحب دعوة بیشتر طغیایانرا بنشانندی بس آنرا که اول مقصود بود آخر حاضر کردی
 تانتهظار احضار نباشد آن عزیز باین معنی اولیا و اعظم و علما و اشراف آن شهر را جمع
 کرد و عادة دیگران بود که در مجامع ایشان صفها صدر بودی و بزرگان آنجا مجالس
 اختیار داشتندی و خدام بر کنار صفها بودندی چون حضرة سلطان صلوٰۃ اللہ علی
 رسول اللہ و علی الہ الائمہ المعصومین و سام رسیدند صوفیان صفوف ایشان صفها
 صفا بانیل سعادت و اقبال استقبال نمودند حضرة سلطان بمتکوا و نمارق مصفوفه ایشان
 صفه التفات فرمودند و کنار صفه بشرف ذیل خلعت ولایت حضرت ایشان شرف
 یافت از آن حین تا قیام قیامت درین دیار و سایر اقطار کنارها صفها صدر صدور و منازل
 افاضل شد و منبعدان یک بقعه سایر بقاع که آن نام داشت دواة آن مکرمه و تفرز
 برداشت .

واز مفاخر نیشابور

دیگر آنستکه روزی حضرة سلطان صلوٰۃ اللہ و سلامہ علی رسول اللہ و علی الہ
 المعصومین در مجلسی بنماز قصد فرمودند کسی سؤال کرد که محراب موضع قبله
 مستقیم هست دست آنکس را گرفتند و بانگشت مبارک اشاره فرمودند باب کعبه
 در مواجهه نموده شدوان محل باغایه متعین است بر طرف قبله شارع عام از امام قهندز
 میگذرد واقع است.

واز مفاخر نیشابور

دیگر آنستکه حضرة سلطان صلوٰۃ اللہ و سلامہ علی رسول اللہ و علی الہ
 الائمہ المعصومین و سام روزی فرمودند که عبارتی که فی الجمله حکایت آن اینست

که مخدوم ما اینجا مدفون است بزیارة ایشان رویم وبروضه سلطان محمد محروق
در تاجرد تشریف آوردند و آن روضه مقدسه را زیارت فرمودند و حال آنک سلطان
محمد محروق در مرتبه نسب با والد حضرت سلطان صلوات الله وسلامه علی رسول الله
وعلی جمیع آله الائمه المعصومین مساوی دارند و بیان هر دو نسب چنین ثابت و محقق است
الامام موسی بن الامام جعفر بن الامام محمد بن الامام زین العابدین علی بن الامام
امیر المومنین ابو عبدالله الحسین بن امیر المومنین کرم الله وجههم .

و نسب دوم الامام محمد بن الامام محمد بن الامام زید بن الامام زین العابدین
علی بن الامام امیر المومنین ابی عبدالله الحسین بن امیر المومنین کرم الله وجههم

واژه فاخر نیشابور

دیگر آنستکه اگر جدائمه سادات در خاک پاک بسیر روضات دار امانا اگر
روضات قرب از عیون اعیان و صدور نسابور پوشیده است مگر آنک در یکشنبه
شانزدهم جمادی الاولی سنه انین و ثلاثین و ثمانه مائه در قرب جوار روضه تاجرد
روضه سلطان اهل بیت قدوه اولیا و اصفا صلوات الله علی رسول الله وعلی آله الائمه
المعصومین اجمعین پیدا شد باین لقب و نسب که مسطور میشود مکتوب بر دروسی
منشور درسی معمور بخطی مطبوع موضوع دروس روضه حضرت ایشان :

هذا قبر الشریف الحسین بن ابی عبدالله داود بن علی بن عیسی بن محمد بن
القاسم بن الحسن بن زید بن الحسن بن علی بن ابیطالب دره الله وجههم دفن فی تاجرد
العلیاء فی رضى الله عنه ایامه الخمیس من ربيع الاول سنه انین و ثمانه مائه من الهجرة و از در
خانقاه تاجرد بجانب شرق بمقدار ده ذراع تقریباً روضه مقدسه ایشان است رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین .

وازه فاخر شهر قدیمی

این قصه کریم در السنه مذکور و در افواه مشهور است که حضرت سلطان صلوات الله وسلامه علی رسول الله و علی آله و سلم در نیشابور به منبر بر آمدند و نقلست که چند هزار دوات و قلم اعیان و امام مرتب داشته اقباس انوار اسرار افاده ایشان میکردند حضرت سلطان این حدیث معنعن از ابناء اولیا اصفیا خود با حضره خواجه کائنات صلوات الله وسلامه علیهم و علی الهامه الائمه المعصومین الاجمعین الی یوم الدین روایت فرمودند :

التعظیم لامر الله والشفقه علی خلق الله

دیگر از فاخر نیشابور

آنستکه منشاء و مقر و مظهر انوار ولایت چند هزار از مقربان حضرت و ائمه عظام مآه بود که اسامی نفیسه حضرت بعضی از ایشان رضوان الله علیهم اجمعین درین اجزاء و اوراق سابقه ذکر شده و هریک را از کرامات و مقامات بسیار بود که این نسخه قابل بیان آن نبود.

وازه فاخر نیشابور

امام حاکم رحمه الله فرمود کی از دلائل ارتفاع بقاع نیشابور بر بلدان و اماکن قریب و دور آنستکه: ثمار در هیچ دیار در دوره سال بر قرار نماند الا نیشابور کی مثل امروز و سیب و بهی در دروازه ماه هر گاه که خواهید فی الجمله موجود است و در قرب نه ماه و ده ماه انگور و خربزه تر و تازه در بیوت و اسواق و دروازه بنها و در یوزه توان یافت و از آن ثمار شربتهای نافع توان گرفت و در بلاد شرق این مذکورات اگر باشد زود منقص شود و نیشابور بر کمال خود باقی ماند مگر در محافظه مساهله نموده باشند.

امام حاکم فرمود که نسابورست، هوای اوصافی بصحت ابدان وافی، خالی از خطایا، عاری از وبا و اکثر بلایا، مصر امصار حلیه مقدار، عروس بلدان، خزانه خراسان، داراماره بطیف، عماره معدن فتوه مخزن مرو، وموطن ادیان، مقرسلطان موضع اعلام هدی، مطلع انواربقی، رحمت دروی نازل، برکت بار واصل در نسابور زنبورکند و جهان پرانگین کند، زیره او فیروزه، وحصول آن نجرهر روزه، حجر او جوهر کمر او نقره وزر، نبات او بر اطراف عیون و جالسان زیباش در ومخافه سموم نی مرض او را عموم نی سلاطین با ماره ان متفاخر و در انتزاع آن از یکدیگر متظاهر، منازل کبرا، مناهل عظماء، مآوی اشراف، مثنوی عدل و انصاف، همه چیز اوده و صوف، سکان او بسخا وجود موصوف اهل کمال را درو مقام همه کمالات او تمام این معانی و اوصاف قدیمه کثرتی داشت ختم شد.

ذکر وادیهای نسابور

امام حاکم فرمود که میان یکی از نسابور و دیگری از شهری دور معارضه شد غریب گفت در شهر شما مسافر را باب نیست و در صحرا راهگذری را آب نیست در بلاد دیگر مثل دجله و جیحون و در اطراف این شهر همه مأمون است نسابوری گفت ای سخن هر نادانست و مرا بر صدق خود روشن صد برهان است از دیر باد که طرف ولایت ما کالکا باد که آن کنف ناحیه است وادیها و جویها و چشمهها که بر دیدهها عیان است زیاده از سیصد موضع آبها روان است که همه بی سعی انسان است که اگر اکثر آن جمع بودی بیشتر از جیحون و سیحون شدی و نزد همه عفا معول است که از متفرق بودن آن بیش محصول است و از عین اخضر و آب انبوه آن که در دوه است

جهت مجال مقال است و مابین دو طرف ولایت زیادت از چهار هزار قناوه است غیر قنواتی که دیهها بر آن مبنی است و آب کاریز شیرین تروباك تر از آب بلاد دیگری است که بسیار قاذورات در آن واقع شود تا بخانهها رسد

و اول کسیکه کاریز و بهندیسه آب از زیر زمین بر روی زمین اجرا کرد پادشاه منوچهر بود و اجرا قنوات نسابور آزاد شد و نیز گویند که بعضی از اوضاع کاریز کنندن و آبها بر بلندیها بردن بدولاب و مثل آن ابی الريحان حکیم خوارزمی اخراج و اما آن وادیها که بشهر جاری میشود و شرب باغات و یاد داخل شهرست شغاندیر و وادی بوشنقان و حرواسب و آنج داخل نمی شود جارست : و عطی رود و وادی شامات وادی بشفروش وادی دیزباد

اما از باغ نسابور جارست

ریوند ، مازل ، شامات ، بشفروش و کیفیت قشمت و مساحت آنست که از جار طرف مسجد جامع بهر طرفی رفتند و ماکبار زمین ولایت قری و قنوات را با آن ربع نسبت دادند و بقریه که در آن جانب معمور و میسر بود اضافه کردند اما ربع ریوند از حد مسجد جامع بود تا مزرعه احمد آباد

اول حدود بیهق طول از سیزده فرسخ از حدود ولایت طوس تا حدود پشت پانزده فرسخ مشتمل بر زیاده از پانصد دیه که بعضی را يك قناه بود یا دو یا سه یا چهار پنج و ریوند که ربع بآن منسوب است قریه کبیره معموره بود بانی آن انوشروان عادل در و مسجدی جامع منبع رفیع و خانقاهای بسیار و در اول اسلام حکام ماوراء النهر سه برادر بودند محمد و عطفیف و مسیب هر سه از ریوند هریک در آن مملکه درم و دینار بسیار زدند و آثار آن پیدا است :

ربع شامات از مسجد جامع تا حدود بشت طول آن شانزده فرسخ و عرض آن از حدود بیهق تا رخ جارده فرسخ قری آن سیصد زیاده بوده راه فارس و کرمان از سوی قهستان بر آن است .

ربع مازل از همه ارباع، قری بیشتر دارد، متنزهات و موضع تفرج و تنزه اهل بلده قرای این ربع است و اکثر قرای این متصل است .

فرهنگ و موسیقان و باغ فرك در ربیع و خریف مطاف هر خریف و ظریف است.

ربع بشفروش ناحیه بزرگتر ولایت است و دیهها بزرگ معمور بخراسان از آن معمورتر ناحیتی نیست

ذکر ولایات کی از نواحی و اقطار خراسان بنسب و نسب
نسبه دادندی اشراف و اکابر آنرا نیشابوری خواندندی

و آن دوازده ولایت است طول و عرض یعنی آن از سی فرسخ و بیست و پنج دهر نباشد بهر یکی از آن قری و قنوات و باغات و عمارات مالا بعد ولایه حصی منهم

ولایه بیهق من حدود ریوند تا ولایه دامغان بیست و پنج فرسخ از دوازده ولایت و عرض مثل این

ولایه جوین منشأ اولیاء و علماء قری و قنوات در عمارات بحدغایان بیکدیگر قریب جناب همه را بمشابه یک ربع مسکون مملکت توان گفت اهل دین و دانات و خداوندان باهوس و همه ایوان خانها رفیع و مهمان خانها وسیع اصناف اشراف و عوام ایشان را همه تعالی و دل اکرام اصناف و انعام الطاف دایم از مایل خالص

ولایة اسفراین پادشاه قباد بن فیروز چند روز آنجا بود از خضره صحرا وصحة هوا آنرا مهر جان نام نهاد امام حاکم فرمود رحمة الله که خواندم در تاریخ و شنیدم از مشایخ آنک پادشاه قباد از برادرش بلاش فرار کرد سوی خاقان ترك میرفت تا لشکر بمدد ستاند و ملک را از برادر بستاند راه بر اسفراین بود بخانه خواجه نزول کرد وداعیه تأهل کرد و فرزندان میزبانرا بشکاح مهمانی کرد و او را فرزندی متوقع شد بجانب خاقان رفت و این ضعیفه را بخانه پدرش بگذاشت اما ازو نگذشت و چار سال بترکستان توقف کرد و بالشگری عظیم معاوده کرد و بمهر جان آمد و حلال خود را جست حلال او بابسری سه ساله بنزدیک او آمد نام بسر سلطان انوشیروان لقب کسری و باین جهت انوشیروان را در آن دیار نسابوری گفتندی و نقلست که این خواجه از قریه فریمان بودند و اقرباء انوشیروان از آن جهت در اسفراین هستند بعد ها سلطان حمومه بن علی از اولاد او در خراسان سلطان بود و خود را با اسفراین و قریه فریمان نسبت میداد سبهدار و نامدار لشکرها شرق بود و هفتاد کورت با مخالفان دین جهاد کرد و در هفتاد بار آن لشکرها شکسته و ایشان مظفر و منصور بودند و علماء اسفراین از حد بیشتر اند.

ولایة خبوشان و آنرا استوا گفتندی تا حد نسا و تا اسفراین و ولایة طوس و ارغیان حد است قرای کثیره معمور دارد منابع و مراتع و مزارع بسیار دارد.

ولایة ارغیان ولایتی معمور و بکثرة علماء کبار مشهور

ولایة بشت آنرا عربستان خراسان گفتندی از بس که ادبا و بلغاء آنجا و از آنجا بودند یک دیه معمور آن خار رنج و دیگر کندر که باقیه در بنا کرده اند.

ولایة رخ ولایتی قدیم معمور کبار بسیار در و قرار گرفته

ولایة زوزن عمارة و علماء آن مستغنی از بیان

ولایة خواف متصل بزوزن و سلو مددی است از آن و یکی است از آن هفت دیه

که با قهندز بنانها ده اند و ابوقابوس که مدت ها ملك شام بود از سلو مد خواف بود

ولایة ازقند ولایتی معمور در و مرغزار ها موضع بودن عبدالله عامر از آنجا

بنسایبور آمد و فتح شد.

ولایة جام و باخرزو ولایة جاجرم اول ولایت متصل بجوین و آخر بچرجان

درود یهء معمور و بزرگان دین و دنیا مشهور.

ذکر بناء مسجد جامع - چون عبدالله عامر رضی الله عنهما نسابور فتح کرد

آتش کده قهندز را خراب کرد و بجای آن جامع ساخت و صحابه بآن در آمدند

و با حکام دین فتوی دادند کسان کنار ناک آمدند گفتند که جزید قبول کرده ایم تا آن تشکده

ایشان خراب نشود عبدالله عامر ایشان را دور از جامع مکانی تعیین کرد آنجا کوجه آتشکده

گفتندی و مسجدی بی مناره بود تا ابن مهلب بنسایبور آمد بناء مناره فرمود در قهندزو امام

شهرین خوشب و عکرمه را بجهة فتوی دادن بنشانند.

اما مسجد جامع بزرگ و مقصورة بزرگ

بلاخلاف ابو مسلم مروزی بنانها ده مساحه زمین جامع سی جریب بود و هزار

ستون داشت شصت هزار خاق یکبار دیوی نماز کردند درو آبها روان و حوض

های عمیق در وسط آن یخدانی ساخته و هر سال از برف مملو داشته و همه نسابستان

بتبرك بیماران و غیرایشان بآن ارتفاع یافته بی ثمن، درودرختها ناز و ثنوت که ازهر یکی از آن غالباً چند ستون حاصل شدی چنان بزرگ، زیاده از صد خادم و فراش داشت و در موضعی ازومثل خانه مبنی بر دوازده ستون بعماره ممتاز شش ستون از مرمر و دو ستون از بیشه طرف دجله آورده بر نك مهره‌اء سیاه و سفید و چهار ستون از گچ و خشت پخته ساخته سقف و ستون‌ه‌اء آن بزرگ تذهیب کرده و قبه مذهب بالای آن مرتب مقومان و مبصران بیست هزار مثقال زر را تقدیر می کردند

اما حاکم فرمود کی سقف و ستون و بلها و منابر و صنایق و مصاحف و قنادیل و حصیرها و فرشها و توابع اینها را قیمة کردند بصد هزار مثقال زر رسید و صد هزار مثقال زر طلا را اوقاف مسجد جامع زیاده بود و بخراسان مبنی احسن تر از آن منبر نبود که ابومسام درین جامع نهاده بود.

ذکر دومنار جامع

ابومسام در جامع منار ساخت بعد از وارباب مناصب را آن منار قصیر و ان بنا بنسبت با جامع حقیر نمود چون حکومه بمنصور بن طالحه بن طاهر برادرزاده عبدالله طاهر رسید آن منار را منهدم ساخت و منار دیگر برافراخت و بیسیاری از اول بلندتر و قوی تر و عماره او برزینت و تذهیب آراسته تر کرد و بطریق هندسه چنان کردند که در دوره سال از ظلال آن انتقال شب و روز معلوم شدی بعد از زمان او بحرکتی در ایامی میلی دروی بیداشت چون نوبه بعمر ولیث رسید آنرا نیست کرد و دیگری برداشت و نام و لقب خود بر آن بنگاشت بعد از آن چون نوبت بخمارتکین رسید مناری رفع کرد و وصیت آن دومنار دفع کرد چنانچه در دنیا ارفع از آن و اعجب و آراسته تر و پیراسته تر و دایر تر

منارد در هیچ دیار پنج نجار ندیدار فوق عالی بام جامع تا سر منار نمود و جار ذراع بود اجرة استادان بی مزد در خرج عمارت دو هزار مثقال طلا مقرر کرده بودند و بهندسه جنان ترتیب کرده بودند که چون باد آمد فراخورد قوه بآدان منار حرکت کردی امانیفتادی و هیچ خشتی و جزئی از وی فاسد نشدی

ذکر مسجدها متبرک شهر قدیمی

که محل قبول طاعات و اجابت دعوات بودی

اول مسجد که صحابه بنانهادند بوقت فتح شهر قدیم در موضع شاهنبر و در آنجا نماز گذاردندی و سنگی قوی بزرگ جمع صحابه بانفاق خود برداشتند و در آن مسجد آوردند و برای علامه بگذاشتند

مسجد محله قزدر جوار منزل خدام سلطان صلاوة الله و سلامه علی رسول الله و علی آله الائمة المعصومین اجمعین

مسجد معروف بمسجد روی بکوه مسجدی قدیم و عزیز بود

و مسجد باب معمر میان دو مقبره

مسجد رجابن معاذ بن مسام

مسجد دروازه قهندز که پیش از نه ماه صحابه در آنجا عبادت کردند

مسجد سرا معمار مسجد که مصای جنیان گفتندی ، مسجد امام یحیی و معصوم

سرای بستان ، مسجد ابن حرب ، مسجد ایوب بن الحسن ، مسجد جوش از اجابة

دعا درین مسجد عجایب بسیار منقول بود

ذکر مبادین نیشابور

میدان تلاجرد و در صدر این میدان قصر مطبوع مرفوع مرغوب محبوب مزین بود
 هرون رشید چون به نیشابور رسید مدتی اقامه و آن گوشه مقام او بود .
 میدان هانی، میدان حسین بن معاذ بن مسلم مجمع سلاطین و میان بلد بود و
 میدان زیاد

ذکر مقابر و قبور کی مزارات نیشابور بود

مقابر و قبور اولیا و اصفیا در محلات و قری بیشتر بود از عدد و احصاء تا آنج
 علی التعمیم زیارة کردند از مقابر و قبور بیشتر آنست
 مقابر صحابه در بالای مقبره حیره و آنرا مقبره نصر بن زیاد القاضی گفتندی و
 سه صحابی در آنجا مدفونند اما آن قبر که سر حلاب است یقین قبر همام بن زید
 است که از صحابه کبار و قدوة ابرار بود در همین مقبره در حیره روضه شیخ ابی
 حفص و ابی عثمان و زهاد بسیار است و شیخ ابو جعفر مدنی در بالای مقبره است ،
 مقبره تلاجرد مسجد سلطان علوی شهید مقبول ولی الله المقتول فلذہ کبد
 الرسول صلوٰۃ الله و سلامه علیه و آله و علی آله المعصومین اجمعین نام و نسب مبارک
 ایشان بر لوحی مسطور بر سر روضه ایشان باین ترتیب است: هذا قبر الامام محمد بن
محمد بن زید بن علی بن الحسن بن علی بن ابي طالب علیه السلام و رضی الله عنهم اجمعین
 مقبره سر میدان قبر نصر بن زیاد القاضی و امام احمد بن ابراهیم و ابی عبدالله
 البوشنجی و ابی الولید و ایوب الحسن الزاهد و امام مسلم الحجاج صاحب صحیح
 و بشر بن الحکم و عبدالرحمن بشر و محمد بن عبدالوهاب ؛
 مقبره شاهنبر بسیاری از علما و اولیاء تابعین آنجا مدفون اند و در آن مقبره

آن امام زکریا و ابراهیم بن محمد سفیان و ابو عمرو بن جنید و ابو الحسن قاضی
الحرمین و ابو العباس الاصم ،

مقبره محله قز الشیخ حمدون العصار و ابو علی الثقفی و عبدالله بن منازل و ابو الحسن
علی بن احمد البوشنجی

مقبره باب معمر ، قبر امام احمد بن حرب و دعا آنجا صباح جمعه مستجاب است
شیخ یحیی معاذ و بسیاری از علما ،

مقبره حسن بن معاذ بن مسلم بیاب عروۃ الحسین بن الواید الفرشی و حفص بن
عبدالرحمن و یحیی بن یحیی و بر ائین روشن است بر آنک دعا بنزدیک قبر ایشان مستجاب
است و عبدالله الرماخ و یاسین بن القصر الباهلی و الحسین بن الفضل ، احمد بن المبارک
الزاهد و ابو العباس السراج و ابراهیم بن ایطالب ،

مقبره امیر عبدالله بن طاهر و اولاد و عشیره او : امام الحدیث محمد بن یحیی الذمالی
و بسیاری از سادات علویہ در بلاء این مقبره در حظیرہ کہ منسوب است بامام البیت
آسوده اند و درین حظیرہ است روضہ مقدسہ سمید شہید الامام ابی جعفر الصوفی
و هو محمد بن جعفر بن الحسین بن علی بن عمر بن الامیر المؤمنین و بعسوف المسامین
کرم الله و جہم و قبر سید بزرگوار امام جعفر بن زیارہ و دو پسر و احفاد ایشان رضوان الله
علیہم اجمعین ،

مقبرہ جلاباد علماء بسیار و اولیاء مبارک در آن مقبرہ آسوده اند از آن جمله :
امام اسحق بن ابراهیم الحنظلی و امام محمد بن اسام العابد و محمد بن رافع القشیری
و امام احمد بن سعید الدارمی و ابو زکریا عنبری و بسیاری از علماء اکثر این اشراک
بیش از چهارصد از ہجرہ بوده اند در قرون اول و بعضی از ہجرہ بوده اند و بعد از حارصہ
بزرگان کہ بوده اند تا پانصد و پنجاه و پنج کہ آن شهر بزلزلہ خراب گئی شد و

بزرگان که بعد از آن تا ششصد و شصت و شش که خرابی شادیباخ شد و بعد از آن در آن شهر دیگر که عدد و حصر این بزرگان مقدور و میسر نیست یکی از ایشان درین اسامی مذکور نیستند

فایده

و بعضی از وقایع نیشابور آنست که در حواشی تاریخ یمینی که در جارد و کسری از هجرت نوشته شده آورده که نیشابور از ابتداء بناء آن تا این غایه هیشده بار بزلزله خراب شده و بعد از آن در تاریخ پانصد و پنجاه و پنج از شهر قدیم خرابی کلی یافت و قومی که ماندند بمحله شادیباخ اجتماع کردند و شهر ساختند و صد و ده سال مجال بقاء شهر بود و مجمع افاضل و معدن کرام و عظام ایام بود و در آن ایام بزرگان شادیباخ بر اشراف سایر بلاد فضیله داشتندی خصوصاً سید بزرگوار سید صدرالدین الحسینی که مراتب علم و عمل لاحق با ولین و سابق بر آخرین بودند و از مکارم حضرت ایشان یکی آنست که امام امة و مقتدای ملة امام فخر الملة و الحق والدین الرازی رضوان الله علیه مکتوبی نوشته اند بایشان بعضی از آن اینست: کتبت من هراة ضینت عن الافات رایت فی السفر الخامس من التورة ان الله سبحانه قال لموسی یا موسی احب ربک بكل قلبک وانا اخبر سیدی و سندی و مولای الصدر الاجل المنجل السید السند الظاهر الازهر التقی النقی صدر الملة و الدین شمس الاسلام و المسلمین ملک السادات افتخار العترة الطاهرة قدوة المحققین فی العالم حصه الله تعالی من السادات القدسیه و الکرامات العلویه باکمل درجاتها و افضل غایاتها بانی احبه من صمیم قلبی و احب ان احبه الی اخر المکتوب

حاصل کلام ماتخفیف ابرام آنک فرمود امام که خواندم در سفر پنجم از توره که

حق سبحانه و تعالی فرمود موسی را علیه السلام که ای موسی دوست داری پروردگار خود
 را بتمام دل خود و من خبر می‌کنم سید خود و سند خود و خواجه خود را که
 من ایشان را دوست می‌دارم انک ایشان را دوست می‌دارد با آنج در آن مکتوب است از
 براهین برین معنی بعدها در شب جمعه سنه ست و ستین و ستمائه این شهر نیز بزلزله خراب
 شد هفتاد کس بصحراها ماندند ان شهر سیم بنانه‌اند آن نیز بجاست یکشنبه آخر
 جمادی الاولی سنه ثمان و ثمانمائه بزلزله خراب شد

اندر سه زمان سه زلزله واقع گشت بدپانصد و اند آنک شد شهر جودشت
 شش سال فزون دوم و ده از ششصد و شصت از زلزله بار سیم هشتصد و هشت
 چون بیان اسامی و کرامات و مقامات سادات و اتباع حضرت ایشان از اولیاء
 کرام و علماء عظام مقدور مقدار بشرنیست برین مختصر ختم اولیتر
 اللهم اغفر للمؤمنین و المؤمنات و المسلمین و المسلمات الاحیاء منهم و الاموات
 بحرمة النبی، محمد و آل الخیر البریات و ادخلهم برحمتک فی روضات الجنات و الجنة دائمة
 رب العالمین آمین رب العالمین

بسم الله الرحمن الرحيم رب يسر وتمم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة والسلام على حبيبہ و رسولہ محمد وآلہ

اجمعين . قال الله تعالى ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتاً بل احياء عند ربهم

يرزقون وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان اواباء الله لا يموتون ولكن ينقلون من

دار الى دار وقال صلى الله عليه وسلم كنت نهيتكم عن زيارة القبور الا فزوروها

برمقتضى آية وحديث چون زیاره دوستان خدای متضمن ثواب بسیار و فواید

بی شمار بود بعضی از احبہ کہ امثال التماس ایشان واجب بود درخواست کردند از بنده کمینہ

احمد : محمد بن حسن بن احمد المعروف بالخليفة النيسابوري تاب الله عليه باسامی بزرگان

کہ در نيسابور آسوده اند در قلم آورد و ذکر اسامی از جمله بزرگان متعذر بود از

بہر آنک نيسابور کہنہ کہ محط رجال رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذکر الله بوده چہل

وہفت محلہ داشتہ کہ یکی از آن محلات متوسط را مجلہ جولاهگان گفتندی و

آنرا سید کوجہ زیارت بودی و ہر محلہ را مقبرہ بودہ و شصت دیہ در ربض در آمدہ

بود و مقابر آن دیہہا کہ مملو باولیا و صالحا بودہ در میان شہر ناپیدا گشتہ و بعد از

خرابی آن شہر بسبب غارات و تاراج مرارات مندرس و قبور منطمس شدہ و کسی

نماندہ کہ گورستانہا را باز شناسد فکیف بالقبور و ہر چند جنین بود اما بر موجب ان

لم يدرك الكل لم يترك الكل . اسامی این بزرگان کہ در طبقات شیخ عبدالرحمن

سلمی و رساله استاد ابوالقاسم و تذکره شیخ فریدالدین عطار و تاریخ امام ابو عبدالله نیشابوری مسطور است که در نیشابور آسوده اند جمع کرد حق سبحانه و تعالی همگنان را عایت اقوال این بزرگان و متابعت افعال ایشان کرامت کند و از برکت و شفاعت ایشان محفوظ گرداند و هوولی الاجابة و التوفیق

اسامی سادات کبار

محمد بن محمد بن زید بن علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب صلوة الله علی رسول الله و علی آله الطیبین الطاهرین مدفونست بمقبره تاجرد، ابو جعفر الصوفی محمد بن جعفر بن الحسین بن علی بن عمر بن الحسین بن علی ابن ابیطالب، محمد بن احمد بن عبدالله و بسر بزرگوار او، محمد بن محمد الملقب بزیاده نقیب سادات خراسان این دو شریف بزرگ و اولاد و احفاد ایشان رضی الله عنهم در مقبره عبدالله طاهر اند و آنرا گورستان سادات گفتندی

اسامی صحابه رضی الله عنهم

عمر بن سلیم الاسلامی علامدار رسول خدای عزوجل، عنان بن حبیب، همام بن زید بن وایسه این سه صحابی و سه صحابه دیگر که نام ایشان معلوم نیست یقین در نیشابور آسوده اند و گفته اند که نیز: ابو بربره اسامی در نیشابور آسوده است

اسامی مشایخ طبقات

ابو حفص حداد نیشابوری: ابو عثمان حیری نیشابوری، حمدون قصار نیشابوری، محفوظ بن محمود نیشابوری، ابو علی نفقی نیشابوری، یحیی بن معاذ رازی ابو الحسن علی الفوشنجی، ابو بکر طاهستانی فارسی، عبدالله بن مبارک نیشابوری

ابوبکر مرار نیشابوری، ابو عمر بن جنید نیشابوری ابو جعفر احمد بن حمدان نیشابوری
 ابو عثمان مغربی، ابو القاسم مغربی این مشایخ در نیشابور آسوده‌اند
 امام حاکم ابو عبدالله و شیخ سلمی یا یکی از این دو حکم کرده‌اند بوفات ایشان
 و ابو الحسن علی بن بندار و عبدالله النیشابوری المعروف بالرازی و ابوبکر السہی و
 ابو الحسن الوراق و ابو حمزہ خراسانی هم در نیشابور آسوده‌اند از بهر آنک ظهور و لایات
 ایشان و مسکن ایشان در نیشابور و نیشابور اند اما در این کتب مذکور ذکر مدفون
 ایشان نیافتیم شاه ابو الفوارس شجاع کرمان خلاف است که در نیشابور ست یادرسیر جان
 و در این کتب ذکر مدفون او نیست.

اسامی علماء بزرگ

امام محیی السنہ مسلم قشیری، امام المذہب اسحق راویہ، امام محمد بن
 یحیی ذہلی، امام محمد بن اسحق خزیمہ، احمد بن حرب نیشابوری، محمد بن اسلم
 طوسی، امام ابو سهل الصعلوکی امام قاضی الحرمین. امام ابو العباس الاصم، امام
 نصر بن زید القاضی، امام محمد بن الہیثم، امام ابو علی الکوفی، امام احمد الکندری
 امام ابو محمد حصیری، امام عباس بن حمزہ، امام ابو عبدالله السراج، امام ابو القاسم
 الواعظ، امام ابو الطیب الصعلوکی، امام ابو علی نیشابوری، امام ابو یعقوب الکرمانی
 پنج هزار جهود یا بیشتر بردست او مسلمان شده

اسامی کسانی که قبور ایشان مزارات آن شهر بوده بعضی آن

بزرگان و بعضی غیر ایشان

یحیی بن یحیی و دعا بر سر خاک او مستجاب است، احمد بن حرب و دعا بامداد

جمعه بر سر خاک او مستجاب است، ابو حمزہ مدینی علی بن هانی بن قنبر و ظاهر

آنست که هانی آنجاست ؛ ابوبکر الزاهد ؛ ابوالحسن الکوفی ، ابرهیم بن ابی طالب
 ابویعقوب اسحق . ابو عمر والحیری ، ابو عمر والمستملی ؛ ابو عمر والخفاف ، ابو عمرو
 الزاهد ، عباس بن حمزه ، ابوسعید الاصم ، ابوالحسین الخفاف ، الحسن الحداد ،
 ابوالولید ، ابوالعباس العابد ، ابو عبدالله الصفار . ابوالفضل الواعظ ، زکریا بن ولویه
 ابرهیم بن محمد بن شعبان ، عبدالله بن عمر الریاح ؛ یاسر بن نصر الباهلی ، حسن بن
 الفضل الحلّی ، بشر بن الحکم العبدی ، عبدالرحمن بن بشر ، محمد بن عبدالوهاب
 احمد بن سعید داری ، ابو زکریا عنبری ، بعضی از این بزرگان مجاب الدعوه بوده اند
 ودعا بر سر خاک هریکی از بزرگان مرجو الاجابة است ،

این بزرگان از متقدمان اند اما بزرگانی که بعد از طبقه ششم در این شهر
 آسوده اند از آن جمله ، شیخ عالم ابوعلی دقاق ، استاد ابوالقاسم قشیری ، امام احمد
 میدانی ، شیخ علی مؤذن ، امام بن فورك اصبهانی ، امام الحرمین ابوالمعانی ، امام عالی واحدی ،
 شیخ فرید الدین عطار ، شیخ طبسی ، شیخ مجنون اولیا ، شیخ مجد الدین بغدادی
 ارزقنا الله متابعتهم والانخراط فی سلکهم بفضله و کرمه و هو اکرم الاکرمین و ارحمه
 الراحمین صلی الله علی نبینا محمد و آله اجمعین

اسامی بزرگانی که در شهر نسابور مدفون اند .

نقل از خط خواجه قطب الدین رحمه الله

مقابر صحابه رضی الله عنهم در اعالی حیره در مقابر منسوب بنصر بن زید الغضنی ،
 سید بزرگوار محمد محروق صلی الله علی رسول الله و علی آل و سام و هو محمد بن
 محمد بن زید بن علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب کرم الله وجهه و رضی الله عنهم .
 جوانمرد معروف بابو شختویه از شهدای صدر یشین است ، تریة او محل
 اجابت دعاست

جوانمرد عالمدار حضرت مصطفیٰ بوده قبر او مشهور است ،

جوانمرد ثرد باد او نیز از شهداء صدر اول است ، احمد حرب رحمه الله تربت او و تربت یحییٰ معاذ رازی که از کبار طبقات است رحمه الله در مقبره معمر است ، شیخ محمد بن اسلام طوسی تربت او در راه مزار تاجرد است زاهد زمان بوده است و خدمت امام عای بن موسی الرضارا دریافته صلی الله علی رسول الله و علی آله و سلم و حدیث از او شنیده امام مسلم بن الحجاج القشیری تربت او در حوالی تربا باد در شرقی کهن دیر نیشابور قدیم است رحمه الله

امام ابوبکر فورک و یحییٰ بن یحییٰ در بر حیره هر دو در یک حظیره اند از زاهدان و عباد زمان بوده ،

امام الحرمین عبدالملک ابوالعالی بن الامام ابی محمد یوسف الجوینی رحمه الله تربت او در جوار مزار تاجرد است ،

شیخ محمد فنال تربت او در قبله مقبره حیره است ، رحمه الله

شیخ عبدالرحمن کوف و شیخ عبدالرحمن سلمی و ناصر الدین محمد کوف رحمه الله تربتهاء ایشان در قبله مقبره حیره است

امام بیان الحق قاضی محمود نیشابوری مصنف عمل الغرائب و غیره تربت او در جوار نماز گاه عید در شهر شادیاخ ، رحمه الله قنبر امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه تربت او در جوار فرات آباد ،

شیخ علی مؤذن رحمه الله تربت او در جوار مقبره حیره است

استاد ابوعلی دقاق و استاد ابوالقاسم قشیری و محمد بن یحییٰ رحمهم الله در یک حظیره اند در شهر قدیم در قبله کهن دیر ،

شیخ فریدالدین عطار رحمه الله تربت او در شادیاخ است ،

شیخ محمد ماهی و امام جمال الاسلام رحمهم الله تربت هر دو بهم نزدیک

است در شادیانخ ،

شیخ ابو حفص حداد و شیخ ابوبکر صیدلانی تربتهای ایشان در راه شارع ادک است در غربی عالمدار رحمهم الله ،

شیخ مجد الدین بغدادی که از خوارزم صندوق او را نقل نیشابور کرده اند تربت او در شادیانخ است رحمه الله

شیخ طبسی و تربت شاه شجاع کرمانی بهم نزدیک است رحمهم الله
شیخ مجنون اولیا تربت او در مقبره جل سر ، مقبره باب عروه فیها حسن بن ابوالد
وجعفر بن عبدالرحمن و عبدالله بن عبدالرحمان و حسن بن الفضل و ابوالعباس السراج و
ابرهیم بن ایطاب رضی الله عنهم شیخ حمدون قصار و ابوعالی نفقی و عبدالله مبرک در
جوار حیره رحمهم الله مقبره عبدالله طاهر فیها قبره و قبر اولاده و قبر امام الحدیث
محمد بن یحیی الزاهدی امام تربتهای ایشان در جوار رخ زردان است
قبر ایشان ، عبدالله الفوشنجی ، ابو ایوب بن الحسن الزاهد شیخ محمد بن عبدالرحمن
بشر بن الحکم العبدی استاد ابوالولید مقبره حداد

امیر طاهر میفرمود که علماء و زهاد آن زمان را درین مقبره دفن میکردند
فیها اسحق بن ابرهیم الحنظلی و محمد بن اسامه و محمد بن الراقع النخعی
واحمد بن مؤید الروقی و اسحق بن المنصور ابو زکریا الفقیه و رحمتهم
علیهم اجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم رب یر

هذه اسماء المشایخ الذین ساءلهم السائل مسایح الطبقات کتاب من الرسائل
التي هي معروفة بطبقات السامی و جمیع الشیخ العالم الربانی المحقق الصمدانی
عبدالرحمن السامی رحمه الله علیه

الطبقة الاولى منهم

فضل بن عیاض بخاری الاصل مات فی الحرم ووفاته سنه سبع وثمانین و
کنیتہ ابوعلی

و منهم : ابواسحق ابرهیم بن ادعم بن منصور مات بالجریر فحمہ لى
صور ودفن لہا فی الشام

و منهم : ذوالنون المصری قیل مات سنہ ثمان واربعین و مائین و قیل سنہ
خمس واربعین و کنیتہ ابو الفیض

و منهم : شیخ بشر خافى مات سنہ سبع و عشرين و مائین ببغداد و دفن
فیہا و کنیتہ ابو نصر

و منهم : الشیخ سری مستطی رحمۃ اللہ مات سنہ احدى وخمسين و مائین
و کنیتہ ابو الحسن

و منهم : الشیخ ابو عبد اللہ حازت المعاسی من بصرہ مات ببغداد سنہ ثلث
واربعین و مائین

و منهم : الشیخ ابو یزید البسطامی رحمۃ اللہ مات سنہ احدى وستین و مائید و اسہ طیفور

و منهم : الشیخ ابو سلمان دارانی مات سنہ خمس عشرہ و مائین و اسہ عبد الرحمن
بن عطیہ

و منهم : الشیخ معروف الکرخی مات ببغداد سنہ مائین و قیل سنہ احدى و
مائین و کنیتہ ابو محفوظ

و منهم : الشیخ حاتم الاصم مات سنہ اربع عشر و مائین و کنیتہ ابو عبد الرحمن
وقیل سنہ سبع و ثلاثین مائین

ومنهم الشيخ احمد بن الحواری مات سنه ثلاثين ومائتين و كنيته ابو الحسن
ومنهم الشيخ ابو صالح حمدون بن احمد القصار مات بنيسابور سنه احدى
وسبعين ومائتين

ومنهم الشيخ منصور عمار من اهل مرو وكنيته ابو السري
ومنهم الشيخ ابو تراب النخشبى توفى بالبادية سنه خمس واربعين ومائتين
واسمه على بن الحسين
ومنهم الشيخ ابو على احمد الانطاكى و قيل ابو عبدالله مات سنه تسع و
تسعين و مائتين

ومنهم فى الطبقات السلمى الشيخ ابو القاسم جنيد رحمه الله

الطبقة الثانية

ومنهم: الشيخ ابو القاسم الجنيد بن محمد بن الجنيد الجوار على قول بعض
رحمة الله سنه سبع وتسعين و مائتين

ومنهم: الشيخ ابو الحسن النورى مات ببغداد فى سنه خمس وتسعين و مائتين
واسمه محمد بن احمد بن محمد

ومنهم: الشيخ ابو عثمان الحيرى اصلا من الرى مات بنيسابور فى

تسعين ومائتين واسمه اسمعيل بن سعيد بن منصور

ومنهم: رويم بن احمد مات بسنه ثاث و ثلثمائة و ثمان مائة و مائتين

ومنهم الشيخ يوسف بن الحسين مات سنه اربع و ثلثمائة و كنيته ابو محمد

ومنهم: الشيخ ابو عبدالله جارا اصلا من بغداد كان بالشام مات سنه عشرين

و ثلثمائة واسمه احمد بن يحيى

و منهم : الشيخ سمنون بن حمزه مات ببغداد بعد الجنيد و كنيته ابو الحسن و منهم
 شاه شجاع الكرمانى مات بنيسابور قيل سنه ثمان وثمانين و مائتين و قيل ثمانمائه و
 كنيته ابو الفوارس

و منهم : الشيخ ابو عبدالله عمر بن عثمان المكي مات ببغداد سنه احدى
 و تسعين و مائتين و قيل سنه سبع و تسعين

و منهم : الشيخ سهل بن عبدالله التستري مات بسنه ثلاث و سبعين و مائتين
 و قيل سنه ثلاث و ثمانين و مائتين و كنيته ابو محمد

و منهم : الشيخ محمد بن الفضل الباقى ساكن سمرقند و مات بهاسنه تسع عشر
 و ثمانمائه و كنيته ابو عبدالله

و منهم : الشيخ ابو عبدالله محمد الترمذى

و منهم : الشيخ ابو بكر الوراق اصاه من ترمذ و اقام ببلاغ و اسمه محمد بن عمر الحكيم
 و منهم : الشيخ ابو سعيد الحرار هو من بغداد مات بسنه سبع و سبعين و مائتين
 و اسمه احمد بن عيسى

و منهم : الشيخ على بن سهل الاصفهاني و كنيته ابو الحسن

و منهم : الشيخ ابو العباس احمد بن محمد بن مسروق من اهل الطوس سكن
 ببغداد و مات بسنه سبع و تسعين و مائتين و قيل سنه ثمان

و منهم : الشيخ ابو عبدالله محمد بن اسمعيل قيل عباس مائه و عشرين سنه و مات
 جبل طور سنه تسع و تسعين و مائتين و قيل سنه سبع

و منهم : الشيخ ابو على الجوزجاني اسمه الحسن بن على

و منهم : الشيخ ابو عبدالله السعري من مشايخ خراسان و منهم الشيخ محمد بن

احمد بن ابي الورد من مشايخ عراقين .

الطبقة الثالثة

ومنهم : الشيخ ابو محمد الحریری مات بسنة احدى عشر وثلاثمائة واسمه احمد بن محمد الحسين

ومنهم : الشيخ ابو العباس العظامات بسنة تسع وثلاثمائة و قيل سنة احدى عشر واسمه احمد بن محمد سهل بن عطا

ومنهم : محفوظ بن مدهود من اصحاب ابی حفص النيسابوری مات بسنة ثلاث او اربع وثلاثمائة بنيسابور ودفن بجانب ابی حفص

ومنهم : الشيخ ابو عمر والدمشقي مات بسنة عشر بن وثلاثمائة هو مشايخ الشام

ومنهم : الشيخ محمد بن حامد الترمذي من مشايخ خراسان و كنيته ابو بكر

ومنهم : الشيخ طاهر المقدسي من اصل مشايخ الشام

ومنهم : الشيخ ابو محمد عبدالله بن محمد الحراري من مشايخ الرازيين مات

قبل البعد الاربعين وثلاثمائة

ومنهم : الشيخ نعمان بن محمد الحميري الواسطي سألن همدان بن بهافى

رمضان سنة ست عشر وثلاثمائة و كنيته ابو الحسن

ومنهم : الشيخ ابراهيم بن احمد الخواص مات فى جامع الرى سنة احدى

وتسعين و مائين و كنيته ابو اسحق

ومنهم : الشيخ ابو حمزة البغدادي مات قبل الجند سنة سبع و مائين و مائين

واسمه محمد بن ابراهيم

ومنهم : الشيخ ابو الحسن الوراق من مشايخ نيسابور مات قبل العشرين

وثلاثمائة واسمه محمد بن سعد

ومنهم: الشيخ ابوبكر الواسطي اصله من خراسان استوطن كورة مرو ومات
 بها بعد العشرين وثلثمائه واسمه محمد بن موسى
 ومنهم: الشيخ ابوالحسن الدينوري من مشايخ الجبل اقام بمصر ومات بها بسنة
 ثلثين وثلثمائه اسمه علي بن محمد بن سهل
 ومنهم: الشيخ ابوالمغيث حسين بن منصور الحلاج قتل بباب الطاق ببغداد
 يوم الثلاثاء من ذي القعدة سنة تسع وثلثمائه
 ومنهم: الشيخ خير النساج اصله من سامره اقام ببغداد وكنيته ابوالحسن
 ومنهم: الشيخ حمشاد الدينوري من كبار مشايخها مات بسنة تسع وتسعين ومائتين و
 ومنهم: الشيخ ابو حمزة الخراساني من نيسابور من محل ملقبا بمات بسنة تسعين ومائتين
 ومنهم: الشيخ الصبيحي من اهل البصرة وكنيته ابو عبد الله مات بالسوس وقبر بها
 ومنهم: الشيخ ابو اسحق ابراهيم بن داود الرومي مات بسنة ست وعشرين ومائتين وقيل ثلثمائه
 ومنهم: الشيخ ابو جعفر احمد بن حمدان بن علي بن سنان من مشايخ نيسابور مات
 في سنة ست عشر وثلثمائه

الطبقة الرابعة

ومنهم: الشيخ ابوبكر الشبلي خراساني الاصل عاش سبعا وثمانين سنة ومات
 في ذي الحجة سنة اربع وثلثين وثلثمائه ببغداد واسمه دلف بن مجدر
 ومنهم: الشيخ المرتعش وهو ابو محمد بن عبد الله بن محمد النيسابوري من
 محلة حيره مات ببغداد سنة ثمان وعشرين وثلثمائه وقيل من محله ملقبا
 ومنهم: ابو علي الرود باري توفي بسنة اثنين وعشرين وثلثمائه بمصر واسمه
 احمد بن محمد بن ابي القاسم

و منهم : الشيخ ابو الحسن الاقطع اصله من المغرب مات بسنه اربعين وثلثمائه
و منهم : ابو علي الثقفي مات بسنه ثمان و عشرين وثلثمائه بنسابور واسمه
محمد بن عبد الوهاب

و منهم : ابو محمد عبدالله بن محمد بن منازل من مشايخ نيسابور مات بها
بسنه تسع و عشرين او ثلثين و ثلثمائه

و منهم ابو الحسن المزين واسمه علي بن محمد اصله من بغداد جاور بمكة
ومات بها سنه ثمان و عشرين و ثلثمائه

و منهم : الکتانی و هو محمد بن علي بن جعفر الکتانی امام بمكة و مات بها
بسنه اثنين وعشرين و ثلثمائه و كنيته ابو بكر

و منهم : النهرجوري و هو ابو يعقوب اسحق بن محمد امام بمكة و مات
بسنه ثلاثين و ثلثمائه

و منهم : ابو الخير بن منار من مشايخ مصر مات في البقيع
و منهم ابو الكاتب بن كبار مشايخ المصريين بسنه ست و اربعين و ثلثمائه
واسمه الحسين بن احمد

و منهم : ابو بكر عبدالله بن طاهر الاهري من مشايخ الجبل قيل مات بهرب الثلثين و ثلثمائه
و منهم : الفرسسي من مشايخ الجبل مات في سنه ثلاثين و ثلثمائه
و منهم : ابو الحسين علي بن هند الفارسي من كبار مشايخ الفرس
و منهم : ابو اسحق بن شيبان الفرسسي

و منهم : الحسين بن علي مردهن اهل ارمينه مات في الصفر سنه ثلاث و ثلاثين و ثلثمائه
و منهم : محمد بن احمد بن سالم النصري و كنيته ابو عبدالله
و منهم ابراهيم بن احمد بن مشايخ الرق و كنيته ابو اسحق

ومنہم : محمد بن علیان النسوی من كبار مشایخ النسا
 ومنہم : ابوبکر محمد بن احمد رآنی سعد البغدادی
 ومنہم : ابوسعید الاعرابی سکن بمکة ومات بباسنہ احدى واربعین وثلاثمائه
 واسمہ احمد

الطبقة الخامسة

ومنہم : ابو عمر الزجاجی نیشابوری الاصل توفی بسنہ ثمان واربعین وثلاثمائه
 ومنہم : ابو العباس السیار من اهل مرو توفی سنہ اثین واربعین وثلاثمائه
 واسمہ قاسم بن محمد
 ومنہم : جعفر الخلدی البغدادی المولد والمنشأ توفی سنہ ثمان واربعین وثلاثمائه
 ببغداد وقبره عند قبر الجنید وكنيته ابو محمد
 ومنہم ابوبکر داور الدینوری الرزمی مات بعد الخمسین وثلاثمائه
 ومنہم عبدالله بن محمد رازی الاصل مولد بنسابور مات سنہ ثلاث وخمسين
 وثلاثمائه وكنيته ابو محمد
 ومنہم : ابو عمرو السامی و هو اسماعیل بن جنید بن احمد السامی مات
 سنہ ستین وثلاثمائه
 ومنہم : ابو الحسن الفوشنجی مات سنہ ثمان واربعین وثلاثمائه واسمہ علی
 بن احمد بن سهل :
 ومنہم : ابو عبدالله محمد بن حقیف الشیرازی واسمہ محمد بن جعفر مات بسنہ
 احدى وسبعین و ثلثمائه بشیراز و كانت انه نیشابوریہ
 ومنہم : ابو عثمان المغربی من ناحية مرو بنسابور و مات بباسنہ ثلث

وسبعین وثلثمائه

ومنهم : ابوالقاسم النصر آبادی نیشابوری الاصل والمولد خرج آخر عمره الى مكة سنة ست وستين وثلثمائه واسمه ابرهیم بن محمد .

ومنهم : بندار بن الحسين من اهل شیراز مات بسنة ثلاث وخمسين وثلثمائه وكنيته ابوالحسين

ومنهم : الحضيری وهو ابوالحسن علی بن ابرهیم بصری الاصل مات ببغداد يوم الجمعة ذی الحجة سنة احدى وسبعين وثلثمائه

ومنهم : ابوبكر الطمستانى الفارسی ورد نیشابور ومات بها بعد سنة اربعين وثلثمائه

ومنهم : ابو عبد الله البروغندی واسمه محمد بن محمد بن الحسن من مشايخ مات بعد الخمسين وثلثمائه

ومنهم : ابوالعباس الدينوری مات بسمرقند بعد الاربعين وثلثمائه واسمه محمد بن احمد بن محمد

ومنهم : محمد بن احمد وكنيته ابوبكر مات قبل الستين وثلثمائه وخرج من نیشابور

نیشابور

ومنهم : ابو عبد الله الرودباری واسمه احمد بن عطاء بن احمد مات سنة سبع وستين

وثلثمائه

ومنهم : ابوالحسن بن علی بن بندار الحسين الموفی من مشايخ مات سنة تسع وستين

بسنة تسع وخمسين وثلثمائه

ومنهم : ابو عبد الله وابوالقاسم ابنا احمد بن محمد الملقب بالشيخ مات سنة ست وستين

بسنة ست وثلثمائه واما ابوالقاسم مات بنیشابور بسنة ثمان وسبعين

ومنهم : محمد بن احمد بن احمد بن الفراء بن ابراهيم بن محمد بن محمد بن محمد

سبعين وثلثمائه

ومنهم : محمد بن عبد الخالق الدينوری مات بها كنية ابو عبد الله

ومنهم : ابو عبد الله محمد بن محمد الواسی

بایان

بنام خدا

در مقدمه گفته شد که کتاب تاریخ نيسابور تألیف الامام الحاکم ابو عبدالله محمد بن محمد بن حمدون شامل چندین هزار اسم رجال: اعم از فضلا، حکما، علما، زهاد، شعرا، بترتیب حروف تهجی است. بعبارة آخری اسامی اشخاص از (الف) شروع شده و تا (ی) ختم گردیده است. از این نظر برای قسمت اول از این کتاب فهرست اسماء خاصه تهیه نشد، چه احتیاج بتدارك و تنظیم این مبحث نبود. اما در قسمت دوم کتاب که ذکر ابنیه و عمارات و قبور و وادیها و بساتین میباشد فهرست اسماء خاصه لازم بود و تهیه گردیده زیرا مؤلف در این قسمت: هم، از بناها و تکایا نام میبرد، و هم از مزارات شیوخ و زهاد و مردگان ذکر میکند و نام اشخاص را با نام پدر و جد یکجاء رقم زده است بدین جهت در فهرست بهمان ترتیب متن کتاب طبقه بندی شده و امید است که مطبوع طبع گردد. والله المستعان

الف

۱۳۰۰، ۱۲۸، ۱۲۷، ۱۲۰	ابو شهر
۱۴۵	ابراہیم بن محمد سفیان
۱۵۳، ۱۴۵	ابراہیم بن ابیطالب
۱۵۱	ابراہیم بن شعبان
۱۵۹	ابراہیم بن احمد
۱۶۱	ابراہیم بن محمد
۱۵۹	ابو اسحق بن الشیبان
۱۵۱	ابو الحسن الخفاف
۶۰، ۱۲۹	ابو الحسن الفوشنجی
۱۵۰	ابو الحسن الوراق
۴۵	ابو الحسن علی البوشنجی
۱۶۱	ابو الحسن علی بن ابراہیم بصری
۱۵۶	ابو الحسن بن علی
۱۵۰	ابو الحسن علی بن بیدار
۱۴۵	ابو الحسن علی بن احمد البوشنجی
۱۵۱	ابو الحسن کوفی
۱۵۹	ابو الحسن المزین

۱۴۵	ابوالحسن قاضی الحرمین
۱۵۹	ابوالحسین علی بن ہند
۱۵۹	ابوالخیر بن منار
۱۵۱	ابوالعباس العابد
۱۴۵	ابوالعباس الاصم
۱۴۵	ابوالعباس السراج
۱۵۰	ابوالعباس مغربی
۱۶۱	ابوالعباس الدینوری
۱۶۰	ابوالعباس السیار
۱۵۰	ابوالفوارس شجاع کرمانی
۱۵۰	ابوالفضل الواعظ زکریا بن ولویہ
۱۶۱	ابوالقاسم
۱۵۹	القرسیسی
۱۵۹	ابوالکاتب
۱۵۲	ابوالمعالی
۱۵۳، ۱۵۱	ابوالولید
۱۵۳	ابوایوب بن الحسن
۱۴۹	ابوبربرہ اسلمی
۱۵۱	ابوبکر الزاهد
۱۵۰	ابوبکر السہی
۱۵۰	ابوبکر مرار
۱۶۱، ۱۴۹	ابوبکر الطمستانی
۱۵۹	ابوبکر بن منار
۱۵۹	ابوبکر عبداللہ بن طاہر الاہری

۱۶۰	ابوبکر محمد بن احمد
۱۶۰	ابوبکر داود الدینوری
۱۵۷	ابوبکر
۱۲۷	ابیورد
۱۴۹	ابو جعفر الصوفی
۱۴۹	ابو حفص حداد
۱۵۰	ابو حمزه مدینی علی بن هانی بن قنبر
۱۵۰	ابو حمزه خراسانی
۱۵۱، ۱۴۵	ابوز کریای عنبری
۱۵۳، ۱۴۵	ابوز کریا
۱۵۱	ابو سعید الاصم
۱۶۰	ابو سعید الاعرابی
۱۵۱	ابو شختویه
۱۵۵	ابو عبدالله جلا
۱۵۱	ابو عبدالله الصفار
۱۱۷	ابو عبدالله النیسابوری
۱۳۵	ابو عبدالله داود بن علی
۱۶۰	ابو عبدالله محمد بن حنفی شیرازی
۱۶۱	ابو عبدالله البروغندی
۱۶۱	ابو عبدالله الرودباری
۱۶۱	ابو عبدالله
۱۶۱	ابو عبدالله محمد بن محمد الواشی
۱۴۹	ابو عثمان جدی
۱۶۰، ۱۵۰	ابو عثمان مغربی

۱۵۸	ابو علی الرودباری
۱۵۹، ۱۵۳، ۱۴۹، ۱۴۵	ابو علی الثقفی
۱۵۱	ابو عمرو والحیری
۱۵۱	ابو عمرو والخفاف
۱۵۱	ابو عمرو والزاهد عباس بن حمزه
۱۶۰	ابو عمرو والسلامی
۱۶۰	ابو عمرو والزجاجی النیسابوری
۱۵۱	ابو عمرو والمستملی
۱۵۰، ۱۴۵	ابو عمرو بن جنید
۱۴۱	ابو قبا بوس
۱۵۹	ابو محمد عبد الله بن محمد بن منازل
۱۴۲، ۱۴۱، ۱۲۴، ۱۲۲	ابو مسلم مروزی
۱۴۱	ابو مہلب
۱۵۵	ابو یعقوب
۱۵۹، ۱۵۱	ابو یعقوب اسحق
۱۵۵	ابو محمود
۱۵۵	ابی الریحان
۱۵۷	ابی حفص نیسابوری
۱۶۰، ۲۴۹، ۱۴۸	احمد
۱۳۸	احمد آباد
۱۵۵	احمد القصار
۱۳۱	احمد بن حاج
۱۵۰	احمد بن حرب نیسابوری
۱۵۲، ۱۵۰	احمد بن حرب

۱۴۵	احمد بن سعيد
۱۴۵	احمد بن مبارك
۱۵۷	احمد بن محمد الحسين
۱۵۷	احمد بن محمد بن سهل بن عطا
۱۶۱	احمد بن عطا بن احمد
۱۶۱	احمد بن محمد المقرئ
۱۵۸	احمد بن محمد بن ابي القاسم
۱۴۹	احمد بن عبد الله
۱۵۳	احمد بن مؤيد الزوقي
۱۵۵	احمد بن يحيى
۱۵۴	ادهم بن منصور
۱۴۰	ارعيان
۱۵۲، ۱۵۱	استاد ابو القاسم قشيري
۱۵۲	استاد ابو علي دقاق
۱۵۲	اسحق بن ابراهيم
۱۴۳	اسحق بن ابراهيم الحنظلي
۱۵۳	اسحق بن منصور
۱۵۰	اسحق راويده
۱۴۰	اسفرايين
۱۴۰	استوا
۱۶۰	اسماعيل بن جنيد بن احمد سلمى
۱۵۵	اسماعيل بن سعيد منصور
۱۱۷	افراسياب
۱۱۷	افريدون

١٤٦	التورة
١٦٠، ١٥٦	الجنيد
١٥١	الحسن الحداد
١٤٩، ١٤٥	الحسين
١٥٩	الحسين بن علي
١٥٩	الحسين بن احمد
١٤٥	الحسين بن الوليد
١٦١	الحضيرى
١٢١	الزريق بوياباد
١٥٣، ١٤٥	امام الحديث محمد بن يحيى الذهلى
١١٧	امام الفقيه محمد بن حسين الخليفة النيسابورى
١٥١	امام الحرمين ابو المعالى
١٥٢	امام الحرمين عبد المطلب
١٥١	امام بن فورك اصبهاني
١٥٢	امام بيان الحق قاضى محمود
١٥٢	امام جمال الاسلام
١٤٥	امام جعفر بن زياده
١٣١، ١٣٠، ١٢٩، ١٢٦، ١٢٥، ١٢٤، ١٢٢، ١٢١، ١٢٠، ١١٩، ١١٨، ١١٧	امام حاكم
	١٤٢، ١٤٠، ١٣٧، ١٣٦، ١٣٣
١٤٥	امام زكريا
١٥١	امام على واحدى
١٥٧	الشيخ ابراهيم بن احمد الخواص
١٥٨	الشيخ ابو اسحق ابراهيم بن داود
١٥٧	الشيخ ابو الحسن الوراق

١٥٨	الشيخ ابو الحسن الدنيوري
١٥٩	الشيخ ابو الحسن الاقطع
١٥٥	الشيخ ابو الحسن نوري
١٥٥	الشيخ ابو القاسم جنيد
١٥٧	الشيخ ابو العباس العطا
٢٥٦	الشيخ ابو العباس احمد بن محمد بن مسروق
١٥٨	الشيخ ابو المغيث حسين بن منصور حلاج
١٥٨	الشيخ ابو بكر الواسطي
١٥٦	الشيخ ابو بكر الوراق
١٥٨	الشيخ ابو بكر الشبلي خراساني
١٥٥	الشيخ ابو ترات النخشي
١٥٨	الشيخ ابو جعفر احمد بن حمدان
١٥٨	الشيخ ابو حمزه خراساني
١٥٧	الشيخ ابو حمزه بغدادى
١٥٢	الشيخ ابو عبدالله حارث
١٥٦	الشيخ ابو عبدالله عمر بن عثمان المكي
١٥٦	الشيخ ابو عبدالله السحرى
١٥٦	الشيخ ابو عبدالله عمر بن عثمان
١٥٦	الشيخ ابو عبدالله محمد الترمذى
١٥٦	الشيخ ابو عبدالله محمد بن اسمعيل
١٥٥	الشيخ ابو عثمان الحيرى
١٥٧	الشيخ ابو عمرو الدمشقى
١٥٦	الشيخ ابو على الجوزجاني
١٥٥	الشيخ ابو على احمد الانطاكي

١٥٤	الشيخ ابو سلمان داراني
١٥٧	الشيخ ابو محمد عبد الله بن محمد
١٥٧	الشيخ ابو محمد الحريري
١٥٤	الشيخ ابو يزيد بسطامي
١٥٥	الشيخ احمد بن الخواري
١٥٨	الشيخ الصبحي
١٥٨	الشيخ المرتعش
١٥٤	الشيخ المعروف الكرخي
١٥٤	الشيخ بشر خافي
١٥٤	الشيخ حاتم الاصم
١٥٨	الشيخ حمشاد الدينوري
١٤٥	الشيخ حمدون العصار
١٥٨	الشيخ خير النساج
١٥٦	الشيخ سهل بن عبد الله التستري
١٥٦	الشيخ سمنون بن حمزه
١٥٧	الشيخ طاهر المقدسي
١٥٦	الشيخ محمد بن الفضل البلخي
١٥٧	الشيخ محمد بن حامد الترمذي
١٥٥	الشيخ منصور عمار
١٥٧	الشيخ نعمان بن محمد الحمال الواسطي
١٥٥	الشيخ يوسف بن احمد
١٥٩	الكتاني
١٥٩	النهر جوري
١٥٠	امام ابو القاسم الواعظ

۱۵۰	امام ابو الطیب الصعلوکی
۱۵۰	امام ابو العباس الاصم
۱۵۲	امام ابوبکر فورك
۱۵۰	امام ابو عبدالله السراج
۱۴۹	امام ابو عبدالله النیسابوری
۱۵۰	امام ابو علی النیسابوری
۱۵۰	امام ابو علی الکوفی
۱۵۰	امام ابوسهل الصعلوکی
۱۵۰	امام ابو محمد حصیری
۱۵۰	امام ابو یعقوب کرمانی
۱۴۵	امام ابی جعفر صوفی
۱۵۲	امام ابی محمد یوسف الجوینی
۱۴۵	امام احمد حرب
۱۵۰	امام احمد الکندری
۱۴۵	امام احمد بن سعید الدارمی
۱۵۱	امام احمد میدان
۱۴۵	امام اسحق بن ابرهیم الحنظلی
۱۵۲	امام علی بن موسی الرضا
۱۵۰	امام قاضی الحرمین
۱۴۵	امام محمد بن اسلم العابد
۱۳۵	امام محمد بن الامام محمد
۱۵۰	امام محمد بن یحیی زهلی
۱۵۰	امام محمد بن اسحق خزیمه
۱۵۰	امام محمد بن الہیثم

۱۵۰	امام محیی السنہ
۱۵۲	امام مسلم بن الحجاج القشیری
۱۳۵	امام موسی بن الامام جعفر
۱۲۶، ۱۲۵	امیر المؤمنین عثمان
۱۵۳	امیر طاهر
۱۱۹	انبار
۱۱۹	انباردہ
۱۴۰، ۱۳۸	انوشروان
۱۱۷	انوش بن شیت بن آدم
۱۱۹، ۱۱۷	ایران
۱۱۷	ایرج

ب

۱۵۸	باب الطاق
۱۲۱	باغ بہلہ
۱۳۹	باغ فرك
۱۲۱	باغك
۱۲۱	باغ كبار
۱۲۱	باب طاق
۱۳۹، ۱۳۸	بشت
۱۵۳	بشر بن الحكم العبدی
۱۳۹	بشفروش
۱۲۱	بشمانا باد
۱۵۸، ۱۵۴، ۱۳۱، ۱۲۹، ۱۲۵، ۱۱۹	بصرہ

۱۶۱، ۱۶۰، ۱۵۹، ۱۵۸، ۱۵۶، ۱۵۵، ۱۵۴، ۱۱۹

بغداد

۱۵۶، ۱۲۸

بلخ

۱۴۰

بلاش

۱۲۲

بویاباد

۱۳۹، ۱۳۸

بیهق

۱۲۱

بندار بن الحسین

ت

۱۲۱

تلا جرد علیا

۱۲۱

تلا جرد سفلی

۱۵۲، ۱۴۹، ۱۳۵، ۱۳۲

تلا جرد

۱۴۰

ترکستان

۱۴۶

توره

۱۵۲

تر باباد

۱۵۳

ترخك زرکان

۱۵۶

ترمذ

ج

۱۲۲

جامعه (محلہ)

۱۴۱

جرجان

۱۵۳، ۱۴۹، ۱۴۵، ۱۳۵

جعفر

۱۲۱

جوری علیا

۱۲۱

جوری سفلی

۱۲۲

جولاهکان (محلہ)

۱۴۱، ۱۳۹، ۱۲۶، ۱۲۵

جوین

۱۳۷

جیحون

۱۵۲	جوانمرد علمدار
۱۵۲	جوانمرد ثردباد
۱۵۶	جبل طور
۱۵۹، ۱۵۸	جبل
۱۵۰	جعفر الخلدی

ح

۱۲۱	حافظ محفوظ
۱۲۱	حایط
۱۲۵	حبیب
۱۵۳	حدا باد
۱۴۸، ۱۳۵	حسن
۱۵۳، ۱۵۱	حسن بن الفضل
۱۵۳	حسن بن الولید
۱۴۹، ۱۳۵	حسین
۱۲۳	حسین بن محمد نصر آبادی
۱۲۱	حفص آباد
۱۴۵	حفص بن عبدالرحمن
۱۲۱	حنجرود علیا
۱۲۱	حنجرود سفلی
۱۲۱	حمزه علیا
۱۴۹	حمدون قصار
۱۲۱	حوسق
۱۲۳	حوض کشلان
۱۵۴، ۱۵۳، ۱۲۲	حیره

خ

۱۴۰	خارزنج
۱۴۰	خاقان ترك
۱۵۷، ۱۵۶، ۱۴۹، ۱۴۱، ۱۴۰، ۱۳۹، ۱۳۱، ۱۳۰، ۱۲۹، ۱۲۸، ۱۲۵، ۱۲۴، ۱۲۲	خراسان
۱۵۸	
۱۲۱	خرقن عليا باد
۱۲۱	خرکاباد
۱۲۱	خشانه قناته
۱۴۲	خمارتکين
۱۲۱	خندرون
۱۲۳	خنجرود
۱۴۱	خوشب
۱۲۱	خول
۱۵۳	خوارزم

د

۱۲۱	دزدان
۱۲۱	دوديه يهود
۱۲۱	دارا بچرد
۱۲۱	دستجرد
۱۲۷	دزقهنند
۱۳۵	داود
۱۳۷	دجله

۱۳۹

دامغان

۱۵۸

دلف بن محدر

ذ

۱۱۷

ذوالایکه

۱۵۴

ذوالنون المصری

ر

۱۲۱

راقعه

۱۲۵

ربیعہ

۱۳۹، ۱۳۸

ریوند

۱۳۹

ربع مازل

۱۵۵

رویم بن احمد

ز

۱۲۱

زمجار علیا

۱۲۱

زمجار سفلی

۱۳۵

زین العابدین

۱۳۵

زید بن الامام زین العابدین

۱۴۱

زوزن

۱۵۱، ۱۴۹

زید

۱۵۱

زکریا بن ولویه

۱۳

۱۵۸	سامره
۱۱۹	سجستان
۱۲۲	سرحیره
۱۱۹	سلطان محمود
۱۲۲	سلطان حسین
۱۳۰	سلطان سلیمان بن مطرود
۱۳۰	سلیمان بن مطرود
۱۴۱	سلومد
۱۲۱	سلمه
۱۲۵	سعید بن عاص
۱۲۵	سمنان
۱۲۵	سوانقادر علیا
۱۲۱	سوانقا در سفلی
۱۲۱	سورین کوی
۱۲۱	سهل تاشیش
۱۲۱	سهرامقان
۱۵۰	سیرجان
۱۴۶	سید صدرالدین الحسینی
۱۲۱	سیمجرد علیا
۱۲۱	سیمجرد سفلی
۱۲۱	سیسنویه
۱۶۱-۱۵۶	سمرقند
۱۵۸	سوس (شوش)

۲۴۹، ۱۱۸	شابور
۱۲۱	شابور (شهر)
۱۵۷، ۱۵۲، ۱۴۶، ۱۳۲، ۱۲۳	شادیاخ
۱۵۷، ۱۵۵، ۱۵۴، ۱۴۱	شام
۱۱۸	شاه پسر
۱۴۳	شاهنبر
۱۲۱	شحنه علیا
۱۲۱	شحنه سفلی
۱۲۱	شهرستانه
۱۳۱	شیخ ابواسحق راهویه مروزی
۱۵۲، ۱۴۹	شیخ فریدالدین عطار
۱۵۲، ۱۴۸	شیخ عبدالرحمن سلمی
۱۵۲، ۱۵۱	شیخ علی مؤذن
۱۵۳، ۱۵۱	شیخ طبسی
۱۵۱	شیخ مجدالدین بغدادی
۱۵۳، ۱۵۱	شیخ مجنون اولیاء
۱۵۲، ۱۳۲	شیخ محمد بن اسلم طوسی
۱۵۲، ۱۴۵	شیخ یحیی معاذ
۱۵۲	شیخ عبدالرحمن کوف
۱۵۲	شیخ محمد فنال

۱۴۲	طاهر
۱۴۲	طلحه
۱۴۰۰۱۳۸، ۱۲۸، ۱۲۷	طوس -
۱۵۴	طيفور

۱۲۷، ۱۲۵	عامر
۱۴۹	عامر بن سليم الاسلمی
۱۵۶	عباس
۱۵۱	عباس بن حمزه
۱۲۱	عارکباد
۱۴۹، ۱۴۲	عبدالله
۱۴۵	عبدالله الرماخ
۱۵۰	عبدالله النيسابوری
۱۵۳، ۱۴۹	عبدالله بن مبارك
۱۵۳، ۱۵۱	عبدالله بن عمر الرماح
۱۵۳، ۱۲۹	عبدالله بن طاهر
۱۶۰	عبدالله بن محمد رازی
۱۴۹، ۱۴۵	عبدالله بن عامر
۱۵۳	عبدالله الفوشنجی
۱۲۵	عبد الشمس
۱۴۹، ۱۳۰، ۱۲۷، ۱۲۳، ۱۲۲	عبدالله طاهر
۱۲۸، ۱۲۶	عبدالله حازم

۱۴۱، ۱۲۹، ۱۲۸، ۱۲۶، ۱۲۵، ۱۲۴

۱۵۴

۱۵۳

۱۵۱

۱۵۳

۱۲۶، ۱۲۵

۱۴۹، ۱۴۵، ۱۴۰، ۱۳۵

۱۵۳

۱۵۲، ۱۳۱

۱۶۰

۱۶۰

۱۶۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۱۹

۱۴۵

۱۴۹

۱۳۵

عبداللہ عامر

عبدالرحمن بن عطیہ

عبدالرحمن السامی

عبدالرحمن بن بشر

عبدالرحمن

عثمان

علی

علامدار

علی بن موسیٰ الرضا

علی بن احمد بن سهل

علی بن محمد بن سهل

علی بن محمد

عکرمہ

عمرو

عمرو بن لیث

عمر

عنان بن حبیب

عیسیٰ

ف

۱۵۲

۱۲۱

۱۲۱

۱۴۹

فرات آباد

فرات آباد

فازرشک

فرہنگ

۱۴۰

فیروز

۱۱۹

فیروز شاپور

۱۵۴

فضل بن عیاض

ق

۱۶۰

قاسم بن محمد

۱۴۰

قباد

۱۴۴

قبر الامام محمد بن محمد

۱۴۴

قبر امام احمد بن ابراهیم

۱۴۴

قبر امام مسلم الحجاج

۱۴۴

قبر ابی عبدالله البوشنجی

۱۴۴

قبر ابی الولید

۱۴۴

قبر ایوب الحسن الزاهد

۱۴۴

قبر سرخلاب

۱۴۴

قبر همام بن زید

۱۴۴

قبر بشر بن الحکم

۱۴۴

قبر عبدالرحمن بن بشر

۱۴۴

قبر محمد بن عبدالوهاب

۱۴۴

قبر نصر بن زیاد القاضی

۱۲۱

قریه بود

۱۳۱

قریه مویدیہ

۱۴۰

قریه فریمان

۱۲۱

قناة

۱۲۱

قناة علیا

۱۲۱

قناة جهم

۱۲۵

قوس

۱۴۱، ۱۴۰، ۱۳۴، ۱۳۳، ۱۲۱، ۱۱۹، ۱۱۸

قهندز

ک

۱۱۹

کرخ

۱۲۱

کرم بکر

۱۲۷

کرمان

۱۴۰

کسری

۱۲۱

کنار سفلی

۱۴۱، ۱۲۵

کنار بنک

۱۴۰

کندر

۱۲۱

کوی دزکان

۱۳۲

کوچه بلاس آباد

۱۲۵

کوفه

۱۳۳، ۱۳۲

کهلان

۱۵۲

کهن دیر

گ

۱۲۲

گند آباد

۱۲۵

گزیر

۱۲۱

لغانچی سقلی

۱۲۱

ماغین ..

۱۲۱

ماہکباد

۱۲۷

ما کالکباد

۱۳۸

ماورالنہر

۱۳۹، ۱۳۸

مارل

۱۵۸

ملقباد

۱۲۱

محمد آباد

۱۵۷

محمد بن ابراہیم

۱۵۷

محمد بن سعید

۱۵۸

محمد بن موسیٰ

۵۲

محمد بن یحییٰ

۱۵۹، ۱۵۱

محمد بن عبدالوہاب

۱۵۹

محمد بن علی بن جعفر الکنانی

۱۵۹

محمد بن احمد بن سالم النصری

۱

محمد بن علی بن النسوی

۱۶۰

محمد بن جعفر

۱۶۱

محمد بن محمد بن الحسن

۱۶۱

محمد بن احمد بن محمد

۱۶۱

محمد بن احمد

۱۶۱	محمد بن احمد بن حمدون
۱۵۶	محمد بن احمد بن ابی الورد
۱۶۱	محمد بن عبد الخالق دینوری
۱۵۶	محمد بن عمر الحکیم
۱۵۰	محمد بن اسلم
۱۴۹، ۱۴۸، ۱۴۵، ۱۳۸، ۱۳۵	محمد
۱۵۱، ۱۳۵	محمد محروق
۱۵۱	محمد بن زید
۱۵۱	محمد بن محمد
۱۵۳	محمد بن الرافعی
۱۴۵	محمد بن رافع القشیری
۱۲۴	محلہ الرتعیہ
۱۲۳	محلہ الزیق بویاباد
۱۲۳	محلہ باب ابی الاسود
۱۲۴	محلہ باغ رازیان
۱۲۴	محلہ باغک
۱۲۴	محلہ باب عسکر
۱۲۶	محلہ باب معمر
۱۲۴	محلہ باب عقیل
۱۲۴، ۱۲۳	محلہ بزرگ
۱۲۲	محلہ نو بنیاد
۱۲۴	محلہ شهرستان

۱۲۳	محلہ تلاجر د
۱۲۲	محلہ جامعہ
۱۲۳	محلہ جلاباد
۱۲۴، ۱۲۲	محلہ جولاهکان
۱۲۴	محلہ جودی علیا
۱۲۴	محلہ جودی سفلی
۱۲۲	محلہ حیرہ
۱۲۴	محلہ خر کلاباد
۱۲۳	محلہ خفصا باد
۱۵۸	محلہ خواست
۱۲۳	محلہ خمز کاباد
۱۲۴	محلہ درباغ
۱۳۴	محلہ درباغ ملاجر د (تلاجر د)
۱۲۳	محلہ دیز
۱۲۴	محلہ ذروان
۱۲۴	محلہ زمجار
۱۲۴	محلہ سنجد ستانہ
۱۲۴	محلہ سر پل
۱۲۲	محلہ سر حیرہ
۱۲۴	محلہ سیمجر د
۱۲۴	محلہ سر کوی
۱۲۳	محلہ شادیاخ
۱۲۹	محلہ شاہنبر
۱۴۳، ۱۳۲، ۱۲۴	محلہ قز

۱۲۳	مجله قیاب
۱۲۳	مجله قوی بزرگ
۱۲۲	مجله گند آباد
۱۲۳	مجله غد آباد
۱۲۳	مجله محمد آباد
۱۲۲	مجله مولقا باد
۱۲۲	مجله میدان زیاد
۱۲۳	مجله مناسک علیا
۱۲۳	مجله مناسک سفلی
۱۲۴	مجله مرتعه
۱۲۲	مجله نصر آباد
۱۲۴	مجله میدان حسین
۱۵۷، ۱۴۹	محفوظ بن محمود نیسابوری
۱۱۹	مداین
۱۳۱	مدینه
۱۶۰، ۱۵۸، ۱۵۵، ۱۲۸، ۱۲۵	مرو
۱۵۲	مصطفی
۱۲۸	معتق
۱۴۶	موسی
۱۳۹	موسنقان
۱۶۱، ۱۶۰، ۱۵۹	مکه
۱۵۳	مسجد ابن حرب
۱۴۳	مسجد امام یحیی
۱۴۳	مسجد ایوب بن الحسن

۱۴۳	مسجد باب معمر
۱۴۳	مسجد جمش
۱۴۳	مسجد دروازه قهندز
۱۴۳	مسجد رجا بن معاذ بن مسلم
۱۴۳	مسجد سرامعاد
۱۴۳	مسجد مصلی جنیان
۱۵۰	مسلم قشیری
۱۳۸	مسیب
۱۵۹-۱۵۷-۱۳۷-۱۲۱	مصر
۱۵۳	مقبره باب عروہ
۱۵۵	مقبره باب معمر
۱۵۵	مقبره امیر عبداللہ بن طاہر
۱۴۹-۱۵۵	مقبره تلاجرہ
۱۵۵	مقبره جالاباد
۱۵۳	مقبره جل سر
۱۵۵	مقبره حیرہ
۱۵۵	مقبره سر میدان
۱۵۵	مقبره شاہنبر
۱۵۵	مقبره قر
۱۵۵	مقبره حسن بن معاذ بن مسلم
۱۵۲	مقبره معمر
۱۵۵	مقبره نصر بن زیاد القاضی
۱۲۱	مناسک سفلی
۱۲۱	مناسک علیا

۱۴۱	ولایت جاجرم
۱۴۱	ولایت جام
۱۴۱	ولایت خواف
۱۴۱	ولایت رخ
۱۴۱	ولایت زوزن
۱۴۰	ولایت خبوشان
۱۳۸	وادی بشغروش
۱۳۸	وادی بووغان
۱۳۸	وادی دیزباد
۱۳۰	وادی شامات
۱۳۸	وادی شغاندیر
۱۳۰	وادی عطی رود
۱۳۱	وافکر سلیم
۱۳۸	وافکر معاد
۱۳۱	ورقاب فارس
۱۳۱	وینکاباد

و

۱۲۰، ۱۲۲	هراة
۱۲۵	هر و ن الرشید
۱۲۹	همام بن زید بن داود

ی

۱۲۵

یزدجرد

۱۲۳

یعقوب لیث

۱۵۱

یاسر بن نصر الباهلی

۱۴۵

یاسین بن القصر الباهلی

۱۵۲، ۱۵۰، ۱۴۵

یحیی بن یحیی

۱۵۰

یحیی بن معاذ رازی

